

PORABA AMBULANTNO PREDPISANIH ZDRAVIL V SLOVENIJI V LETU 2021

PORABA AMBULANTNO PREDPISANIH ZDRAVIL V SLOVENIJI V LETU 2021

Urednika | Tatja Kostnapfel
Tit Albreht

Izdajatelj | Nacionalni inštitut za javno zdravje, Trubarjeva 2, Ljubljana

Za izdajatelja | Milan Krek

Strokovni pregled | Jurij Fürst

Oblikovanje | Kati Rupnik

Elektronski vir | <http://www.nijz.si>

Kraj in leto izdaje | Ljubljana, 2022

ISSN | 2385-9741

Publikacija ni lektorirana.

Uporaba in objava podatkov, v celoti ali deloma,
dovoljena le z navedbo vira:

*Kostnapfel T, Albreht T (ur.). Poraba ambulantno
predpisanih zdravil v Sloveniji v letu 2021. Maj 2022.
Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje.*

Copyright©2022, Nacionalni inštitut za javno zdravje

Vsebina

KAZALO TABEL	4
KAZALO SLIK	6
UVOD	9
POVZETEK	10
1. REDNO VSAKOLETNO SPREMLJANJE PORABE ZDRAVIL	12
2. SPLOŠNI PODATKI O PORABI ZDRAVIL V LETU 2021	17
2.1 DEMOGRAFSKI PODATKI	17
2.2 LOKALNA DEJAVNOST	19
2.3 ŠTEVILO IZDANIH RECEPTOV V LETU 2021	24
2.4 PREDPISOVANJE ZDRAVIL PO REGIJAH	29
2.5 ŠTEVILO RECEPTOV/ 1000 PREBIVALCEV	30
2.6 PREDPISOVANJE ZDRAVIL PO STAROSTNIH SKUPINAH IN SPOLU	32
3. SPLOŠNI PODATKI O PREDPISOVANJU ZDRAVIL PO GLAVNIH ATC SKUPINAH V LETU 2021	33
3.1 NAJPOGOSTEJE PREDPISANA ZDRAVILA PO ATC SKUPINAH IN STATISTIČNIH REGIJAH V LETU 2021	33
3.2 ŠTEVILO RECEPTOV PO ATC SKUPINAH, SPOLU IN STATISTIČNIH REGIJAH	37
3.3 ŠTEVILO RECEPTOV IN VREDNOST PREDPISANIH ZDRAVIL PO ATC SKUPINAH TER LISTAH ZDRAVIL V LETU 2021	41
3.4 PREDPISANA ZDRAVILA PO ATC KLASIFIKACIJI, PRIKAZANA V ŠTEVILU DDD IN DID	43
3.5 NAJPOGOSTEJE PREDPISANE ZDRAVILNE UČINKOVINE IN GOTOVA ZDRAVILA (5. NIVO ATC KLASIFIKACIJE)	46
<i>3.5.1 Zdravila, predpisana na zeleni recept .....</i>	<i>47</i>
<i>3.5.2 Zdravila, predpisana na beli recept .....</i>	<i>49</i>
4. PREDPISOVANJE ZDRAVIL PO POSAMEZNIH ANATOMSKIH SKUPINAH ATC KLASIFIKACIJE V LETU 2021	52
5. ZDRAVILA ZA IZVAJANJE PROGRAMA CEPLJENJA	175
CEPIVA PROTI COVID-19	178
<i>Distribucija in logistika .....</i>	<i>178</i>
<i>Izdani odmerki cepiva proti covid-19 .....</i>	<i>178</i>
TRENDI PORABE NEKATERIH CEPIV	179
6. LITERATURA IN VIRI	182

Kazalo tabel

TABELA 2.1: PREBIVALSTVO PO SPOLU IN STATISTIČNIH REGIJAH, SLOVENIJA, 2021.	17
TABELA 2.2: PREBIVALSTVO PO SPOLU IN STAROSTNIH SKUPINAH, SLOVENIJA, 2021.	18
TABELA 2.3: JAVNI IN ZASEBNI LEKARNIŠKI ZAVODI PO POSAMEZNIH REGIJAH, SLOVENIJA, 2021.	19
TABELA 2.4: VSE LOKACIJE JAVNIH IN ZASEBNIH LEKARN S PODRUŽNICAMI PO POSAMEZNIH REGIJAH, SLOVENIJA, 2021.	20
TABELA 2.5: VSI ZAPOSLENI FARMACEVTSKI DELAVCI PO POSAMEZNIH DEJAVNOSTIH V SLOVENIJI V LETU 2021.	20
TABELA 2.6: ZAPOSLENI V JAVNIH IN ZASEBNIH LEKARNAH NA PRIMARNI RAVNI PO STATISTIČNIH REGIJAH, SLOVENIJA, 2021.	21
TABELA 2.7: SPLOŠEN PREGLED O ZAPOSLENIH MAGISTRIH FARMACIJE (FARMACEVTIH), ŠTEVILO PREBIVALCEV, KI JIH OSKRBUJE EN FARMACEVT TER ŠTEVILO IZDANIH RECEPTOV NA ENEGA LEKARNIŠKEGA FARMACEVTA V LEKARNAH PO STATISTIČNIH REGIJAH	22
TABELA 2.8: ŠTEVILO IN VREDNOST RECEPTOV V LETU 2020, SLOVENIJA (S TRENDOM 2020/2019).	24
TABELA 2.9: ŠTEVILO IZDANIH RECEPTOV GLEDE NA RAZVRSTITEV NA LISTO ZDRAVIL, SLOVENIJA, 2015 – 2021.	26
TABELA 2.10: POVPREČNA VREDNOST ENEGA RECEPTA GLEDE NA RAZVRSTITEV NA LISTE V EUR, SLOVENIJA, 2015 – 2021.	27
TABELA 2.11: ŠTEVILO IN VREDNOST (V EUR) IZDANIH RECEPTOV PO VRSTI RECEPTA IN GLAVNIH SKUPINAH ATC KLASIFIKACIJE, SLOVENIJA, 2021.	27
TABELA 2.12: SKUPNO ŠTEVILO RECEPTOV PO STATISTIČNIH REGIJAH IN SPOLU V LETU 2021.	29
TABELA 3.1: ŠTEVILO IZDANIH RECEPTOV TER ŠTEVILO DDD IN DID ZA GLAVNE ANATOMSKE SKUPINE ATC KLASIFIKACIJE, SLOVENIJA, 2021.	33
TABELA 3.2: ŠTEVILO IZDANIH RECEPTOV NA 1000 PREBIVALCEV PO ATC SKUPINAH IN STATISTIČNIH REGIJAH, SLOVENIJA, 2021.	36
TABELA 3.3: ŠTEVILO IZDANIH RECEPTOV TER VREDNOSTI IZDANIH ZDRAVIL PO ATC SKUPINAH TER SPOLU V LETU 2021.	37
TABELA 3.4: ŠTEVILO IN VREDNOST IZDANIH RECEPTOV PO LISTAH ZDRAVIL IN PO GLAVNIH SKUPINAH ATC KLASIFIKACIJE, SLOVENIJA, 2021.	41
TABELA 3.5: ŠTEVILO DDD PO GLAVNIH SKUPINAH ATC KLASIFIKACIJE V LETIH 2012 DO 2021	43
TABELA 3.6: ŠTEVILO DID PO GLAVNIH SKUPINAH ATC KLASIFIKACIJE V LETIH 2012 DO 2021.	44
TABELA 3.7: NAJPOGOSTEJE PREDPISANE UČINKOVINE V LETU 2021	46
TABELA 3.8: DESET UČINKOVIN, ZA KATERE JE BILO PORABLJENIH NAJVEČ SREDSTEV V LETU 2021.	47
TABELA 3.9: DESET NAJPOGOSTEJE PREDPISANIH ZDRAVIL NA ZELENI RECEPT V LETU 2021.	48
TABELA 3.10: DESET ZDRAVIL Z NAJVIŠJO VREDNOSTJO IZDANIH RECEPTOV NA ZELENI RECEPT V LETU 2021.	49
TABELA 3.11: DESET NAJPOGOSTEJE PREDPISANIH ZDRAVIL NA BELI RECEPT V LETU 2021.	50
TABELA 3.12: DESET ZDRAVIL Z NAJVIŠJO VREDNOSTJO IZDANIH BELIH RECEPTOV V LETU 2021.	51
TABELA 4.1: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI ZDRAVIL ZA BOLEZNI PREBAVIL IN PRESNOVE (ATC SKUPINA A) V LETU 2021.	53
TABELA 4.2: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI ZDRAVIL ZA BOLEZNI KRVI IN KRVOTVORNIH ORGANOV (B) V LETU 2021.	66
TABELA 4.3: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI ZDRAVIL ZA BOLEZNI SRCA IN OŽILJA (C) V LETU 2021	73
TABELA 4.4: NAJPOGOSTEJE PREDPISANE ZDRAVILNE UČINKOVINE V SKUPINI C PO ŠTEVILU RECEPTOV V LETU 2021	79
TABELA 4.5: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI ZDRAVIL ZA BOLEZNI KOŽE IN PODKOŽNEGA TKIVA (D) V LETU 2021.	88
TABELA 4.6: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI ZDRAVIL ZA BOLEZNI SEČIL IN SPLOVIL TER SPOLNI HORMONI (G) V LETU 2021.	96

TABELA 4.7: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI HORMONSKIH ZDRAVIL ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE - RAZEN SPOLNIH HORMONOV IN INSULINOV (H) V LETU 2021.	103
TABELA 4.8: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI ZDRAVIL ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE INFEKCIJ (J) V LETU 2021.	108
TABELA 4.9: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI ZDRAVIL Z DELOVANJEM NA NOVOTVORBE IN IMUNOMODULATORJI (L) V LETU 2021.	115
TABELA 4.10: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI ZDRAVIL ZA BOLEZNI MIŠIČNO-SKELETNEGA SISTEMA (M) V LETU 2021.	124
TABELA 4.11: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI ZDRAVIL Z DELOVANJEM NA ŽIVČEVJE (N) V LETU 2021.	132
TABELA 4.12: NAJPOGOSTEJE PREDPISANE UČINKOVINE V SKUPINI N, SLOVENIJA, 2021.	138
TABELA 4.13: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI ZDRAVIL ZA BOLEZNI ČUTIL (S), SLOVENIJA, 2021.	167
TABELA 5.1: ŠTEVILO IZDANIH ODMERKOV ZDRAVIL ZA IZVAJANJE PROGRAMA CEPLJENJA V LETIH 2017, 2018, 2019, 2020 IN 2021	175
TABELA 5.2: IZDAJA CEPIV PROTI COVID-19 V LETU 2021	178

Kazalo slik

SLIKA 3.1: DELEŽI V ŠTEVILU IZDANIH RECEPTOV PO GLAVNIH ATC SKUPINAH V LETU 2021.....	34
SLIKA 3.2: DELEŽI V VREDNOSTI IZDANIH RECEPTOV PO GLAVNIH ATC SKUPINAH V LETU 2021.	35
SLIKA 3.3: SKUPNO ŠTEVILO RECEPTOV NA 1000 PREBIVALCEV PO STATISTIČNIH REGIJAH IN SPOLU V LETU 2021.....	38
SLIKA 3.4: ŠTEVILO RECEPTOV /1000 PREBIVALCEV ZA BOLEZNI PREBAVIL IN PRESNOVE (SKUPINA A), PO REGIJAH IN SPOLU V LETU 2021.	38
SLIKA 3.5: ŠTEVILO RECEPTOV / 1000 PREBIVALCEV ZA BOLEZNI SRCA IN OŽILJA (SKUPINA C), PO REGIJAH IN SPOLU V LETU 2021.....	39
SLIKA 3.6: ŠTEVILO RECEPTOV/1000 PREBIVALCEV ZA ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA ŽIVČEVJE (SKUPINA N), PO REGIJAH IN SPOLU V LETU 2021.	40
SLIKA 3.7: ŠTEVILO RECEPTOV / 1000 PREBIVALCEV PO GLAVNIH ATC SKUPINAH IN SPOLU V LETU 2021.	40
SLIKA 3.8: TREND PORABE ZDRAVIL PO IZBRANIH ATC SKUPINAH V DDD V LETIH 2012 DO 2021.....	44
SLIKA 3.9: TREND PORABE ZDRAVIL PO NEKATERIH ATC SKUPINAH V DID V LETIH 2012 DO 2021.	45
SLIKA 4.1: ODPSTOTEK OSEB, KI SO JIM JE BILA PREDPISANA ZDRAVILA ZA KISLINSKO POGOJENE BOLEZNI (A02) V POSAMEZNI STATISTIČNI REGIJI R SLOVENIJE V LETU 2021.	59
SLIKA 4.2: ODPSTOTEK OSEB, KI SO JIM JE BILA PREDPISANA ZDRAVILA ZA KISLINSKO POGOJENE BOLEZNI (A02B) V POSAMEZNI STATISTIČNI REGIJI R SLOVENIJE V LETU 2021.	60
SLIKA 4.3: ODPSTOTEK OSEB, KI JIM JE BIL PREDPISAN ZAVIRALEC PROTONSKE ČRPALKE (A02BC) V POSAMEZNI STATISTIČNI REGIJI R SLOVENIJE V LETU 2021.	61
SLIKA 4.4: ODPSTOTEK OSEB, KI SO JIM BILA PREDPISANA ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE DIABETESA (A10) V POSAMEZNI STATISTIČNI REGIJI R SLOVENIJE V LETU 2021.	62
SLIKA 4.5: ODPSTOTEK OSEB, KI SO JIM BILI PREDPISANI INSULINI IN ANALOGI (A10A) V POSAMEZNI STATISTIČNI REGIJI R SLOVENIJE V LETU 2021.	63
SLIKA 4.6: ODPSTOTEK OSEB, KI SO JIM BILI PREDPISANI ANTIDIABETIKI, BREZ INSULINOV, V POSAMEZNI STATISTIČNI REGIJI R SLOVENIJE V LETU 2021.	64
SLIKA 4.7: ODPSTOTEK OSEB, KI JIM JE BILA PREDPISANA ACETILSALICILNA KISLINA 100 MG (B01AC06) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.	69
SLIKA 4.8: ODPSTOTEK OSEB, KI SO JIM BILI PREDPISANI SELEKTIVNI ANTAGONISTI ADRENERGIČNIH RECEPTORJEV BETA (C07AB) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.	82
SLIKA 4.9: ODPSTOTEK OSEB, KI SO JIM BILI PREDPISANI ANTAGONISTI ADRENERGIČNIH RECEPTORJEV ALFA IN BETA (C07AG) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.	83
SLIKA 4.10: ODPSTOTEK OSEB, KI SO JIM BILI PREDPISANI ZAVIRALCI KALCIJEVIH KANALČKOV (C08) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.	84
SLIKA 4.11: ODPSTOTEK OSEB, KI SO JIM BILA PREDPISANA ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA RENIN-ANGIOTENZINSKI SISTEM V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.....	85
SLIKA 4.12: ODPSTOTEK OSEB, KI SO JIM BILI PREDPISANI ZAVIRALCI KALCIJEVIH KANALČKOV (C08) IN ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA RENIN-ANGIOTENZINSKI SISTEM (C09) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.....	86
SLIKA 4.13: ODPSTOTEK OSEB, KI SO JIM BILA PREDPISANA ZDRAVILA ZA SPREMINJANJE RAVNI SERUMSKIH LIPIDOV (C10) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.....	87
SLIKA 4.14: ODPSTOTEK OSEB, KI SO JIM BILI PREDPISANI KORTIKOSTEROIDI - DERMATIKI (D07) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.	93
SLIKA 4.15: ODPSTOTEK OSEB, KI SO JIM BILI PREDPISANI HORMONSKI SISTEMSKI KONTRACEPTIVI (G03A) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.	100
SLIKA 4.16: ODPSTOTEK OSEB, KI SO JIM BILA PREDPISANA ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE BENIGNE HIPERPLAZIJE PROSTATE (G04C) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.	102

SLIKA 4.17:	ODSTOTEK OSEB, KI SO JIM BILA PREDPISANA ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE HIPOTIROZE (H03A) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.	106
SLIKA 4.18:	ODSTOTEK OSEB, KO SO JIM BILA PREDPISANA ZDRAVILA ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE BAKTERIJSKIH INFEKCIJ (J01) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.	113
SLIKA 4.19:	ODSTOTEK OSEB, KI SO JIM BILA PREDPISANA ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA NOVOTVORBE IN IMUNOMODULATORJI V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.	120
SLIKA 4.20:	ODSTOTEK OSEB, KI SO JIM BILA PREDPISANA NESTEROIDNA PROTIVNETNA IN PROTIREVMATIČNA ZDRAVILA (M01A) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.	127
SLIKA 4.21:	SKUPEN DELEŽ PREDPISANIH OPIOIDOV (N02A), ANKSIOLITIKOV (N05B), HIPNOTIKOV IN SEDATIVOV (N05C) IN ANTIDEPRESIVOV (N06A) PO GLAVNIH STAROSTNIH SKUPINAH V LETU 2021	131
SLIKA 4.22:	DELEŽ PREDPISANIH OPIOIDOV (N02A), ANKSIOLITIKOV (N05B), HIPNOTIKOV IN SEDATIVOV (N05C) N ANTIDEPRESIVOV (N06A) PO SPOLU IN GLAVNIH STAROSTNIH SKUPINAH V LETU 2021	131
SLIKA 4.23:	ODSTOTEK OSEB, KI SO JIM BILI PREDPISANI ANALGETIKI (N02) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.	139
SLIKA 4.24:	ODSTOTEK OSEB, KI SO JIM BILI PREDPISANI OPIOIDI (N02A) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.	139
SLIKA 4.25:	ODSTOTEK OSEB, KI JIM JE BIL PREDPISAN TRAMADOL (N02AX02) ALI TRAMADOL V KOMBINACIJI (N02AJ13) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.	140
SLIKA 4.26:	ODSTOTEK OSEB, KI JIM JE BIL PREDPISAN PARACETAMOL (N02BE01) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.....	141
SLIKA 4.27:	ODSTOTEK OSEB, KI JIM JE BIL PREDPISAN PREGABALIN (N03AX16) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.....	143
SLIKA 4.28:	TREND PREDPISOVANJA PREGABALINA (N03AX16) V ŠTEVILU RECEPTOV TER ŠTEVILU PREJEMNIKOV VSAJ ENEGA RECEPTA V LETIH 2006 DO 2021	143
SLIKA 4.29:	ODSTOTEK OSEB, STAREJŠIM OD 45 LET, KI JIM JE BIL PREDPISAN ANTIPARKINSONIK (N04) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.	144
SLIKA 4.30:	ODSTOTEK OSEB, STAREJŠIM OD 60 LET, KI JIM JE BIL PREDPISAN ANTIPARKINSONIK (N04) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.	145
SLIKA 4.31:	ODSTOTEK OSEB, KI JIM JE BIL PREDPISAN ANTIPSIHOTIK (N05A) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.....	146
SLIKA 4.32:	ODSTOTEK OSEB, KI JIM JE BIL PREDPISAN ANKSIOLITIK (N05B) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.....	147
SLIKA 4.33:	ODSTOTEK OSEB, KI JIM JE BIL PREDPISAN ANKSIOLITIK (N05B) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.....	148
SLIKA 4.34:	ODSTOTEK OSEB, KI JIM JE BIL PREDPISAN ZOLPIDEM(N05CF02) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.....	148
SLIKA 4.35:	ODSTOTEK OSEB, KI JIM JE BIL PREDPISAN ANTIDEPRESIV (N06A) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.....	150
SLIKA 4.36:	TREND PREDPISOVANJA ANTIDEPRESIVOV (N06A) IN ANKSIOLITIKOV (N05B) V LETIH 2009 DO 2021V DID.	150
SLIKA 4.37:	ŠTEVILO PREJEMNIKOV Z VSAJ ENIM RECEPTOM ZA METILFENIDAT V STAROSTI 0 - 19 LET IN ŠTEVILO RECEPTOV ZA METILFENIDAT V LETIH 2006 DO 2021.	151
SLIKA 4.38:	ODSTOTEK OSEB, KI JIM JE BIL PREDPISAN METILFENIDAT V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.	152
SLIKA 4.39:	ODSTOTEK OSEB, KI SO JIM BILA PREDPISANA ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE DEMENCE (N06D) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.	153
SLIKA 4.40:	TREND VREDNOSTI ZDRAVIL V PROGRAMU ZDRAVLJENJA ODVISNOSTI PO POSAMEZNIH ZDRAVILIH	155
SLIKA 4.41:	SKUPNA PORABA THC IN CBD V GRAMIH V LETIH 2015 DO 2021.	156
SLIKA 4.42:	ODSTOTEK OSEB, KI SO JIM BILA PREDPISANA ZDRAVILA ZA OBSTRUKTIVNE PLJUČNE BOLEZNI (R03) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.	165

SLIKA 4.43:	ODSTOTEK OSEB, KI SO JIM BILI PREDPISANI ANTIHISTAMINIKI (R06) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.	166
SLIKA 4.44:	ODSTOTEK OSEB, KI SO JIM BILI PREDPISANA ZDRAVILA ZA PREPREČEVANJE IN ZDRAVLJENJE INFEKCIJ (S01A) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2021.	170
SLIKA 5.1:	TREND PORABE ODMERKOV MEŠANEGA CEPIVA PROTI OŠPICAM, MUMPSU IN RDEČKAM Z OSLABLJENIMI VIRUSI (J07BD52) V LETIH 2014 DO 2021.	179
SLIKA 5.2:	TREND PORABE ODMERKOV CEPIVA ZA CEPLJENJE PROTI GRIPI S PREČIŠČENIM ANTIGENOM VIRUS INFLUENZE ZA ODRASLE (J07BB02) MED LETI 2013 IN 2021.	179
SLIKA 5.3:	TREND ODMERKOV VSEH CEPIV PROTI PNEVMOKOKNIM OKUŽBAM (J07AL01, J07AL02, J07AL52) V LETIH 2013 DO 2021.	180
SLIKA 5.4:	TREND PORABE ODMERKOV CEPIVA PROTI KLOPNEMU MENINGOENCEFALITISU Z INAKTIVIRANIMI VIRUSI ZA OTROKE IN ZA ODRASLE (J07BA01) V LETIH 2014 DO 2021.	180
SLIKA 5.5:	SKUPNI TREND PORABE VSEH ODMERKOV CEPIVA PROTI HUMANIM PAPILOMA VIRUSOM (J07BM01, J07BM03) V LETIH 2015 DO 2021.	181

Tudi leto 2021 je še potekalo v znamenju epidemije bolezni covid-19, ki se je kazala v vseh elementih našega življenja, zato smo nadalje analizirali trende predpisovanja zdravil. Ponovno se je pokazala pomembnost rednega spremljanja predpisovanja zdravil, saj lahko le tako zaznamo spremembe v predpisovanju, ki so lahko tudi odraz dogajanja v družbi.

Spremljanje predpisovanja zdravil poteka skladno z Zakonom o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva. Analizo pa vsako leto objavimo v publikaciji Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) o porabi ambulantno predpisanih zdravil, predpisanih na zelene in bele recepte v Sloveniji.

Tokrat smo pripravili analizo predpisovanja zdravil v letu 2021, kamor smo vključili tudi porabo zdravil za izvajanje programa cepljenja v Sloveniji v letu 2021 s poudarkom na porabi cepiv proti bolezni covid-19.

Za celostni pregled porabe vseh zdravil v Sloveniji pa na NIJZ ločeno pripravljamo tudi porabo zdravil v vseh bolnišnicah, kamor vključimo tudi porabo dragih bolnišničnih zdravil (seznam B) ter porabo ampuliranih zdravil in drugih zdravil za ambulantno zdravljenje v okviru ločeno zaračunljivega materiala (LZM) (Seznam A).

Spremljanje porabe zdravil kot eno bolj pomembnih področij javnega zdravja tako prispeva k odgovornejšemu predpisovanju in uporabi zdravil ter spremljanju sistema zdravstvenega varstva.

Zaradi mednarodne primerljivosti za spremljanje predpisovanja zdravil uporabljamo Anatomsko - terapevtsko - kemično (ATC) klasifikacijo na petih nivojih ATC klasifikacije. Poraba je stroškovno ovrednotena, prikazani so tudi trendi predpisovanja. V tabelah glavnih ATC skupin je poraba vseh zdravil predstavljena s številom vseh predpisanih receptov, vrednostjo zdravil v EUR, povprečno vrednostjo zdravila na enem receptu, številom receptov na 1000 prebivalcev, številom definiranih dnevni odmerkov, številom definiranih dnevni odmerkov na 1000 prebivalcev na dan ter indeksi glede na preteklo leto.

Ponekod je poraba ambulantno predpisanih zdravil predstavljena tudi po starostnih skupinah in po spolu prejemnikov ter po listah, na katere so razvščena zdravila.

Podrobno pa je predstavljeno tudi predpisovanje zdravil po vseh glavnih anatomskih skupinah ATC klasifikacije, kamor so vključeni tudi trendi ter razlike v predpisovanju po posameznih statističnih regijah.

Slikovni prikazi (infografike) porabe zdravil in deleža prebivalcev, ki jemlje posamezna zdravila izkazujejo pomemben doprinos k preglednosti poročila.

Kljub elektronskemu predpisovanju zdravil (eRecept), ki v celoti nadomešča predpisovanje zdravil na zeleni oziroma beli recept, pa tovrstna baza ne zadostuje za pripravo celostnega poročila o predpisovanju zdravil, saj določeni načini predpisovanja zdravil preko eRecepta niso možni (nujni recepti, recepti za lastno uporabo, predpisovanje narkotikov ipd.).

Tatja Kostnapfel, Tit Albreht

Povzetek

V letu 2021 je bilo predpisanih 18,2 milijonov receptov (indeks 98) za ambulantno predpisana zdravila v vrednosti 603,8 milijonov EUR (indeks 108), od tega 97,4 % zelenih receptov ter 2,6 % belih receptov. Vsak prebivalec Slovenije je v povprečju prejel 8,65 receptov s predpisanimi zdravili v skupni vrednosti 285,9 evrov (vrednost enega recepta je 33,06 evrov).

Največ receptov je bilo v letu 2021 predpisanih za bolezni srca in ožilja (27,1 % vseh receptov, 2.257 receptov/1000 prebivalcev), za zdravila z delovanjem na živčevje (19,2 % vseh receptov, 1.694 receptov/1000 prebivalcev) ter zdravila za bolezni prebavil in presnove (14,7 % vseh receptov, 1.294 receptov/1000 prebivalcev).

V Sloveniji je bilo izdanih povprečno 8.803 receptov na 1000 prebivalcev. Največ receptov je bilo predpisanih v pomurski regiji (11.012 receptov, kar je 25,1 % nad slovenskim povprečjem), najmanj receptov pa je bilo predpisanih v osrednjeslovenski regiji (7.882 receptov, 11,7 % manj od povprečja). Pod slovenskim povprečjem po številu predpisanih receptov na 1000 prebivalcev so še gorenjska, obalno-kraška in goriška regija, ostale regije pa so nad povprečjem.

Na kratko povzemamo glavne ugotovitve v posameznih najpogosteje predpisanih skupinah zdravil.

Med **zdravili za bolezni srca in ožilja (ATC skupina C)**, katerih je bilo predpisanih 4,7 milijona receptov (indeks 93) so največji delež zavzemala *zdravila z delovanjem na renin - angiotenzinski sistem (C09)*, ki se uporabljajo pri bolnikih s kroničnim srčnim popuščanjem. Jemlje jih 18,6 % prebivalstva, največ v pomurski in posavski regiji.

Skoraj petina (19,7 %) prebivalcev prejema vsaj eno od dveh zdravil, in sicer zdravila z delovanjem na renin-angiotenzinski sistem (C09) in zaviralce kalcijevih kanalčkov (C08) ali pa kombinacijo obeh, ki se predpisujejo za zdravljenje hipertenzije.

Za zdravljenje angine pektoris, stabilnega kroničnega srčnega popuščanja ter visokega krvnega pritiska se predpisujejo *antagonisti adrenergičnih receptorjev (C07)*, ki jih prejema 8,9 % prebivalcev.

Zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov (C10), predvsem statine pa prejema 12,4 % populacije, največ v zasavski in pomurski statistični regiji, najmanj pa v goriški regiji.

V drugi najpogosteje predpisani skupini **zdravil z delovanjem na živčevje (ATC skupina N)**, kjer je bilo predpisanih skoraj 3,6 milijona receptov (indeks 99), so največji odstotni deleži v številu receptov pripadali analgetikom (N02) (41 %), največ drugim analgetikom in antipiretikom, sledijo opioidi. Na drugem mestu so psiholeptiki (N05) s 26,7 %, največ anksiolitiki, na tretjem pa psihoanaleptiki (N06) z 20,5 % deležem, največ je bilo predpisanih antidepresivov.

Najbolj pogosto predpisana učinkovina skupine N je bil paracetamol s 682 tisoč recepti, sledita natrijev metamizolat s 370 tisoč recepti ter kombinacija tramadola in paracetamola 275,7 tisoč recepti.

Če podrobno pregedmo najbolj pogosto predpisane podskupine vidimo, da je *anksiolitike (N05B)* iz skupine psiholeptikov (N05) prejemale 7 % populacije, vse predpisane učinkovine so bile v podskupini benzodiazepini (N05BA), najpogosteje predpisane učinkovine so bile alprazolam, bromazepam in diazepam.

V skupini psihoanaleptikov (N06) so najpogosteje predpisovali *antidepresive* (N06A). Povprečno je antidepresive prejelo 8 % populacije. Najpogosteje predpisani antidepresivi so že vrsto let iz skupine selektivnih zaviralcev privzema serotonina (N06AB), in sicer zdravila z escitalopramom.

Največ so anksiolitike predpisovali v pomurski in podravski regiji (8,2 %), medtem ko so antidepresive najpogostje predpisovali v zasavski (8,4 %) in goriški regiji (7,9 %).

Trend porabe anksiolitikov v zadnjih 15 letih postopno pada, medtem ko trend porabe antidepresivov skladno z doktrino narašča.

V skupini **zdravil za bolezni prebavil in presnove (ATC skupina A)**, kjer je bilo predpisanih preko 2,7 milijona receptov (Indeks 99) je bila najvišja poraba *zdravil za kislinsko pogojene bolezni (A02)* (preko 987,6 tisoč receptov), predvsem zdravila za zdravljenje peptične razjede in refluksne bolezni, in sicer *zaviralce protonске črpalke (A02BC)*. Ta zdravila jemlje poprečno 16,6 % prebivalcev Slovenije, največja poraba je bila v podravski in koroški regiji.

Zdravila za zdravljenje diabetesa (A10) prejema 5,5 % oseb, od tega peroralne antidiabetike 4,8 % populacije, najvišja poraba je bila v zasavski in posavski regiji. Inzuline in analoge pa prejema 1,5 % populacije, največ v zasavski, posavski in zasavski regiji.

V skupini **zdravil za bolezni mišično-skeletnega sistema (ATC skupina M)**, kjer je bilo predpisanih 1,1 milijona receptov (indeks 103), so bila najpogosteje predpisana zdravila s protivnetnim in protirevmatičnim učinkom (M01). Predstavljala so 78,8 % delež v številu receptov.

Vsa zdravila so v tej skupini so *nesteroidna protivnetna in protirevmatična zdravila (M01A)*. Najpogosteje so bili predpisani *naproksen*, *ibuprofen* in *ketoprofen*. Zdravila je prejelo 22,2 % prebivalcev Slovenije.

Predpisanih je bilo več kot 1 milijon receptov za **zdravila za bolezni dihal (ATC skupina R)**, od tega skoraj polovica zdravil za obstruktivne pljučne bolezni (R03) (indeks 93). Najpogosteje so bili predpisani *inhalacijski andrenergiki (R03A)*, četrtnina receptov je bilo predpisanih za *bronhoselektivne agoniste adrenergičnih receptorjev beta-2 (R03AC)*. V skupini *drugih zdravil za obstruktivne pljučne bolezni za inhaliranje (R03B)* je bilo predpisanih največ zdravil, ki so vsebovala *glukokortikoide (R03BA)*. Zdravila za obstruktivne pljučne bolezni je prejelo 6,6 % prebivalcev Slovenije.

Druga največja podskupina so *antihistaminiki za sistemsko zdravljenje (R06)* (indeks 95), največ iz skupine *drugih antihistaminikov za sistemsko zdravljenje (R06AX)*. Prejemalo jih je 8,6 % prebivalcev Slovenije

Največji padec predpisovanja je zaznan v skupini **zdravil za sistemsko zdravljenje infekcij (ATC skupina J)**, predpisanih je bilo 814 tisoč receptov, kar je enako kot leto prej.

Večina je bilo predpisanih *zdravil za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij (J01)*. Najpogosteje so bili predpisani *betalaktamski antibiotiki, penicilini (J01C)* (indeks 99), med njimi so bili najpogosteje predpisani edini širokospektralni antibiotik amoksicilin ter kombinacija le-tega z zaviralcem laktamaz beta. V skupini *drugih beta-laktamskih antibiotikov (J01D)* je bilo predpisanih 11 % več receptov za cefalosporine.

Druga največja podskupina so skupina *makrolidov, linkozamidov in streptograminov (J01F)*. Med njimi so bili najpogosteje predpisani makrolidni antibiotiki (J01FA), zdravila z azitromicinom (J01FA10) na 69,9 tisoč receptih in klaritromicinom (J01FA09) na 14 tisoč receptih. V letu 2021 je 20,5 % oseb prejelo vsaj en recept za zdravila iz skupine zdravil za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij (J01A).

1. Redno vsakoletno spremljanje porabe zdravil

Tatja Kostnapfel

Spremljanje in analiza podatkov o porabi zdravil predstavljata podlago za spremljanje in načrtovanje sistema zdravstvenega varstva. Glavni namen analize podatkov o porabi zdravil je podati informacije o predpisanih zdravilih, opozoriti na vlogo odgovornega predpisovanja zdravil ter spremljati porabo sredstev za zdravila.

Glede na staranje prebivalstva je velikega pomena spremljanje porabe zdravil po starosti, iz katerega lahko sklepamo na razlike v obolevnosti med starostnimi skupinami. Z ocenjevanjem razlik v porabi zdravil med regijami lahko po drugi strani ugotovljamo lokalno povečano specifično obolevnost ali morebitna odstopanja od terapevtskih smernic.

Redno vsakoletno spremljanje porabe ter seveda trendov predpisovanja zdravil prispeva k bolj odgovornemu ravnanju in pravilni rabi zdravil. Pregled nad podatki omogoča tudi posreden vpogled k obolevnosti.

Zbrani podatki o porabi zdravil služijo tudi preverjanju skladnosti s strokovnimi smernicami zdravljenja za učinkovitejše terapevtske prakse. S pravilno, varno in odgovorno rabo zdravil lahko izvajalci zdravstvenega varstva izboljšajo učinke zdravljenja ter zmanjšajo tveganja za nastanek neželenih učinkov zdravil pri bolnikih, pri čemer pa je seveda potrebno sodelovanje bolnikov.

Spremljanje porabe zdravil je eden od segmentov javnega zdravja, katerega najširši cilj je preprečevanje bolezni, podaljševanje življenja ter varovanje in izboljševanje zdravja.

Spremljanje porabe zdravil in analizo podatkov o porabi zdravil na podlagi *Zakona o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva* za nacionalne namene opravlja Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) kot neodvisna organizacija. Podatke na NIJZ spremljamo na podlagi dveh zbirk, in sicer zbirka *NIJZ 64 – Evidenca porabe zdravil izdanih na recept* ter zbirke *NIJZ 66 – Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah*. Ta dejavnost je pomembna za spremljanje in načrtovanje sistema zdravstvenega varstva, za posredno pridobivanje podatkov o obolevnosti ter za pravilno in odgovorno rabo zdravil (1,2).

Metodologija

Podatke o izdanih zdravilih, predpisanih na recept, lekarne pošiljajo Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS), od koder se zbrane in obdelane pošlje NIJZ. V pričujočem poročilu so zajeti podatki iz *zelenih receptov* s predpisanimi zdravili in živili za posebne zdravstvene namene, za katere v celoti ali delno stroške krije obvezno zdravstveno zavarovanje (OZZ) ter podatke iz *belih receptov*, kjer so predpisana zdravila, ki niso pravica iz OZZ. Vključena so tudi zdravila za izvajanje programa cepljenja.

Z vidika ohranjanja javnega zdravja je še posebej pomembno spremljanje predpisovanja *zdravil za bolezni srca in ožilja* (posebej antihipertenzivov in statinov), *zdravil za bolezni prebavil in presnove* (posebej zaviralcev protonske črpalke in zdravil za zdravljenje diabetesa), *zdravil z delovanjem na živčevje* (posebej anksiolitikov, antidepresivov in protibolečinskih zdravil) ter *protimikrobnih zdravil* (posebej antibiotikov).

Vsako leto bolj aktualno je tudi spremljanje porabe zdravil za izvajanje programa cepljenja in posredno precepljenosti prebivalstva. Pomemben poudarek je potrebno nameniti tudi polifarmakoterapiji ter ozaveščenosti glede varne in pravilne rabe zdravil. ZZS je uvedel ter omogočil dodatno strokovno pomoč farmacevta svetovalca, ki izvede farmakoterapijski pregled pacienta.

Razvoj zdravstva v Sloveniji poteka skladno z *Resolucijo plana zdravstvenega varstva (ResNPZV) 2016-2025 »Skupaj za družbo zdravja«*. Resolucija načrtuje zagotovitev pravilne in varne uporabe zdravil ter za vse enako dostopnost do kakovostne in varne zdravstvene oskrbe čim bližje prebivalcem, integrirano in celovito obravnavo, upoštevane zdravstvene potrebe starajoče se populacije, usmerjenost v uporabnika ter njegovo opolnomočenje ob hkratni stroškovni učinkovitosti na področju porabe zdravil. Preko te resolucije se z različnimi ukrepi zagotavlja racionalna raba zdravil in boljša dostopnost do kakovostne farmacevtske oskrbe. Vzpostavljen je sistem preskrbe z redkimi zdravili. V zdravstveno obravnavo so vključeni klinični farmacevti. Zagotavlja se optimizacija predpisovanja in izdajanja zdravil, med drugim tudi z reševanjem problematike polifarmakoterapije (2, 3).

Mednarodna primerljivost

Spremljanje predpisovanja zdravil nam omogoča tudi mednarodno primerljivost podatkov. S povezovanjem z drugimi podatkovnimi bazami, kot je baza podatkov izvajalcev, lahko primerjamo, kako zdravila predpisujejo zdravniki različnih specialnosti in prikažemo trende, ki veljajo pri predpisovanju zdravil za zdravnike posameznih strokovnih usmeritev.

Podatke o porabi ambulantno predpisanih zdravil v Sloveniji prikazujemo po **ATC/DDD metodologiji**, ki jo priporoča Svetovna zdravstvena organizacija (SZO). Zdravila razvršča glede na njihovo glavno indikacijo, najprej v 14 glavnih (anatomskih) skupin (prva raven), ki jo označuje velika tiskana črka. Druga raven klasifikacije ATC je lahko glavna terapevtska skupina ali pa glavna farmakološka skupina, označuje jo dvomestno število. Tretja raven je terapevtska oziroma terapevtsko-farmakološka podskupina, označena z veliko tiskano črko. Četrta raven je terapevtsko-farmakološko-kemična podskupina, ki jo označuje velika tiskana črka. Peta raven je učinkovina (ime INN), ki jo označuje dvomestno število. ATC oznako vsakega zdravila torej sestavlja 7 številsko-črkovnih znakov (4,5).

DDD (definirani dnevni odmerek, Defined Daily Dose) je statistična enota, ki jo je SZO opredelila za določitev porabe zdravila. DDD-ji se uporabljajo za standardizirane primerjave porabe različnih zdravil med seboj ali med okolji z različnimi sistemi zdravstvenega varstva. DDD je povprečni vzdrževalni odmerek zdravila, ki ga odrasel bolnik prejme v enem dnevu za zdravljenje glavne indikacije zdravila. Dejansko odmerjanje, ki je vedno individualno prilagojeno, se lahko zelo razlikuje od teoretično določenih vzdrževalnih odmerkov.

DID (definirani dnevni odmerek na 1000 prebivalcev na dan) je po SZO priporočen prikaz porabe ambulantno predpisanih zdravil. Izračuna se na podlagi celoletne porabe zdravil v določeni skupini ATC (v DDD) in števila prebivalcev v določenem letu (5,6).

Zdravilo, ki ga določa sestava, jakost, farmacevtska oblika in pakiranje ima lahko le eno oznako ATC, četudi ima več enako pomembnih glavnih indikacij. Pri večkomponentnih zdravilih se indikacija nanaša na glavno učinkovino. Če obstajajo zdravila z isto učinkovino v dveh ali več različnih jakostih ali različnih farmacevtskih oblikah z namenom, da bi dosegli drugačen terapevtski učinek, imajo tudi različne oznake ATC (primer: acetilsalicilna kislina v 100 mg tabletah kot antitrombotik (B01AC06) ali v 500 mg tabletah kot analgetik (N02BA01)).

V tabelah glavnih ATC skupin je poraba vseh zdravil predstavljena s številom vseh predpisanih receptov, vrednostjo zdravil v EUR, povprečno vrednostjo zdravila na enem receptu, številom receptov na 1000 prebivalcev, številom DDD in številom DID ter indeksi glede na preteklo leto. Uporabili smo ATC/DDD Index 2020 (5). Dodatno je poraba ambulantno predpisanih zdravil predstavljena tudi po starostnih skupinah in po spolu prejemnikov ter po listah zdravil. Za nekatere najbolj aktualne skupine je poraba zdravil predstavljena tudi po statističnih regijah prebivališč prejemnikov.

Cene zdravil so predmet državne regulacije na podlagi *Zakona o zdravilih* in predmet dogovarjanja o cenah med dobavitelji zdravil ter kupci oziroma plačniki. Spremljanje porabe zdravil ter upravljanje s stroški zdravil je osnova farmakoekonomike. Skupni stroški v zdravstvenem sektorju so v stalnem porastu in znaten del letih predstavljajo izdana zdravila, ki so eden izmed neposrednih medicinskih stroškov (6, 7, 8).

V okviru *eZdravja* obstoja informacijska rešitev *eRecept* (elektronsko predpisovanje zdravil), ki v celoti nadomešča predpisovanje zdravil na zeleni oziroma beli recept, tako v okviru osnovne zdravstvene dejavnosti kot tudi na nivoju specialistične dejavnosti. Od 1. februarja 2016 je njego uporaba obvezna tudi na sekundarni in terciarni ravni.

Razvrščanje zdravil

Upravičenost zavarovanih oseb do zdravil določata obvezno in prostovoljno zdravstveno zavarovanje. Obseg obveznega zdravstvenega zavarovanja določa *Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ)*, za razvrščanje zdravil na listo je zadolžen ZZS (3,8). Zdravilo, ki se predpisuje na recept, ZZS razvršča na osnovi predloga za razvrstitev in skladno s Pravilnikom o razvrščanju zdravil na liste. Pri tem se upoštevajo strokovna, doktrinarna in ekonomska merila, predvsem pomen zdravila z vidika javnega zdravja, prednostne naloge izvajanja programa zdravstvenega varstva, terapevtski pomen zdravila, ocena farmakoekonomskih podatkov za zdravilo, ocena etičnih vidikov, prioritete programov zdravstvenega varstva ...) (8).

Obvezno zdravstveno zavarovanje krije stroške za zdravila v ustreznem odstotnem deležu glede na razvrstitev zdravila na listo, preostali delež krije prostovoljno dopolnilno zdravstveno zavarovanje ali pa ga zavarovana oseba doplača sama (3,8).

Na zelene recepte se predpisujejo zdravila in živila za posebne zdravstvene namene, katerih stroške v celoti ali delno krije obvezno zdravstveno zavarovanje. Izdajatelj in formalni lastnik zelenih receptov je ZZS.

Zdravila na recept ZZS razvršča na pozitivno ali vmesno listo. Navedena zdravila obravnava na podlagi vlog predlagateljev, pobud zdravstvenih institucij ali na lastno pobudo v skladu s Pravilnikom o razvrščanju zdravil na listo (8).

ZZS krije v skladu z ZZVZZ ceno zdravil v:

- 100 % deležu (za zdravila razvrščena na P100 listo, ki se uporabljajo za zdravljenje oseb, bolezni in stanj iz četrte do trinajste alineje 1. točke prvega odstavka 23. člena ZZVZZ),
- 70 % deležu (za zdravila razvrščena na P70 listo),
- 10 % deležu (za zdravila razvrščena na V listo) (3).

Nerazvrščena zdravila so v celoti samoplačniška, predpisujejo pa se lahko na beli, samoplačniški recept. Veljavnost tako zelenega kot belega recepta je 30 dni od datuma predpisa zdravila. Če je na zeleni recept predpisan antibiotik, je veljavnost tega recepta samo 3 dni od datuma predpisa.

Celotna vrednost recepta je skupna vrednost zdravil na receptu. Sestavljena je iz deleža cene, ki jo pokrije obvezno zdravstveno zavarovanje (OZZ), deleža cene, ki jo pokrije prostovoljno zdravstveno zavarovanje (PZZ) oz. pacient, če nima urejenega PZZ, in deleža cene, ki jo doplača pacient v primeru, če je cena zdravila, vključenega v seznam medsebojno zamenljivih zdravil ali seznam terapevtskih skupin zdravil, višja od njegove najvišje priznane vrednosti. Zdravstveno zavarovanje (obvezno in dopolnilno) krije razvrščena zdravila le do najvišje priznane vrednosti, ki jo določa ZZS.

Sistem najvišjih priznanih vrednosti (NPV) je bil uveden leta 2003 za skupine medsebojno zamenljivih zdravil, ki jih določa Javna agencija za zdravila in medicinske pripomočke. ZZS določa NPV za skupino medsebojno zamenljivih zdravil na ravni najcenejšega zdravila glede na primerljivi odmerek v skupini. Nerazvrščena zdravila pa so v celoti samoplačniška, predpisujejo pa se lahko na beli, samoplačniški recept (9, 10).

Terapevtske skupine zdravil

Terapevtske skupine zdravil, ki jih določa ZZS, združujejo različna zdravila z enako terapevtsko indikacijo, ki so med seboj primerljiva po učinkovitosti in varnosti. ZZS določa NPV za terapevtsko skupino zdravil na podlagi cene primerljivega odmerka zdravila tako, da krije vse odmerke vsaj enega zdravila v tej terapevtski skupini zdravil.

Medsebojna zamenljivost zdravil je v Evropski uniji v nacionalni pristojnosti. V R Sloveniji gre pri tem za upravno odločitev pristojnega organa za zdravila, to je Javne agencije za zdravila in medicinske pripomočke (JAZMP), ki na podlagi zakonskih meril ugotovi, da medsebojno zamenjevanje zdravil, razvrščenih v skupine zdravil, ki jih opredeljujejo enaka sestava učinkovin, jakost ter funkcionalne lastnosti farmacevtske oblike, ne vodi do klinično pomembnih razlik v njihovi učinkovitosti in varnosti.

ZZS določa NPV za skupino medsebojno zamenljivih zdravil na ravni najcenejšega zdravila glede na primerljivi odmerek v skupini. Referenčno zdravilo mora v skupini medsebojno zamenljivih zdravil imeti v preteklem mesecu vsaj 0,5 % tržni delež. Za zdravila, katerih cena je višja od NPV, je potrebno doplačati razliko med dejansko ceno in NPV. Znotraj posamezne skupine zdravil pa je vedno vsaj eno zdravilo, za katero zavarovancu ni potrebno doplačati razlike (9).

Seznam uvedenih terapevtskih skupin s strani ZZS

Leta **2014**:

1. **zaviralci protonske črpalke** – A02BC (1.10.2013)
2. **zdravila z imatinibom** – L01XE01 (31.3.2014),
3. **zdravila z acetilsalicilno kislino 100 mg** – B01AC06 (31.3.2014)
4. **zdravila s triptani** – N02CC (29.9.2014)
5. **zdravila z lokalnim delovanjem za zdravljenje glavkoma** – S01EA, S01EC, S01ED in S01EE (27.11.2014).

Leta 2016:

1. **zaviralci angiotenzinske konvertaze**, v katero so uvrščeni zaviralci angiotenzinske konvertaze, enokomponentna zdravila in kombinacije - C09AA, C09BA, C09BB in C09BX (26.02.2016)
2. **zdravila za zniževanje holesterola**, v katero so uvrščeni vsi statini, kombinacije s statini in ezetimib – C10AA, C10BA in C10BX (26.02.2016)
3. **zdravila z lokalnim delovanjem za zdravljenje alergijskega rinitisa** – R01AD (26.02.2016)
4. **zdravila s somatropinom** - H01AC01 (15.09.2016)

Leta 2017:

1. **inhalacijski glukokortikoidi**, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-11/2017-DI/32 z dne 21. 9. 2017,
2. **kombinacije adrenergikov in inhalacijskih glukokortikoidov**, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije 9001-11/2017-DI/33 z dne 21. 9. 2017,
3. **zaviralci angiotenzinske konvertaze**, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-12/2017-DI/20 z dne 18. 10. 2017,
4. **zdravila za zniževanje holesterola**, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-12/2017-DI/21 z dne 18. 10. 2017 in
5. **zdravila z lokalnim delovanjem za zdravljenje glavkoma**, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-12/2017-DI/22 z dne 18. 10. 2017.

Leta 2018:

1. **zdravila antagonisti angiotenzina II**, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-10/2018-DI/12 z dne 11. 7. 2018,
2. **zdravila s filgrastimom**, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-12/2018-DI/3 z dne 9. 8. 2018,
3. **zdravila z dolgo delujočimi oblikami filgrastima**, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-12/2018-DI/5 z dne 9. 8. 2018,
4. **zdravila za zniževanje holesterola**, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-12/2018-DI/7 z dne 9. 8. 2018
5. **zdravila z lokalnim delovanjem za zdravljenje glavkoma**, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-15/2018-DI/3 z dne 14. 11. 2018.

Leta 2019:

1. **zdravila inhalacijski adrenergiki v kombinaciji z antiholinergiki**, vključno s kortikosteroidi v trojnih kombinacijah, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-11/2019-DI/3 z dne 17. 9. 2019

Leta 2020:

1. **zdravila nizkomolekularnih heparinov**, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-1/2020-DI/5 z dne 29.1.2020

Leta 2021:

Ni bilo uvedenih novih terapevtskih skupin.

2. Splošni podatki o porabi zdravil v letu 2021

Tatja Kostnapfel, Tone Hribovšek, Aleš Korošec, Vili Prodan

2.1 Demografski podatki

V tabeli 2.1 je prikazano število prebivalcev v letu 2021 v Sloveniji glede na statistične regije. Podatki se nanašajo na stanje z dne 1. 7. 2021 in so uporabljeni tudi v nadaljnjih izračunih, tabelah in grafih te publikacije, saj je poraba zdravil odvisna od števila, starosti in spola prebivalcev ter drugih dejavnikov.

V letu 2021 je bilo v Sloveniji 2.107.007 oseb, od tega 1.048.879 žensk in 1.058.128. Število prebivalcev je naraslo od 2.089.310 v letu 2019 (1.045.835 moških in 1.043.475 žensk) do 2.100.126 (1.054.483 moških in 1.045.643 žensk) v letu 2020.

Po številu prebivalcev je največja osrednjeslovenska regija, v kateri živi dobra četrtina vseh prebivalcev Slovenije (26,4 %), sledi podravska regija s 15,5 % ter savinjska regija z 12,3 % prebivalcev. Najmanjša regija po številu prebivalcev je primorsko-notranjska regija - tu živi le 2,5 % vseh prebivalcev Slovenije, sledi ji zasavska regija, kjer živi 2,7 % odstotkov prebivalstva (10) (tabela 2.1).

Tabela 2.1: Prebivalstvo po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2021.

Statistične regije	Skupaj	Moški	Ženske
Pomurska	114.540 (5,4 %)	56.974	57.566
Podravska	327.577 (15,5 %)	165.592	161.985
Koroška	70.636 (3,4 %)	35.758	34.878
Savinjska	258.677 (12,3 %)	131.074	127.603
Zasavska	56.917 (2,7 %)	28.427	28.490
Posavska	75.732 (3,6 %)	38.298	37.434
Jugovzhodna Slovenija	145.879 (6,9 %)	74.362	71.517
Osrednjeslovenska	555.441 (26,4 %)	275.377	280.064
Gorenjska	211.501 (10,0 %)	106.099	105.402
Primorsko-notranjska	53.257 (2,5 %)	27.284	25.973
Goriška	118.356 (5,6 %)	59.839	58.517
Obalno-kraška	118.494 (5,6 %)	59.044	59.450
SLOVENIJA	2.107.007	1.058.128	1.048.879

Tabela 2.2 prikazuje število prebivalcev po posameznih starostnih skupinah in spolu. Število moških je največje v starostni skupini 40 - 49 let, prav tako število žensk. Do leta 2020 je bilo število žensk največje starostni skupini 50 - 59 let. Število tako žensk kot moških je najmanjše v starostni skupini 85 let in več,

žensk pa je v tej starostni skupini skoraj trikrat več kot moških. Število moških je višje od števila žensk v vseh starostnih skupinah do 59. leta, ko se začne zmanjševati in je po sedemdesetem letu bistveno manjše od števila žensk. Trend je podoben prejšnjim letom.

Tabela 2.2: Prebivalstvo po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2021.

Starostne skupine	Skupaj	Moški	Ženske
0 - 4 let	98.505	50.831	47.674
5 - 9 let	108.389	55.826	52.563
10 - 14 let	110.887	57.071	53.816
15 - 19 let	94.478	48.735	45.743
20 - 29 let	214.074	114.428	99.646
30 - 39 let	279.760	148.755	131.005
40 - 49 let	315.554	166.638	148.916
50 - 59 let	300.607	153.069	147.538
60 - 69 let	281.386	138.499	142.887
70 - 79 let	186.556	84.174	102.382
80 - 84 let	61.550	23.944	37.606
85 let +	55.261	16.158	39.103
SLOVENIJA	2.107.007	1.058.128	1.048.879

2.2 Lekarniška dejavnost

Lekarniška dejavnost je javna služba, s katero se zagotavlja trajna in nemotena oskrba prebivalstva in izvajalcev zdravstvene dejavnosti z zdravili. Poteka tudi farmacevtska obravnava pacientov za podporo zdravljenja in ohranitev zdravja ter svetovanje glede varne, pravilne in učinkovite rabe zdravil. Nosilec lekarniške dejavnosti je magister (-tra) farmacije.

Izvaja se na primarni, sekundarni in terciarni ravni zdravstvene dejavnosti. Mrežo lekarniške dejavnosti na primarni ravni zagotavlja občina ali več sosednjih občin skupaj, na sekundarni in terciarni ravni pa država.

Lekarne

Lekarniško dejavnost na primarni ravni je 31.12.2021 opravljalo 25 javnih lekarniških zavodov ter 94 zasebnih lekarniških zavodov, skupaj 119.

Največ jih je v osrednje-slovenski regiji, sledi podravska regija. Največ zasebnih lekarn je bilo v osrednje-slovenski regiji (25,5 %), sledi podravska regija (16,7 %), primorsko-notranjska regija zasebne lekarne nima. (tabela 2.3).

Vir: RIZDDZ – Register izvajalcev zdravstvene dejavnosti in delavcev v zdravstvu, 2021

Tabela 2.3: Javni in zasebni lekarniški zavodi po posameznih regijah, Slovenija, 2021.

Lekarniški zavodi	01-Pomurska	02-Podravska	03-Koroška	04-Savinjska	05-Zasavska	06-Posavska	07-Jugovzhodna Slovenija	08-Osrednje Slovenska	09-Gorenjska	10-Primorsko-Notranjska	11-Goriška	12-Obalno-kraška	Skupaj
1-Javni	1	4	1	4	1	3	3	3	1	1	2	1	25
2-Zasebni	8	18	1	8	1	3	6	24	8	0	9	8	94
Skupaj	9	22	2	12	2	6	9	27	9	1	11	9	119

V letu 2021 je bilo skupaj 274 javnih lekarn (vse podružnice, lokacije) ter 109 zasebnih lekarn (vse podružnice, lokacije), skupaj 383 lokacij lekarn. V tabeli 2.4. so prikazane skupne lokacije vseh enot po posameznih regijah.

Podatkov o izvajalcih s koncesijo zaenkrat iz baze RIZDDZ ni mogoče prikazati.

Tabela 2.4: Vse lokacije javnih in zasebnih lekarn s podružnicami po posameznih regijah, Slovenija, 2021.

Lekarne	01-Pomurska	02-Podravska	03-Koroška	04-Savinjska	05-Zasavska	06-Posavska	07-Jugovzhodna Slovenija	08-Osrednje Slovenska	09-Gorenjska	10-Primorsko-Notranjska	11-Goriška	12-Obalno-kraška	Skupaj
1-Javne	16	41	13	37	9	12	21	62	24	11	15	13	274
2-Zasebne	12	23	1	9	1	3	8	25	8	0	11	8	109
Skupaj	28	64	14	46	10	15	29	87	32	11	26	21	383

Zaposleni farmacevtski delavci

Po podatkih Registra izvajalcev zdravstvene dejavnosti in delavcev v zdravstvu (RIZDDZ) je bilo v letu 2021 zaposlenih 2.524 farmacevtskih delavcev, od tega 1.677 magistrov farmacije (farmaceutov), 24 inženirjev farmacije ter 823 farmacevtskih tehnikov.

V lekarnah je bilo v letu 2021 zaposlenih 1.374 magistrov farmacije (farmaceutov), trije (3) inženirji farmacije ter 626 farmacevtskih tehnikov (tabela 2.5).

Tabela 2.5: Vsi zaposleni farmacevtski delavci po posameznih dejavnostih v Sloveniji v letu 2021

Vrsta dejavnosti	03-FARMACEVT	07-INŽENIR FARMACIJE	53-FARMACEVTSKI TEHNIK	Skupaj
01-OSNOVNO ZDRAVSTVO	7	3	5	15
02-SPECIALISTIČNA AMBULANTA	1			1
03-SPLOŠNA BOLNIŠNICA	63	1	60	124
04-SPECIALNA BOLNIŠNICA	19	1	4	24
05-LEKARNA	1.374	3	626	2.003
07-SOCIALNI ZAVOD			5	5
08-USTANOVA ZA JAVNO ZDRAVJE	13	3	11	27
09-DRŽAVNI ORGAN	1			1
10-ZZZS IN ZPIZ	4			4
11-IZOBRAŽEVALNA USTANOVA	40	2	2	44
12-FARMACEVTSKA INDUSTRIJA	65		22	87
13-KLINIKA	82	11	76	169
20-OSTALI, KI OPRAVLJAJO ZDR. DEJ.	8		12	20
Skupaj	1.677	24	823	2.524

Zaposleni v lekarniški službi

V lekarniški dejavnosti na primarni ravni je bilo 31.12.2021 zaposlenih 2.003 farmacevtskih delavcev, od tega 1.374 farmacevtov (magistrov farmacije), trije (3) inženirji farmacije ter 626 farmacevtskih tehnikov.

Po podatkih Registra izvajalcev zdravstvene dejavnosti in delavcev v zdravstvu (RIZDDZ) je bilo v letu 2021 v slovenskih lekarnah, organiziranih na primarni ravni zaposlenih 1.374 farmacevtov (leto prej 1377), od tega 1.037 (75,5 %) v javnih lekarnah in 337 (24,5 %) v zasebnih (13) (tabela 2.6).

V javnih lekarniških zavodih je bilo skupaj zaposlenih 1.596 lekarniških delavcev, 407 pa v zasebnih lekarniških zavodih. Podatkov o izvajalcih s koncesijo v bazi RIZDDZ zaenkrat ni. (tabela 2.6.).

Tabela 2.6: Zaposleni v javnih in zasebnih lekarnah na primarni ravni po statističnih regijah, Slovenija, 2021.

Statistične regije	Magistri farmacije (farmacevti)			Inženirji farmacije			Farmacevtski tehniki			Vse skupaj		
	Javne lekarnе	Zasebne lekarnе	Skupaj	Javne lekarnе	Zasebne lekarnе	Skupaj	Javne lekarnе	Zasebne lekarnе	Skupaj	Javne lekarnе	Zasebne lekarnе	Skupaj
Pomurska	47	24	71	0	0	0	31	8	39	78	32	110
Podravska	144	61	205	0	0	0	82	18	100	226	79	305
Koroška	35	3	38	0	0	0	15	2	17	50	5	55
Savinjska	138	26	164	0	0	0	72	3	75	210	29	239
Zasavska	32	3	35	0	0	0	13	0	13	45	3	48
Posavska	38	9	47	0	0	0	9	3	12	47	12	59
Jugovzhodna Slovenija	76	24	100	0	0	0	29	3	32	105	27	132
Osrednjeslovenska	279	102	381	2	0	2	184	17	201	465	119	584
Gorenjska	106	29	135	1	0	1	71	9	80	178	38	216
Primorsko-notranjska	31	0	31	0	0	0	13	0	13	44	0	44
Goriška	48	35	83	0	0	0	16	3	19	64	38	102
Obalno-kraška	63	21	84	0	0	0	21	4	25	84	25	109
SLOVENIJA	1.037	337	1.374	3	0	3	556	70	626	1.596	407	2.003

V spodnji tabeli je sumarno prikazano število zaposlenih magistrov farmacije (farmacevtov) v lekarnah na primarni ravni, število prebivalcev, ki jih oskrbuje en farmacevt ter število izdanih receptov na enega lekarniškega farmacevta po statističnih regijah (tabela 2.7).

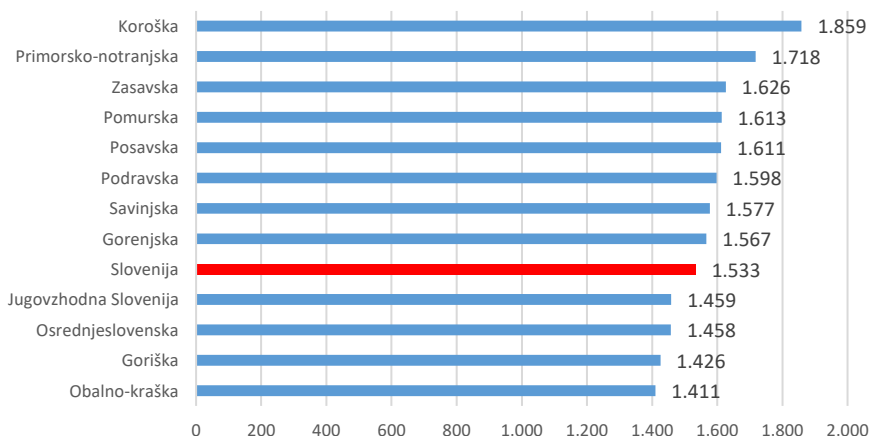
Tabela 2.7: Splošen pregled o zaposlenih magistrih farmacije (farmacevtih), število prebivalcev, ki jih oskrbuje en farmacevt ter število izdanih receptov na enega lekarniškega farmacevta v lekarnah po statističnih regijah

Statistične regije	Število zaposlenih farmacevtov	Število prebivalcev/ 1 farmacevta	Število izdanih receptov na enega lekarniškega farmacevta
Pomurska	71	1.613	18.186
Podravska	205	1.598	15.235
Koroška	38	1.859	18.058
Savinjska	164	1.577	14.691
Zasavska	35	1.626	16.937
Posavska	47	1.611	15.665
Jugovzhodna Slovenija	100	1.459	13.135
Osrednjeslovenska	381	1.458	11.766
Gorenjska	135	1.567	13.167
Primorsko-notranjska	31	1.718	15.900
Goriška	83	1.426	12.324
Obalno-kraška	84	1.411	11.972
SLOVENIJA	1.374	1.533	13.780

V povprečju je v letu 2021 vsak lekarniški farmacevt zaposlen na primarni ravni skrbel za 1.533 prebivalcev Slovenije, kar je nekoliko več kot leta 2020, ko je skrbel za 1.525 prebivalcev.

Tudi v letu 2021 so bili najbolj obremenjeni farmacevti v koroški regiji, kjer je vsak skrbel za 1.859 oseb, sledijo pa farmacevti v primorsko-notranjski regiji, kjer je en farmacevt skrbel za 1.718 oseb, zasavski regiji (1.626 oseb), pomurski regiji (1.613 oseb) in posavski regiji (1.611 oseb).

Najmanj so bili farmacevti obremenjeni v obalno-kraški regiji, kjer so skrbeli povprečno za 1.411 oseb, kar pa je več kot leta 2020, ko so skrbeli za 1.359 prebivalcev (slika 2.1).

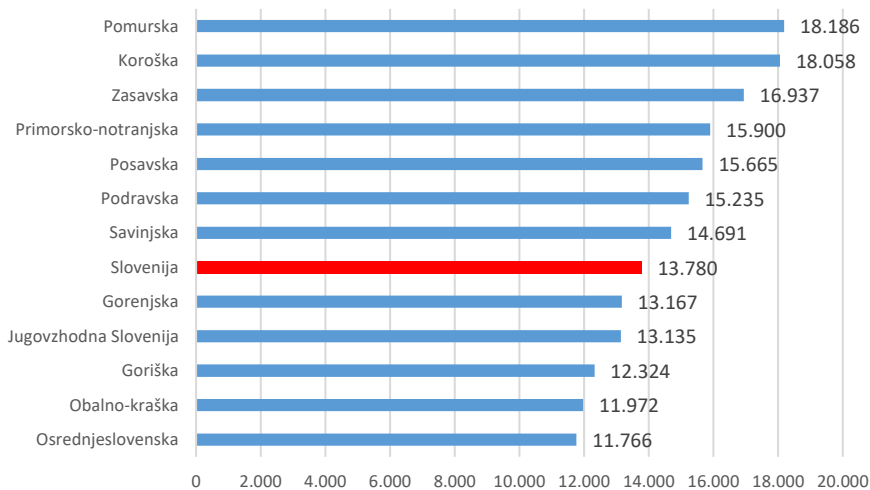

Slika 2.1: Število prebivalcev na enega lekarniškega farmacevta po statističnih regijah, Slovenija, 2021.

Povprečno število izdanih in obdelanih receptov na vsakega lekarniškega farmacevta, zaposlenega na primarni ravni v Sloveniji v letu 2021 je bilo 13.780, kar je nekoliko več kot leto prej (13.750 receptov).

Število izdanih receptov na enega farmacevta je bilo največje v pomurski regiji 18.186 receptov, kar je nekoliko manj kot leto prej, ko je bilo 18.713 receptov ter koroški regiji (18.058 receptov).

Najmanjše število izdanih receptov je bilo v osrednje-slovenski regiji (11.766 receptov) in v obalno-kraški regiji (11.972 receptov) (slika 2.2).

Slika 2.2: Število izdanih receptov na enega lekarniškega farmacevta, zaposlenega na primarni ravni po statističnih regijah, Slovenija, 2021.

2.3 Število izdanih receptov v letu 2021

V letu 2021 je bilo izdanih preko 18,5 milijonov receptov za ambulantno predpisana zdravila (indeks 98) v vrednosti 613,3 milijonov EUR (indeks 108).

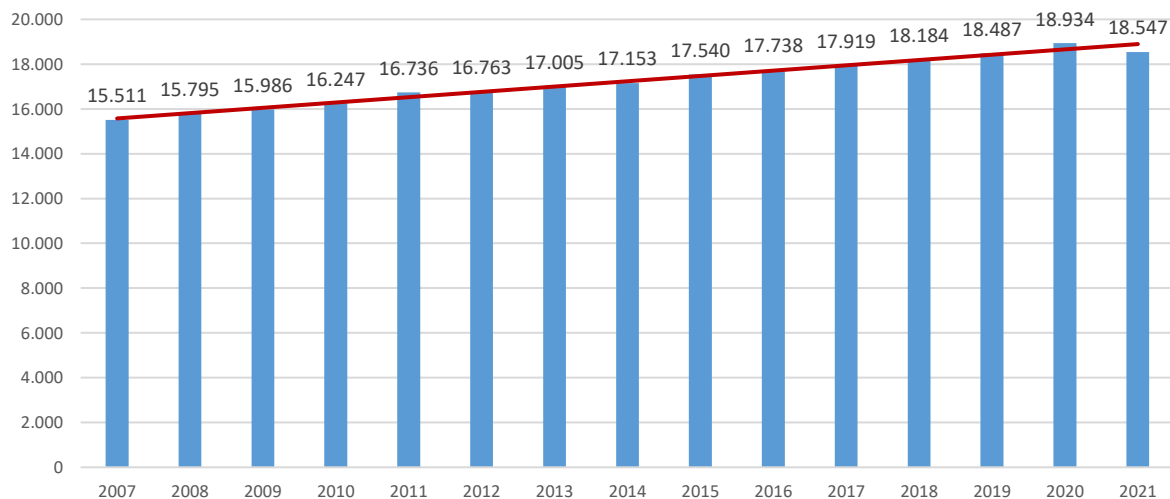
Vsak prebivalec Slovenije je v povprečju prejel 8,65 recepta s predpisanimi zdravili v skupni vrednosti 286,7 evrov (tabela 2.8).

Tabela 2.8: Število in vrednost receptov v letu 2020, Slovenija (s trendom 2020/2019).

Skupina	Štev. Rp 2021	Štev. Rp 2020	Indeks 2021 / 2020	Štev. Rp na 1 prebivalca 2021	Vred. Rp (v EUR) 2021	Indeks 2021 / 2020	Vrednost na 1 Rp (v EUR) 2021
Originalna in generična zdravila	18.221.198	18.629.109	98	8,65	603.804.324	108	33,14
Magistralni pripravki	325.749	305.005	107	0,15	9.443.648	106	28,99
SKUPAJ	18.546.947	18.934.114	98	8,80	613.247.972	108	33,06

V letu 2021 je bilo izdanih 97,4 % zelenih receptov ter 2,6 % belih receptov.

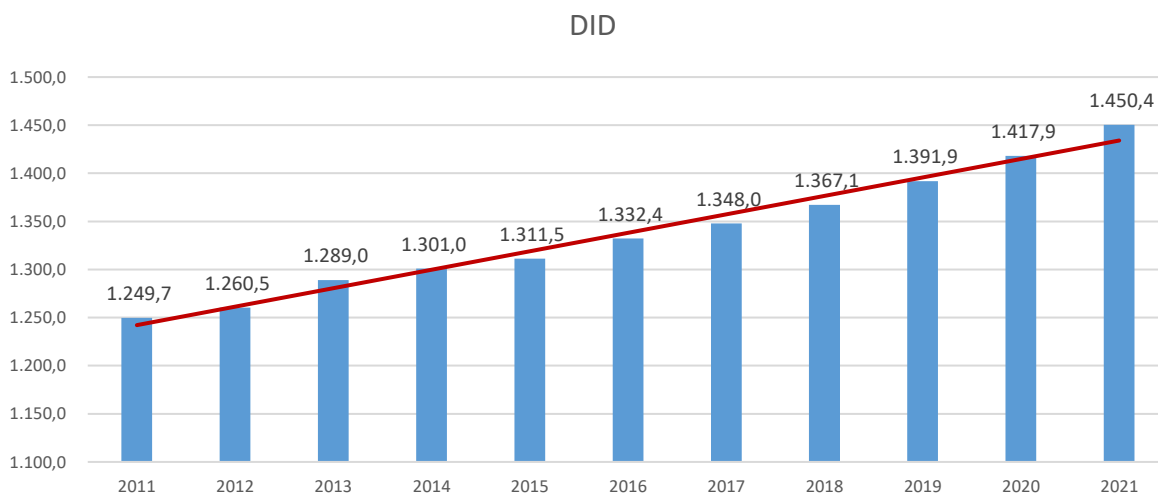
V letih 2007 do 2021 je število izdanih receptov poraslo za 19,5 % (slika 2.3).

Slika 2.3: Rast števila izdanih receptov (v 1000) od leta 2007 do 2021

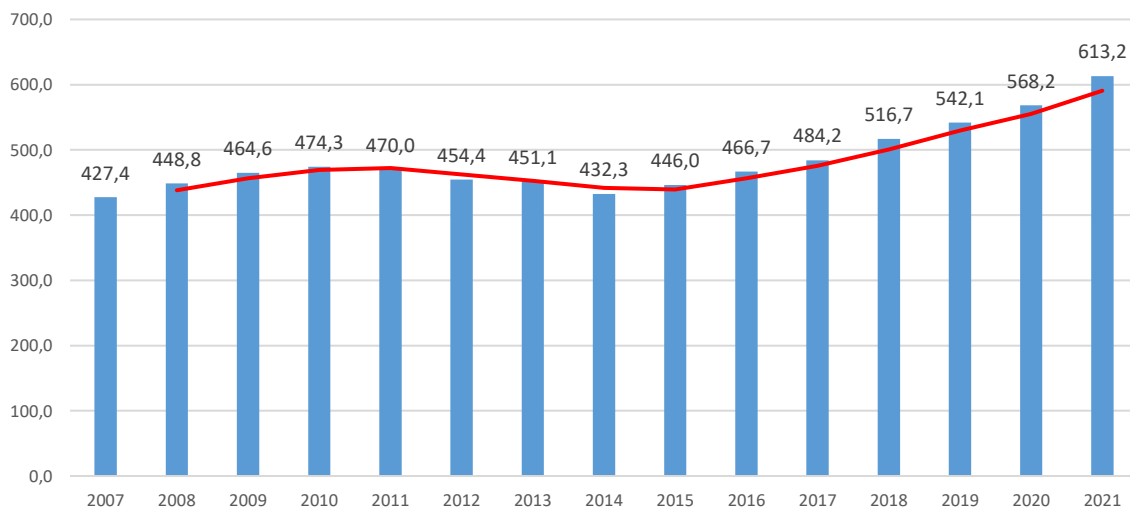

V letih 2011 do 2021 je število definiranih dnevni odmerkov na 1000 prebivalcev na dan naraščalo (slika 2.4).

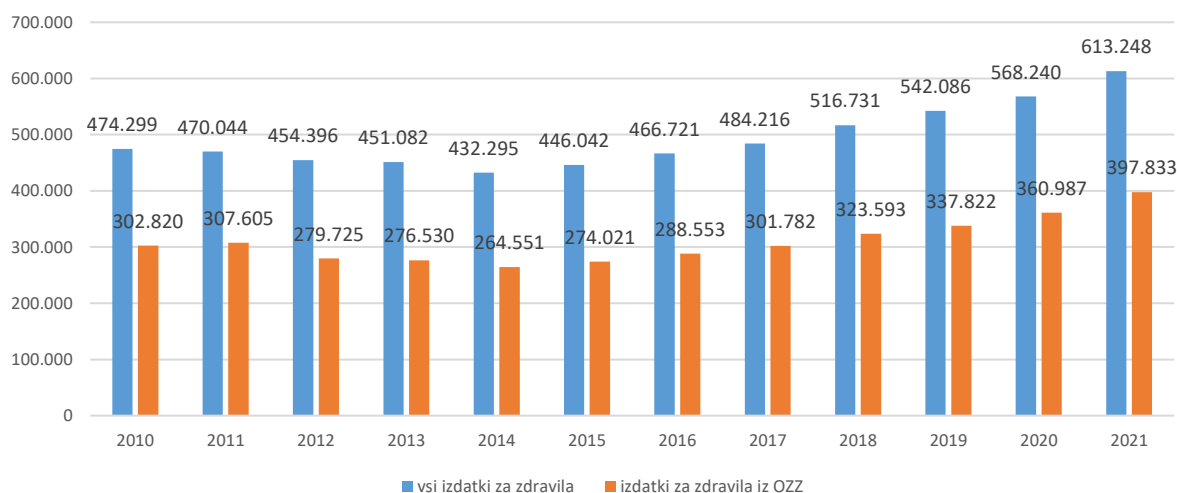
Slika 2.4: Rast števila definiranih dnevni odmerkov na 1000 prebivalcev na dan (DID) od leta 2011 do 2021

V letu 2021 je bila vrednost porabljenih zdravil 613,2 milijona evrov, kar je 8 % več kot leto prej. Med leti 2010 in 2014 je prišlo do zmanjšanja vrednosti izdanih zdravil. Po letu 2014 je opazen trend naraščanja vrednosti zdravil, porast je 41,8 % (slika 2.5).

Slika 2.5: Vrednost izdanih zdravil v milijonih EUR, Slovenija v letih 2007 do 2021.

Delež zdravil iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (OZZ) je v letu 2014 začel naraščati. V letu 2021 je delež zdravil iz OZZ zavzema 64,8 % (slika 2.6).

Slika 2.6: Skupni stroški (v 1000 EUR) za ambulantno predpisana zdravila ter stroški za zdravila iz OZZ v letih 2010 do 2021.

Spodnja tabela prikazuje število izdanih receptov glede na razvrstitev na listo zdravil (pozitivna, vmesna, izven OZZ) v letih od 2015 do 2021.

Skupno število receptov za zdravila s pozitivne liste je od leta 2015 precej konstantno, medtem ko povprečno število receptov z vmesne liste naraslo od leta 2015 za skoraj 20,0 % (tabela 2.9).

Tabela 2.9: Število izdanih receptov glede na razvrstitev na listo zdravil, Slovenija, 2015 – 2021.

Razvrstitev	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
pozitivna	9.410.682	9.441.000	9.470.201	9.460.230	9.269.083	9.341.293	9.038.083
vmesna	7.316.306	7.479.371	7.625.575	7.919.721	8.418.096	8.858.653	8.717.465
izven OZZ	464.872	484.313	494.444	485.329	482.130	429.163	465.650
SKUPAJ	17.191.860	17.404.684	17.590.220	17.865.280	18.169.309	18.629.109	18.221.198

Za enako obdobje spodnja tabela prikazuje povprečne vrednosti enega recepta glede na razvrstitev zdravil. Povprečna vrednost enega recepta na pozitivni listi je narasla za 46,7 % (tabela 2.10).

Tabela 2.10: Povprečna vrednost enega recepta glede na razvrstitev na liste v EUR, Slovenija, 2015 – 2021.

Razvrstitev	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
pozitivna	31,62	32,99	34,19	36,63	38,71	40,97	46,39
vmesna	18,39	18,74	18,95	19,44	19,71	19,13	20,26
izven OZZ	14,07	14,88	15,66	16,21	16,88	16,48	16,81
SKUPAJ	25,51	26,36	27,06	28,45	29,33	30,02	33,14

Skupno je bilo leta 2021 predpisanih 3.353 različnih šifer oz. 3307 zdravil z 957 učinkovinami, leto prej pa 3.285 različnih zdravil z 944 učinkovinami.

Na **zelene recepte** je bilo v letu 2021 predpisanih 2.758 različnih šifer oz. 2.736 zdravil (774 učinkovin); v letu 2020 predpisanih 2.724 različnih šifer oz. 2.697 zdravil (750 učinkovin).

Na **bele recepte** je bilo predpisanih 2.142 različnih šifer oz. 2.115 zdravil (728 učinkovin); v letu 2020 je bilo predpisanih 2.152 različnih šifer oz. 2.124 zdravil (740 učinkovin).

V spodnji tabeli prikazujemo število in vrednost receptov, posebej prikazano za zelene in bele recepte ter ločeno po posameznih ATC skupinah.

Tabela 2.11: Število in vrednost (v EUR) izdanih receptov po vrsti recepta in glavnih skupinah ATC klasifikacije, Slovenija, 2021.

ATC	ZELENI RECEPTI		BELI RECEPTI	
	Število receptov	Vrednost receptov	Število receptov	Vrednost receptov
A	2.675.750	75.925.792	51.474	843.136
B	1.041.251	73.689.968	50.988	825.806
C	4.708.291	84.621.516	47.611	626.963
D	460.837	7.969.147	133.321	1.515.806
G	794.742	17.090.810	53.287	2.167.186
H	519.211	10.772.825	1.681	46.598
J	791.008	21.836.564	23.249	266.365
L	217.435	157.836.648	420	87.389
M	1.163.672	19.649.449	11.718	141.943
N	3.518.965	69.992.611	50.700	784.029

ATC	ZELENI RECEPTI		BELI RECEPTI	
	Število receptov	Vrednost receptov	Število receptov	Vrednost receptov
P	56.674	664.768	1.781	50.591
R	992.257	35.957.163	22.785	291.055
S	680.768	11.271.471	16.340	164.163
V	134.687	8.698.158	295	16.402
Ostalo	314.263	9.084.302	11.486	359.346
Skupaj	18.069.811	605.061.192	477.136	8.186.778

2.4 Predpisovanje zdravil po regijah

Število izdanih receptov na prebivalca je odvisno tudi od regije njegovega prebivališča ter stopnje obolevnosti v posamezni regiji, na kar vpliva več dejavnikov (socialno stanje, odstotek starostnikov v regiji, stopnja brezposelnosti, različna zdravstvena obravnava, oskrba z zdravili, ...).

Za ženske je bilo predpisanih 10.613.941 receptov, za moške pa 7.933.006 receptov. Število predpisanih receptov je bilo v vseh statističnih regijah večje za ženske, kakor za moške (tabela 2.12).

Tabela 2.12: Skupno število receptov po statističnih regijah in spolu v letu 2021.

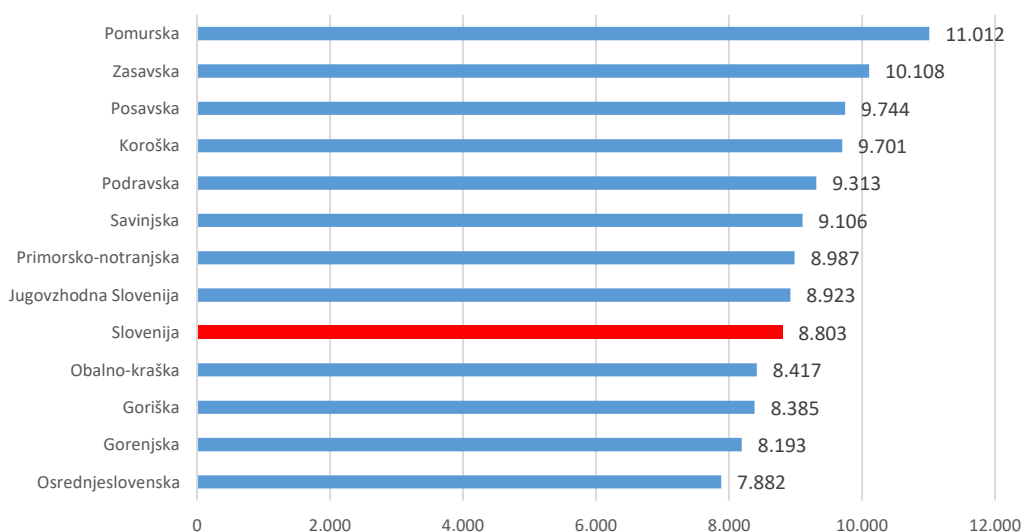
Regije	Skupno število receptov		
	moški	ženske	skupaj
Pomurska	534.990	726.332	1.261.322
Podravska	1.291.705	1.758.991	3.050.696
Koroška	298.420	386.798	685.218
Savinjska	1.007.051	1.348.451	2.355.502
Zasavska	243.372	331.928	575.300
Posavska	324.176	413.791	737.967
Jugovzhodna Slovenija	574.097	727.568	1.301.665
Osrednjeslovenska	1.843.532	2.534.512	4.378.044
Gorenjska	738.664	994.166	1.732.830
Primorsko-notranjska	211.072	267.559	478.631
Goriška	437.096	555.316	992.412
Obalno-kraška	428.831	568.529	997.360
Slovenija	7.933.006	10.613.941	18.546.947

2.5 Število receptov/ 1000 prebivalcev

V letu 2021 je bilo povprečje števila izdanih receptov na 1000 prebivalcev 8.803 receptov/1000 prebivalcev, kar je nekoliko manj kot leta 2020 (9.016 receptov /1000 prebivalcev).

Največ receptov je bilo izdanih v pomurski regiji, kjer so zdravniki predpisali 11.012 receptov/1000 prebivalcev, kar je 25 % nad slovenskim povprečjem. Sledili sta zasavska regija z 10.108 recepti/1000 prebivalcev in posavska regija z 9.744 recepti/1000 prebivalcev.

Najmanj receptov je bilo predpisanih v osrednjeslovenski regiji, kjer so zdravniki predpisali 7.882 receptov, kar je 1 % manj kot leto prej, ko je bilo predpisano 8.080 receptov/1000 prebivalcev. Pod slovenskim povprečjem so bile le štiri regije (slika 2.7).

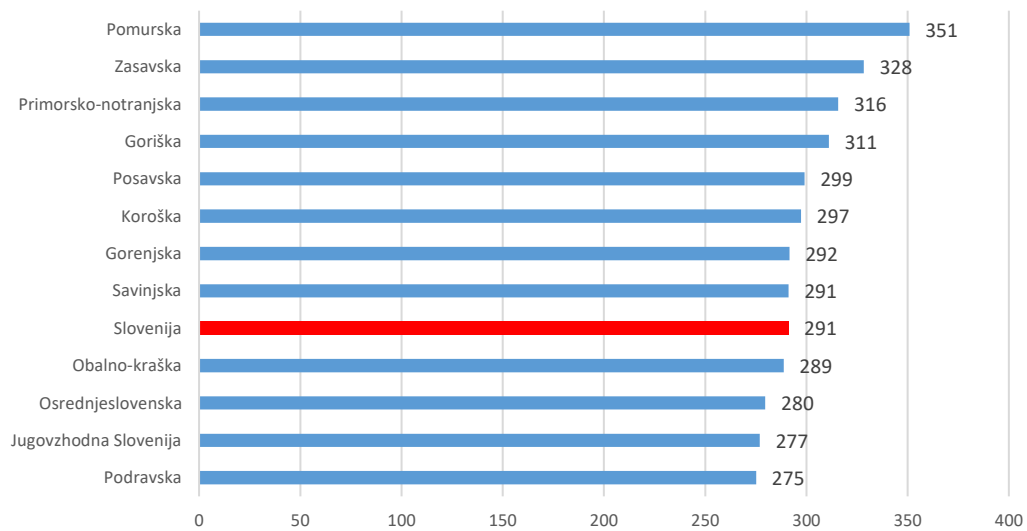
Slika 2.7: Število izdanih receptov na 1000 prebivalcev po statističnih regijah, Slovenija, 2021.

Povprečna vrednost zdravil na prebivalca nam pove ceno posameznih zdravil v statističnih regijah.

V letu 2021 je povprečna cena izdanih zdravil na prebivalca znašala 291 EUR, kar je nekoliko več kot leta 2020, ko je bila 271 EUR/prebivalca. Povprečna cena zdravil je bila tudi v Savinski regiji.

Najvišja vrednost zdravil je bila v pomurski regiji s 351 EUR/prebivalca, sledijo zasavska regija s 328 EUR/prebivalca ter primorsko-notranja regija s 316 EUR/prebivalca.

Vrednost je bila tokrat najmanjša v podravski regiji (275 EUR/ prebivalca), sledi jugovzhodna Slovenija (277 EUR/prebivalca) ter osrednjeslovenska regija (280 EUR/ prebivalca), kjer je bila v letu 2020 najnižja cena izdanih zdravil (255 EUR/prebivalca) (slika 2.8).

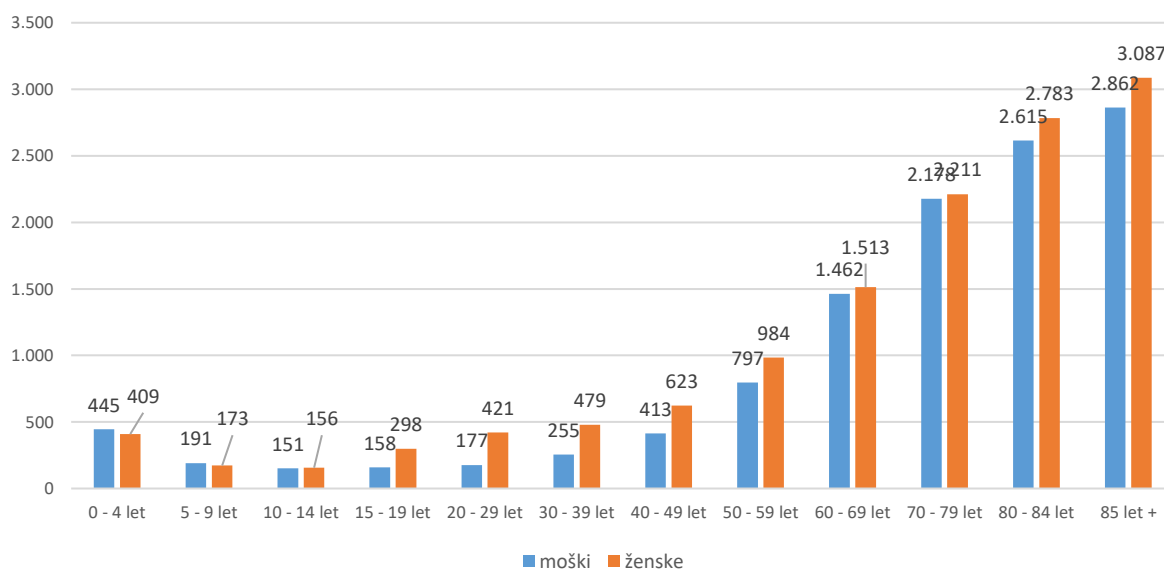
Slika 2.8: Povprečna vrednost zdravil na enega prebivalca v EUR po statističnih regijah, Slovenija, 2021.

2.6 Predpisovanje zdravil po starostnih skupinah in spolu

S starostjo pogostost predpisovanja zdravil narašča, opazen porast predpisovanja zdravil se kaže po 60. letu. Največje je predpisovanje pri starejših od 85 let, kjer zdravila prejema 3.087 žensk in 2.862 moških, računano na 100 prebivalcev.

Pogostost predpisovanja je najmanjša v starostnih skupinah od 5 – 9 let, 10 - 14 let ter 15 - 19 let.

Do devetega leta starosti so zdravila pogosteje dobili dečki, v ostalih starostnih skupinah pa so pogosteje predpisovali zdravila ženskam. (slika 2.9).

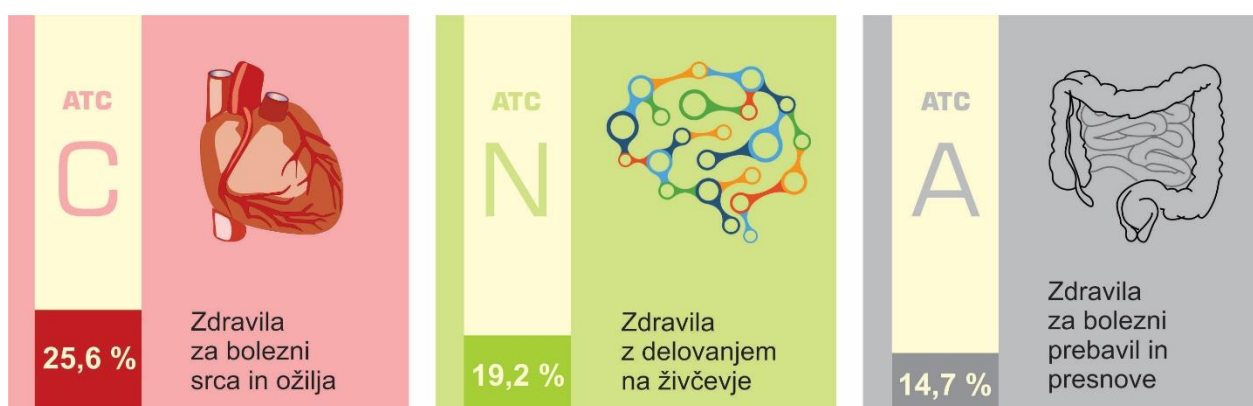
Slika 2.9: Število izdanih receptov / 100 prebivalcev po starostnih skupinah in spolu, Slovenija, 2021.

3. Splošni podatki o predpisovanju zdravil po glavnih ATC skupinah v letu 2021

Tatja Kostnapfel, Tone Hribovšek, Aleš Korošec

3.1 Najpogosteje predpisana zdravila po ATC skupinah in statističnih regijah v letu 2021

V tabeli 3.1 prikazujemo število in vrednost izdanih receptov ter število DDD in DID za glavne anatomske skupine ATC klasifikacije v letu 2021 v primerjavi z letom 2020.

Tabela 3.1: Število izdanih receptov ter število DDD in DID za glavne anatomske skupine ATC klasifikacije, Slovenija, 2021.

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
A - ZDRAVILA ZA BOLEZNI PREBAVIL IN PRESNOVE	2.727.224	99	76.768.928 €	106	28,1 €	1.294	230.970.913	300,3
B - ZDRAVILA ZA BOLEZNI KRVNI IN KRVOTVORNIH ORGANOV	1.092.239	100	74.515.773 €	110	68,2 €	518	83.830.861	109,0
C - ZDRAVILA ZA BOLEZNI SRCA IN OŽILJA	4.755.902	93	85.248.479 €	102	17,9 €	2.257	433.664.808	563,9
D - ZDRAVILA ZA BOLEZNI KOŽE IN PODKOŽNEGA TKIVA	594.158	105	9.484.953 €	116	16,0 €	282	27.723.774	36,0
G - ZDRAVILA ZA BOLEZNI SEČIL IN SPOLOVIL TER SPOLNI HORMONI	848.029	96	19.257.995 €	90	22,7 €	402	53.602.376	69,7

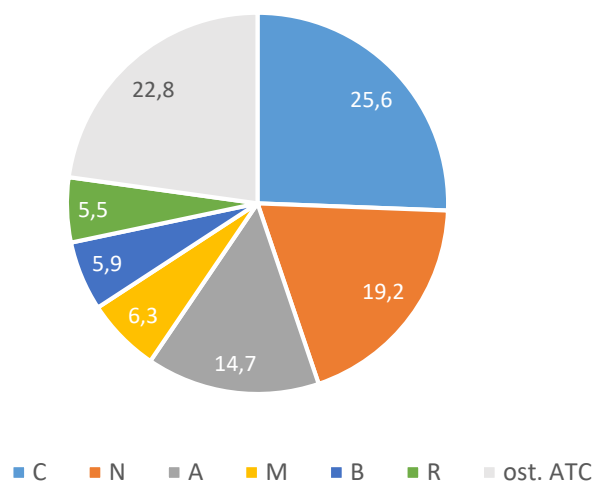
ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
H - HORMONSKA ZDRAVILA ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE - RAZEN SPOLNIH HORMONOV IN INSULINOV	520.892	97	10.819.423 €	99	20,8 €	247	22.307.579	29,0
J - ZDRAVILA ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE INFEKCIJ	814.257	100	22.102.929 €	99	27,1 €	386	7.699.334	10,0
L - ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA NOVOTVORBE IN IMUNOMODULATORJI	217.855	101	157.924.037 €	113	724,9 €	103	10.930.805	14,2
M - ZDRAVILA ZA BOLEZNI MIŠIČNO-SKELETNEGA SISTEMA	1.175.390	103	19.791.392 €	104	16,8 €	558	50.590.891	65,8
N - ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA ŽIVČEVJE	3.569.665	99	70.776.640 €	105	19,8 €	1.694	122.235.594	158,9
P - ANTIPARAZITIKI, INSEKTICIDI IN REPELENTI	58.455	102	715.359 €	111	12,2 €	28	528.941	0,7
R - ZDRAVILA ZA BOLEZNI DIHAL	1.015.042	95	36.248.218 €	131	35,7 €	482	57.372.216	74,6
S - ZDRAVILA ZA BOLEZNI ČUTIL	697.108	105	11.435.634 €	109	16,4 €	331	13.489.359	17,5
V - RAZNA ZDRAVILA	134.982	114	8.714.560 €	105	64,6 €	64	488.439	0,6

Na sliki 3.1 prikazujemo deleže v številu izdanih receptov v letu 2021.

Največje je bilo v ATC skupinah:

- **C** - zdravila za bolezni srca in ožilja (25,6 % vseh receptov),
- **N** - zdravila z delovanjem na živčevje (19,2 % vseh receptov),
- **A** - zdravila za bolezni prebavil in presnove (14,7 % vseh receptov),
- **M** - zdravila za bolezni mišično – skeletnega sistema (6,3 % vseh receptov),
- **B** - zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov (5,9 % vseh receptov),
- **R** - zdravila za bolezni dihal (5,5 % vseh receptov).

Ostalim skupinam je pripadal 22,8 % delež.

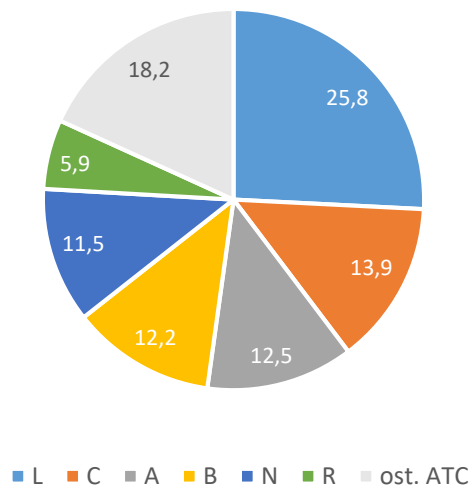
Slika 3.1: Deleži v številu izdanih receptov po glavnih ATC skupinah v letu 2021.

Na sliki 3.2 prikazujemo vrednostni odstotni delež.

Največje je bilo v ATC skupinah:

- **L** - zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji (25,8 % vseh stroškov za zdravila),
- **C** - zdravila za bolezni srca in ožilja (13,9 % vseh stroškov za zdravila),
- **A** - zdravila za bolezni prebavil in presnove (12,5 % vseh stroškov za zdravila),
- **B** - zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov (12,2 % vseh stroškov za zdravila),
- **N** - zdravila z delovanjem na živčevje (11,5 % vseh stroškov za zdravila),
- **R** - zdravila za bolezni dihal (5,9 % vseh receptov).

Ostalim skupinam je pripadal 18,2 % delež.

Slika 3.2: Deleži v vrednosti izdanih receptov po glavnih ATC skupinah v letu 2021.

V povprečju je bilo predpisano 8.803 receptov/1000 prebivalcev, največ v Pomurski regiji (11.012 receptov/1000 prebivalcev).

Največ receptov je predpisanih za bolezni srca in ožilja (2.257 receptov/1000 prebivalcev), v letu 2020 2.444 receptov/1000 prebivalcev.

Sledijo zdravila z delovanjem na živčevje (1.694 receptov/1000 prebivalcev), v letu 2020 1.711 receptov/1000 prebivalcev ter zdravila za bolezni prebavil in presnove (1.294 receptov/1000 prebivalcev), v letu 2020 1.305 receptov/1000 prebivalcev.

Zdravila za zdravljenje bolezni srca in ožilja (C) so bila najpogosteje predpisana v pomurski regiji (3.101 receptov/1000 prebivalcev), leta 2020 2.231 receptov/1000 prebivalcev ter v zasavski regiji (2.699 receptov/1000 prebivalcev), leta 2020 2.931 receptov/1000 prebivalcev.

Razlike v pogostnosti predpisovanja so tudi pri **zdravilih z delovanjem na živčevje (N)**. Najpogosteje so bila predpisana v pomurski regiji (2.182 receptov/1000 prebivalcev), sledita zasavska (2.044 receptov/1000 prebivalcev) in koroška regija (2.043 receptov/1000 prebivalcev).

Najmanj so ta zdravila predpisovali v osrednjeslovenski regiji (1.445 receptov/1000 prebivalcev) (tabela 3.2).

Tabela 3.2: Število izdanih receptov na 1000 prebivalcev po ATC skupinah in statističnih regijah, Slovenija, 2021.

STATISTIČNE REGIJE													
ATC	Slovenija	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Iugovzhodna Slovenija	Osrednje-slovenska	Gorenjska	Primorsko-notranjska	Goriška	Obalno-kraška
A	1.294	1.492	1.358	1.377	1.393	1.615	1.411	1.292	1.185	1.163	1.315	1.229	1.238
B	518	655	537	513	538	582	566	520	464	498	512	534	507
C	2.257	3.101	2.310	2.329	2.260	2.699	2.630	2.455	1.989	2.029	2.269	2.323	2.148
D	282	328	291	270	300	264	284	282	276	270	296	232	278
G	402	510	460	442	383	452	403	403	358	381	379	371	423
H	247	233	203	260	258	267	257	230	257	258	270	269	260
J	386	478	402	458	400	358	468	434	338	353	400	359	396
L	103	111	96	109	99	115	105	99	101	103	115	123	112
M	558	690	668	713	595	575	646	551	462	494	595	521	481
N	1.694	2.182	1.883	2.043	1.826	2.044	1.894	1.658	1.441	1.527	1.768	1.549	1.550
P	28	29	31	27	26	23	37	31	27	26	23	21	25
R	482	585	523	552	461	544	518	466	446	492	503	397	462
S	331	350	343	358	308	315	331	302	332	342	336	299	362
V	64	66	59	66	66	86	55	65	64	72	68	57	54
Ostalo	155	201	147	186	193	168	139	133	142	186	139	101	121
SKUPAJ	8.803	11.012	9.313	9.701	9.106	10.108	9.744	8.923	7.882	8.193	8.987	8.385	8.417

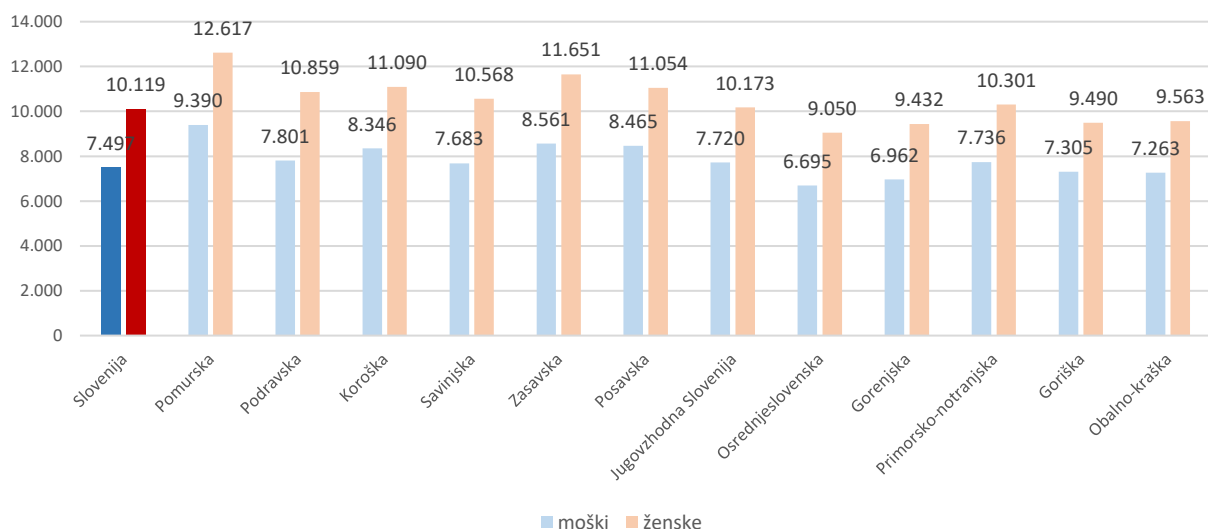
3.2 Število receptov po ATC skupinah, spolu in statističnih regijah

Vsak prebivalec Slovenije je prejel v povprečju 8,65 recepta, vrednost enega recepta je bila 33 EUR, skupna vrednost porabljenih zdravil na enega prebivalca je bila 285 EUR (tabela 3.3).

Tabela 3.3: Število izdanih receptov ter vrednosti izdanih zdravil po ATC skupinah ter spolu v letu 2021.

ATC	Število Rp			Vrednost izdanih zdravil (v EUR)			Vrednost Rp/1 preb.	Povprečna vrednost/1Rp
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj		
A	1.142.767	1.584.457	2.727.224	38.458.740	38.310.188	76.768.928	36	28
B	538.085	554.154	1.092.239	48.397.032	26.118.741	74.515.773	35	68
C	2.295.643	2.460.259	4.755.902	44.225.827	41.022.652	85.248.479	40	18
D	259.786	334.372	594.158	4.403.602	5.081.351	9.484.953	5	16
G	351.858	496.171	848.029	9.303.827	9.954.169	19.257.996	9	23
H	110.739	410.153	520.892	4.511.062	6.308.361	10.819.423	5	21
J	324.323	489.934	814.257	13.340.151	8.762.778	22.102.929	10	27
L	87.429	130.426	217.855	79.820.084	78.103.953	157.924.037	75	725
M	498.245	677.145	1.175.390	7.065.733	12.725.660	19.791.393	9	17
N	1.335.985	2.233.680	3.569.665	29.045.252	41.731.388	70.776.640	34	20
P	23.286	35.169	58.455	280.054	435.305	715.359	0	12
R	468.404	546.638	1.015.042	17.666.689	18.581.530	36.248.219	17	36
S	291.663	405.445	697.108	4.363.856	7.071.778	11.435.634	5	16
V	72.615	62.367	134.982	4.990.893	3.723.667	8.714.560	4	65
ostalo	132.178	193.571	325.749	4.320.481	5.123.167	9.443.648	4	29
SKUPAJ	7.933.006	10.613.941	18.546.947	310.193.283	303.054.688	613.247.971	291	33

Povprečno je bilo v Sloveniji predpisanih 10.119 receptov na 1000 žensk in 7.497 receptov na 1000 moških. Razlika v številu predpisanih receptov na 1000 prebivalcev je bila med ženskami in moškimi najvišja v pomurski in v zasavski regiji (slika 3.3).

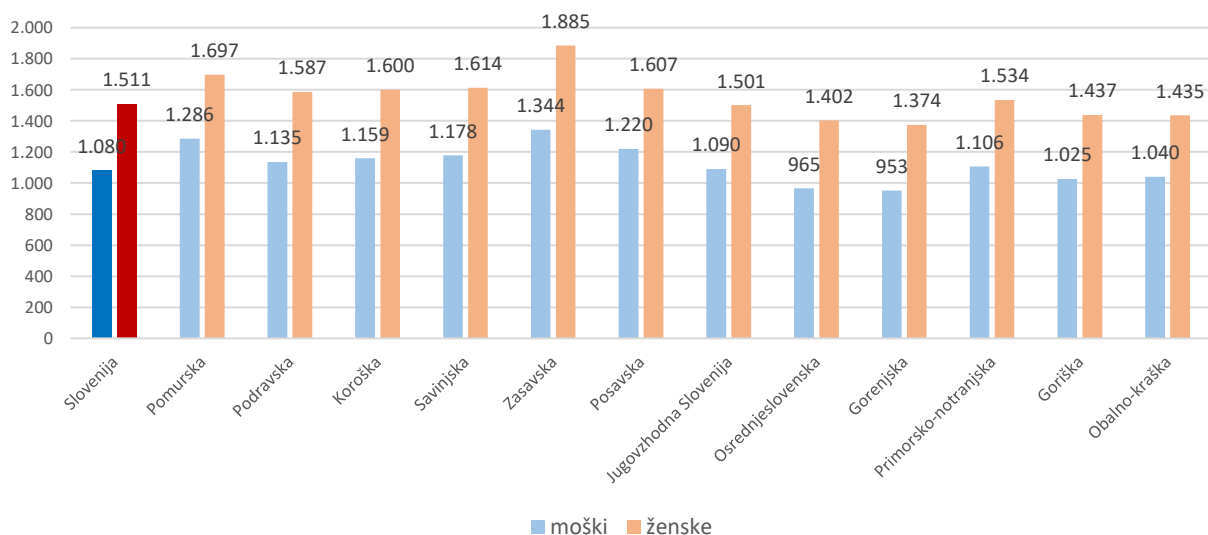
Slika 3.3: Skupno število receptov na 1000 prebivalcev po statističnih regijah in spolu v letu 2021

V nadaljevanju podrobneje prikazujemo razlike v številu receptov/1000 prebivalcev za najbolj pogosto predpisana zdravila iz ATC skupin A, C in N.

Zdravila za bolezni prebavil in presnove (skupina A)

Povprečno je bilo na 1000 prebivalcev Slovenije v letu 2021 predpisanih 1.511 receptov za bolezni prebavil in presnove za ženske in 1.080 receptov za moške, leto prej je bilo predpisanih 1.527 receptov za bolezni prebavil in presnove za ženske in 1.085 receptov za moške.

Največ receptov je bilo predpisanih v zasavski regiji (1.885 receptov za ženske in 1.344 za moške), najmanj pa v gorenjski regiji (1.374 receptov za ženske in 953 receptov za moške) (slika 3.4).

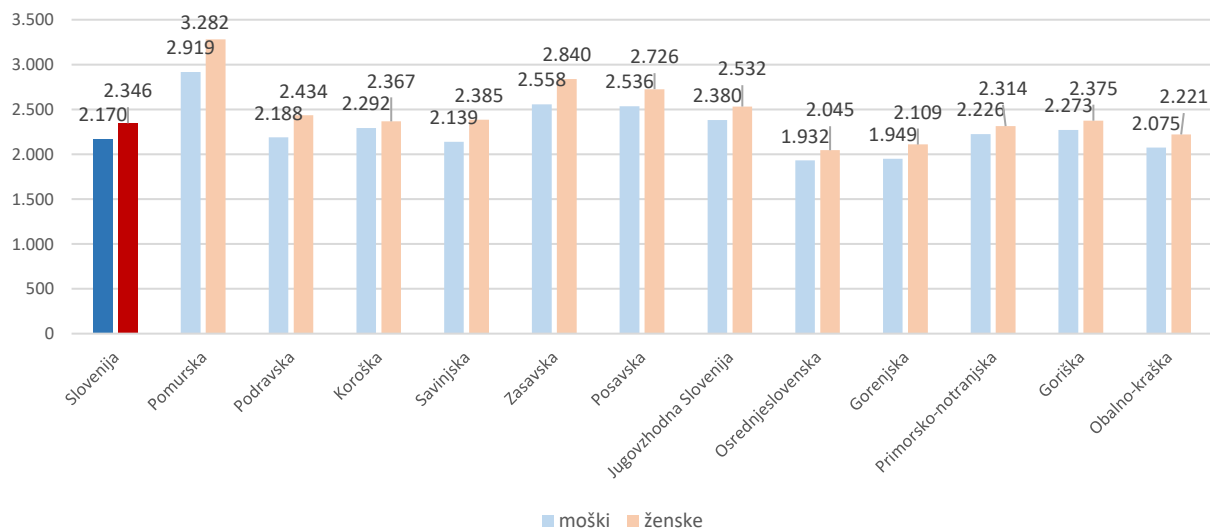
Slika 3.4: Število receptov /1000 prebivalcev za bolezni prebavil in presnove (skupina A), po regijah in spolu v letu 2021.

Zdravila za bolezni srca in ožilja (skupina C)

Povprečno je bilo na 1000 prebivalcev Slovenije v letu 2021 predpisanih 2.346 receptov za bolezni srca in ožilja za ženske in 2.170 receptov za moške.

Pri obeh spolih je bilo predpisanih največ receptov v pomurski regiji (3.282 za ženske in 2.919 za moške), sledi zasavska (2.840 za ženske in 2.558 za moške) in posavska regija (2.726 za ženske in 2.536 za moške).

Najmanj receptov je bilo tako za moške kot za ženske predpisanih v osrednjeslovenski regiji, 2.045 receptov za ženske in 1.932 receptov za moške (slika 3.5).

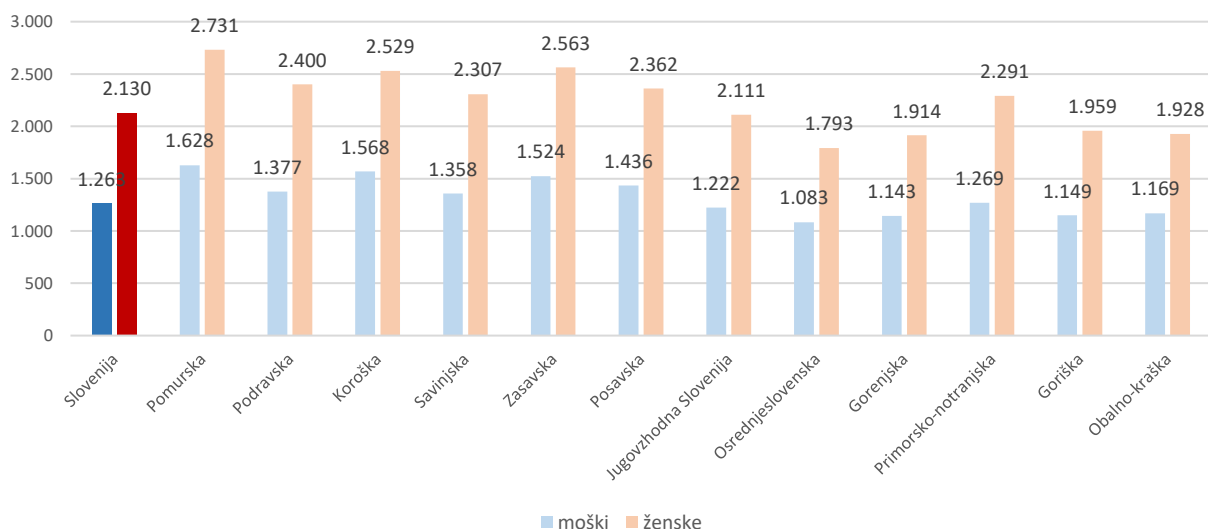

Slika 3.5: Število receptov / 1000 prebivalcev za bolezni srca in ožilja (skupina C), po regijah in spolu v letu 2021.

Zdravila za bolezni živčevja (skupina N)

Povprečno je bilo na 1000 prebivalcev Slovenije v letu 2021 predpisanih 2.130 receptov za zdravila z delovanjem na živčevje za ženske in 1.263 receptov za moške.

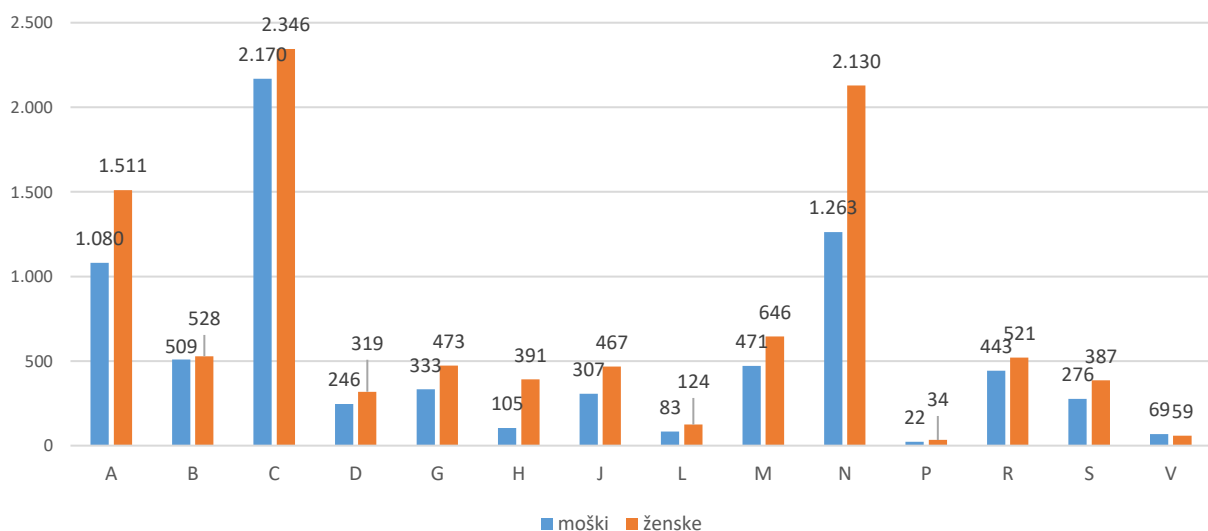
Pri obeh spolih je bilo predpisanih največ receptov v pomurski regiji, sledita zasavska in koroška regija pri ženskah ter koroška in zasavska regija pri moških. Najmanj receptov je bilo predpisanih tako za ženske kot za moške v osrednjeslovenski regiji (slika 3.6).

Slika 3.6: Število receptov/1000 prebivalcev za zdravila z delovanjem na živčevje (skupina N), po regijah in spolu v letu 2021.

V vseh ATC skupinah so ženske prejele več predpisanih receptov. Največje razlike v številu predpisanih receptov med spoloma pa so bile pri zdravilih iz skupine zdravil z delovanjem na živčevje (N), kjer so ženske prejele 68,6 % več receptov ter pri zdravilih za bolezni prebavil in presnove (A), kjer so ženske prejele skoraj 40 % več receptov.

V skupini hormonskih zdravil za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov in inzulinov (H) so razlike največje, saj se predpisuje skoraj štirikrat več ženskam kot moškim (slika 3.7).

Slika 3.7: Število receptov / 1000 prebivalcev po glavnih ATC skupinah in spolu v letu 2021.

3.3 Število receptov in vrednost predpisanih zdravil po ATC skupinah ter listah zdravil v letu 2021

V tabeli 3.4. prikazujemo število receptov ter vrednost izdanih zdravil, razvrščenih na pozitivno in vmesno listo ter listo, ki je izven obveznega zdravstvenega zavarovanja. Glede na to, da se razvrstitev za posamezna zdravila preko leta spreminja, smo upoštevali razvrstitev zdravil na liste na dan 31.12.2021.

V letu 2021 je bilo skupno predpisanih 18.546.947 receptov. Na *pozitivno listo* je bilo uvrščenih 9.361.959 receptov (50,5 %). Število receptov s predpisanimi zdravili, razvrščenimi na pozitivne liste se vsakoletno zmanjšuje. Na *vmesno listo* je bilo predpisanih 8.717.465 (47 %). Število receptov na vmesnih listah narašča. *Nerazvrščenih zdravil* je bilo predpisanih 467.523 receptov (2,5 %).

Za vse recepte je bilo porabljeno 613.247.972 EUR, za zdravila razvrščenih na *pozitivno listo* 428.709.702 EUR (69,9 %), za zdravila, razvrščena na *vmesno listo* 176.656.056 (28,8 %) ter za zdravila na *negativni listi* pa 7.882.214 EUR (1,3 %).

Za večino skupin zdravil je bilo porabljenih več sredstev za zdravila s pozitivne liste.

Izjeme so zdravila za bolezni srca in ožilja (skupina C), kjer je bilo porabljenih za zdravila z vmesne liste 60,3 % sredstev, za bolezni sečil in splovil ter spolni hormoni (skupina G), kjer je bilo porabljenih 59,6 % sredstev za zdravila z vmesne liste, za bolezni mišično - skeletnega sistema (skupina M), kjer je bilo porabljenih 81,4 % sredstev za zdravila z vmesne liste ter razna zdravila (skupina V), kjer je bilo porabljenih 91,3 % za zdravila z vmesne liste (tabela 3.4.).

Tabela 3.4: Število in vrednost izdanih receptov po listah zdravil in po glavnih skupinah ATC klasifikacije, Slovenija, 2021.

ATC	Število receptov				Vrednost receptov (v EUR)			
	vsi Rp	pozitivna	vmesna	izven OZZ	vsi Rp	pozitivna	vmesna	izven OZZ
A	2.727.224	1.033.954	1.641.796	51.474	76.768.928	56.942.145	18.983.647	843.136
B	1.092.239	790.814	250.437	50.988	74.515.774	43.072.070	30.617.898	825.806
C	4.755.902	1.842.125	2.866.166	47.611	85.248.479	26.870.485	57.751.031	626.963
D	594.158	392.457	68.380	133.321	9.484.953	6.614.753	1.354.394	1.515.806
G	848.029	289.194	505.548	53.287	19.257.996	5.479.096	11.611.714	2.167.186
H	520.892	514.637	4.574	1.681	10.819.423	9.632.187	1.140.638	46.598
J	814.257	772.985	18.023	23.249	22.102.929	21.468.612	367.952	266.365
L	217.855	216.020	1.415	420	157.924.037	157.469.191	367.457	87.389
M	1.175.390	207.145	956.527	11.718	19.791.392	4.272.019	15.377.430	141.943
N	3.569.665	1.836.727	1.682.238	50.700	70.776.640	45.448.861	24.543.750	784.029
P	58.455	56.674	0	1.781	715.359	664.768	0	50.591
R	1.015.042	648.976	343.281	22.785	36.248.219	31.560.444	4.396.720	291.055

ATC	Število receptov				Vrednost receptov (v EUR)			
	vsj Rp	pozitivna	vmesna	izven OZZ	vsj Rp	pozitivna	vmesna	izven OZZ
S	697.108	424.886	255.882	16.340	11.435.634	6.851.157	4.420.314	164.163
V	134.982	11.489	123.198	295	8.714.561	2.975.048	5.723.111	16.402
Ostalo	325.749	323.876	0	1.873	9.443.648	9.388.866	0	54.782
Skupaj	18.546.947	9.361.959	8.717.465	467.523	613.247.972	428.709.702	176.656.056	7.882.214

3.4 Predpisana zdravila po ATC klasifikaciji, prikazana v številu DDD in DID

Podatki o porabi zdravil v definiranih dnevni odmerkih na 1000 prebivalcev na dan so uporabni tako za mednarodne primerjave, kot tudi za ugotavljanje trendov predpisovanja količine učinkovin iz posameznih skupin zdravil.

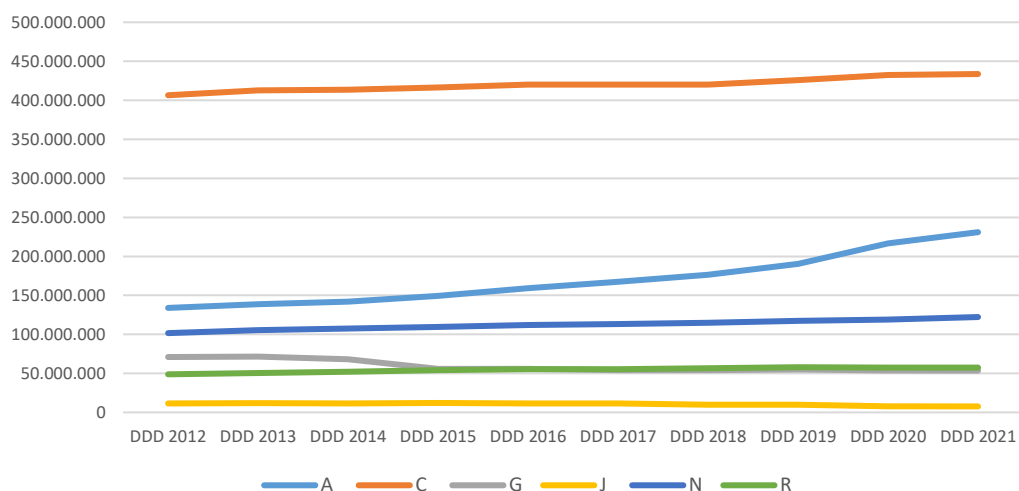
Opazamo stalen porast števila predpisanih DDD in DID zdravil v vseh ATC skupinah. Podrobnejši podatki o porabi zdravil na vseh petih nivojih ATC klasifikacije, izraženo v definiranih dnevni odmerkih in stroške za zdravila so prikazani v poglavju 4 v nadaljevanju tega poročila.

V tabeli 3.5 prikazujemo trend porabe vseh zdravil po ATC klasifikaciji, prikazan v definiranih dnevni odmerkih (DDD) od leta 2012 do leta 2020.

Tabela 3.5: Število DDD po glavnih skupinah ATC klasifikacije v letih 2012 do 2021

	DDD 2012	DDD 2013	DDD 2014	DDD 2015	DDD 2016	DDD 2017	DDD 2018	DDD 2019	DDD 2020	DDD 2021
A	133.915.200	138.680.372	142.117.700	149.355.585	159.036.489	167.215.227	176.285.883	190.514.035	216.708.517	230.970.913
B	68.525.672	72.387.825	77.936.229	81.074.966	79.325.482	79.669.653	80.446.937	81.194.992	82.088.397	83.830.861
C	406.488.850	412.681.448	413.691.091	416.425.659	420.263.675	420.183.652	420.006.989	425.862.425	432.386.682	433.664.808
D	29.845.633	30.857.795	29.822.682	30.608.942	31.159.671	31.235.852	30.212.159	29.935.505	27.503.631	27.723.774
G	70.877.518	71.541.472	68.200.399	55.804.848	55.601.358	54.209.557	54.211.936	55.130.333	53.652.924	53.602.376
H	15.377.207	16.179.821	16.793.851	17.695.818	18.182.359	19.224.529	20.093.604	20.766.309	21.846.998	22.307.579
J	11.497.778	11.695.344	11.474.615	12.087.031	11.463.078	11.534.470	9.728.571	9.729.295	7.744.457	7.699.334
L	8.003.001	8.665.494	8.196.464	8.402.027	8.743.973	9.147.112	9.584.338	10.210.530	10.502.514	10.930.805
M	45.158.021	44.054.560	43.582.482	45.961.735	45.638.374	46.365.044	48.607.502	50.271.561	48.604.416	50.590.891
N	101.621.554	105.340.959	107.320.659	109.549.444	112.142.745	113.235.469	115.045.359	117.438.780	118.929.386	122.235.594
P	247.938	270.732	311.596	351.160	368.283	393.363	448.830	553.460	512.306	528.941
R	48.826.902	50.665.569	52.136.718	54.203.859	55.297.726	55.239.309	56.557.727	57.925.051	57.352.025	57.372.216
S	14.166.807	14.617.204	15.285.780	15.935.921	16.379.603	16.616.729	12.702.206	12.927.342	12.900.132	13.489.359
V	281.552	327.779	550.761	413.710	354.851	413.486	444.191	459.978	491.657	488.439

Na sliki 3.8 prikazujemo trend porabe nekaterih najpogosteje predpisanih zdravil po ATC klasifikaciji (A,C,G,J,N,R), prikazan v definiranih dnevni odmerkih (DDD) od leta 2012 do leta 2021.

Slika 3.8: Trend porabe zdravil po izbranih ATC skupinah v DDD v letih 2012 do 2021.

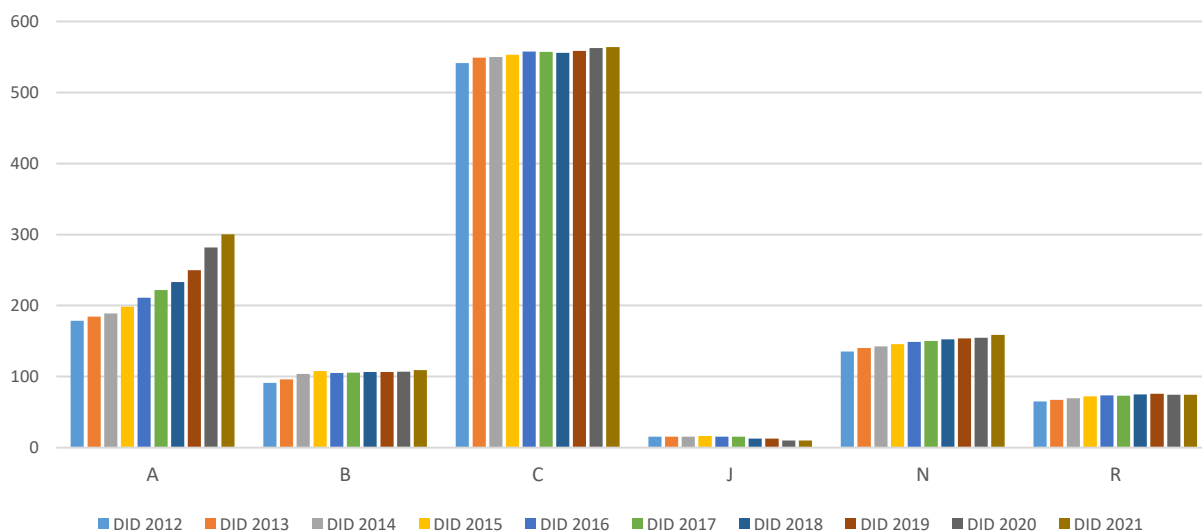
V tabeli 3.6 prikazujemo trend, prikazan v definiranih dnevni odmerkih na 1000 prebivalcev na dan (DID) od leta 2012 do leta 2021.

Tabela 3.6: Število DID po glavnih skupinah ATC klasifikacije v letih 2012 do 2021.

ATC	DID 2012	DID 2013	DID 2014	DID 2015	DID 2016	DID 2017	DID 2018	DID 2019	DID 2020	DID 2021
A	178,4	184,5	188,9	198,3	211,1	221,7	233,3	249,8	281,9	300,3
B	91,3	96,3	103,6	107,7	105,3	105,6	106,5	106,5	106,8	109,0
C	541,6	549,1	549,8	553,0	557,8	557,2	555,9	558,4	562,5	563,9
D	39,8	41,1	39,6	40,6	41,4	41,4	40,0	39,3	35,8	36,0
G	94,4	95,2	90,6	74,1	73,8	71,9	71,7	72,3	69,8	69,7
H	20,5	21,5	22,3	23,5	24,1	25,5	26,6	27,2	28,4	29,0
J	15,3	15,6	15,3	16,1	15,2	15,3	12,9	12,8	10,1	10,0
L	10,7	11,5	10,9	11,2	11,6	12,1	12,7	13,4	13,7	14,2
M	60,2	58,6	57,9	61,0	60,6	61,5	64,3	65,9	63,2	65,8
N	135,4	140,2	142,6	145,5	148,8	150,2	152,3	154,0	154,7	158,9
P	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,7	0,7	0,7
R	65,1	67,4	69,3	72,0	73,4	73,3	74,9	76,0	74,6	74,6
S	18,9	19,5	20,3	21,2	21,7	22,0	16,8	17,0	16,8	17,5
V	0,4	0,4	0,7	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6

Na sliki 3.9 prikazujemo trend porabe nekaterih najpogosteje predpisanih zdravil po ATC klasifikaciji, prikazan v definiranih dnevni odmerkih na 1000 prebivalcev na dan (DID) od leta 2012 do leta 2021.

Največji porast predpisanih DID je v ATC skupini A, porast je viden tudi v ATC skupini N. V ATC skupini J pa zaznavamo padec predpisanih DID, ki pa je posledica spremenjenih vrednosti DDD za posamezne antibiotike v letu 2020.

Slika 3.9: Trend porabe zdravil po nekaterih ATC skupinah v DID v letih 2012 do 2021.

3.5 Najpogosteje predpisane zdravilne učinkovine in gotova zdravila (5. nivo ATC klasifikacije)

Tudi v letu 2021 je bila najpogosteje predpisana učinkovina zaviralec protonske črpalke pantoprazol, sledijo mu selektivni antagonist adrenergičnih beta receptorjev (bisoprolol) ter analgetika paracetamol in acetilsalicilna kislina.

Med prvimi desetimi najpogosteje predpisanimi učinkovinami so enako kot leto prej tri učinkovine iz skupine zdravil za bolezni srca in ožilja, in sicer poleg bisoprolola še zaviralec angiotenzinske konvertaze (perindopril) ter rosuvastatin iz skupine zdravil za zmanjšanje ravni serumskih lipidov.

Med prvimi desetimi sta še dve učinkovini iz skupine zdravil z delovanjem na živčevje, in sicer analgetika paracetamol (antipiretik) ter natrijev metamizolat ter eno zdravilo iz skupine zdravil za bolezni mišično-skeletnega sistema (naproksen) ter in vitamin D3 (holekalciferol) (tabela 3.7).

Tabela 3.7: Najpogosteje predpisane učinkovine v letu 2021

ATC	Zdravilna učinkovina	Število Rp	% v šte. Rp
A02BC02	pantoprazol	682.116	3,7
C07AB07	bisoprolol	680.771	3,7
N02BE01	paracetamol	622.110	3,4
B01AC06	acetilsalicilna kislina	546.818	2,9
C10AA07	rosuvastatin	535.805	2,9
A11CC05	holekalciferol	501.443	2,7
H03AA01	natrijev levotiroksinat	419.594	2,3
C09AA04	perindopril	383.597	2,1
M01AE02	naproksen	378.889	2,0
N02BB02	natrijev metamizolat	370.432	2,0
SKUPAJ		5.121.575	27,6

Tudi v letu 2021 je bilo največ sredstev porabljenih za koagulacijski faktor VIII, ki se predpisuje pri motnjah koagulacije krvi, sledi antitrombotik rivaroksaban in antiandrogen enzatulamid, ki se uporablja pri raku prostate. Dolgo vodilni inhibitor TNF- α adalimumab je na četrtem mestu.

Med prvimi desetimi učinkovinami, za katere je bilo porabljenih največ sredstev, so bila štiri zdravila iz skupine zdravil z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorje, dva spadata med zdravila za zaviranje imunske odzivnosti (poleg adalimumaba še ustekinumab), štiri zdravila spadajo v skupino zdravil za bolezni krvi in krvotvornih organov. Med prvimi desetimi je še zdravilo za spreminjanje ravni serumskih lipidov (rosuvastatin) iz skupine zdravil za bolezni srca in ožilja ter selektivni antagonist adrenergičnih beta receptorjev bisoprolol (tabela 3.8).

Tabela 3.8: Deset učinkovin, za katere je bilo porabljenih največ sredstev v letu 2021.

ATC	Zdravilna učinkovina	Vrednost Rp v EUR	% v vred. Rp
B02BD02	koagulacijski faktor VIII	12.195.340	2,0
B01AF01	rivaroksaban	11.269.249	1,8
L02BB04	enzalutamid	10.434.374	1,7
L04AB04	adalimumab	9.622.352	1,6
B01AE07	dabigatraneteksilat	9.118.155	1,5
C10AA07	rosuvastatin	8.971.319	1,5
L04AC05	ustekinumab	8.202.331	1,3
L01XE27	ibrutinib	7.914.642	1,3
C07AB07	bisoprolol	7.665.799	1,3
B01AF02	apiksaban	7.305.421	1,2
SKUPAJ		92.698.981	15,1

3.5.1 Zdravila, predpisana na zeleni recept

Tudi v letu 2021 je bilo najpogosteje predpisano zdravilo *aspirin protect 100 mg* (analgetik, zaviralec agregacije trombocitov) z 2,86 % deležem receptov, drugi je *lekadol 500 mg tablete* z 2,66 % deležem. Sledita *plivit D3 peroralne kapljice* - vitamin D3 (holekalciferol) z 2,11 % deležem ter analgetik *nalgesin forte* z 1,89 % deležem.

Med prvimi desetimi je bilo tudi zdravilo iz skupine zdravil za bolezni srca in ožilja, in sicer antagonist adrenergičnih receptorjev beta, *concor cor 2,5 mg* (bisoprolol).

Po pogostosti predpisovanja med prvimi desetimi sledijo nesteroidno protivnetno zdravilo - analgetik in antipiretik *naklofen, prenessa 4 mg tablete* (perindopril, ki je zaviralec angiotenzinske konvertaze), namenjeno zdravljenju povišanega krvnega tlaka in srčnega popuščanja ter dve zdravili (*Euthyrox 50 mcg tablete* in *Euthyrox 25 mcg tablete*) z učinkovino natrijev levotiroksinat, ki se uporablja za zdravljenje bolezni in okvar žleze ščitnice, ki ima enak učinek kot naravni ščitnični hormon.

Med prvimi desetimi zdaj že drugo leto ni več do tedaj najpogosteje predpisanega antibiotika (amoksiklava 875 mg/125mg) ter zdravila za zaviranje izločanja želodčne kisline, *nolpaza 20 mg* (pantoprazol).

Deset najpogosteje predpisanih zdravil v letu 2021 je predstavljalo dobrih 15,74 % vseh izdanih receptov, ki so predstavljala 4,3 % vrednostni delež vseh predpisanih receptov (tabela 3.9).

Tabela 3.9: Deset najpogosteje predpisanih zdravil na zeleni recept v letu 2021.

ATC	Zdravilo	Pakiranje	Aktivna učinkovina	Število Rp	% števila Rp	% vrednosti Rp
B01AC06	Aspirin protect 100 mg gastrorezistentne tablete	10 x 10 tablet v pretisnem omotu	acetilsalicilna kislina	517.382	2,86	0,53
N02BE01	Lekadol 500 mg tablete	2 x 10 tablet v pretisnem omotu	paracetamol	480.402	2,66	0,62
A11CC05	Plivit D3 4000 i.e./ml peroralne kapljice	10 ml raztopina	holekalciferol	380.975	2,11	0,73
M01AE02	Nalgesin forte 550 mg filmsko obložene tablete	3 x 10 tablet v pretisnem omotu	naproksen	341.094	1,89	0,48
N02BB02	Analgin 500 mg tablete	3 x 10 tablet v pretisnem omotu	natrijev metamizolat	267.878	1,48	0,57
C07AB07	Concor Cor 2,5 mg filmsko obložene tablete	3 x 10 tablet v pretisnem omotu	bisoprolol	202.477	1,12	0,43
C09AA04	Prenessa 4 mg tablete, škafca z 90 tabletami	3 x 30 tablet v pretisnem omotu	perindopril	199.007	1,10	0,41
M01AB05	Naklofen duo 75 mg kapsule	3 x 10 tablet v pretisnem omotu	diklofenak	167.288	0,93	0,23
H03AA01	Euthyrox 25 mcg tablete	2 x 25 tablet v pretisnem omotu	natrijev levotiroksinat	145.661	0,81	0,14
H03AA01	Euthyrox 50 mcg tablete	2 x 25 tablet v pretisnem omotu	natrijev levotiroksinat	141.454	0,78	0,16
SKUPAJ				2.843.618	15,74	4,30

Izmed zdravil na zeleni recepti z najvišjo vrednostjo je bil uvrščen antiandrogen *xtandi 40 mg* (enzalutamid), sled *xarelto 20 mg* (rivaroksaban), ki se uporablja za preprečevanje možganske kapi in sistemske embolije pri odraslih z atrijsko fibrilacijo.

Sledi Imbruvica 420 mg filmsko obložene tablete (ibrutinib), ki se predpisuje za zdravljenje bolnikov s ponovitvijo limfoma plaščnih celic ali z na zdravljenje neozdravljeno obliko te bolezni, bolnikov s predhodno nezdravljeno kronično limfocitno levkemijo z velikim tveganjem (neugodna citogenetika) ali nezmožnostjo intenzivnega zdravljenja s kemoimunoterapijo in bolnike, ki so predhodno prejeli vsaj eno vrsto zdravljenja ali so kandidati za alogensko presaditev kostnega mozga. Predpisuje se le na osnovi odločitve komisije KO za hematologijo UKC Ljubljana, komisije za limfome Onkološkega inštituta Ljubljana ali Konzilija Oddelka za hematologijo in hematološko onkologijo UKC Maribor.

Sledi *stelara 90 mg* raztopina za injiciranje (ustekinumab), ki spada med zaviralce interlevkinov. Predpisovanje in izdaja zdravila je le na recept, zdravilo pa se uporablja samo v bolnišnicah. Izjemoma se lahko uporablja pri nadaljevanju zdravljenja na domu ob odpustu iz bolnišnice in nadaljnjem zdravljenju. Med prvimi desetimi zdravili, za katere je bilo porabljenih največ sredstev, je tudi *prolia 60 mg raztopina za injiciranje* (denozumab), z učinkom na strukturo in mineralizacijo kosti.

Med prvimi desetimi zdravili so bila štiri iz skupine zdravil z delovanjem na novotvorbe in imuno-modulatorje (skupina L). Prvih deset najdražjih zdravil je predstavljalo 10,57 % vrednosti receptov (tabela 3.10).

Tabela 3.10: Deset zdravil z najvišjo vrednostjo izdanih receptov na zeleni recept v letu 2021.

ATC	Zdravilo	Pakiranje	Aktivna učinkovina	Vrednost Rp	% vrednosti Rp	% števila Rp
L02BB04	Xtandi 40 mg mehke kapsule	112 mehkih kapsul	enzalutamid	8.704.582	1,44	0,02
B01AF01	Xarelto 20 mg filmsko obložene tablete	škatla z 28 tabletami v pretisnem omotu	rivaroksaban	7.912.668	1,31	0,31
L01XE27	Imbruvica 420 mg filmsko obložene tablete	škatla z 28 tabletami v pretisnem omotu	ibrutinib	7.296.344	1,21	0,01
L04AC05	STELARA 90 mg raztopina za injiciranje	škatla z eno napolnjeno injekcijsko brizgo	ustekinumab	7.116.980	1,18	0,02
M05BX04	Prolia 60 mg raztopina za injiciranje	v napolnjeni injekcijski brizgi (1x)	denozumab	6.671.846	1,10	0,21
L04AC10	Cosentyx 150 mg raztopina za injiciranje v peresniku	2 napolnjena injekcijska peresnika	sekukinumab	6.057.712	1,00	0,04
B01AF02	Eliquis 5 mg filmsko obložene tablete	škatla s 60 tabletami v pretisnem omotu	apiksaban	5.723.279	0,95	0,25
B02BX06	Hemlibra 150 mg raztopina za injiciranje	škatla z eno vialo 1 ml	emizicumab	5.075.962	0,84	0,00
R07AX32	Kaftrio 75 mg/50 mg/100 mg filmsko obložene tablete	škatla s 56 tabletami v pretisnem omotu	ivakaftor, tezakaftor in eleksakaftor	4.861.955	0,80	0,00
N07XX09	Tecfidera 240 mg gastrorezistentne trde kapsule	56 kapsul v pretisnih omotih	dimetilfumarat	4.541.397	0,75	0,03
SKUPAJ				63.962.725	10,57	0,89

3.5.2 Zdravila, predpisana na beli recept

V letu 2021 so bila najpogosteje predpisana zdravila na beli recept kot leto prej *folacin 5 mg* tablete (folna kislina), ki je vitamin skupine B, nujen za tvorbo rdečih krvnih celic in sintezo nukleoproteinov, torej tudi za sintezo DNK in RNK ter za zagotavljanje zdrave delitve celic.

Sledita *faktu 10 mg/50 mg* v 1 g rektalno mazilo (cinchokain, poliketuzulen) in *fucidin 20 mg/g krema* (fusidna kislina), ki je antibiotik ozkega spektra, posebej učinkovit proti bakterijam, ki povzročajo vnetja in razjede na koži.

Med prvimi desetimi najpogosteje predpisanimi zdravili sta tudi kombinacija betametazona in gentamicina – *diprogenta krema* in *diprogenta mazilo* ter antibiotik *amoksiklav 875 mg/125 mg* filmsko obložene tablete.

Deset najpogosteje predpisanih zdravil na beli recept v letu 2021 je predstavljalo 36,98 % vseh izdanih receptov, z vrednostnim deležem 23,61 % (tabela 3.11).

Tabela 3.11: Deset najpogosteje predpisanih zdravil na beli recept v letu 2021.

ATC	Zdravilo	Pakiranje	Aktivna učinkovina	Število Rp	% števila Rp	% vrednosti Rp
B03BB01	Folacin 5 mg	škatla z 20 tabletami (2 x 10 tablet v pretisnem omotu)	folna kislina	44.294	9,28	8,51
C05AD04	Faktu 10 mg/50 mg v 1 g rektalno mazilo	škatla s tubo z 20 g mazila in aplikatorjem	cinhokain (9 mg/1 g), poliketuzulen (50 mg/1 g)	18.507	3,88	2,07
D06AX01	Fucidin 20 mg/g krema	škatla s tubo s 15 g kreme	fusidna kislina	18.291	3,83	2,30
D01AC20	Lotriderm 0,5 mg/g/10 mg/g	škatla s tubo s 15 g kreme	kombinacije	17.981	3,77	1,89
D06AX07	Infectogenta 1 mg/g mazilo	škatla s tubo s 15 g mazila	gentamicin	17.365	3,64	2,03
D07CC01	Diprogenta 0,5 mg/1 mg v 1 g krema	škatla s tubo s 15 g kreme	betametazon (0,5 mg/1 g), gentamicin (1 mg/1 g)	15.414	3,23	1,51
D06AX09	Betrimon 20 mg/g mazilo	škatla s tubo s 15 g mazila	mupirocin	11.593	2,43	1,39
D06AX01	Fucidin 20 mg/g mazilo	škatla s tubo s 15 g mazila	fusidna kislina	11.335	2,38	1,40
J01CR02	Amoksiklav 875 mg/125 mg filmsko obložene tablete	2 x 5 tablet v pretisnem omotu	amoksicilin in zaviralci laktamaz beta	11.308	2,37	1,50
D07CC01	Diprogenta 0,5 mg/1 mg v 1 g mazilo	škatla s tubo s 15 g mazila	betametazon (0,5 mg/1 g), gentamicin (1 mg/1 g)	10.366	2,17	1,01
SKUPAJ				176.454	36,98	23,61

Najpogosteje predpisano zdravilo na beli recept, ki ima tudi najvišjo vrednost izdanih zdravil je *folacin 5mg* (folna kislina).

Izmed zdravil z najvišjo vrednostjo izdanih receptov na beli recept so bila štiri za zdravljenje erektilne disfunkcije, in sicer v zdravilih *tornetis 100 mg tablete (2 različni pakiranja)*, *cialis 5 mg* in *cialis 20 mg filmsko obložene tablete* in *vizarsin 50 mg orodisperzalne tablete*.

Med prvimi desetimi zdravili z najvišjo vrednostjo izdanih receptov na beli recept so tudi *fucidin 20 mg/g krema* (fusidna kislina) za zdravljenje okužb kože in *procepia 1 mg filmsko obložene tablete* (finasterid) za zdravljenje moških z moškim tipom plešavosti.

Deset najpogosteje predpisanih zdravil, izdanih na beli recept v letu 2021 je predstavljalo 27,23 % vrednosti ter 28,27 % števila vseh izdanih receptov (tabela 3.12).

Tabela 3.12: Deset zdravil z najvišjo vrednostjo izdanih belih receptov v letu 2021.

ATC	Zdravilo	Pakiranje	Aktivna učinkovina	Vrednost Rp	% vrednosti Rp	% števila Rp
B03BB01	Folacin 5 mg	škatla z 20 tabletami (2 x 10 tablet v pretisnem omotu)	folna kislina	696.926	8,51	9,28
G04BE03	Tornetis 100 mg tablete	škatla s 4 tabletami (1 x 4 tablete v pretisnem omotu)	sildenafil	242.424	2,96	1,54
D06AX01	Fucidin 20 mg/g krema	škatla s tubo s 15 g kreme	fusidna kislina	187.961	2,30	3,83
C05AD04	Faktu 10 mg/50 mg v 1 g rektalno mazilo	škatla s tubo z 20 g mazila in aplikatorjem	cinhokain (9 mg/1 g), poliketuzulen (50 mg/1 g)	169.147	2,07	3,83
D06AX07	Infectogenta 1 mg/g mazilo	škatla s tubo s 15 g mazila	gentamicin	166.284	2,03	3,64
G04BE03	Vizarsin 50 mg orodisperz.tbl.	škatla z 8 tabletami v pretisnem omotu	sildenafil	163.113	1,99	1,14
D11AX10	Propecia 1 mg filmsko obložene tablete	škatla z 28 tabletami v pretisnem omotu	finasterid	155.605	1,90	0,48
D01AC20	Lotriderm 0,5 mg/g/10 mg/g	škatla s tubo s 15 g kreme	kombinacije	154.499	1,89	3,77
G04BE08	Cialis 5 mg filmsko obložene tablete	škatla z 28 tabletami v pretisnem omotu	tadalafil	152.556	1,86	0,27
G04BE03	Tornetis 100 mg tablete	škatla z 8 tabletami (2 x 4 tablete v pretisnem omotu)	sildenafil	140.674	1,72	0,49
SKUPAJ				2.229.189	27,23	28,27

4. Predpisovanje zdravil po posameznih anatomskih skupinah ATC klasifikacije v letu 2021

Tatja Kostnapfel, Aleš Korošec

4.1 Zdravila za bolezni prebavil in presnove (ATC skupina A)

Za zdravila za bolezni prebavil in presnove, ki so razdeljena v 16 skupin, je bilo v letu 2021 izdanih preko 2,7 milijona receptov (indeks 99), v vrednosti več kot 76,7 milijonov evrov (indeks 106). Glede na prehodno leto se je število receptov zmanjšalo za 1 %, stroški so se povišali za 6 %. Povprečna vrednost recepta z zdravili iz te skupine je znašala 28,1 EUR, kar je nekoliko več kot leto prej (26,4 EUR). V povprečju je bilo na tisoč prebivalcev predpisanih 1.294 (leta 2020 1.305) receptov za zdravila za bolezni prebavil in presnove.

Predpisanih je bilo 230.970.913 DDD, kar je 300,3 DDD na 1000 prebivalcev na dan (DID) (leto prej 281,9 DID). Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan preko 777,6 tisoč, je bilo predpisanih v skupini zdravil za zdravljenje diabetesa (A10), sledila je skupina zdravil za kislinsko pogojene bolezni (A02).

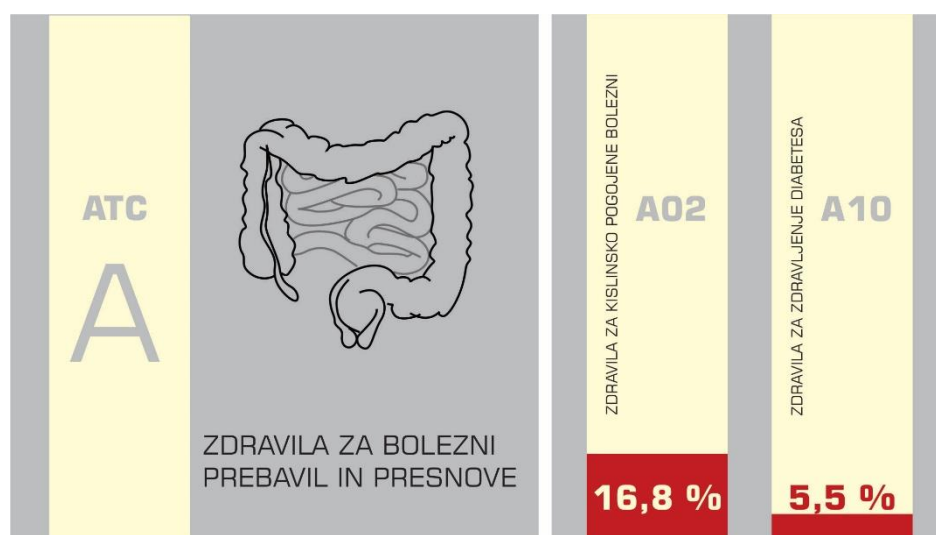

Tabela 4.1: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil za bolezni prebavil in presnove (ATC skupina A) v letu 2021.

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
A - ZDRAVILA ZA BOLEZNI PREBAVIL IN PRESNOVE	2.727.224	99	76.768.928 €	106	28,1 €	1.294	230.970.913	300,3
A01 - ZDRAVILA V ZOBOZDRAVSTVU	24.006	132	227.063 €	120	9,5 €	11	244.538	0,3
A01A - Zdravila v zobozdravstvu	24.006	132	227.063 €	120	9,5 €	11	244.538	0,3
A01AA - Zdravila za zaščito pred zobnim kariesom	206	212	6.097 €	224	29,6 €	0	0	0,0
A01AA51 - natrijev fluorid, kombinacije	206	212	6.097 €	224	29,6 €	0	0	0,0
A01AB - Protimikrobne učinkovine in antiseptiki za lokalno oralno zdravljenje	21.016	134	172.289 €	117	8,2 €	10	117.304	0,2
A01AB09 - mikonazol	21.016	134	172.289 €	117	8,2 €	10	117.304	0,2
A01AD - Druga zdravila za lokalno oralno zdravljenje	2.784	120	48.677 €	122	17,5 €	1	127.234	0,2
A01AD02 - benzidamin	100	96	736 €	96	7,4 €	0	574	0,0
A01AD11 - razne učinkovine	2.684	121	47.941 €	123	17,9 €	1	126.660	0,2
A02 - ZDRAVILA ZA KISLINSKO POGOJENE BOLEZNI	987.648	99	10.860.439 €	103	11,0 €	469	61.638.181	80,1
A02A - Antacidi	18.386	99	978.514 €	98	53,2 €	9	610.095	0,8
A02AD - Zdravila z aluminijem, kalcijem in magnezijem	4.643	114	36.008 €	117	7,8 €	2	15.778	0,0
A02AD01 - običajne kombinacije soli	92	75	1.122 €	69	12,2 €	0	612	0,0
A02AD04 - hidrotalcit	4.551	115	34.886 €	120	7,7 €	2	15.166	0,0
A02AH - Antacidi z natrijevim hidrogenkarbonatom	13.743	95	942.506 €	98	68,6 €	7	594.317	0,8
A02B - Zdravila za zdravljenje peptične razjede in gastroezofagealne refluksne bolezni (gerb)	969.262	99	9.881.925 €	103	10,2 €	460	61.028.086	79,4
A02BC - Zaviralci protonске črpalke	968.852	99	9.876.278 €	103	10,2 €	460	61.021.660	79,3
A02BC01 - omeprazol	72.324	85	969.595 €	99	13,4 €	34	6.571.348	8,5
A02BC02 - pantoprazol	680.771	101	6.454.146 €	104	9,5 €	323	38.189.883	49,7
A02BC03 - lansoprazol	9.415	98	133.572 €	102	14,2 €	4	496.468	0,6
A02BC05 - esomeprazol	206.342	100	2.318.965 €	105	11,2 €	98	15.763.961	20,5
A02BX - Druga zdravila za zdravljenje peptične razjede in gastroezofagealne refluksne bolezni (GERB)	410	94	5.647 €	97	13,8 €	0	6.426	0,0
A02BX05 - bazični bizmutov citrat	410	94	5.647 €	97	13,8 €	0	6.426	0,0
A03 - ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE GASTROINTESTINALNIH FUNKCIONALNIH MOTENJ	48.690	106	525.948 €	101	10,8 €	23	955.954	1,2
A03A - Zdravila za zdravljenje gastrointestinalnih funkcionalnih motenj	6.496	132	154.725 €	112	23,8 €	3	248.602	0,3
A03AA - Sintezni antiholinergiki, estri s terciarno aminoskupino	5.518	135	147.813 €	112	26,8 €	3	244.160	0,3
A03AA04 - mebeverin	5.518	135	147.813 €	112	26,8 €	3	244.160	0,3
A03AB - Sintezni antiholinergiki s kvaterno amonijevo skupino	5	125	156 €	127	31,3 €	0	47	0,0

A03AB02 - glikopironium	5	125	156 €	127	31,3 €	0	47	0,0
ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
A03AX - Druga zdravila za zdravljenje gastrointestinalnih funkcionalnih motenj	973	116	6.755 €	118	6,9 €	0	4.395	0,0
A03AX13 - silikoni	973	116	6.755 €	118	6,9 €	0	4.395	0,0
A03B - Alkaloidi volčje češnje in njihovi derivati, enokomponentna zdravila	8.687	117	112.217 €	119	12,9 €	4	63.717	0,1
A03BA - Alkaloidi volčje češnje s strukturo terciarnih aminov	2		15 €		7,3 €	0	3	0,0
A03BA01 - atropin	2		15 €		7,3 €	0	3	0,0
A03BB - Polsintezni alkaloidi volčje češnje s kvaterno amonijevo skupino	8.685	117	112.203 €	119	12,9 €	4	63.713	0,1
A03BB01 - butilskopolamin	8.685	117	112.203 €	119	12,9 €	4	63.713	0,1
A03F - Propulzivi	33.428	100	258.052 €	90	7,7 €	16	642.505	0,8
A03FA - Propulzivi	33.428	100	258.052 €	90	7,7 €	16	642.505	0,8
A03FA01 - metoklopramid	28.775	122	203.590 €	120	7,1 €	14	545.745	0,7
A03FA03 - domperidon	4.653	47	54.462 €	47	11,7 €	2	96.760	0,1
A04 - ANTIEMETIKI IN ZDRAVILA PROTI SLABOSTI	6.402	110	442.502 €	103	69,1 €	3	62.208	0,1
A04A - Antiemetiki in zdravila proti slabosti	6.402	110	442.502 €	103	69,1 €	3	62.208	0,1
A04AA - Antagonisti serotoninskih 5-HT3-receptorjev	4.127	101	293.891 €	104	71,2 €	2	24.916	0,0
A04AA01 - ondansetron	515	105	22.160 €	93	43,0 €	0	2.240	0,0
A04AA02 - granisetron	2.616	99	133.725 €	102	51,1 €	1	20.350	0,0
A04AA55 - palonosetron, kombinacije	996	103	138.006 €	108	138,6 €	0	2.326	0,0
A04AD - Drugi antiemetiki	2.275	130	148.612 €	101	65,3 €	1	37.292	0,0
A04AD01 - skopolamin	788	363	68.796 €	340	87,3 €	0	32.355	0,0
A04AD12 - aprepitant	1.487	97	79.816 €	63	53,7 €	1	4.937	0,0
A05 - ZDRAVILA ZA BOLEZNI ŽOLČA IN JETER	11.245	106	686.805 €	118	61,1 €	5	655.025	0,9
A05A - Zdravila za boleznj žolča	11.245	106	686.805 €	118	61,1 €	5	655.025	0,9
A05AA - Žolčne kisline in derivati	11.165	106	685.951 €	118	61,4 €	5	654.480	0,9
A05AA02 - ursodeoksiholna kislina	11.114	106	546.299 €	111	49,2 €	5	653.250	0,8
A05AA04 - obetiholna kislina	51	189	139.652 €	162	2738,3 €	0	1.230	0,0
A05AX - Druga zdravila za boleznj žolča	80	86	854 €	84	10,7 €	0	545	0,0
A06 - ZDRAVILA PROTI ZAPRTJU	159.705	99	1.932.329 €	100	12,1 €	76	10.956.122	14,2
A06A - Zdravila proti zaprtju	159.705	99	1.932.329 €	100	12,1 €	76	10.956.122	14,2
A06AB - Kontaktna odvajala	7.107	93	58.508 €	94	8,2 €	3	84.924	0,1
A06AB02 - bisakodil	6.867	93	56.904 €	93	8,3 €	3	74.709	0,1
A06AB06 - senini glikozidi	34	77	406 €	78	11,9 €	0	225	0,0
A06AC - Odvajala za povečanje volumna črevesne vsebine	5	45	32 €	38	6,4 €	0	71	0,0
A06AC01 - trpotčeva semena	5	45	32 €	38	6,4 €	0	71	0,0
A06AD - Osmozna odvajala	149.053	99	1.833.442 €	101	12,3 €	71	10.814.659	14,1
A06AD11 - laktuloza	103.505	98	1.231.478 €	99	11,9 €	49	10.768.874	14,0
A06AH - Periferno delujoči antagonisti opioidnih receptorjev	57	90	13.277 €	84	232,9 €	0	1.078	0,0
A06AH01 - metilnaltreksonijev bromid	57	90	13.277 €	84	232,9 €	0	1.078	0,0

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
A06AX - Druga zdravila proti zaprtju	3.483	102	27.070 €	103	7,8 €	2	55.390	0,1
A06AX01 - glicerol	3.228	104	23.834 €	104	7,4 €	2	51.960	0,1
A06AX02 - zdravila, ki razvijajo ogljikov dioksid	255	90	3.236 €	96	12,7 €	0	3.430	0,0
A07 - ANTIDIAROIKI, PROTIVNETNA IN PROTIMIKROBNA ZDRAVILA	56.699	106	4.004.909 €	103	70,6 €	27	2.948.072	3,8
A07A - Zdravila za lokalno zdravljenje infekcijskih boleznih črevesne sluznice	804	105	251.960 €	109	313,4 €	0	26.628	0,0
A07AA - Antibiotiki	804	105	251.960 €	109	313,4 €	0	26.628	0,0
A07AA11 - rifaksimim	804	106	251.960 €	109	313,4 €	0	26.628	0,0
A07B - Zdravila z adsorpcijskim delovanjem v črevesju	37	82	360 €	82	9,7 €	0	35	0,0
A07BA - Zdravila z ogljem	37	82	360 €	82	9,7 €	0	35	0,0
A07BA01 - aktivno oglje	37	82	360 €	82	9,7 €	0	35	0,0
A07C - Elektroliti z ogljikovimi hidrati	6.345	136	101.168 €	124	15,9 €	3	76.045	0,1
A07CA - Soli za peroralno rehidracijo	6.345	136	101.168 €	124	15,9 €	3	76.045	0,1
A07D - Antiperistaltiki	13.789	111	146.976 €	110	10,7 €	7	91.108	0,1
A07DA - Antiperistaltiki	13.789	111	146.976 €	110	10,7 €	7	91.108	0,1
A07DA03 - loperamid	13.789	111	146.976 €	110	10,7 €	7	91.108	0,1
A07E - Zdravila s protivnetnim delovanjem v črevesju	29.873	96	3.425.749 €	102	114,7 €	14	2.708.879	3,5
A07EA - Kortikosteroidi z lokalnim delovanjem	3.712	112	575.881 €	117	155,1 €	2	133.877	0,2
A07EA06 - budezonid	3.712	112	575.881 €	117	155,1 €	2	133.877	0,2
A07EC - Aminosalicilna kislina in njeni derivati	26.161	94	2.849.869 €	99	108,9 €	12	2.575.002	3,3
A07EC01 - sulfasalazin (salazosulfapiridin)	5.249	89	220.145 €	95	41,9 €	2	292.088	0,4
A07EC02 - mesalazin	20.912	95	2.629.723 €	99	125,8 €	10	2.282.915	3,0
A07F - Mikroorganizmi z antidiaroičnim delovanjem	2.010	101	30.917 €	107	15,4 €	1	17.634	0,0
A07FA - Mikroorganizmi z antidiaroičnim delovanjem	2.010	101	30.917 €	107	15,4 €	1	17.634	0,0
A07FA01 - mlečnokislinske bakterije	2.010	101	30.917 €	107	15,4 €	1	17.634	0,0
A07X - Drugi antidiaroiiki	3.841	156	47.780 €	155	12,4 €	2	27.743	0,0
A07XA - Drugi antidiaroiiki	3.841	156	47.780 €	155	12,4 €	2	27.743	0,0
A07XA04 - racekadotril	3.841	156	47.780 €	155	12,4 €	2	27.743	0,0
A08 - ZAVIRALCI APETITA, BREZ DIETNIH PRIPRAVKOV	1	1	94 €	1	94,5 €	0	28	0,0
A08A - Zaviralci apetita, brez dietnih pripravkov	1	1	94 €	1	94,5 €	0	28	0,0
A08AA - Zaviralci apetita s centralnim delovanjem	1	1	94 €	1	94,5 €	0	28	0,0
A08AA62 - bupropion in naltrekson	1	1	94 €	1	94,5 €	0	28	0,0
A09 - DIGESTIVI, VKLJUČNO Z ENCI MI	18.732	99	1.831.535 €	107	97,8 €	9	1.243.233	1,6
A09A - Digestivi, vključno z encimi	18.732	99	1.831.535 €	107	97,8 €	9	1.243.233	1,6

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
A09AA - Encimska zdravila	18.732	99	1.831.535 €	107	97,8 €	9	1.243.233	1,6
A09AA02 - multiencimska zdravila (lipaze, proteaze)	18.732	99	1.831.535 €	107	97,8 €	9	1.243.233	1,6
A10 - ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE DIABETESA	777.574	98	43.718.394 €	111	56,2 €	369	67.052.916	87,2
A10A - Insulini in analogi	160.668	93	18.891.691 €	96	117,6 €	76	16.285.100	21,2
A10AB - Insulini in analogi za injiciranje, s hitrim delovanjem	48.710	97	4.368.902 €	99	89,7 €	23	5.323.483	6,9
A10AB01 - humani insulin	1.548	94	89.360 €	96	57,7 €	1	155.650	0,2
A10AB04 - insulin lispro	4.348	92	474.575 €	91	109,1 €	2	624.150	0,8
A10AB05 - insulin aspart	38.346	98	3.359.380 €	102	87,6 €	18	4.040.770	5,3
A10AB06 - insulin glulizin	4.468	90	445.587 €	94	99,7 €	2	502.913	0,7
A10AC - Insulini in analogi za injiciranje, s srednje dolgim delovanjem	15.386	88	942.053 €	90	61,2 €	7	1.201.388	1,6
A10AC01 - humani insulin	15.386	88	942.053 €	90	61,2 €	7	1.201.388	1,6
A10AD - Insulini in analogi za injiciranje, s srednje dolgim ali dolgotrajnim delovanjem, s takojšnjim učinkom	45.184	85	4.557.784 €	86	100,9 €	21	5.264.438	6,8
A10AD01 - humani insulin	1.742	78	134.417 €	79	77,2 €	1	207.525	0,3
A10AD04 - insulin lispro	13.269	87	1.139.732 €	83	85,9 €	6	1.444.013	1,9
A10AD05 - insulin aspart	30.173	85	3.283.635 €	88	108,8 €	14	3.612.900	4,7
A10AE - Insulini in analogi za injiciranje, z dolgotrajnim delovanjem	51.388	98	9.022.952 €	102	175,6 €	24	4.495.793	5,8
A10AE04 - insulin glargin	19.569	97	2.010.581 €	98	102,7 €	9	1.821.278	2,4
A10AE05 - insulin detemir	6.990	85	833.600 €	88	119,3 €	3	682.088	0,9
A10AE06 - insulin degludek	9.075	104	1.245.386 €	94	137,2 €	4	889.815	1,2
A10AE54 - insulin glargin in liksizenatid	1.779	87	407.894 €	95	229,3 €	1	119.948	0,2
A10AE56 - insulin degludek in liraglutid	13.975	104	4.525.491 €	110	323,8 €	7	982.665	1,3
A10B - Antidiabetiki, brez insulinov	616.906	99	24.826.702 €	125	40,2 €	293	50.767.816	66,0
A10BA - Bigvanidi	257.135	93	2.908.017 €	102	11,3 €	122	18.888.277	24,6
A10BA02 - metformin	257.135	93	2.908.017 €	102	11,3 €	122	18.888.277	24,6
A10BB - Sulfonilsečnine	155.287	91	2.519.976 €	94	16,2 €	74	16.846.005	21,9
A10BB01 - glibenklamid	749	77	10.482 €	87	14,0 €	0	67.080	0,1
A10BB07 - glipizid	5.873	80	209.173 €	88	35,6 €	3	593.310	0,8
A10BB08 - glikvidon	18.713	88	659.840 €	94	35,3 €	9	1.957.200	2,5
A10BB09 - gliklazid	117.785	93	1.514.951 €	95	12,9 €	56	12.364.470	16,1
A10BB12 - glimepirid	12.167	80	125.529 €	88	10,3 €	6	1.863.945	2,4
A10BD - Kombinacije peroralnih antidiabetikov	80.435	113	5.954.501 €	141	74,0 €	38	6.637.452	8,6
A10BD02 - metformin in sulfonilsečnine	9.783	81	282.816 €	95	28,9 €	5	1.108.950	1,4
A10BD07 - metformin in sitagliptin	17.943	101	1.333.764 €	106	74,3 €	9	1.418.144	1,8
A10BD08 - metformin in vildagliptin	999	23	43.000 €	35	43,0 €	0	77.640	0,1
A10BD11 - metformin in linagliptin	2.056	101	180.899 €	110	88,0 €	1	171.420	0,2
A10BD15 - metformin in dapagliflozin	19.507	144	1.329.143 €	153	68,1 €	9	1.492.708	1,9
A10BD20 - metformin in empagliflozin	30.147	139	2.784.879 €	185	92,4 €	14	2.368.590	3,1

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
A10BF - Zaviralci glukozidaze alfa	1.786	73	67.615 €	74	37,9 €	1	90.095	0,1
A10BF01 - akarboza	1.786	73	67.615 €	74	37,9 €	1	90.095	0,1
A10BH - Zaviralci dipeptidil-peptidaze 4 (DPP-4)	19.914	90	1.544.118 €	97	77,5 €	9	1.568.490	2,0
A10BH01 - sitagliptin	9.349	85	648.824 €	89	69,4 €	4	704.130	0,9
A10BH02 - vildagliptin	1.060	120	51.609 €	131	48,7 €	1	63.030	0,1
A10BH05 - linagliptin	9.505	94	843.685 €	101	88,8 €	5	801.330	1,0
A10BJ - Analogi glukagonu podobnega peptida-1 (GLP-1)	42.266	122	7.701.627 €	129	182,2 €	20	2.245.469	2,9
A10BJ01 - ekstenatid	586	70	117.627 €	69	200,7 €	0	44.828	0,1
A10BJ02 - liraglutid	2.129	66	551.083 €	67	258,8 €	1	158.616	0,2
A10BJ03 - liksizenatid	83	65	14.267 €	63	171,9 €	0	369	0,0
A10BJ05 - dulaglutid	22.394	115	3.996.437 €	127	178,5 €	11	1.772.547	2,3
A10BJ06 - semaglutid	17.074	153	3.022.212 €	168	177,0 €	8	269.109	0,3
A10BK - Zaviralci natrijevih glukoznih koprenašalcev 2 (SGLT2)	48.957	149	3.958.011 €	178	80,8 €	23	3.766.674	4,9
A10BK01 - dapagliflozin	22.908	180	1.488.888 €	186	65,0 €	11	1.673.154	2,2
A10BK03 - empagliflozin	26.049	129	2.469.123 €	173	94,8 €	12	2.093.520	2,7
A10BX - Drugi antidiabetiki razen insulinov	11.126	95	172.837 €	97	15,5 €	5	725.355	0,9
A10BX02 - repaglinid	11.126	95	172.837 €	97	15,5 €	5	725.355	0,9
A11 - VITAMINI	537.661	102	6.843.037 €	108	12,7 €	255	82.369.492	107,1
A11A - Multivitamini, kombinacije	1	25	3 €	4	2,8 €	0	25	0,0
A11AA - Multivitamini z minerali	1	25	3 €	4	2,8 €	0	25	0,0
A11AA03 - multivitamini in drugi minerali ter kombinacije	1	25	3 €	4	2,8 €	0	25	0,0
A11B - Multivitamini brez dodatkov	1	100	5 €	81	4,6 €	0	10	0,0
A11BA - Multivitamini brez dodatkov	1	100	5 €	81	4,6 €	0	10	0,0
A11C - Vitamina A in D ter njune kombinacije	521.105	101	6.410.110 €	106	12,3 €	247	81.303.023	105,7
A11CC - Vitamin D in analogi	521.105	101	6.410.110 €	106	12,3 €	247	81.303.023	105,7
A11CC03 - alfakalcidol (kalcidiol)	8.549	85	238.078 €	88	27,8 €	4	428.173	0,6
A11CC04 - kalcitriol	11.113	90	326.731 €	92	29,4 €	5	418.750	0,5
A11CC05 - holekalciferol	501.443	102	5.845.300 €	108	11,7 €	238	80.456.100	104,6
A11D - Vitamin B1, enokomponentna zdravila in v kombinaciji z vitaminoma B6 in B12	13.237	142	392.955 €	157	29,7 €	6	959.010	1,2
A11DA - Tiamin (vitamin B1), enokomponentna zdravila	1.929	481	60.830 €	598	31,5 €	1	114.320	0,1
A11DA01 - tiamin (vitamin b1)	1		28 €		28,0 €	0	80	0,0
A11DA03 - benfotiamin	1.928	481	60.802 €	597	31,5 €	1	114.240	0,1
A11DB - Vitamin B1 v kombinaciji z vitaminom B6 ali B12 ali obema	11.308	126	332.125 €	138	29,4 €	5	844.690	1,1
A11E - Vitamini kompleksa B (tudi kombinacije)	1.383	113	17.312 €	122	12,5 €	1	29.145	0,0
A11EA - Vitamini kompleksa B brez dodatkov	1.383	113	17.312 €	122	12,5 €	1	29.145	0,0

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
A11G - Askorbinska kislina (vitamin C) in v kombinacijah	679	175	3.868 €	166	5,7 €	0	51.645	0,1
A11GA - Askorbinska kislina (vitamin C), enokomponentna zdravila	664	173	3.749 €	164	5,6 €	0	51.475	0,1
A11GA01 - askorbinska kislina (vitamin C)	664	173	3.749 €	164	5,6 €	0	51.475	0,1
A11GB - Askorbinska kislina (vitamin C) v kombinacijah	15	300	119 €	268	7,9 €	0	170	0,0
A11GB01 - askorbinska kislina (vitamin C) v kombinaciji s kalcijem	15	300	119 €	268	7,9 €	0	170	0,0
A11H - Druga enokomponentna vitaminska zdravila	1.255	103	18.785 €	104	15,0 €	1	26.634	0,0
A11HA - Druga enokomponentna vitaminska zdravila	1.255	103	18.785 €	104	15,0 €	1	26.634	0,0
A11HA02 - piridoksin (vitamin B6)	768	113	13.586 €	116	17,7 €	0	19.354	0,0
A11HA31 - kalcijev pantotemat	487	90	5.199 €	83	10,7 €	0	7.280	0,0
A12 - MINERALI	97.341	94	1.342.776 €	102	13,8 €	46	2.636.344	3,4
A12A - Kalcij	72.798	92	978.900 €	102	13,4 €	35	2.203.880	2,9
A12AA - Kalcij	72.798	92	978.900 €	102	13,4 €	35	2.203.880	2,9
A12AA04 - kalcijev karbonat	72.779	92	978.661 €	102	13,4 €	35	2.203.800	2,9
A12AA20 - kombinacije kalcijevih soli	19	49	239 €	53	12,6 €	0	80	0,0
A12B - Kalij	23.529	99	354.947 €	101	15,1 €	11	430.182	0,6
A12BA - Kalij	23.529	99	354.947 €	101	15,1 €	11	430.182	0,6
A12BA01 - kalijev klorid	4.104	96	59.620 €	104	14,5 €	2	56.660	0,1
A12BA30 - kombinacije kalijevih soli	19.425	99	295.327 €	100	15,2 €	9	373.523	0,5
A12C - Drugi minerali	1.014	126	8.929 €	120	8,8 €	0	2.282	0,0
A12CC - Magnezij	1.014	126	8.929 €	120	8,8 €	0	2.282	0,0
A12CC04 - magnezijev citrat	1.014	126	8.929 €	120	8,8 €	0	2.282	0,0
A16 - DRUGA ZDRAVILA ZA BOLEZNI PREBAVIL IN PRESNOVE	1.520	92	4.353.096 €	81	2863,9 €	1	208.800	0,3
A16A - Druga zdravila za bolezni prebavil in presnove	1.520	93	4.353.096 €	81	2863,9 €	1	208.800	0,3
A16AA - Aminokislina in njihovi derivati	480	108	83.135 €	110	173,2 €	0	136.060	0,2
A16AA01 - levokarnitin	434	109	36.545 €	103	84,2 €	0	133.900	0,2
A16AA04 - merkaptamin	5	71	4.430 €	72	886,1 €	0	90	0,0
A16AA06 - betain	41	103	42.160 €	123	1028,3 €	0	2.070	0,0
A16AB - Encimi	307	47	2.438.411 €	57	7942,7 €	0	3.270	0,0
A16AB02 - imigluceraza	144	84	1.234.209 €	84	8570,9 €	0	1.164	0,0
A16AB03 - agalidaza alfa	63	41	487.971 €	42	7745,6 €	0	970	0,0
A16AB04 - agalidaza beta	74	28	424.392 €	37	5735,0 €	0	861	0,0
A16AB10 - velagluceraza alfa	26	41	291.838 €	55	11224,5 €	0	276	0,0
A16AX - Razna zdravila za bolezni prebavil in presnove	733	136	1.831.551 €	177	2498,7 €	0	69.470	0,1
A16AX01 - tioktinska kislina	452	109	13.773 €	113	30,5 €	0	61.020	0,1
A16AX03 - natrijev fenilbutirat	44	4400	40.061 €	4341	910,5 €	0	300	0,0
A16AX05 - cinkov acetat	15	107	6.255 €	108	417,0 €	0	1.000	0,0

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
A16AX06 - miglustat	35	85	481.402 €	101	13754,4 €	0	2.576	0,0
A16AX07 - sapropterin	14	74	77.292 €	76	5520,9 €	0	330	0,0
A16AX08 - teduglutid	45	300	691.919 €	419	15376,0 €	0	1.323	0,0
A16AX09 - glicerilfenilbutirat	101	777	98.850 €	270	978,7 €	0	1.049	0,0
A16AX12 - trientin	14	140	102.572 €	139	7326,5 €	0	1.200	0,0
A16AX14 - migalastat	13	130	319.427 €	200	24571,3 €	0	672	0,0

A01 Zdravila v zobozdravstvu

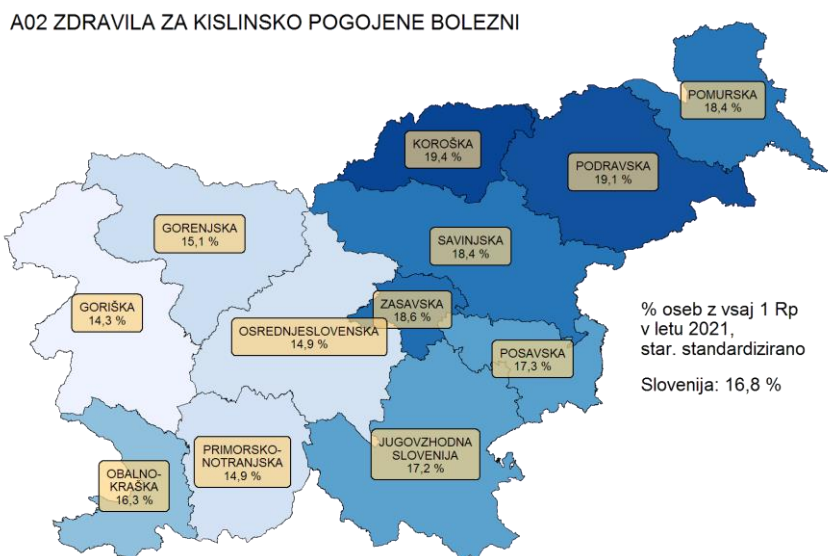
Za zdravila v zobozdravstvu je bilo v letu 2021 predpisano 24 tisoč receptov, kar je 32 % več kot leto prej. Največ receptov (15,7 tisoč) predstavlja predpisovanje protimikrobnih učinkovin in antiseptikov za lokalno oralno zdravljenje (A01AB), predvsem mikonazola (A01AB09).

A02 Zdravila za kislinsko pogojene bolezni

V tej skupini je bil predpisan največji delež receptov glede na celotno skupino A. Predpisanih je bilo 987,6 tisoč receptov (indeks 99) v vrednosti 10,8 milijona EUR, to je 61,6 milijona DDD oz. 80,1 DID.

Število receptov za ATC skupino A02 se je v letu 2021 glede na prejšnje leto zmanjšalo za 1 %, vrednost izdanih zdravil pa se je zvišala za 3 %. Skupno je bilo izdanih 469 receptov za zdravila za kislinsko pogojene bolezni na 1000 prebivalcev, leto prej 474 receptov.

V letu 2021 je ta zdravila prejemale 16,8 % (leta 2020 15,7 %) oseb, največ v podravski, koroški in pomurski regiji (slika 4.1).

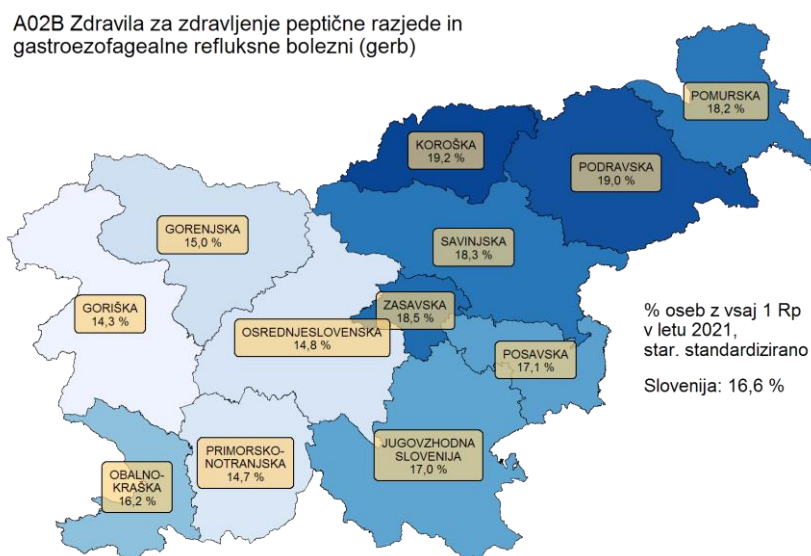

Slika 4.1: Odstotek oseb, ki so jim je bila predpisana zdravila za kislinsko pogojene bolezni (A02) v posamezni statistični regiji R Slovenije v letu 2021.

V letu 2021 je bilo predpisanih 18.386 receptov za **antacide (A02A)** (indeks 99), kar je 610.095 DDD in 0,8 DID.

Največji delež v skupini zdravil za kislinsko pogojene bolezni predstavljajo **zdravila za zdravljenje peptične razjede in gastroezofagealne refluksne bolezni (gerb) (A02B)**, predpisanih je bilo 968.852 receptov, kar je 1 % manj kot leto prej, v vrednosti 9,9 milijona evrov (3 % več kot leto prej).

V letu 2021 je ta zdravila prejemale 16,6 % (leta 2020 15,6 %) oseb, največ v podravski, koroški in zasavski regiji, sledita savinjska in pomurska regija (slika 4.2).

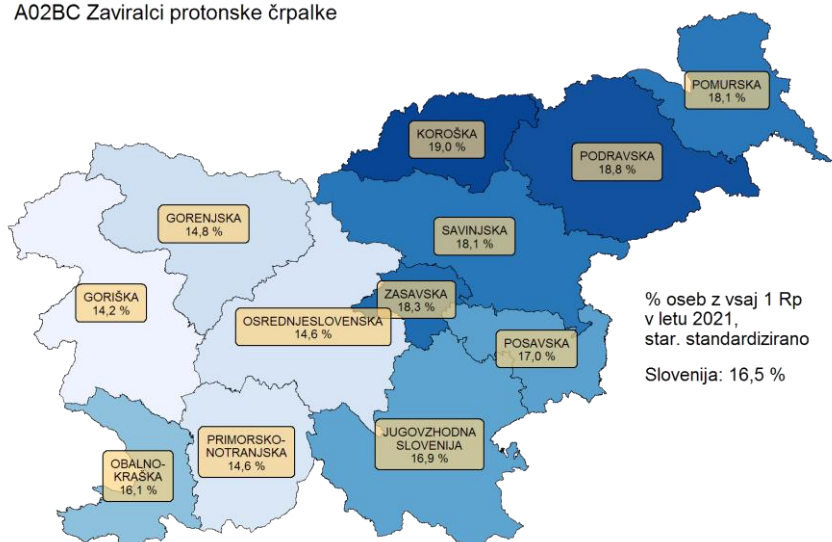
Slika 4.2: Odstotek oseb, ki so jim je bila predpisana zdravila za kislinsko pogojene bolezni (A02B) v posamezni statistični regiji R Slovenije v letu 2021.

Večina zdravil za zdravljenje peptične razjede in gastroezofagealne refluksne bolezni (gerb) (A02B) je bilo **zaviralcev protonske črpalke (A02BC)**, preko 968 tisoč receptov v vrednosti 9,8 milijona evrov. Predpisanih je bilo 1 % manj teh zdravil kot leta 2020, vrednost teh zdravil se je zvišala za 3 %. Predpisanih je bilo 61.021.660 DDD zaviralcev protonske črpalke (A02BC) oziroma 79,3 DDD na 1000 prebivalcev na dan.

Najpogosteje predpisan zaviralec protonske črpalke je bil *pantoprazol (A02BC02)* s 680.771 recepti, sledita mu *esomeprazol (A02BC05)* s 206.342 recepti in *omeprazol (A02BC01)* z 72.324 recepti (indeks 85). Pantoprazol je edini zaviralec protonske črpalke, ki ga je mogoče v Sloveniji kupiti v lekarni tudi brez zdravniškega recepta, zato je njegova dejanska poraba večja.

Zaviralci protonske črpalke (A02BC) so zdravila, ki zavirajo izločanje želodčne kisline in delujejo protiulkusno. Povprečno jih je v letu 2021 prejelo 16,5 % prebivalcev Slovenije, kar je za 1,2 % več kot leto prej (v letu 2020 15,4 %). Če pogledamo predpisovanje zaviralcev protonske črpalke po slovenskih regijah, ugotovimo, da so največ zaviralcev protonske črpalke predpisali v koroški (19,0 %) in podravski regiji (18,3 %), sledijo zasavska (18,3 %), pomurska in savinjska regija (18,1 %) (slika 4.3).

A02BC Zaviralci protonske črpalke

Slika 4.3: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan zaviralec protonske črpalke (A02BC) v posamezni statistični regiji R Slovenije v letu 2021.

A03 Zdravila za zdravljenje gastrointestinalnih funkcionalnih motenj

V letu 2021 je bilo predpisano 48,7 tisoč receptov za zdravila za zdravljenje gastrointestinalnih motenj, kar je 6 % več kot leto prej. Največ je bilo predpisanih **propulzivov (A03F)**, 33.428 receptov v vrednosti 258 tisoč evrov.

V podskupini propulzivov (A03FA) je bilo na 33.428 receptih predpisanih 642.505 DDD oz. 0,8 DID. Največ sta se predpisovala *metoklopramid (A03FA01)* z 28,7 tisoč recepti, ki se uporablja za zdravljenje in preprečevanje slabosti in bruhanja (indeks 122) in *domperidon (A03FA03)* z 4.653 recepti, ki se uporablja za preprečevanje in zdravljenje akutne slabosti in bruhanja zaradi okužbe, hrane, radioterapije (indeks 47).

A06 Zdravila proti zaprtju

V letu 2021 je bilo predpisanih 159.705 receptov (indeks 99) za vsa zdravila proti zaprtju (odvajala) v vrednosti 1,9 milijona EUR. Večinoma so bila predpisana **osmozna odvajala (A06AD)**, in sicer 149.053 receptov, od tega največ *laktuloza (A06AD11)*, 103.505 receptov. Ker se večina teh zdravil lahko izdaja v lekarnah tudi brez zdravniškega recepta, je njihovo dejansko porabo težko natančno določiti.

A07 Antidiaroiiki, protivnetna in protimikrobna zdravila

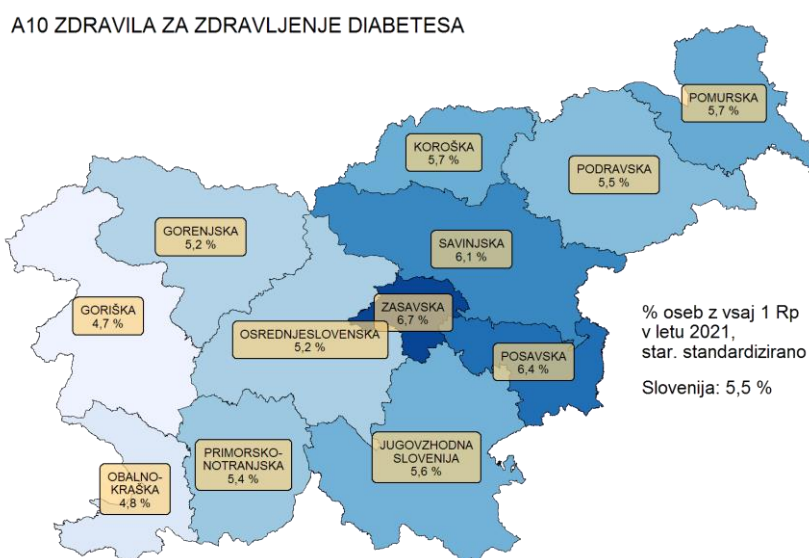
Predpisanih je bilo 56.699 receptov te skupine, največ zdravil s protivnetnim delovanjem v črevesju (A07E), 29.873 receptov (indeks 96) v vrednosti 3,4 milijona EUR.

A10 Zdravila za zdravljenje diabetesa

Zdravila za zdravljenje diabetesa (A10) so v letu 2021 predstavljala 28,5 % delež števila receptov skupine A in 57 % vrednostni delež zdravil skupine A. Glede na leto 2020 se je število receptov znižalo za 2 %, vrednost izdanih zdravil pa se je zvišala za 11 %.

Zdravila za zdravljenje diabetesa delimo v dve veliki podskupini, in sicer podskupino **insulini in analogi (A10A)**, predpisanih je bilo 160.668 tisoč receptov, kar je 7 % manj kot leto prej. Druga podskupina so **antidiabetiki brez insulinov (A10B)**, kjer je bilo predpisanih 616.906 receptov, kar je 1 % manj kot leto prej. Povprečna vrednost recepta v prvi podskupini je bila 117,6 EUR, v drugi pa 40,2 EUR. Povprečna vrednost recepta za celotno skupino A10 je znašala 56,2 EUR. Na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 369 receptov za zdravila za zdravljenje diabetesa (A10), leto prej 380 receptov.

Zdravila za zdravljenje diabetesa so najpogosteje predpisovali v zasavski regiji (6,7 %), najmanj pa v goriški (4,7 %) in obalno-kraški regiji (4,8 %). Povprečno je zdravila za zdravljenje diabetesa prejelo 5,5 % prebivalcev Slovenije predpisovanje, leta 2020 pa 5,3 % (slika 4.4).

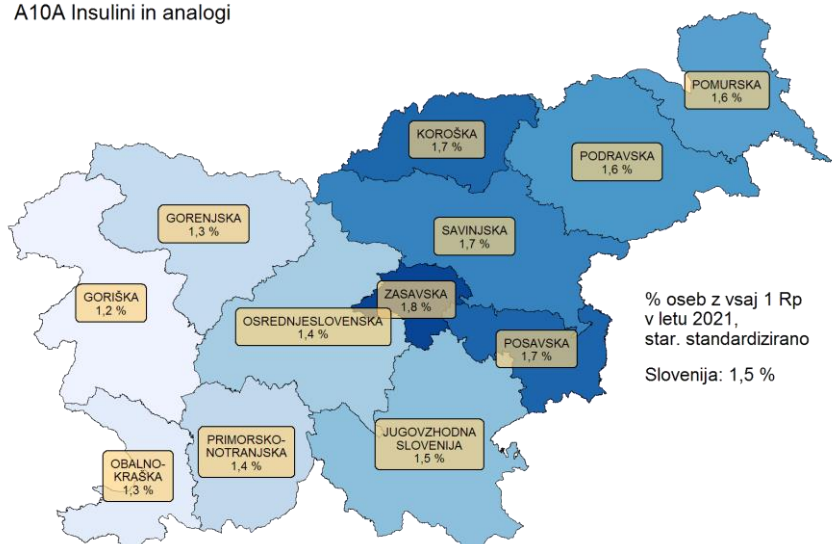

Slika 4.4: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila za zdravljenje diabetesa (A10) v posamezni statistični regiji R Slovenije v letu 2021.

V letu 2021 se je glede na leto 2020 zmanjšalo število receptov z **insulini in analogi (A10A)** za 7 %. Na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 76 receptov z insulini in analogi, leto prej pa 93. V tej skupini je bilo predpisanih 16.285.100 DDD oz. 21,2 DID.

Največ so insuline in analoge predpisovali v zasavski regiji (1,8 %), najmanj pa v goriški, obalno kraški in gorenjski regiji. Povprečno je insuline in analoge prejelo 1,5 % prebivalcev Slovenije, enako kot leto prej (slika 4.5).

A10A Insulini in analogi

Slika 4.5: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani insulini in analogi (A10A) v posamezni statistični regiji R Slovenije v letu 2021.

Število receptov za **antidiabetike brez insulinov (A10B)** se je zmanjšalo za 1 %, vrednost izdanih zdravil se je zvišala za 25 %. V tej skupini je bilo predpisanih 50.767.816 DDD oz. 66 DID.

Iz podskupine **bigvanidov (A10BA)** imamo v Sloveniji na voljo *metformin (A10BA02)*, predpisanih je bilo preko 257 tisoč receptov v vrednosti več kot 2,9 milijona evrov in **kombinacije peroralnih antidiabetikov (A10BD)** z drugimi učinkovinami. Predpisanih je bilo 80.435 receptov za metformin in sitagliptin (A10BD07), metformin in empagliflozin (A10BD20), metformin in sulfonilsečnine (A10BD02), metformin in dapagliflozin (A10BD15), metformin in vildagliptin (A10BD08), metformin in linagliptin (A10BD11). Pri uporabi kombinacij bolniki dnevno zaužijejo manjše število tablet, kar lahko izboljša njihovo komplanco, vendar je bilo v letu 2021 predpisanih 7 % manj teh zdravil. Metformin je najpogosteje uporabljena učinkovina za zdravljenje sladkorne bolezni tipa 2, kot samostojna učinkovina ali kombinacijah, tudi zaradi ugodnih metabolnih in srčno-žilnih učinkov (12).

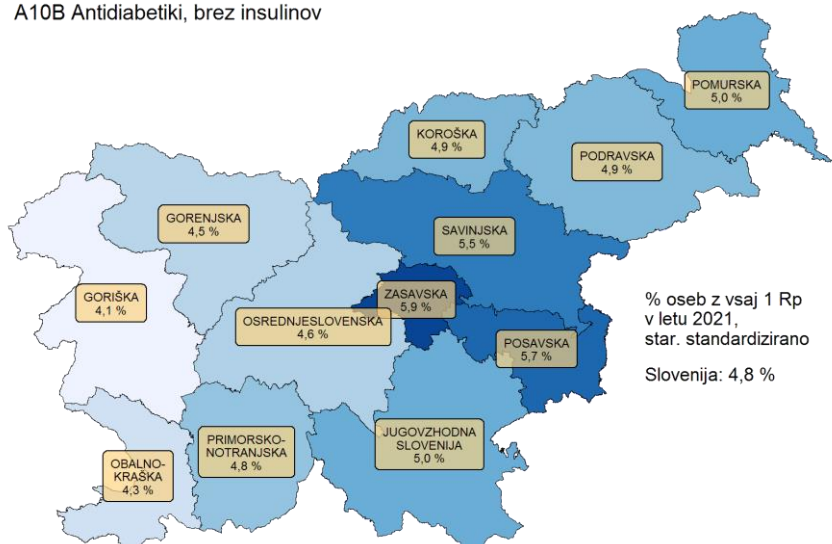
Druga velika podskupina so **sulfonilsečnine (A10BB)** s 155.287 recepti (indeks 91). Med sulfonamidnimi antidiabetiki je bil najpogosteje predpisan gliklazid (A10BB09) z 117.785 tisoč recepti v vrednosti skoraj 1,5 milijona evrov.

V letu 2021 je zaznati porast **analogov glukagonu podobnega peptida-1 (GLP-1) (A10BJ)**, predpisanih je bilo 42.266 receptov (indeks 122), od tega 22.394 receptov za *dulaglutid (A10BJ05)* ter **zaviralcev natrijevih glukoznih koprenašalcev 2 (SGLT-2) (A10BK)**, predpisanih je bilo 48.957 receptov (indeks 149), največ *empagliflozin (A10BK03)* na 26.049 receptih.

Dulaglutid je indiciran za zdravljenje odraslih z nezadostno urejeno sladkorno boleznijo tipa 2 kot dopolnilo k dieti in telesni vadbi. Empagliflozin je indiciran za zdravljenje odraslih bolnikov z neustrezno urejeno sladkorno boleznijo tipa 2 kot dodatek k dieti in telesni aktivnosti, za samostojno zdravljenje, kadar metformin ni primerno zdravilo, ker ga bolniki ne prenašajo ali v kombinaciji z drugimi zdravili za zdravljenje sladkorne bolezni.

Antidiabetike, brez insulinov je prejelo 4,8 % populacije, kar je 0,2 % več kot leto prej, največ v zasavski in posavski regiji (slika 4.6).

A10B Antidiabetiki, brez insulinov

Slika 4.6: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani antidiabetiki, brez insulinov, v posamezni statistični regiji R Slovenije v letu 2021.

A11 Vitamini

V letu 2021 je bilo v Sloveniji predpisanih 2 % več receptov za vitamine, kar je pomenilo 8 % povečanje stroškov. Večina vseh receptov skupine A11 so predstavljali **vitamina A in D ter njune kombinacije (A11C)**. Predpisanih je bilo 521.105 receptov v vrednosti 6,4 milijonov EUR. Predpisanih je bilo 81.303.023 DDD oz. 105,7 DID.

Največ je bilo predpisanega *holekalciferola - vitamina D (A11CC05)*, in sicer 501.443 receptov v vrednosti 5,8 milijona evrov.

Vitamin D je imunomodulatorni hormon z ugotovljeno učinkovitostjo proti različnim okužbam zgornjih dihal. Zato se spodbuja dodajanje vitamina D pri vsakem posamezniku z dejavniki tveganja za pomanjkanje vitamina D (npr. debelost, starost, pomanjkanje izpostavljenosti sončni svetlobi ...). V teku so tudi raziskave o pomenu dodajanja vitamina D, zaenkrat pa ni dokazov, da bi vplival na potek bolezni oziroma zmanjšal incidenco okužb z virusom SARS-CoV-2 (13,14).

A12 Minerali

V primerjavi s prejšnjim letom se je število receptov za različne minerale znižalo za 6 %, ob 2 % višjih stroških. Predpisano je bilo 2.203.880 DDD oz. 2,9 DID kalcija (A12A) in 430.182 DDD oz. 0,6 DID kalija (A12B).

Kalcij (A12A) je bil predpisan na 72.798 receptih, predvsem v obliki *kalcijevega karbonata (A12AA04)* z 72.779 recepti (indeks 92) v vrednosti 978.661 EUR (indeks 102).

Kalij (A12B) je bil na 23.529 receptih, predvsem v obliki kombinacije kalijevih soli (A12BA30) z 19 tisoč recepti v vrednosti 295 tisoč evrov.

Kalcij sodeluje pri mnogih pomembnih življenjskih procesih v organizmu. Je najpomembnejši gradnik kosti in zob. Kalcij je potreben tudi za normalno krčenje in sproščanje prečno progastih in gladkih mišic. Kalcij aktivira pomembne encime ter sodeluje pri uravnavanju prepustnosti celičnih membran in prevajanju živčnih impulzov in v procesu strjevanja krvi, vpliva pa tudi na normalni ritem srca.

Dolgotrajno pomanjkanje kalcija v organizmu pri odraslih povzroči tudi osteoporozo. Zato bolnikom z osteoporozo, če ne zaužijejo potrebnih količin kalcija s hrano, predpisujejo kalcij v obliki tablet (15,16).

4.2 Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov (ATC skupina B)

Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov so razvrščena v šest skupin. V letu 2021 je bilo izdanih 1.092.239 receptov (indeks 100). Vrednost teh zdravil je znašala 74,5 milijonov evrov, kar je 10 % več kot leto prej.

Povprečna vrednost enega recepta z zdravili za bolezni krvi in krvotvornih organov je znašala 68,2 EUR, na tisoč prebivalcev je bilo predpisanih 518 receptov, predpisanih je bilo 83.830.861 DDD, to je 109 DID (tabela 4.2).

Tabela 4.2: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil za bolezni krvi in krvotvornih organov (B) v letu 2021.

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
B - ZDRAVILA ZA BOLEZNI KRVNI IN KRVOTVORNIH ORGANOV	1.092.239	100	74.515.773 €	110	68,2 €	518	83.830.861	109,0
B01 - ANTITROMBOTIKI	945.837	99	41.470.969 €	107	43,8 €	449	78.223.700	101,7
B01A - Antitrombotiki	945.837	99	41.470.969 €	107	43,8 €	449	78.223.700	101,7
B01AA - Antagonisti vitamina K	67.102	85	935.383 €	91	13,9 €	32	4.316.072	5,6
B01AA03 - varfarin	61.475	84	846.033 €	91	13,8 €	29	3.990.680	5,2
B01AA07 - acenokumarol	5.627	88	89.351 €	95	15,9 €	3	325.392	0,4
B01AB - Heparinska skupina	79.520	106	5.819.777 €	104	73,2 €	38	3.675.795	4,8
B01AB04 - dalteparin	55.490	112	4.298.542 €	117	77,5 €	26	2.852.168	3,7
B01AB05 - enoksaparin	5.842	106	342.681 €	109	58,7 €	3	230.570	0,3
B01AB06 - nadroparin	18.188	90	1.178.553 €	73	64,8 €	9	593.057	0,8
B01AC - Zaviralci agregacije trombocitov brez heparina	590.902	98	6.174.552 €	91	10,4 €	280	56.803.369	73,9
B01AC04 - klopidogrel	29.423	92	418.876 €	99	14,2 €	14	2.091.264	2,7
B01AC05 - tiklopidin	458	17	17.410 €	15	38,0 €	0	25.365	0,0
B01AC06 - acetilsalicilna kislina	546.818	99	3.391.751 €	102	6,2 €	260	53.767.200	69,9
B01AC11 - iloprost	21	100	37.170 €	96	1770,0 €	0	220	0,0
B01AC21 - treprostinil	164	112	719.102 €	60	4384,8 €	0	3.027	0,0
B01AC22 - prasugrel	3.199	103	153.414 €	98	48,0 €	2	215.522	0,3
B01AC24 - ticagrelor	10.818	92	1.436.781 €	99	132,8 €	5	700.681	0,9
B01AC30 - kombinacije	1	0	47 €	0	47,1 €	0	90	0,0
B01AE - Direktni zaviralci trombina	52.501	94	7.914.642 €	104	150,8 €	25	3.579.339	4,7
B01AE07 - dabigatraneteksilat	52.501	94	7.914.642 €	104	150,8 €	25	3.579.339	4,7
B01AF - Direktni zaviralci faktorja Xa	153.208	107	20.402.762 €	117	133,2 €	73	9.791.735	12,7
B01AF01 - rivaroksaban	87.575	106	12.195.340 €	114	139,3 €	42	5.577.980	7,3

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
B01AF02 - apiksaban	65.570	109	8.202.331 €	120	125,1 €	31	4.211.400	5,5
B01AF03 - edoksaban	63		5.092 €		80,8 €	0	2.355	0,0
B01AX - Drugi antitrombotiki	2.604	117	223.853 €	123	86,0 €	1	57.390	0,1
B01AX05 - fondaparinuks	2.604	117	223.853 €	123	86,0 €	1	57.390	0,1
B02 - ANTIHEMORAGIKI	5.892	103	26.154.033 €	112	4438,9 €	3	145.678	0,2
B02A - Antifibrinolitiki	1.884	114	52.666 €	101	28,0 €	1	43.985	0,1
B02AA - Aminokisliline	1.884	114	52.666 €	101	28,0 €	1	43.985	0,1
B02AA02 - traneksaminska kislina	1.884	114	52.666 €	101	28,0 €	1	43.985	0,1
B02B - Vitamin K in drugi hemostatiki	4.008	98	26.101.367 €	112	6512,3 €	2	101.693	0,1
B02BA - Vitamin K	7	100	308 €	140	44,0 €	0	32	0,0
B02BA01 - fitomenadion	7	100	308 €	140	44,0 €	0	32	0,0
B02BD - Krvni koagulacijski faktorji	945	90	13.478.212 €	99	14262,7 €	0	44.205	0,1
B02BD02 - koagulacijski faktor VIII	773	89	11.269.249 €	100	14578,6 €	0	37.695	0,0
B02BD04 - koagulacijski faktor IX	110	124	1.575.787 €	108	14325,3 €	0	4.671	0,0
B02BD06 - kombinacija von willebrandovega faktorja in koagulacijskega faktorja VIII	47	63	451.993 €	66	9616,9 €	0	1.520	0,0
B02BD08 - koagulacijski faktor VIIa	15	71	181.183 €	131	12078,8 €	0	319	0,0
B02BX - Drugi hemostatiki za sistemsko zdravljenje	3.056	101	12.622.848 €	131	4130,5 €	1	57.456	0,1
B02BX04 - romiplostim	1.104	102	1.565.273 €	116	1417,8 €	1	25.825	0,0
B02BX05 - eltrombopag	1.524	93	1.435.223 €	95	941,7 €	1	22.617	0,0
B02BX06 - emicizumab	428	141	9.622.352 €	142	22482,1 €	0	9.014	0,0
B03 - ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE SLABOKRVNOSTI	139.114	106	6.439.376 €	113	46,3 €	66	5.461.369	7,1
B03A - Zdravila z železom	81.822	107	1.379.396 €	108	16,9 €	39	3.558.445	4,6
B03AA - Zdravila z dvovalentnim železom za peroralno uporabo	52.700	114	829.913 €	116	15,7 €	25	1.764.402	2,3
B03AA07 - železov(II) sulfat	52.700	114	829.913 €	116	15,7 €	25	1.764.402	2,3
B03AB - Zdravila s trovalentnim železom za peroralno uporabo	26.186	95	515.675 €	97	19,7 €	12	1.736.395	2,3
B03AB05 - kompleksi železovega(III) oksida in polimaltoze	18.086	93	339.030 €	95	18,7 €	9	1.339.500	1,7
B03AB09 - železov(III) proteinsukcinilat	8.100	99	176.644 €	101	21,8 €	4	396.896	0,5
B03AC - Zdravila z železom za parenteralno uporabo	4	80	670 €	130	167,4 €	0	25	0,0
B03AE - Železo, druge kombinacije	2.932	123	33.139 €	115	11,3 €	1	57.623	0,1
B03AE10 - železo, razne kombinacije	2.932	123	33.139 €	115	11,3 €	1	57.623	0,1

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
B03B - Vitamin B12 in folna kislina	46.702	107	729.791 €	113	15,6 €	22	1.062.475	1,4
B03BA - Vitamin B12 (cianokobalamin in analogi)	191	128	2.081 €	133	10,9 €	0	130.700	0,2
B03BA03 - hidroskobalamin	191	128	2.081 €	133	10,9 €	0	130.700	0,2
B03BB - Folna kislina in njeni derivati	46.511	107	727.710 €	113	15,6 €	22	931.775	1,2
B03BB01 - folna kislina	46.511	107	727.710 €	113	15,6 €	22	931.775	1,2
B03X - Druga zdravila za zdravljenje slabokrvnosti	10.590	98	4.330.189 €	115	408,9 €	5	840.449	1,1
B03XA - Druga zdravila za zdravljenje slabokrvnosti	10.590	98	4.330.189 €	115	408,9 €	5	840.449	1,1
B03XA01 - eritropoetin	3.165	89	1.356.412 €	98	428,6 €	2	265.590	0,3
B03XA02 - darbepoetin alfa	5.979	103	2.658.294 €	130	444,6 €	3	520.491	0,7
B03XA03 - metoksipolietilenglikol epoetin beta	1.446	95	315.483 €	99	218,2 €	1	54.368	0,1
B05 - NADOMESTKI KRVI IN PERFUZIJSKE RAZTOPINE	1.363	182	327.934 €	3771	240,6 €	1	0	0,0
B05A - Kri in sorodna zdravila	1		6 €		5,7 €	0	0	0,0
B05AA - Nadomestki krvi in plazemske proteinske frakcije	1		6 €		5,7 €	0	0	0,0
B05AA01 - albumin	1		6 €		5,7 €	0	0	0,0
B05B - Raztopine za intravensko uporabo	962	130	285.513 €	3567	296,8 €	0	0	0,0
B05BA - Raztopine za parenteralno prehrano	148	4933	257.034 €	89375	1736,7 €	0	0	0,0
B05BA02 - maščobne emulzije	5		3.736 €		747,2 €	0	0	0,0
B05BA10 - kombinacije	143	14300	253.298 €	106160	1771,3 €	0	0	0,0
B05BB - Raztopine za uravnavanje ravnotežja elektrolitov	814	111	28.480 €	369	35,0 €	0	0	0,0
B05BB01 - elektroliti	814	111	28.480 €	369	35,0 €	0	0	0,0
B05X - Dodatki intravenskim raztopinam	400	4444	42.415 €	6164	106,0 €	0	0	0,0
B05XA - Raztopine elektrolitov	148		14.159 €		95,7 €	0	0	0,0
B05XA01 - kalijev klorid	5		80 €		15,9 €	0	0	0,0
B05XA05 - magnezijev sulfat	14		1.043 €		74,5 €	0	0	0,0
B05XA06 - kalijev fosfat in njegove kombinacije z drugimi kalijevimi solmi	1		42 €		42,0 €	0	0	0,0
B05XA31 - kombinacije elektrolitov z drugimi učinkovinami	116		11.101 €		95,7 €	0	0	0,0
B05XC - Vitamini	252	3150	28.255 €	4461	112,1 €	0	0	0,0

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
B06 - DRUGA KRVNA ZDRAVILA	33	220	123.461 €	455	3741,2 €	0	114	0,0
B06A - Druga krvna zdravila	33	220	123.461 €	455	3741,2 €	0	114	0,0
B06AC - Zdravila za zdravljenje hereditarnega angioedema	33	220	123.461 €	455	3741,2 €	0	114	0,0
B06AC02 - ikatibant	27	180	52.065 €	192	1928,3 €	0	30	0,0
B06AC05 - lanadelumab	6		71.396 €		11899,4 €	0	84	0,0

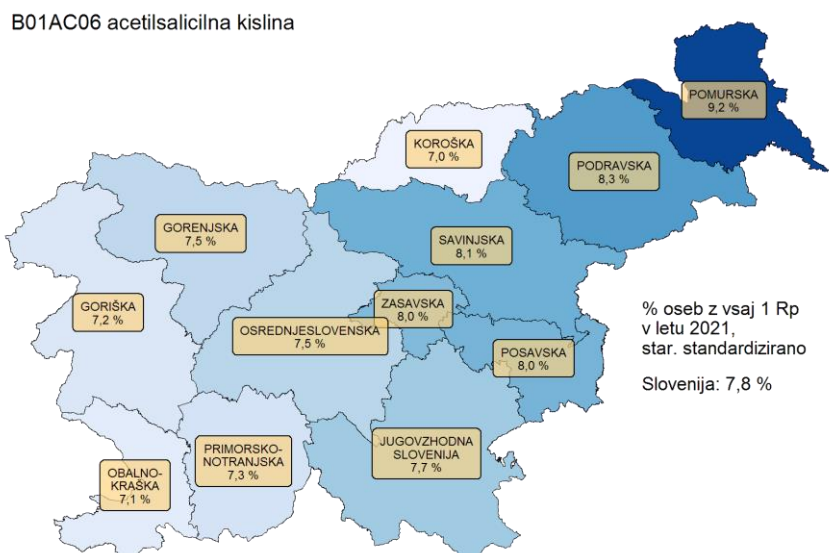
B01 Antitrombotiki

Antitrombotiki so najpogosteje predpisana zdravila iz skupine B. V letu 2021 zavzemali 86,5 % delež receptov in 55,6 % delež stroškov za zdravila iz te skupine. Predpisanih je bilo 845.637 receptov (indeks 99) v vrednosti 41.470.969 EUR (indeks 107).

Največ predpisanih antitrombotikov je bilo iz podskupine *zaviralcev agregacije trombocitov brez heparina (B01AC)*, 590,9 tisoč receptov (indeks 98) v vrednosti 6,2 milijona EUR.

Najpogosteje predpisana učinkovina med antitrombotiki je *acetilsalicilna kislina 100 mg (B01AC06)*, ki zmanjšuje tveganja za nastanek krvnih strdkov ter s tem pripomore k preprečevanju različnih srčno-žilnih dogodkov. Predpisano je bilo 546,8 tisoč receptov (indeks 99) v vrednosti 3,4 milijonov evrov (indeks 102).

V povprečju je 7,8 % prebivalcev Slovenije prejelo acetilsalicilno kislino 100 mg, kar je 0,1 % več kakor leto prej. Največ so acetilsalicilno kislino 100 mg predpisovali v pomurski regiji (9,2 %), sledita podravska (8,3 %) in savinjska regija (8,1 %) (slika 4.7).

Slika 4.7: Odstotek oseb, ki jim je bila predpisana acetilsalicilna kislina 100 mg (B01AC06) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

Nadaljeval se je tudi trend zmanjševanja števila predpisanih receptov za *antagoniste vitamina K (B01AA)*, predpisanih je bilo 67.102 receptov, predpisovanje se je zmanjšalo za 15 %, stroški pa so se zmanjšali za 9 %. Največ je bilo predpisanih receptov z *varfarinom (B01AA03)*, in sicer 61.475 (indeks 84) v vrednosti 846 tisoč evrov (indeks 91).

V *heparinski skupini zdravil (B01AB)* je bilo predpisanih je bilo 75.111 receptov, število receptov padlo za 6 % glede na leto 2020, stroški pa so se zmanjšali za 12 %. Najpogosteje so bila predpisana zdravila z *daltepirinijem (B01AB04)* z 55.490 recepti (indeks 112).

V skupini *direktnih zaviralcev faktorja Xa (B01AF)* je bilo predpisanih 153 tisoč receptov (indeks 107) v vrednosti 20.4 milijona EUR (indeks 117). Najpogosteje predpisana sta bila *rivaroksaban (B01AF01)* na 87.575 receptih in *apiksaban (B01AF02)* na 65.570 receptih, ki zavirata koagulacijski faktor Xa in tako preprečita aktivacijo protrombina v trombin (20).

Prednosti *neposrednih peroralnih antikoagulacijskih zdravil (NOAK)* pred varfarinom so širše terapevtsko okno, bistveno hitrejši pričetek delovanja, že v 2- 4 urah po zaužitju, krajši razpolovni čas in bistveno manj interakcij s hrano in zdravili kot pri varfarinu. Predpisujejo se skladno s smernicami Evropskega Združenja za kardiologijo (ESC) (17).

B02 Antihemoragiki

Skupina antihemoragikov (zdravila, ki preprečujejo krvavitev) predstavlja le 0,5 % delež v tej skupini, predpisanih je bilo 5.892 receptov (indeks 103), katerih vrednost znašala kar 26,1 milijona evrov (indeks 112), kar pa predstavlja 35 % delež vrednosti vseh zdravil v tej skupini.

Vrednost enega recepta za ta zdravila je znašala 4.438,9 EUR, povprečna vrednost enega recepta za zdravila iz celotne skupine B znaša 68,2 EUR. V letu 2021 je bilo predpisanih le 3 % več receptov ob sočasnih 12 % večjih stroških kot leto prej.

Skupino antihemoragikov tvorita dve večji podskupini, in sicer *antifibrinolitiki (B02A) in vitamin K in drugi hemostatiki (B02B)*. Predpisanih je bilo 1.884 tisoč receptov za antifibrinolitike, vsa za *traneksaminsko kislino (B02AA02)*, in 4.008 receptov za vitamin K in druge hemostatike.

Največ receptov je bilo še predpisanih za *eltrombopag (B02BX05)*, predpisanim na 1.524 receptih v vrednosti 1,4 milijona evrov.

Največ sredstev v skupini antihemoragikov je bilo porabljenih za *krvne koagulacijske faktorje (B02BD)*, kjer je bilo predpisanih 945 receptov (indeks 90), vrednost izdanih zdravil pa je bila 13,5 milijona EUR.

Predpisanih je bilo 773 receptov za *koagulacijski faktor VIII (B02BD02) (indeks 89)*, ki se uporablja kot nadomestno zdravljenje pri hemofiliji v vrednosti 11,3 milijonov evrov.

Povprečna vrednost enega recepta pri podskupini krvnih koagulacijskih faktorjev je bila 14.578,6 EUR.

Za zdravila iz te skupine - *kombinacijo von willebrandovega faktorja in koagulacijskega faktorja VIII (B02BD06)* je bilo predpisanih 47 receptov (indeks 63).

B03 Zdravila za zdravljenje slabokrvnosti

Predpisanih je bilo 139.114 receptov v vrednosti 6,4 milijonov evrov, v primerjavi z letom 2020 se je število receptov zvišalo za 6 %, stroški pa za 13 %.

V podskupini **zdravil z železom (B03A)** je bilo predpisanih 81.822 receptov (indeks 107). Predpisanih je bilo 26.186 *zdravil s trovalentnim železom za peroralno uporabo (B03AB)* (indeks 95) in 52,7 tisoč receptov *zdravil s dvovalentnim železom za peroralno uporabo (B03AA)*. Predpisanih je bilo tudi 46,7 tisoč receptov *vitamina B12 in folne kisline (B03B)*.

V letu 2021 so največji del stroškov v skupini zdravil za zdravljenje slabokrvnosti predstavljala **druga zdravila za zdravljenje slabokrvnosti (B03X)**, predpisanih je bilo 10.590 receptov (indeks 98) v vrednosti 4,3 milijona evrov (indeks 115). Povprečna vrednost recepta je bila 408,9 EUR. Predpisanih je bilo 840.449 DDD oz. 1,1 DID drugih zdravil za zdravljenje slabokrvnosti.

Zdravila iz te skupine so vsebovala *darbepoetin alfa (B03XA02)* s 5.979 recepti v vrednosti 2,6 milijona evrov (indeks 130), *eritropoetin (B03XA01)* s 3.165 recepti v vrednosti 1,3 milijona evrov in *metoksipolietilenglikol epoetin beta (B03XA03)* s 1.446 recepti v vrednosti 315 tisoč evrov.

4.3 Zdravila za bolezni srca in ožilja (ATC skupina C)

Zdravila za bolezni srca in ožilja ostajajo najpogosteje predpisana zdravila v Sloveniji in so razvrščena v 10 podskupin. V letu 2021 je bilo izdanih 4,7 milijona receptov (indeks 93) v vrednosti 85,2 milijonov evrov (indeks 102). Skupno je bilo predpisanih 433 milijonov DDD, to je 563,9 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini zdravil z delovanjem na renin – angiotenzinski sistem (C09), in sicer 234 DDD na 1.727.506 receptih (indeks 92), ki ostaja najpomembnejša tako glede na število predpisanih receptov kot tudi glede na vrednost izdanih zdravil (32,7 milijonov evrov).

Sem spadajo učinkovine za zdravljenje povišanega krvnega tlaka (antihipertenzivi), ki z zaviranjem renina preprečijo pretvorbo angiotenzinogena v angiotenzin I. Na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 820 receptov.

Sledita skupini zdravil za spreminjanje ravni serumskih lipidov (C10) z 1 milijonov receptov v vrednosti 18,5 milijona evrov ter antagonist adrenergičnih receptorjev beta (C07) s 861 tisoč recepti (indeks 91) v vrednosti 11 milijona evrov (indeks 99) (tabela 4.3).

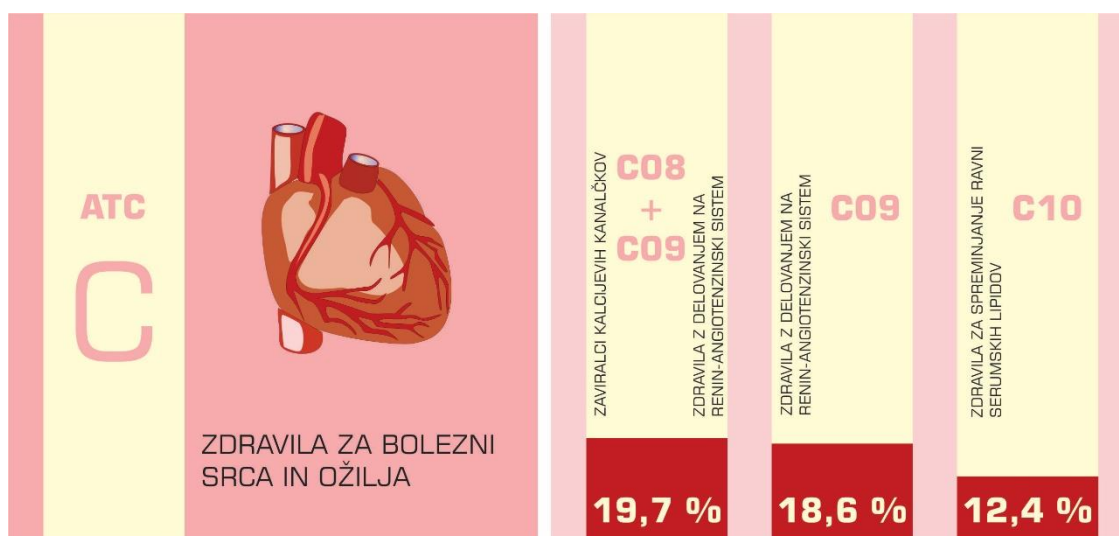

Tabela 4.3: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil za bolezni srca in ožilja (C) v letu 2021

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
C - ZDRAVILA ZA BOLEZNI SRCA IN OŽILJA	4.755.902	93	85.248.479 €	102	17,9 €	2.257	433.664.808	563,9
C01 - ZDRAVILA ZA BOLEZNI SRCA	170.951	92	5.977.569 €	94	35,0 €	81	13.776.551	17,9
C01A - Kardiotonični glikozidi	27.452	86	308.674 €	99	11,2 €	13	1.096.475	1,4
C01AA - Digitalisovi glikozidi	27.452	86	308.674 €	99	11,2 €	13	1.096.475	1,4
C01AA08 - metildigoksin	27.452	86	308.674 €	99	11,2 €	13	1.096.475	1,4
C01B - Antiaritmiki, skupini I in III	32.649	94	902.926 €	97	27,7 €	15	2.975.785	3,9
C01BC - Antiaritmiki skupine IC	13.784	90	310.894 €	99	22,6 €	7	1.255.915	1,6
C01BC03 - propafenon	13.784	90	310.894 €	99	22,6 €	7	1.255.915	1,6
C01BD - Antiaritmiki skupine III	18.865	97	592.032 €	97	31,4 €	9	1.719.870	2,2
C01BD01 - amjodaron	18.488	97	543.954 €	100	29,4 €	9	1.692.360	2,2
C01BD07 - dronedaron	377	88	48.079 €	70	127,5 €	0	27.510	0,0
C01C - Spodbujevalci srčne funkcije brez kardiotoničnih glikozidov	4.912	93	303.836 €	95	61,9 €	2	3.358	0,0
C01CA - Adrenergiki in dopaminergiki	4.912	93	303.836 €	95	61,9 €	2	3.358	0,0
C01CA24 - adrenalina	4.912	93	303.836 €	95	61,9 €	2	3.358	0,0
C01D - Vazodilatatorji za zdravljenje koronarne ishemije	39.773	91	639.384 €	96	16,1 €	19	2.765.052	3,6
C01DA - Organski nitrati	39.773	91	639.384 €	96	16,1 €	19	2.765.052	3,6
C01DA02 - glicerilnitrinat	18.561	103	199.476 €	114	10,7 €	9	744.797	1,0
C01DA14 - izosorbidmononitrat	21.212	83	439.909 €	90	20,7 €	10	2.020.255	2,6
C01E - Druga zdravila za bolezni srca	66.165	94	3.822.749 €	92	57,8 €	31	6.935.881	9,0
C01EA - Prostaglandini	1	100	501 €	100	500,8 €	0	10	0,0
C01EA01 - alprostadiil	1	100	501 €	100	500,8 €	0	10	0,0
C01EB - Druga zdravila za bolezni srca	66.162	94	3.822.234 €	92	57,8 €	31	6.935.771	9,0
C01EB09 - ubidekarenon	53	102	2.513 €	105	47,4 €	0	2.880	0,0
C01EB15 - trimetazidin	34.166	98	839.771 €	107	24,6 €	16	4.890.375	6,4
C01EB17 - ivabradin	13.892	89	587.895 €	59	42,3 €	7	1.142.806	1,5
C01EB18 - ranolazin	18.051	92	2.392.055 €	102	132,5 €	9	899.710	1,2
C02 - ANTIHIPERTENZIVI	117.003	93	4.827.743 €	107	41,3 €	56	11.444.815	14,9
C02A - Antiadrenergiki s centralnim delovanjem	15.261	90	306.450 €	93	20,1 €	7	1.304.453	1,7
C02AB - Metildopa	1.882	99	54.802 €	92	29,1 €	1	48.063	0,1
C02AB01 - L-metildopa	1.882	99	54.802 €	92	29,1 €	1	48.063	0,1
C02AC - Agonisti imidazolinskih receptorjev	13.379	89	251.647 €	94	18,8 €	6	1.256.390	1,6
C02AC05 - moksonidin	13.379	89	251.647 €	94	18,8 €	6	1.256.390	1,6

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
C02C - Antiadrenergiki s perifernim delovanjem	100.199	93	1.884.410 €	99	18,8 €	48	10.089.274	13,1
C02CA - Antagonisti adrenergičnih receptorjev alfa	100.199	93	1.884.410 €	99	18,8 €	48	10.089.274	13,1
C02CA04 - doksazosin	100.196	93	1.884.298 €	99	18,8 €	48	10.089.261	13,1
C02CA06 - urapidil	3		112 €		37,3 €	0	13	0,0
C02K - Drugi antihipertenzivi	1.543	106	2.636.884 €	116	1708,9 €	1	51.089	0,1
C02KX - Antihipertenzivi za zdravljenje pljučne arterijske hipertenzije	1.543	106	2.636.884 €	116	1708,9 €	1	51.089	0,1
C02KX01 - bosentan	571	90	549.072 €	92	961,6 €	0	16.296	0,0
C02KX02 - ambrisentan	44	94	61.966 €	63	1408,3 €	0	1.340	0,0
C02KX04 - macitentan	198	208	496.478 €	213	2507,5 €	0	6.540	0,0
C02KX05 - riocigvat	730	108	1.529.367 €	114	2095,0 €	0	26.913	0,0
C03 - DIURETIKI	408.990	91	6.317.899 €	99	15,4 €	194	25.885.897	33,7
C03B - Diuretiki dilucijskega segmenta, brez tiazidov	97.124	85	1.322.023 €	86	13,6 €	46	5.087.478	6,6
C03BA - Sulfonamidi, enokomponentna zdravila	97.124	85	1.322.023 €	86	13,6 €	46	5.087.478	6,6
C03BA04 - klortalidon	487	88	8.399 €	102	17,2 €	0	35.790	0,0
C03BA10 - kspamid	4	400	33 €	400	8,2 €	0	240	0,0
C03BA11 - indapamid	96.633	85	1.313.591 €	86	13,6 €	46	5.051.448	6,6
C03C - Diuretiki vhodnega kraka Henlejeve zanke	226.489	92	2.858.535 €	99	12,6 €	107	17.572.193	22,8
C03CA - Sulfonamidi, enokomponentna zdravila	226.489	92	2.858.535 €	99	12,6 €	107	17.572.193	22,8
C03CA01 - furosemid	179.669	93	2.103.882 €	100	11,7 €	85	15.927.533	20,7
C03CA04 - torasemid	46.820	90	754.653 €	96	16,1 €	22	1.644.660	2,1
C03D - Antikaliuretični diuretiki (varčevalni s kalijem)	85.251	94	1.987.810 €	102	23,3 €	40	3.218.738	4,2
C03DA - Antagonisti aldosteronskih receptorjev	85.251	94	1.987.810 €	102	23,3 €	40	3.218.738	4,2
C03DA01 - spironolakton	72.815	93	1.352.987 €	100	18,6 €	35	2.645.813	3,4
C03DA04 - eplerenon	12.436	99	634.823 €	108	51,0 €	6	572.925	0,7
C03E - Kombinacije diuretikov in diuretikov, ki varčujejo s kalijem	1		66 €		66,5 €	0	180	0,0
C03EA - Diuretiki dilucijskega segmenta in diuretiki, kivarčujejo s kalijem	1		66 €		66,5 €	0	180	0,0
C03EA01 - hidroklorotiazid in diuretiki, ki varčujejo s kalijem	1		66 €		66,5 €	0	180	0,0
C03X - Drugi diuretiki	125	403	149.464 €	402	1195,7 €	0	7.308	0,0
C03XA - Antagonisti vazopresinskih receptorjev	125	403	149.464 €	402	1195,7 €	0	7.308	0,0
C03XA01 - tolvaptan	125	403	149.464 €	402	1195,7 €	0	7.308	0,0
C04 - PERIFENI VAZODILATORJI	2.128	69	44.730 €	74	21,0 €	1	61.456	0,1
C04A - Periferni vazodilatatorji	2.128	69	44.730 €	74	21,0 €	1	61.456	0,1
C04AD - Derivati purina	2.128	82	44.730 €	85	21,0 €	1	61.456	0,1
C04AD03 - pentoksifilin	2.128	82	44.730 €	85	21,0 €	1	61.456	0,1

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
C05 - VAZOPROTEKTIVI	37.625	109	437.695 €	110	11,6 €	18	938.546	1,2
C05A - Učinkovine za lokalno zdravljenje hemoroidov in analne fisure	30.481	109	306.623 €	111	10,1 €	14	592.390	0,8
C05AA - Kortikosteroidi	23		7.095 €		308,5 €	0	0	0,0
C05AA01 - hidrokortizon	23		7.095 €		308,5 €	0	0	0,0
C05AD - Lokalni anestetiki	30.342	135	298.305 €	137	9,8 €	14	591.630	0,8
C05AD01 - lidokain	1.568	128	18.281 €	128	11,7 €	1	48.900	0,1
C05AD04 - cinhokain	28.774	136	280.025 €	138	9,7 €	14	542.730	0,7
C05AX - Druge učinkovine za lokalno zdravljenje hemoroidov in analne fisure	116	2	1.223 €	2	10,5 €	0	760	0,0
C05AX03 - druge učinkovine, kombinacije	116	2	1.223 €	2	10,5 €	0	760	0,0
C05B - Antivarikozno zdravljenje	2.092	110	22.999 €	113	11,0 €	1	167.500	0,2
C05BA - Heparini ali heparinoidi za lokalno zdravljenje	2.092	111	22.999 €	113	11,0 €	1	167.500	0,2
C05BA03 - heparin	2.090	111	22.973 €	113	11,0 €	1	167.300	0,2
C05BA53 - heparin, kombinacije	2	40	25 €	43	12,7 €	0	200	0,0
C05C - Zdravila za stabiliziranje kapilar	5.049	108	108.021 €	110	21,4 €	2	178.656	0,2
C05CA - Bioflavonoidi	5.049	108	108.021 €	110	21,4 €	2	178.656	0,2
C05CA03 - diosmin	348	110	8.178 €	123	23,5 €	0	16.410	0,0
C05CA53 - diosmin, kombinacije	4.701	108	99.843 €	109	21,2 €	2	162.246	0,2
C07 - ANTAGONISTI ADRENERGIČNIH RECEPTORJEV BETA	861.546	91	11.001.906 €	99	12,8 €	409	33.962.090	44,2
C07A - Antagonisti adrenergičnih receptorjev beta	847.768	91	10.731.714 €	99	12,7 €	402	32.770.654	42,6
C07AA - Neselektivni antagonisti adrenergičnih receptorjev beta	28.825	95	492.996 €	102	17,1 €	14	1.025.029	1,3
C07AA05 - propranolol	24.597	96	406.601 €	103	16,5 €	12	702.129	0,9
C07AA07 - sotalol	4.228	93	86.395 €	102	20,4 €	2	322.900	0,4
C07AB - Selektivni antagonisti adrenergičnih receptorjev beta	746.146	92	8.802.547 €	99	11,8 €	354	28.500.290	37,1
C07AB02 - metoprolol	38.318	83	582.828 €	91	15,2 €	18	2.305.060	3,0
C07AB03 - atenolol	6.763	78	144.726 €	94	21,4 €	3	539.367	0,7
C07AB07 - bisoprolol	622.110	93	7.024.837 €	102	11,3 €	295	19.561.524	25,4
C07AB12 - nebivolol	78.955	93	1.050.157 €	89	13,3 €	37	6.094.340	7,9
C07AG - Antagonisti adrenergičnih receptorjev alfa in beta	72.797	83	1.436.171 €	93	19,7 €	35	3.245.335	4,2
C07AG02 - karvedilol	72.797	83	1.436.171 €	93	19,7 €	35	3.245.335	4,2

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
C07B - Antagonisti adrenergičnih receptorjev beta in tiazidi	13.778	89	270.192 €	99	19,6 €	7	1.191.436	1,5
C07BB - Selektivni antagonisti adrenergičnih receptorjev beta in tiazidi	13.778	89	270.192 €	99	19,6 €	7	1.191.436	1,5
C07BB07 - bisoprolol in tiazidi	10.814	88	207.364 €	97	19,2 €	5	955.200	1,2
C07BB12 - nebivolol in tiazidi	2.964	93	62.828 €	104	21,2 €	1	236.236	0,3
C08 - ZAVIRALCI KALCIJEVIH KANALČKOV	386.981	90	5.467.444 €	97	14,1 €	184	40.210.853	52,3
C08C - Selektivni zaviralci kalcijevih kanalčkov z delovanjem na žile	372.016	90	5.147.392 €	97	13,8 €	177	39.395.300	51,2
C08CA - Derivati dihidropiridina	372.016	90	5.147.392 €	97	13,8 €	177	39.395.300	51,2
C08CA01 - amlodipin	140.218	89	1.458.514 €	94	10,4 €	67	15.759.950	20,5
C08CA05 - nifedipin	27.074	92	599.458 €	100	22,1 €	13	3.085.632	4,0
C08CA06 - nimodipin	585	88	28.363 €	86	48,5 €	0	9.412	0,0
C08CA09 - lacidipin	132.782	91	2.152.472 €	100	16,2 €	63	11.632.068	15,1
C08CA13 - lerkanidipin	71.357	91	908.585 €	95	12,7 €	34	8.908.238	11,6
C08D - Selektivni zaviralci kalcijevih kanalčkov z direktnim delovanjem na prevodni sistem srca	13.127	84	287.205 €	90	21,9 €	6	673.653	0,9
C08DA - Fenilalkilaminski derivati	9.706	83	169.310 €	90	17,4 €	5	502.810	0,7
C08DA01 - verapamil	9.706	83	169.310 €	90	17,4 €	5	502.810	0,7
C08DB - Derivati benzotiazepina	3.421	86	117.895 €	90	34,5 €	2	170.843	0,2
C08DB01 - diltiazem	3.421	86	117.895 €	90	34,5 €	2	170.843	0,2
C08G - Zaviralci kalcijevih kanalčkov in diuretiki	1.838	92	32.848 €	99	17,9 €	1	141.900	0,2
C08GA - Zaviralci kalcijevih kanalčkov in diuretiki	1.838	92	32.848 €	99	17,9 €	1	141.900	0,2
C08GA02 - amlodipin in diuretiki	1.838	92	32.848 €	99	17,9 €	1	141.900	0,2
C09 - ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA RENIN-ANGIOTENZINSKI SISTEM	1.727.506	92	32.715.525 €	104	18,9 €	820	180.279.292	234,4
C09A - Zaviralci angiotenzinske konvertaze, enokomponentna zdravila	618.856	89	7.707.759 €	96	12,5 €	294	77.680.934	101,0
C09AA - Zaviralci angiotenzinske konvertaze, enokomponentna zdravila	618.856	89	7.707.759 €	96	12,5 €	294	77.680.934	101,0
C09AA01 - kaptopril	6.911	129	31.605 €	129	4,6 €	3	145.960	0,2
C09AA02 - enalapril	61.783	84	902.698 €	87	14,6 €	29	9.625.013	12,5
C09AA03 - lizinopril	11.620	82	127.706 €	91	11,0 €	6	1.473.120	1,9
C09AA04 - perindopril	378.889	93	4.544.772 €	100	12,0 €	180	40.363.050	52,5
C09AA05 - ramipril	125.265	84	1.449.290 €	92	11,6 €	59	22.504.678	29,3
C09AA09 - fosinopril	11.616	80	215.087 €	91	18,5 €	6	1.393.413	1,8
C09AA10 - trandolapril	12.652	69	207.926 €	84	16,4 €	6	1.552.490	2,0

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
C09AA15 - zofenopril	10.120	83	228.674 €	91	22,6 €	5	623.210	0,8
C09B - Zaviralci angiotenzinske konvertaze, kombinacije	633.985	95	11.451.847 €	100	18,1 €	301	54.595.934	71,0
C09BA - Zaviralci angiotenzinske konvertaze in diuretiki	336.303	91	5.353.080 €	96	15,9 €	160	29.483.532	38,3
C09BA02 - enalapril in diuretiki	31.182	86	456.604 €	88	14,6 €	15	2.985.990	3,9
C09BA03 - lizinopril in diuretiki	2.626	90	36.608 €	96	13,9 €	1	216.510	0,3
C09BA04 - perindopril in diuretiki	263.408	93	4.384.638 €	98	16,6 €	125	23.045.070	30,0
C09BA05 - ramipril in diuretiki	31.932	82	351.094 €	90	11,0 €	15	2.656.080	3,5
C09BA09 - fosinopril in diuretiki	5.883	75	102.445 €	92	17,4 €	3	477.794	0,6
C09BA15 - zofenopril in diuretiki	1.272	87	21.691 €	95	17,1 €	1	102.088	0,1
C09BB - Zaviralci angiotenzinske konvertaze in zaviralci kalcijevih kanalčkov	168.199	100	3.060.409 €	99	18,2 €	80	14.295.362	18,6
C09BB02 - enalapril in lerkandipin	4.017	84	67.307 €	91	16,8 €	2	372.930	0,5
C09BB04 - perindopril in amlodipin	145.130	102	2.588.114 €	101	17,8 €	69	12.407.520	16,1
C09BB07 - ramipril in amlodipin	11.644	89	196.685 €	96	16,9 €	6	926.268	1,2
C09BB10 - trandolapril in verapamil	7.408	80	208.303 €	82	28,1 €	4	588.644	0,8
C09BX - Zaviralci angiotenzinske konvertaze, druge kombinacije	129.483	100	3.038.357 €	108	23,5 €	61	10.817.040	14,1
C09BX01 - perindopril, amlodipin in indapamid	120.848	100	2.883.952 €	108	23,9 €	57	10.135.350	13,2
C09BX02 - bisoprolol in perindopril	8.635	100	154.405 €	119	17,9 €	4	681.690	0,9
C09C - Blokatorji receptorjev za angiotenzin II (ARBs), enokomponentna zdravila	226.736	91	3.023.023 €	97	13,3 €	108	28.500.808	37,1
C09CA - Blokatorji receptorjev za angiotenzin II (ARBs), enokomponentna zdravila	226.736	91	3.023.023 €	97	13,3 €	108	28.500.808	37,1
C09CA01 - losartan	48.889	86	588.849 €	92	12,0 €	23	5.500.936	7,2
C09CA03 - valsartan	56.465	91	828.708 €	96	14,7 €	27	8.505.084	11,1
C09CA04 - irbesartan	12.581	84	146.624 €	91	11,7 €	6	1.478.680	1,9
C09CA06 - kandesartan	43.718	96	585.574 €	103	13,4 €	21	5.632.396	7,3
C09CA07 - telmisartan	65.083	92	873.269 €	99	13,4 €	31	7.383.712	9,6
C09D - Blokatorji receptorjev za angiotenzin II (ARBs), kombinacije	247.929	93	10.532.896 €	119	42,5 €	118	19.501.616	25,4
C09DA - Blokatorji receptorjev za angiotenzin II (ARBs) in diuretiki	155.519	89	2.212.134 €	97	14,2 €	74	12.523.224	16,3
C09DA01 - losartan in diuretiki	40.950	85	505.721 €	93	12,3 €	19	3.365.068	4,4
C09DA03 - valsartan in diuretiki	42.354	90	692.702 €	95	16,4 €	20	3.418.156	4,4

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
C09DA04 - irbesartan in diuretiki	12.573	85	155.910 €	92	12,4 €	6	1.022.084	1,3
C09DA06 - kandesartan in diuretiki	16.187	100	235.021 €	108	14,5 €	8	1.262.296	1,6
C09DA07 - telmisartan in diuretiki	43.455	90	622.781 €	99	14,3 €	21	3.455.620	4,5
C09DB - Blokatorji receptorjev za angiotenzin II (ARBs) in zaviralci kalcijevih kanalčkov	37.594	99	752.838 €	109	20,0 €	18	3.029.414	3,9
C09DB01 - valsartan in amlodipin	16.465	96	318.454 €	107	19,3 €	8	1.413.030	1,8
C09DB02 - medoksomilolmesartanat in amlodipin	1	50	59 €	67	58,8 €	0	56	0,0
C09DB04 - telmisartan in amlodipin	17.398	95	365.817 €	102	21,0 €	8	1.357.076	1,8
C09DB07 - kandesartan in amlodipin	3.730	144	68.508 €	179	18,4 €	2	259.252	0,3
C09DX - Blokatorji receptorjev za angiotenzin II (ARBs), druge kombinacije	54.816	104	7.567.924 €	129	138,1 €	26	3.948.978	5,1
C09DX01 - valsartan, amlodipin in hidroklorotiazid	31.219	95	648.269 €	105	20,8 €	15	2.458.356	3,2
C09DX04 - valsartan in sakubitril	23.597	117	6.919.655 €	132	293,2 €	11	1.490.622	1,9
C10 - ZDRAVILA ZA SPREMINJANJE RAVNI SERUMSKIH LIPIDOV	1.043.172	96	18.457.968 €	106	17,7 €	495	127.105.309	165,3
C10A - Zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov, enokomponentna zdravila	986.652	95	17.023.105 €	104	17,3 €	468	122.619.469	159,4
C10AA - Zaviralci reduktaze HMG CoA	930.607	95	12.270.534 €	98	13,2 €	442	117.527.334	152,8
C10AA01 - simvastatin	83.716	86	968.456 €	89	11,6 €	40	5.305.565	6,9
C10AA03 - pravastatin	17.491	90	227.089 €	95	13,0 €	8	1.462.060	1,9
C10AA04 - fluvastatin	18.261	85	326.233 €	95	17,9 €	9	1.970.155	2,6
C10AA05 - atorvastatin	275.334	90	3.082.957 €	92	11,2 €	131	26.962.845	35,1
C10AA07 - rosuvastatin	535.805	100	7.665.799 €	102	14,3 €	254	81.826.710	106,4
C10AB - Fibrati	32.786	91	796.038 €	97	24,3 €	16	3.616.238	4,7
C10AB05 - fenofibrat	32.786	91	796.038 €	97	24,3 €	16	3.616.238	4,7
C10AC - Adsorbenti žolčnih kislin	149	162	5.560 €	179	37,3 €	0	3.057	0,0
C10AC01 - holestiramin	149	162	5.560 €	179	37,3 €	0	3.057	0,0
C10AX - Druga zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov	23.110	104	3.950.973 €	132	171,0 €	11	1.472.840	1,9
C10AX06 - omega-3-trigliceridi z drugimi estri in kislinami	1.219	117	50.004 €	118	41,0 €	1	27.076	0,0
C10AX09 - ezetimib	14.896	93	650.883 €	100	43,7 €	7	1.138.950	1,5
C10AX13 - evolokumab	3.899	143	1.822.962 €	148	467,5 €	2	123.508	0,2
C10AX14 - alirokumab	3.096	128	1.427.123 €	132	461,0 €	1	183.306	0,2

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
C10B - Zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov, kombinacije	56.520	130	1.434.863 €	138	25,4 €	27	4.485.840	5,8
C10BA - Kombinacije različnih zdravil za spreminjanje ravni serumskih lipidov	40.405	143	1.042.162 €	144	25,8 €	19	3.206.310	4,2
C10BA02 - simvastatin in ezetimib	2.196	86	178.323 €	98	81,2 €	1	172.410	0,2
C10BA04 - simvastatin in fenofibrat	11.154	106	366.775 €	124	32,9 €	5	921.150	1,2
C10BA06 - rosuvastatin in ezetimib	27.055	178	497.063 €	203	18,4 €	13	2.112.750	2,7
C10BX - Zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov v kombinaciji z drugimi zdravili	16.115	105	392.702 €	125	24,4 €	8	1.279.530	1,7
C10BX10 - rosuvastatin in valsartan	2.390	101	43.332 €	109	18,1 €	1	187.530	0,2
C10BX11 - atorvastatin, amlodipin in perindopril	2.629	88	57.661 €	94	21,9 €	1	211.890	0,3
C10BX13 - rosuvastatin, perindopril in indapamid	10.888	114	288.374 €	139	26,5 €	5	869.400	1,1
C10BX14 - rosuvastatin, amlodipin in perindopril	208		3.334 €		16,0 €	0	10.710	0,0

V tabeli 4.4 je prikazanih dvanajst najpogosteje predpisanih učinkovin skupine C. Na tabeli praktično ni prišlo do sprememb, torej najbolj predpisane učinkovine skupine C ostajajo enake kot leto poprej.

Največkrat predpisana zdravilna učinkovina v letu 2021 ostaja bisoprolol (C07AB07) z 622 tisoč recepti, sledijo rosuvastatin (C10AA07) s 535,8 tisoč recepti, perindopril (C09AA04) s 378 tisoč recepti in atorvastatin (C10AA05) s 275 tisoč recepti.

Največ sredstev je bilo porabljenih za rosuvastatin (7,6 milijonov evrov), bisoprolol (7 milijona evrov), perindopril (4,5 milijona evrov) in atorvastatin (3,0 milijona evrov).

Tabela 4.4: Najpogosteje predpisane zdravilne učinkovine v skupini C po številu receptov v letu 2021

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
C07AB07 - bisoprolol	622.110	93	7.024.837 €	102	11,3 €	295	19.561.524	25,4
C10AA07 - rosuvastatin	535.805	100	7.665.799 €	102	14,3 €	254	81.826.710	106,4
C09AA04 - perindopril	378.889	93	4.544.772 €	100	12,0 €	180	40.363.050	52,5
C10AA05 - atorvastatin	275.334	90	3.082.957 €	92	11,2 €	131	26.962.845	35,1
C09BA04 - perindopril in diuretiki	263.408	93	4.384.638 €	98	16,6 €	125	23.045.070	30,0
C03CA01 - furosemid	179.669	93	2.103.882 €	100	11,7 €	85	15.927.533	20,7
C09BB04 - perindopril in amlodipin	145.130	102	2.588.114 €	101	17,8 €	69	12.407.520	16,1
C08CA01 - amlodipin	140.218	89	1.458.514 €	94	10,4 €	67	15.759.950	20,5
C08CA09 - lacidipin	132.782	91	2.152.472 €	100	16,2 €	63	11.632.068	15,1

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
C09AA05 - ramipril	125.265	84	1.449.290 €	92	11,6 €	59	22.504.678	29,3
C09BX01 - perindopril, amlodipin in indapamid	120.848	100	2.883.952 €	108	23,9 €	57	10.135.350	13,2
C02CA04 - doksazosin	100.196	93	1.884.298 €	99	18,8 €	48	10.089.261	13,1

C01 Zdravila za bolezni srca

Predpisanih je bilo 170.951 receptov za zdravila za bolezni srca (C01), kar je 8 % manj kot leto prej v vrednosti 5,9 milijona EUR (indeks 94). Povprečna vrednost na en recept je znašala 35 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 81 receptov.

Najpogosteje predpisana zdravila v tej skupini so bila tudi v letu 2021 **druga zdravila za bolezni srca (C01E)**. Predpisanih je bilo 66 tisoč receptov (indeks 94) v vrednosti 3,8 milijona evrov (indeks 92).

Sledijo **vazodilatatorji za zdravljenje koronarne ishemije (C01D)**, predpisanih je bilo 39,7 tisoč receptov (indeks 91) v vrednosti skoraj 639 tisoč evrov (indeks 96), oziroma 2.765.052 DDD oz. 3,6 DID vazodilatatorjev, vseh v obliki organskih nitratov (gliceriltrinitrat in izosorbidmononitrat).

Tretja podskupina so skupina **antiaritmiki skupine I in III (C01B)**, predpisanih je bilo 32.649 receptov (indeks 94), v vrednosti 902.926 EUR (indeks 97), kar je 2.975.785 DDD oz. 3,9 DID antiaritmikov iz skupin I in III (C01B). Najpogosteje sta bila predpisana *amjodaron (C01BD01)* z 18,5 tisoč recepti v vrednosti 543 tisoč evrov in *propafenon (C01BC03)* s 13,7 tisoč recepti (indeks 90) v vrednosti 310 tisoč evrov.

Predpisanih je bilo tudi 27,5 tisoč (indeks 86) **kardiotoničnih glikozidov (C01A)**. Njihova uporaba upada, saj se je število receptov v letu 2021 znižalo za 14 %. Digitalisov glikozid *metildigoksin (C01AA08)* je edini predstavnik skupine. Predpisanih je bilo 1.096.475 DDD oz. 1,4 DID metildigoksina.

C02 Antihipertenzivi

Predpisanih je bilo 117.003 receptov (indeks 93) za antihipertenzive v vrednosti 4,58 milijona EUR (indeks 107).

Skupina antihipertenzivov, kjer je bilo predpisanih 85 % receptov in 39 % vrednostjo zdravil so **antiadrenergiki s perifernim delovanjem (C02C)**. Večina receptov je bila za *doksazosin (C02CA04)*, ki je z 100.196 recepti v vrednosti 1,9 milijona evrov, najpogosteje predpisana učinkovina celotne skupine antihipertenzivov. Trije recepti so bili predpisani za *urapidil (C02CA06)*.

Predpisanih je bilo tudi 15,2 tisoč receptov (indeks 90) v vrednosti 306.450 tisoč evrov (indeks 93) iz skupine **antiadrenergikov s centralnim delovanjem (C02A)**. Poleg *L-metildope (C02AB01)* s 1.882 recepti (indeks 99) so predpisovali še *moksonidin (C02AC05)* z 13,4 tisoč recepti (indeks 89).

Predpisanih je bilo še 1.543 receptov (indeks 106) v vrednosti 2,6 milijona EUR) iz skupine **drugih antihipertenzivov (C02K)** (indeks 116). Opazen je trend naraščanja stroškov. Največ je bilo predpisanih **antihipertenzivov za zdravljenje pljučne arterijske hipertenzije (C02KX)**. Povprečna vrednost enega recepta s predpisanimi antihipertenzivi za zdravljenje pljučne arterijske hipertenzije je znašala 1708,9 EUR.

Pljučna hipertenzija je stanje z zvišanim krvnim tlakom v pljučnem krvnem obtoku. Povzroča obremenitev desnega srca, kar vodi najprej v funkcionalne, nato pa še morfološke spremembe desnega srca.

C03 Diuretiki

Predpisanih je bilo 408,9 tisoč receptov (indeks 91) za diuretike, v vrednosti 6.3 milijona EUR.

Najpogosteje se predpisujejo **diuretiki vhodnega kraka Henlejeve zanke (C03C)** s 226,5 tisoč recepti (indeks 92) v vrednosti 2,8 milijona evrov (indeks 99), vsa zdravila spadajo v skupino *sulfonamidi, enokomponentna zdravila (C03BA)*. Največji delež so predstavljali recepti s *furosemidom (C03CA01)*, ki je bil predpisan na 179 tisoč receptih (indeks 93) v vrednosti 2,1 milijona EUR (indeks 100) in je tudi na sploh najbolj predpisana učinkovina med diuretiki.

Predpisano je bilo 97 tisoč receptov (indeks 85) za **diuretike dilucijskega segmenta, brez tiazidov (C03B)** v vrednosti 1,3 milijona evrov (indeks 86). Glavni predstavnik te skupine s 96 tisoč recepti (indeks 85) v vrednosti 1,3 milijona evrov (indeks 86) je *indapamid (C03BA11)*. Indapamid je zdravilo, ki je namenjeno zniževanju povišanega krvnega tlaka (hipertenzije) pri odraslih. Indapamid je zdravilo za odvajanje vode (diuretik). Večina diuretikov povečuje tvorbo urina, indapamid pa se od drugih diuretikov razlikuje po tem, da le rahlo povečuje tvorbo urina.

Predpisanih je bilo še 85,2 tisoč receptov (indeks 94) **diuretikov, ki varčujejo s kalijem (antikaliuretičnih) (C03D)** v vrednosti 1,9 milijona evrov (indeks 102). Najpogosteje je bil predpisan *spironolakton (C03DA01)* z 72,8 tisoč receptov in *eplerenon (C03DA04)* z 12,4 tisoč recepti.

C04 Periferni vazodilatatorji

Predpisanih je bilo 2.128 receptov (indeks 69) za periferne vazodilatatorje v vrednosti 44.730 EUR (indeks 74), kar pomeni 0,1 % vseh predpisanih zdravil za bolezni srca in ožilja. Nadaljuje se trend zmanjševanja števila receptov, saj se je v letu 2021 glede na leto 2020 zmanjšalo za 31 %.

Najpogosteje predpisana učinkovina ostaja *pentoksifilin (C04AD03)* s 2.128 recepti.

C05 Vazoprotektivi

Vazoprotektivi so prav tako manjša skupina, predpisanih je bilo 37,6 tisoč receptov (indeks 109) v vrednosti 437.695 EUR (indeks 110).

Največ receptov je bilo predpisanih za zdravila za **lokalno zdravljenje hemoroidov in analnih fisur (C05A)**, predvsem **lokalne anestetike (C05AD)**, in sicer *cinhokain (C05AD04)*, ki je bil predpisan na 28,7 tisoč receptih (indeks 136). Ta zdravila so na razpolago tudi v lekarnah brez zdravniškega recepta, zato je njihova dejanska poraba zagotovo večja od prikazane.

Zdravil za stabiliziranje kapilar (C05C) je bilo predpisanih 5.049 receptov (indeks 108) v vrednosti 108.021 EUR (indeks 110).

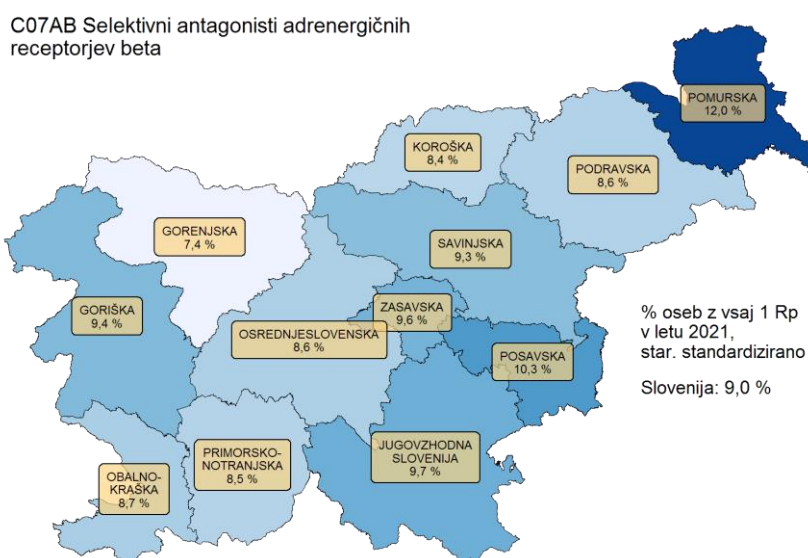
C07 Antagonisti adrenergičnih receptorjev beta

Predpisanih je bilo 861,5 tisoč receptov (indeks 91) za antagoniste adrenergičnih receptorjev v vrednosti 11 milijonov EUR (indeks 99). Vrednost enega recepta s predpisanimi zdravili iz skupine C07 je bila 12,8 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 409 receptov, kar je nekoliko manj kot leto prej (449 receptov / 1000 prebivalcev).

Največ, 847.768 receptov (indeks 91) je bilo predpisanih **antagonistov adrenergičnih receptorjev (C07A)**, predvsem podskupina **selektivnih antagonistov adrenergičnih receptorjev beta (C07AB)**. Gre za zdravila, ki se uporabljajo za zdravljenje povišanega krvnega tlaka (hipertenzije), angine pektoris ter stabilnega kroničnega srčnega popuščanja. Predpisanih je bilo 746.146 receptov (indeks 92), skupaj 28.500.290 DDD oz. 37,1 DID selektivnih antagonistov adrenergičnih receptorjev beta. Največ se predpisuje *bisoprolol (C07AB07)* s 622.110 recepti (indeks 93) v vrednosti 7,0 milijona evrov (indeks 102). Sledil mu je *nebivolol (C07AB12)* z 78.995 receptov (indeks 93).

Neselektivni antagonisti adrenergičnih receptorjev beta (C07AA) se glede na selektivne predpisujejo manj in sicer za druge indikacije kot npr. tireotoksikoza, migrena, esencialni tremor. V letu 2021 je bilo predpisanih 28,8 tisoč receptov (indeks 95), od tega največ zdravila s *propranololom (C07AA05)*, ki je bil predpisan na 24,6 tisoč receptih (indeks 96).

Povprečno je selektivne antagoniste adrenergičnih receptorjev beta (C07AB) prejemale 9,0 % (leta 2020 8,9 %) prebivalcev Slovenije. Največ so jih predpisovali v pomurski regiji, ki odstopa kar za 3 % nad slovenskim povprečjem (12,0 %). Sledijo ji posavska (10,3 %), regija jugovzhodne Slovenije (9,7 %), zasavska regija (9,6 %) in savinjska (9,3 %) regija, kjer se tudi predpisujejo nad povprečjem (slika 4.8).

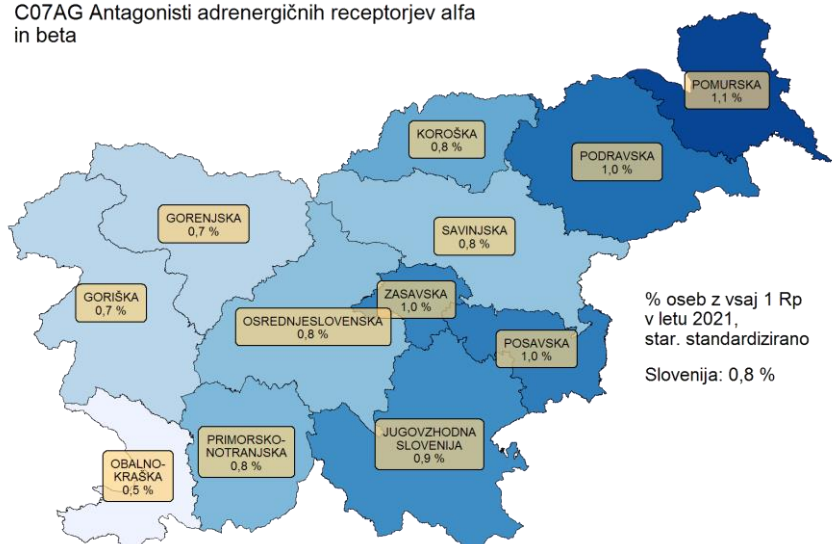
Slika 4.8: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani selektivni antagonisti adrenergičnih receptorjev beta (C07AB) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

Med **antagonisti adrenergičnih alfa in beta receptorjev (C07AG)** se prepisuje le *karvedilol (C07AG02)*, predpisanih je bilo 72,8 tisoč receptov, kar je enako kot leto prej.

Največ so antagoniste adrenergičnih receptorjev alfa in beta (C07AG) predpisovali v pomurski regiji (1,1 %), sledijo ji podravska, posavska, zasavska regija in regija jugovzhodne Slovenije, najmanj pa v obalno-kraški regiji (0,5 %).

Povprečno je v Sloveniji prejemale antagoniste adrenergičnih receptorjev alfa in beta 0,8 % prebivalcev (leta 2020 0,9 %) (slika 4.9).

C07AG Antagonisti adrenergičnih receptorjev alfa in beta

Slika 4.9: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani antagonisti adrenergičnih receptorjev alfa in beta (C07AG) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

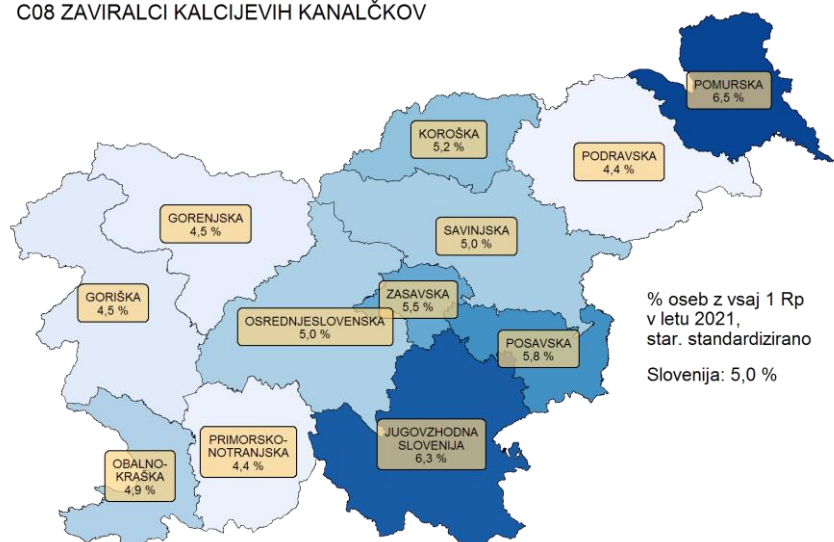
C08 Zaviralci kalcijevih kanalčkov

V skupini zaviralcev kalcijevih kanalčkov je bilo predpisanih 386 tisoč receptov (indeks 90), v vrednosti 5,5 milijona EUR (indeks 97). Povprečna vrednost recepta z zdravili iz podskupine C08 je znašala 14,1 €. Predpisanih je bilo 40.210.853 DDD oz. 52,3 DID zaviralcev kalcijevih kanalčkov.

Večina vseh predpisanih zdravil iz te skupine, 372 tisoč receptov spada v skupino **selektivnih zaviralcev kalcijevih kanalčkov z delovanem na žile (C08C)**, in sicer *derivate dihidropiridina (C08CA)*. Leta 2021 sta bila najpogosteje predpisana zaviralca kalcijevih kanalčkov *amlodipin (C08CA01)* z 140 tisoč recepti (indeks 89) v vrednosti skoraj 1,5 milijona EUR in *lacidipin (C08CA09)* s 132 tisoč receptov (indeks 91) v vrednosti 2,1 milijona evrov. Sledita jima *lerkanidipin (C08CA13)* s 71.357 recepti in *nifedipin (C08CA05)* z 27.074 recepti.

Največ so zaviralce kalcijevih kanalčkov predpisovali v pomurski regiji, ki ji sledi regija jugovzhodne Slovenije. Nadaljuje se trend padanja števila oseb, ki prejemajo zaviralce kalcijevih kanalčkov, v letu 2021 jih je prejelo 5,0 %, leto prej pa 5,1 % prebivalcev (slika 4.10).

C08 ZAVIRALCI KALCIJEVIH KANALČKOV

Slika 4.10: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani zaviralci kalcijevih kanalčkov (C08) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

C09 Zdravila z delovanjem na renin – angiotenzinski sistem

Skupina zdravil z delovanjem na renin – angiotenzinski sistem (C09) je največja skupina med zdravili za bolezni srca in ožilja, ima 36,3 % delež v številu receptov in 38 % delež stroškov zdravil za bolezni srca in ožilja. V letu 2021 je bilo predpisanih 1,7 milijona receptov (indeks 92) v vrednosti 32,7 milijonov evrov (indeks 104). Predpisanih je bilo 180.279.292 DDD oz. 234,4 DID zdravil z delovanjem na renin-angiotenzinski sistem (C09).

Največ je bilo predpisanih **zaviralcev angiotenzinske konvertaze, kombinacije (C09B)**, in sicer 633.985 receptov (indeks 95) v vrednosti 11,5 milijona EUR.

Največ je bilo predpisanih zdravil skupine **zaviralcev angiotenzinske konvertaze in diuretikov (C09BA)**, največ *perindopril in diuretikov (C09BA04)*, 263.408 receptov (Indeks 93).

Sledijo zaviralci **angiotenzinske konvertaze in zaviralci kalcijevih kanalčkov (C09BB)**, največ *perindopril in amlodipin (C09BB04)*, 145.130 receptov.

Tretja večja podskupina pa so **zaviralci angiotenzinske konvertaze, druge skupine (C09BX)**, predpisanih je bilo 129.483 receptov. Med njimi velja izpostaviti trojno kombinacijo (*perindopril, amlodipin in indapamid-C09BX01*). Predpisanih je bilo preko 120 tisoč receptov (indeks 100) v vrednosti preko 2,8 milijona evrov (indeks 108).

Druga največja podskupina znotraj skupine zdravil z delovanjem na renin – angiotenzinski sistem (C09) so **zaviralci angiotenzinske konvertaze, enokomponentna (C09A)**. Predpisanih je bilo 618 tisoč receptov (indeks 89) v vrednosti 7,7 milijona EUR (indeks 96).

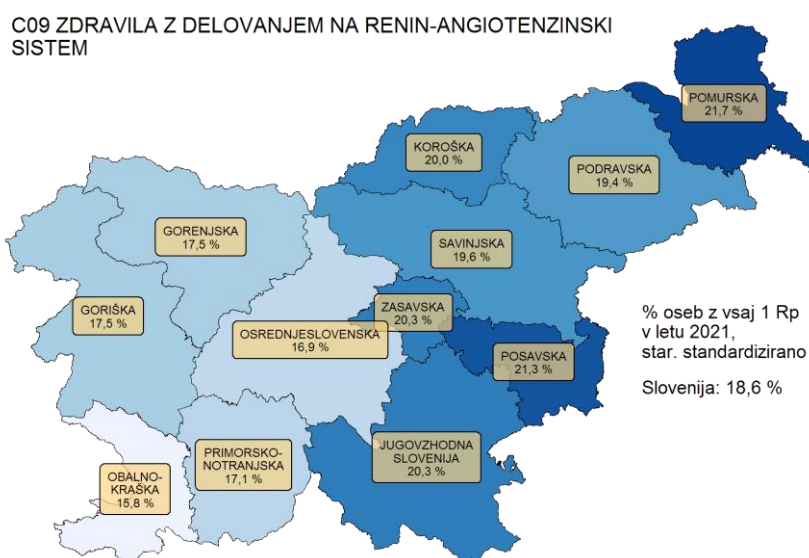
Tretja podskupina pa so **blokatorji receptorjev za angiotenzin II (ARBs), enokomponentna zdravila (C09C)**. V letu 2021 je bil predpisanih 226 tisoč receptov (indeks 91) v vrednosti 3 milijone EUR (indeks 97).

V četrti podskupini **blokatorjev receptorjev za angiotenzin II, kombinacije (ARBs) (C09D)** je bilo predpisanih 247 tisoč receptov (indeks 93), največ je bilo **blokatorjev receptorjev za angotenzin II (ARBs) in diuretikov (C09DA)**, predpisanih je bilo 155 tisoč receptov (indeks 89). Največ je bilo predpisane

kombinacije *telmisartana in diuretikov (C09DA07)*, 43 tisoč receptov (indeks 90), sledijo *valsartranin diuretiki (C09DA03)* s 42.354 recepti.

Sledijo **blokatorji receptorjev za angiotenzin II (ARBs)**, **druge kombinacije (C09DX)**, predpisanih je bilo 54 tisoč receptov (indeks 104), največ za *valsartan, amlodipin in hidroklorotiazid (C09DX01)*, 431 tisoč receptov in 23 tisoč receptov (indeks 117) za *valsartan in sakubitril (C09DX04)*, ki se uporablja pri bolnikih s kroničnim simptomatskim srčnim popuščanjem z zmanjšanim iztisnim deležem.

V povprečju je 18,6 % prebivalcev Slovenije prejelo zdravila z delovanjem na renin-angiotenzinski sistem (C09), leto prej pa 18,7 %. Največ zdravil z delovanjem na renin-angiotenzinski sistem (C09) so predpisali v pomurski (21,7 %) in posavski regiji (21,3 %), najmanj v obalno-kraški regiji (15,8 %) (slika 4.11).

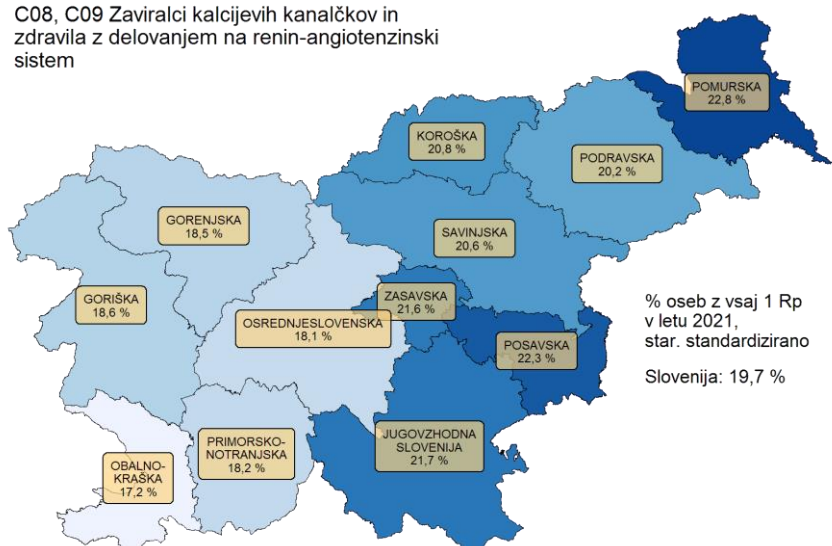

Slika 4.11: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila z delovanjem na renin-angiotenzinski sistem v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021

Urejenost krvnega tlaka je velikokrat težko doseči z monoterapijo, zato tudi Slovenske smernice za zdravljenje hipertenzije navajajo različne kombinacije. Priporočeno je, da večini bolnikov s hipertenzijo že na začetku uvedemo kombinacijo dveh zdravil. Zaželeno je, da uvedena kombinacija vsebuje zaviralec renin-angiotenzinskega sistema (ACEi ali ARB) in kalcijev antagonist ali diuretik. Lahko uvedemo tudi kombinacijo drugih antihipertenzijskih zdravil, ki jih izberemo izmed petih glavnih razredov antihipertenzijskih zdravil, če obstaja zanjo specifična indikacija. (18).

Skoraj petina populacije (19,7 %) prejema vsaj eno od obeh zdravil, ali pa njuno kombinacijo. Največ kombinacij je bilo predpisanih v pomurski regiji (22,8 %) in posavski regiji (22,3 %), najmanj pa v obalno-kraški regiji (17,2 %) (slika 4.12).

C08, C09 Zaviralci kalcijevih kanalčkov in zdravila z delovanjem na renin-angiotenzinski sistem

Slika 4.12: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani zaviralci kalcijevih kanalčkov (C08) in zdravila z delovanjem na renin-angiotenzinski sistem (C09) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

C10 Zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov

V letu 2021 je bilo predpisanih več kot milijon receptov (indeks 95) v vrednosti 18,5 milijona evrov (indeks 106) za zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov. Vrednost na en recept je znašala 17,7 EUR. Predpisanih je bilo 127.105.309 DDD zdravil za spreminjanje ravni serumskih lipidov oziroma 165,3 DID.

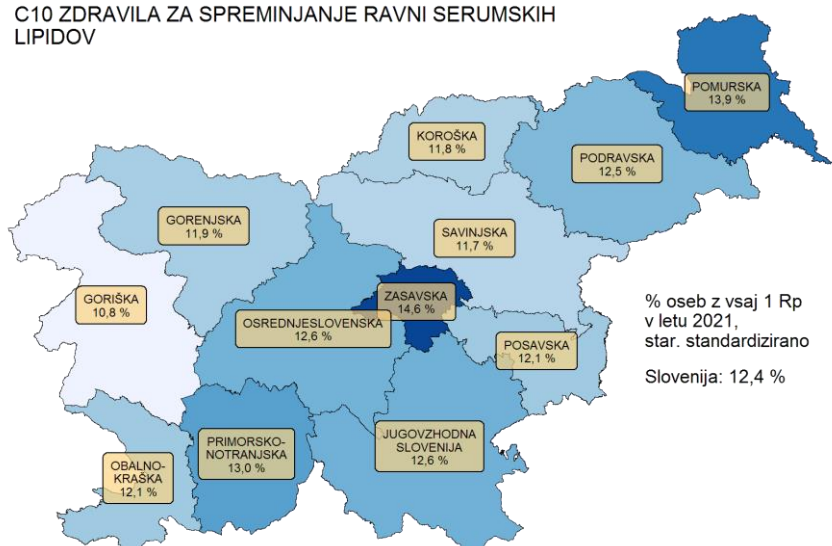
Najpogosteje predpisana skupina so **zdravila za spreminjanje serumskih lipidov, enokomponentna zdravila (C10A)**, ki predstavlja 96 % vseh zdravil za spreminjanje ravni serumskih lipidov. Predpisanih je bilo 986,6 tisoč receptov (indeks 95) v vrednosti 17 milijona evrov (indeks 104). Predpisano je bilo 122.619.469 DDD oz. 159,4 DID zdravil iz te skupine. Med njimi so večina **zaviralci reduktaze HMG-CoA (C10AA)**, predpisanih je bilo 930 tisoč receptov (indeks 95) v vrednosti 12,3 milijonov evrov (indeks 98).

Najpogosteje predpisana učinkovina je **rosuvastatin (C10AA07)** s 535.805 recepti (indeks 100) v vrednosti 7,6 milijona evrov (indeks 102). Sledita **atorvastatin (C10AA05)** z 275,3 tisoč recepti v vrednosti 3,0 milijona evrov in **simvastatin (C10AA01)** s 83,7 tisoč recepti v vrednosti 968 tisoč evrov.

Predpisano je bilo tudi 56.520 receptov (indeks 130) v vrednosti 1,4 milijona EUR **zdravil za spreminjanje serumskih lipidov, kombinacije (C10B)**. Največji porast je opazen pri kombinaciji **rosuvastatina in ezetimiba (C10BA06)**. Predpisano je bilo 27.055 receptov (indeks 178) v vrednosti 497.063 EUR (indeks 203).

V Sloveniji jemlje zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov v povprečju 12,4 % (leta 2020 12 %) populacije. Največ so jih predpisovali v zasavski (14,6 %) in pomurski (13,9 %) regiji, najmanj pa na goriškem (10,8 %). (slika 4.13).

C10 ZDRAVILA ZA SPREMINJANJE RAVNI SERUMSKIH LIPIDOV

Slika 4.13: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov (C10) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021

4.4 Zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva (ATC skupina D)

Skupno je bilo za zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva, ki so razvrščena v 11 skupin, predpisanih 594 tisoč (indeks 105) receptov v vrednosti 9,5 milijona evrov (indeks 116).

Povprečna vrednost predpisanih zdravil za bolezni kože in podkožnega tkiva na en recept je znašala 16,0 EUR. Skupno je bilo predpisanih 27.723.774 DDD, oziroma 36 DID, od tega največ za skupino kortikosteroidov – dermatikov (D07), 11.843.517 DDD (tabela 4.5).

Tabela 4.5: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil za bolezni kože in podkožnega tkiva (D) v letu 2021.

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
D - ZDRAVILA ZA BOLEZNI KOŽE IN PODKOŽNEGA TKIVA	594.158	105	9.484.953 €	116	16,0 €	282	27.723.774	36,0
D01 - ANTIMIKOTIKI ZA ZDRAVLJENJE DERMATOLOŠKIH BOLEZNI	161.077	106	1.580.859 €	107	9,8 €	76	5.345.412	7,0
D01A - Antimikotiki za lokalno zdravljenje	150.255	105	1.335.626 €	106	8,9 €	71	4.914.982	6,4
D01AC - Derivati imidazola in triazola	102.162	106	829.575 €	105	8,1 €	48	3.353.920	4,4
D01AC01 - klotrimazol	73.894	101	598.924 €	102	8,1 €	35	2.545.410	3,3
D01AC02 - mikonazol	8.824	152	58.300 €	134	6,6 €	4	385.860	0,5
D01AC08 - ketokonazol	1.088	121	13.992 €	121	12,9 €	1	110.000	0,1
D01AC10 - bifonazol	375	101	3.860 €	95	10,3 €	0	8.660	0,0
D01AC20 - imidazoli/triazoli v kombinaciji s kortikosteroidi	17.981	110	154.499 €	109	8,6 €	9	303.990	0,4

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
D01AE - Drugi antimikotiki za lokalno zdravljenje	48.093	104	506.052 €	108	10,5 €	23	1.561.062	2,0
D01AE14 - ciklopiroks	147	99	3.656 €	103	24,9 €	0	515	0,0
D01AE15 - terbinafin	47.794	104	499.141 €	108	10,4 €	23	1.559.610	2,0
D01AE16 - amorolfin	115	155	2.900 €	151	25,2 €	0	293	0,0
D01AE22 - naftifin	37	119	355 €	106	9,6 €	0	645	0,0
D01B - Antimikotiki za sistemsko zdravljenje	10.822	111	245.233 €	114	22,7 €	5	430.430	0,6
D01BA - Antimikotiki za sistemsko zdravljenje	10.822	111	245.233 €	114	22,7 €	5	430.430	0,6
D01BA02 - terbinafin	10.822	111	245.233 €	114	22,7 €	5	430.430	0,6
D02 - ZDRAVILA ZA MEHČANJE IN VAROVANJE KOŽE	15.742	110	153.269 €	108	9,7 €	7	1.490.675	1,9
D02A - Zdravila za mehčanje in varovanje kože	15.742	110	153.269 €	108	9,7 €	7	1.490.675	1,9
D02AE - Zdravila s sečnino	15.672	110	152.586 €	108	9,7 €	7	1.391.550	1,8
D02AE01 - sečnina	15.672	110	152.586 €	108	9,7 €	7	1.391.550	1,8
D02AX - Druga zdravila za mehčanje in varovanje kože	70	140	683 €	136	9,8 €	0	99.125	0,1
D03 - ZDRAVILA ZA OSKRBO RAN IN RAZJED	4.719	104	51.916 €	107	11,0 €	2	1.555.605	2,0
D03A - Zdravila za oskrbo brazgotin	4.719	104	51.916 €	107	11,0 €	2	1.555.605	2,0
D03AX - Druga zdravila za oskrbo brazgotin	4.719	104	51.916 €	107	11,0 €	2	1.555.605	2,0
D03AX03 - dekspantenol	4.719	104	51.916 €	107	11,0 €	2	1.555.605	2,0
D04 - ANTIPRURITIKI Z ANTIHISTAMINIKI, ANESTETIKI ITD.	413	98	4.389 €	101	10,6 €	0	15.360	0,0
D04A - Antipruritik z antihistaminiki, anestetiki itd.	413	98	4.389 €	101	10,6 €	0	15.360	0,0
D04AA - Antihistaminiki za lokalno zdravljenje	404	99	4.328 €	102	10,7 €	0	14.960	0,0
D04AA13 - dimetinden	404	99	4.328 €	102	10,7 €	0	14.960	0,0
D04AB - Anestetiki za lokalno zdravljenje	9	90	62 €	89	6,9 €	0	400	0,0
D04AB01 - lidokain	9	90	62 €	89	6,9 €	0	400	0,0
D05 - ANTIPSORIATIKI	23.946	104	976.620 €	94	40,8 €	11	2.370.716	3,1
D05A - Antipsoriatiki za lokalno zdravljenje	22.758	105	898.972 €	93	39,5 €	11	2.336.250	3,0
D05AX - Drugi antipsoriatiki za lokalno zdravljenje	22.758	105	898.972 €	93	39,5 €	11	2.336.250	3,0
D05AX02 - kalcipotriol	6.028	110	208.426 €	113	34,6 €	3	589.110	0,8
D05AX52 - kalcipotriol, kombinacije	16.730	103	690.545 €	89	41,3 €	8	1.747.140	2,3
D05B - Antipsoriatiki za sistemsko zdravljenje	1.188	98	77.648 €	102	65,4 €	1	34.466	0,0
D05BB - Retinoidi za zdravljenje psoriaze	1.188	98	77.648 €	102	65,4 €	1	34.466	0,0
D05BB02 - acitretin	1.188	98	77.648 €	102	65,4 €	1	34.466	0,0
D06 - ANTIBIOTIKI IN KEMOTERAPEVTIKI ZA UPORABO V DERMATOLOGIJI	79.341	108	1.052.747 €	108	13,3 €	38	1.683.712	2,2
D06A - Antibiotiki za lokalno zdravljenje	60.767	109	610.910 €	108	10,1 €	29	988.845	1,3
D06AX - Drugi antibiotiki za lokalno zdravljenje	60.767	109	610.910 €	108	10,1 €	29	988.845	1,3
D06AX01 - fusidna kislina	29.626	113	302.980 €	113	10,2 €	14	467.535	0,6

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
D06AX04 - neomicin	1.804	112	24.407 €	112	13,5 €	1	56.220	0,1
D06AX07 - gentamicin	17.744	100	170.017 €	99	9,6 €	8	284.595	0,4
D06AX09 - mupirocin	11.593	113	113.506 €	112	9,8 €	6	180.495	0,2
D06B - Kemoterapevtiki za lokalno zdravljenje	18.574	104	441.836 €	108	23,8 €	9	694.867	0,9
D06BA - Sulfonamidi	3.158	106	39.817 €	106	12,6 €	1	184.700	0,2
D06BA01 - srebrov sulfadiazinat	3.158	106	39.817 €	106	12,6 €	1	184.700	0,2
D06BB - Protivirusna zdravila	3.579	106	279.129 €	110	78,0 €	2	111.367	0,1
D06BB03 - aciklovir	19	190	158 €	173	8,3 €	0	95	0,0
D06BB10 - imikimod	3.560	107	278.970 €	111	78,4 €	2	111.272	0,1
D06BX - Drugi kemoterapevtiki	11.837	102	122.890 €	103	10,4 €	6	398.800	0,5
D06BX01 - metronidazol	11.837	102	122.890 €	103	10,4 €	6	398.800	0,5
D07 - KORTIKOSTEROIDI - DERMATIKI	224.706	101	2.249.435 €	109	10,0 €	107	11.843.517	15,4
D07A - Kortikosteroidi, enokomponentna zdravila	158.807	99	1.688.426 €	111	10,6 €	75	7.859.997	10,2
D07AB - Kortikosteroidi z zmernim učinkom (skupina II)	33.098	73	360.846 €	100	10,9 €	16	1.388.230	1,8
D07AB02 - hidrokortizonbutirat	6.656	23	34.723 €	23	5,2 €	3	235.830	0,3
D07AB10 - alklometazon	26.442	160	326.122 €	157	12,3 €	13	1.152.400	1,5
D07AC - Kortikosteroidi z močnim učinkom (skupina III)	125.709	109	1.327.580 €	114	10,6 €	60	6.471.767	8,4
D07AC01 - betametazon	37.495	110	207.621 €	106	5,5 €	18	325.442	0,4
D07AC13 - mometazon	60.802	114	861.740 €	117	14,2 €	29	4.573.100	5,9
D07AC14 - metilprednizolonaceponat	27.412	100	258.219 €	111	9,4 €	13	1.573.225	2,0
D07C - Kortikosteroidi v kombinaciji z antibiotiki	32.803	110	279.512 €	113	8,5 €	16	615.030	0,8
D07CC - Kortikosteroidi z močnim učinkom v kombinaciji z antibiotiki	32.803	110	279.512 €	113	8,5 €	16	615.030	0,8
D07CC01 - betametazon in antibiotiki	32.803	110	279.512 €	113	8,5 €	16	615.030	0,8
D07X - Kortikosteroidi, druge kombinacije	33.096	100	281.497 €	99	8,5 €	16	3.368.490	4,4
D07XC - Kortikosteroidi z močnim učinkom, druge kombinacije	33.096	100	281.497 €	99	8,5 €	16	3.368.490	4,4
D07XC01 - betametazon	33.096	100	281.497 €	99	8,5 €	16	3.368.490	4,4
D08 - ANTISEPTIKI IN DEZINFICIENSI	169	86	923 €	79	5,5 €	0	0	0,0
D08A - Antiseptiki in dezinficiens	169	86	923 €	79	5,5 €	0	0	0,0
D08AC - Bigvanidi in amidini	1	20	13 €	20	12,9 €	0	0	0,0
D08AC52 - klorheksidin, kombinacije	1	20	13 €	20	12,9 €	0	0	0,0
D08AG - Jodova zdravila	85	83	443 €	86	5,2 €	0	0	0,0
D08AG02 - povidon-jod	85	83	443 €	86	5,2 €	0	0	0,0
D08AJ - Spojine s kvaterno amonijevo skupino	58	78	371 €	71	6,4 €	0	0	0,0
D08AJ57 - oktenidin, kombinacije	58	78	371 €	71	6,4 €	0	0	0,0
D08AX - Drugi antiseptiki in dezinficiens	25	167	96 €	157	3,8 €	0	0	0,0
D08AX01 - vodikov peroksid	25	167	96 €	157	3,8 €	0	0	0,0
D09 - ZDRAVILNE OBVEZE	791	150	3.808 €	140	4,8 €	0	35.850	0,0
D09A - Zdravilne obveze	791	150	3.808 €	140	4,8 €	0	35.850	0,0
D09AB - Cinkovi povoji	791	150	3.808 €	140	4,8 €	0	35.850	0,0

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
D10 - ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE AKEN	56.294	117	850.718 €	120	15,1 €	27	2.381.310	3,1
D10A - Zdravila za lokalno zdravljenje aken	46.213	114	633.024 €	118	13,7 €	22	2.146.850	2,8
D10AD - Retinoidi za lokalno zdravljenje aken	6.839	125	67.896 €	120	9,9 €	3	279.810	0,4
D10AD03 - adapalen	6.839	125	67.896 €	120	9,9 €	3	279.810	0,4
D10AF - Protimikrobne učinkovine za zdravljenje aken	30.885	117	477.251 €	122	15,5 €	15	1.489.140	1,9
D10AF01 - klindamicin	20.899	113	218.085 €	113	10,4 €	10	1.085.700	1,4
D10AF51 - klindamicin, kombinacije	9.986	125	259.166 €	131	26,0 €	5	403.440	0,5
D10AX - Druga zdravila za lokalno zdravljenje aken	8.489	100	87.876 €	96	10,4 €	4	377.900	0,5
D10AX03 - azelainska kislina	8.412	101	86.181 €	97	10,2 €	4	373.200	0,5
D10B - Zdravila za sistemsko zdravljenje aken	10.081	131	217.694 €	126	21,6 €	5	234.460	0,3
D10BA - Retinoidi za zdravljenje aken	10.081	131	217.694 €	126	21,6 €	5	234.460	0,3
D10BA01 - izotretinoin	10.081	131	217.694 €	126	21,6 €	5	234.460	0,3
D11 - DRUGA ZDRAVILA ZA BOLEZNI KOŽE IN PODKOŽNEGA TKIVA	26.954	118	2.560.237 €	148	95,0 €	13	1.001.617	1,3
D11A - Druga zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva	26.954	118	2.560.237 €	148	95,0 €	13	1.001.617	1,3
D11AH - Učinkovine za zdravljenje dermatitisa, razen kortikosteroidov	24.208	118	2.388.562 €	151	98,7 €	11	903.345	1,2
D11AH01 - takrolimus	5.187	110	168.071 €	100	32,4 €	2	205.200	0,3
D11AH02 - pimekrolimus	17.277	116	703.334 €	113	40,7 €	8	646.320	0,8
D11AH04 - alitretinoin	270	89	133.186 €	91	493,3 €	0	9.405	0,0
D11AH05 - dupilumab	1.474	229	1.383.970 €	214	938,9 €	1	42.420	0,1
D11AX - Druga dermatološka zdravila	2.589	119	170.323 €	119	65,8 €	1	97.514	0,1
D11AX01 - minoksidil	294	137	14.718 €	131	50,1 €	0	13.290	0,0
D11AX10 - finasterid	2.295	118	155.605 €	118	67,8 €	1	84.224	0,1

D01 Antimikotiki za zdravljenje dermatoloških bolezni

Recepti s predpisanimi antimikotiki za zdravljenje dermatoloških bolezni (D01) so predstavljali 27 % delež receptov in 17 % delež stroškov za zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva in so druga največja podskupina. Predpisanih je bilo 161 tisoč receptov (indeks 106) v vrednosti skoraj 1,6 milijona evrov (indeks 107).

Največ je bilo predpisanih **antimikotikov za lokalno zdravljenje (D01A)**, preko 150 tisoč receptov, 5 % več kot leto prej, v vrednosti 1,3 milijona evrov (indeks 106). Veliko antimikotikov za lokalno zdravljenje ima režim izdaje brez recepta, zato je poraba sigurno višja od predstavljene.

Od antimikotikov za lokalno zdravljenje, ki vsebujejo *derivate imidazola in triazola (D01AC)* so bila najpogosteje predpisana zdravila z *klotrimazolom (D01AC01)* – 73,9 tisoč receptov ter imidazol/triazol v kombinaciji s kortikosteroidi, 17,9 tisoč receptov. Skupno je bilo predpisanih 4.914.982 DDD oz. 6,4 DID.

Predpisanih je bilo tudi 48 tisoč receptov za *druge antimikotike za lokalno zdravljenje (D01AE)*, od tega je bil v največjem deležu predpisan *terbinafin (D01AE15)* na 47.794 receptih z vrednostjo 499 tisoč evrov.

D02 Zdravila za mehčanje in varovanje kože

Predpisanih je bilo 15,7 tisoč receptov za **zdravila za mehčanje in varovanje kože (D02A)**, večinoma so bila to zdravila s sečnino (D02AE), vsa *sečnina (D02AE01)*, na 15.672 receptih.

D03 Zdravila za oskrbo ran in razjed

Za oskrbo ran in razjed je bilo predpisanih 4.719 receptov, vsa za **zdravila za oskrbo brazgotin (D03A)**.

D05 Antipsoriatiki

Tudi antipsoriatiki so po številu receptov manjša skupina znotraj skupine D. V letu 2021 je bilo zanje predpisanih 23,9 tisoč receptov (indeks 104) v vrednosti 976,6 tisoč EUR (indeks 94). Predpisanih je bilo 2.370.716 DDD oz. 3,1 DID antipsoriatikov.

Večinoma so vsa zdravila iz skupine **antipsoriatov za lokalno zdravljenje (D05A)**, večinoma iz podskupine *antipsoriatov za lokalno zdravljenje (D05AX)*. Največ so predpisovali *kalciptriol (D05AX02)* z 6.028 recepti (indeks 110) v vrednosti 208 tisoč evrov (indeks 113) ter zdravila, ki vsebujejo *kombinacije s kalciptriolom (D05AX52)* na 16.730 receptih (indeks 103) v vrednosti 690 tisoč evrov (Indkes 98).

V podskupini *antipsoriatiki za sistemsko zdravljenje (D05BB)* so bila vsa zdravila iz podskupine retinoidi za zdravljenje psorize (D05BB), vsa *acitretin (D05BB02)* na 1.188 receptih v vrednosti 77,6 tisoč evrov.

D06 Antibiotiki in kemoterapevtiki za uporabo v dermatologiji

Predpisanih je bilo 79,3 tisoč receptov (indeks 108) za antibiotike in kemoterapevtike v dermatologiji (D06), v vrednosti več kot 1 milijon evrov (indeks 108).

Največ je bilo predpisanih **antibiotikov za lokalno zdravljenje (D06A)**, preko 60,7 tisoč receptov (indeks 109) v vrednostjo 610 tisoč EUR (indeks 108), vsa v podskupini *drugi antibiotiki za lokalno zdravljenje (D06AX)*. Za *fusidno kislino (D06AX01)* je bilo predpisanih 29.626 receptov, za *gentamicin (D06AX07)* 17.744 receptov, za *mupirocinom (D06AX09)* pa 11.593 receptov

Predpisanih je bilo tudi 18.574 receptov (indeks 104) v vrednosti 441,8 tisoč EUR (indeks 108) za **kemoterapevtike za lokalno zdravljenje (D06B)**, 674.868 DDD oz. 0,9 DID.

Največ, 11,8 tisoč receptov, je bilo predpisanih za zdravila z *metronidazolom (D06BX01)*, sledita mu s 3,5 tisoč recepti *imikimod (D06BB10)* in 3.158 recepti *srebrov sulfadiazinat (D06BA01)*.

D07 Kortikosteroidi – dermatiki

Kortikosteroidi so največja podskupina v skupini zdravil za bolezni kože in podkožnega tkiva, za katero se predpiše skoraj 38 % receptov, skupina zavzema tudi največji delež stroškov (23,7 %). Predpisanih je bilo 224 tisoč receptov (indeks 101) v vrednosti 2,2 milijona evrov (indeks 109), to je 11.843.517 DDD oz. 15,4 DID koretikosteroidov-dermatikov. Povprečna vrednost na en recept je znašala 10,0 EUR.

Največ se predpisujejo **kortikosteridi, enokomponentna zdravila (D07A)**, predpisanih je bilo 158,8 tisoč receptov (indeks 99) v vrednosti 1,7 milijona evrov (indeks 111).

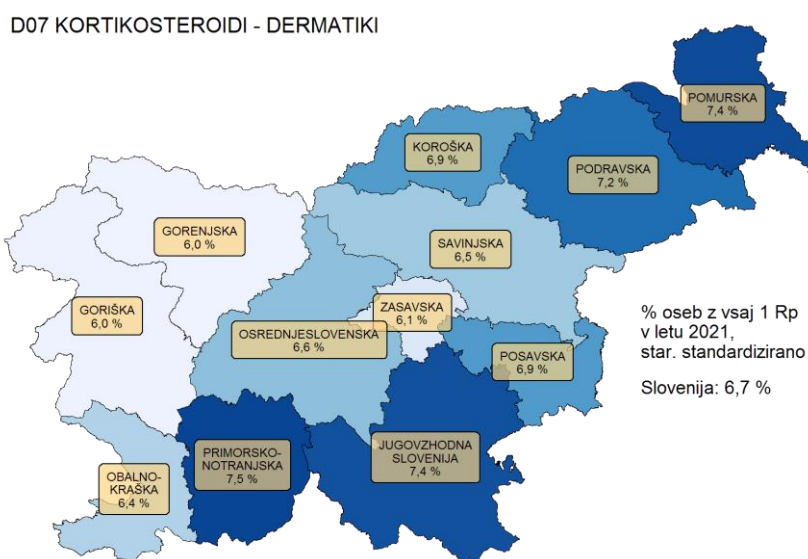
Med njimi so največji delež zavzemali *kortikosteroidi z močnim učinkom (skupina III) (D07AC)*, predpisanih je bilo 125,7 tisoč receptov (indeks 109), v vrednosti 1,3 milijona EUR (indeks 114). Iz te podskupine so se še naprej najpogosteje predpisovala zdravila z *metetazonom (D07AC13)* s 60,8 tisoč recepti (indeks 114), z *betametazonom (D07AC01)* na 37,5 tisoč receptih in z *metilprednizolonaceponatom (D07AC14)* s 27,4 tisoč recepti (indeks 100).

Sledili so *kortikosteroidi z zmernim učinkom (skupina II) (D07AB)*, predpisanih je bilo 33 tisoč receptov (indeks 73), od tega je bilo največ zdravil z *alklometazonom (D07AB10)*, predpisanih na 26,4 tisoč receptih (indeks 160).

Pogosto so predpisani tudi *kortikosteroidi v kombinaciji z antibiotiki (D07C)*. Predpisanih je bilo 32,8 tisoč receptov (indeks 110), vsa iz podskupine *kortikosteroidi z močnim učinkom v kombinaciji z antibiotiki (D07CC)*, vsa za kombinacijo *betametazona in antibiotikov (D07CC01)* (indeks 94).

V skupini *kortikosteroidi, druge kombinacije (D07X)* je največ predpisan *betametazon (D07XC01)*, predpisanih 33 tisoč receptov (indeks 100).

Povprečno so kortikosteroide-dermatike (D07) predpisali 6,7 % prebivalcem Slovenije, opazen je trend zmanjševanja predpisovanja, leto prej so jih predpisali 6,5 % prebivalcem. Največ kortikosteroidov – dermatikov (D07) so predpisali v primorsko-notranjski (7,5 %) ter pomurski in regiji jugovzhodne Slovenije (7,4 %), najmanj pa v gorenjski in goriški regiji (6,0 %) (slika 4.14).

Slika 4.14: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani kortikosteroidi - dermatiki (D07) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

D10 Zdravila za zdravljenje aken

Predpisanih je bilo 56 tisoč receptov (indeks 117) v vrednosti 850 tisoč evrov (indeks 120). Skupno je bilo predpisanih 2.381.310 DDD oz. 3,1 DID zdravil za lokalno zdravljenje aken.

Največ je bilo izdanih receptov za *zdravila za lokalno zdravljenje aken (D10A)*, 46 tisoč receptov (indeks 114), največji delež so imele *protimikrobne učinkovine za zdravljenje aken (D10AF)*. Največ se je predpisovalo kombinacije *klindamicin kombinacije (D10AF51)*, predpisanih je bilo 9.986 receptov (indeks 125). Zdravilo se uporablja za zdravljenje aken pri odraslih in mladostnikih, ki so starejši od 12 let.

Najpogosteje predpisana učinkovina za lokalno zdravljenje aken zdravilo ostaja sam *klindamicin (D10AF01)* z 20.899 recepti (indeks 113), sledi mu *azelainska kislina (D10AX03)*, ki je bila izdana na 8.412 receptih (indeks 101).

Število izdanih receptov za **zdravila za sistemsko zdravljenje aken (D10B)** se je povečalo za 31 %, predpisanih je bilo 10.081 receptov. Vsa so zdravila z *izotretinoinom (D10BA01)* iz podskupine *retinoidov za zdravljenje aken (D10BA)*. Gre za teratogeno učinkovino, zato velja posebna pozornost pri ženskah v rodni dobi. Ženskam v rodni dobi naj se zdravilo ne bi predpisalo za več kot 30 dni, da lahko zagotovimo redne obiske, vključno s testiranjem nosečnosti in spremljanjem bolnice.

D11 Druga zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva

Predpisanih je bilo 26.954 tisoč receptov (indeks 118) v vrednosti skoraj 2,6 milijona evrov, porast stroškov je bil 48 %.

Vsa zdravila so bila iz podskupine **druga zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva (D11A)**, največ *učinkovine za zdravljenje dermatitisa, razen kortikosteroidov (D11AH)*, 24.208 receptov (indeks 118). Predpisanih je bilo 17.277 receptov (indeks 116) za *pimekrolimus (D11AH02)* in 5.187 receptov (indeks 110) za *takrolimus (D11AH01)*.

4.5 Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni (ATC skupina G)

Za zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolne hormone je bilo v letu 2021 izdanih 848 tisoč receptov (indeks 96) v vrednosti 19,3 milijona EUR (indeks 90). Povprečna vrednost predpisanih zdravil na en recept je bila 22,7 EUR. Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni so razvrščeni v 4 skupine, predpisanih je bilo 53.602-376 DDD, to je 69,7 DDD na 1000 prebivalcev na dan.

Največ receptov je bilo predpisanih v skupini zdravil za bolezni sečil (G04), in sicer 425.965 receptov (indeks 95) v vrednosti 11,6 milijona evrov (indeks 86). Druga velika podskupina so skupina spolnih hormonov in zdravil za uravnavanje delovanja spolovil (G03), kjer je bilo predpisanih 300.889 receptov (indeks 92) v vrednosti 6,1 milijona evrov (indeks 95). (tabela 4.6).

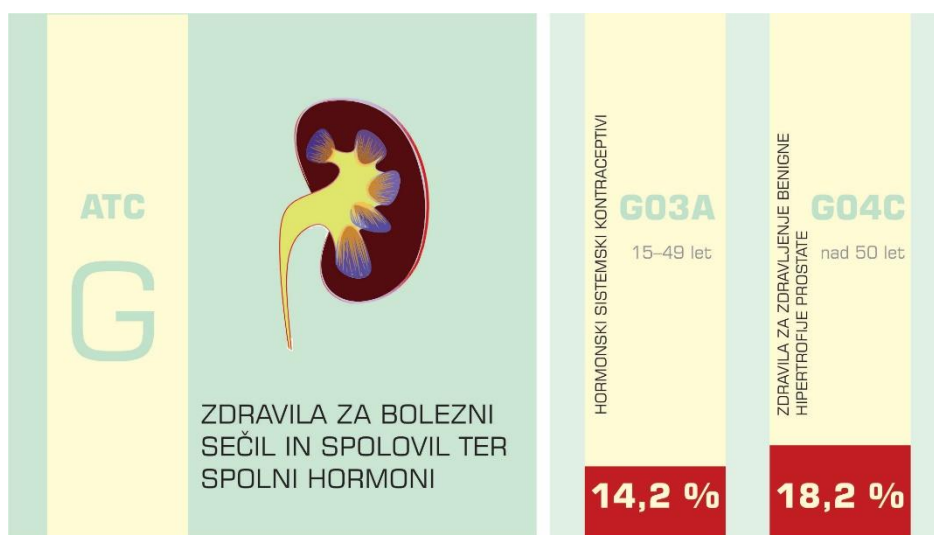

Tabela 4.6: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni (G) v letu 2021.

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
G - ZDRAVILA ZA BOLEZNI SEČIL IN SPOLOVIL TER SPOLNI HORMONI	848.029	96	19.257.995 €	90	22,7 €	402	53.602.376	69,7
G01 - GINEKOLOŠKA PROTIMIKROBNA ZDRAVILA IN ANTISEPTIKI	97.225	112	932.782 €	116	9,6 €	46	761.437	1,0
G01A - Protimikrobna zdravila in antiseptiki brez kombinacij s kortikosteroidi	97.225	112	932.782 €	116	9,6 €	46	761.437	1,0
G01AA - Antibiotiki	10.944	142	98.645 €	142	9,0 €	5	94.456	0,1
G01AA10 - klindamicin	10.944	142	98.645 €	142	9,0 €	5	94.456	0,1
G01AC - Derivati kinolina	26.247	115	258.709 €	117	9,9 €	12	86.475	0,1
G01AC05 - dekalinium	26.247	115	258.709 €	117	9,9 €	12	86.475	0,1
G01AD - Organske kisline	17.935	118	184.109 €	120	10,3 €	9	183.379	0,2
G01AD01 - mlečna kislina	17.935	118	184.109 €	120	10,3 €	9	183.379	0,2
G01AF - Derivati imidazola	41.257	103	383.656 €	108	9,3 €	20	384.723	0,5
G01AF01 - metronidazol	166		5.772 €		34,8 €	0	433	0,0
G01AF02 - klotrimazol	28.430	121	273.050 €	124	9,6 €	13	182.080	0,2
G01AF04 - mikonazol	12.370	76	101.901 €	76	8,2 €	6	200.200	0,3
G01AF12 - fentikonazol	291	126	2.933 €	135	10,1 €	0	2.010	0,0
G01AX - Druge protimikrobne učinkovine in antiseptiki	842	105	7.663 €	105	9,1 €	0	12.404	0,0
G01AX11 - povidon-jod	842	105	7.663 €	105	9,1 €	0	12.404	0,0
G02 - DRUGA GINEKOLOŠKA ZDRAVILA	23.950	91	568.723 €	99	23,7 €	11	2.176.984	2,8
G02B - Lokalni kontraceptivi	22.784	90	555.255 €	99	24,4 €	11	2.128.327	2,8
G02BA - Intrauterini kontraceptivi (maternični vložki)	221	100	23.674 €	100	107,1 €	0	241.995	0,3
G02BA03 - plastični maternični vložki z dodatkom progesterogenov	221	100	23.674 €	100	107,1 €	0	241.995	0,3
G02BB - Intravaginalni kontraceptivi	22.563	90	531.581 €	99	23,6 €	11	1.886.332	2,5
G02BB01 - vaginalni obroček s progesteronom in estrogenom	22.563	90	531.581 €	99	23,6 €	11	1.886.332	2,5
G02C - Druga ginekološka zdravila	1.166	100	13.468 €	107	11,6 €	1	48.657	0,1
G02CB - Zaviralci prolaktina	1.153	100	13.251 €	107	11,5 €	1	48.237	0,1
G02CB01 - bromokriptin	1.139	99	12.490 €	104	11,0 €	1	48.045	0,1
G02CB03 - kabergolin	14	350	761 €	242	54,3 €	0	192	0,0
G02CX - Druga ginekološka zdravila	13	93	217 €	88	16,7 €	0	420	0,0
G02CX04 - korenika grozdne svetilke (cimicifuge)	13	93	217 €	88	16,7 €	0	420	0,0
G03 - SPOLNI HORMONI IN ZDRAVILA ZA URAVNAVANJE DELOVANJA SPOLOVIL	300.889	92	6.123.080 €	95	20,3 €	143	21.899.098	28,5
G03A - Hormonski sistemski kontraceptivi	196.713	87	3.585.673 €	91	18,2 €	93	16.254.284	21,1
G03AA - Progesterogeni in estrogeni, enofazna zdravila	146.991	87	2.568.106 €	91	17,5 €	70	12.120.752	15,8
G03AA07 - levonorgestrel in etinilestradiol	5.578	89	59.799 €	91	10,7 €	3	432.824	0,6
G03AA10 - gestoden in etinilestradiol	32.047	80	390.315 €	88	12,2 €	15	2.640.344	3,4
G03AA12 - drospirenon in etinilestradiol	68.499	84	1.297.417 €	84	18,9 €	33	5.673.948	7,4

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
G03AA13 - norelgestromin in etinilestradiol	1.939	92	58.194 €	102	30,0 €	1	156.184	0,2
G03AA15 - klormadinon in etinilestradiol	15.594	88	262.804 €	97	16,9 €	7	1.288.028	1,7
G03AA16 - dienogest in etinilestradiol	23.334	108	499.578 €	119	21,4 €	11	1.929.424	2,5
G03AB - Progestogeni in estrogeni, dvo- ali trifazna zdravila	8.044	60	211.295 €	62	26,3 €	4	659.008	0,9
G03AB08 - dienogest in estradiol	8.044	60	211.295 €	62	26,3 €	4	659.008	0,9
G03AC - Progestogeni	41.654	97	805.875 €	103	19,3 €	20	3.474.498	4,5
G03AC06 - medroksiprogesteron	1	50	22 €	64	22,1 €	0	90	0,0
G03AC09 - dezogestrel	41.653	97	805.852 €	103	19,3 €	20	3.474.408	4,5
G03AD - Urgentni kontraceptivi	24	120	397 €	117	16,6 €	0	26	0,0
G03AD01 - levonorgestrel	22	169	355 €	185	16,1 €	0	24	0,0
G03AD02 - ulipristal	2	29	42 €	29	21,2 €	0	2	0,0
G03B - Androgeni	5.617	98	531.427 €	95	94,6 €	3	325.046	0,4
G03BA - Derivati 3-oksoandrost-4-ena	5.617	98	531.427 €	95	94,6 €	3	325.046	0,4
G03BA03 - testosteron	5.617	98	531.427 €	95	94,6 €	3	325.046	0,4
G03C - Estrogeni	33.177	104	575.563 €	107	17,3 €	16	1.808.658	2,4
G03CA - Naravni in polsintezni estrogeni, enokomponentna zdravila	31.318	106	512.267 €	108	16,4 €	15	1.658.270	2,2
G03CA03 - estradiol	26.999	103	389.287 €	103	14,4 €	13	1.396.670	1,8
G03CA04 - estriol	4.319	129	122.980 €	129	28,5 €	2	261.600	0,3
G03CX - Drugi estrogeni	1.859	85	63.296 €	94	34,0 €	1	150.388	0,2
G03CX01 - tibolon	1.859	85	63.296 €	94	34,0 €	1	150.388	0,2
G03D - Progestogeni	45.642	113	967.367 €	115	21,2 €	22	1.922.336	2,5
G03DA - Derivati pregnena	16.426	116	523.020 €	122	31,8 €	8	532.468	0,7
G03DA02 - medroksiprogesteron	3	38	65 €	48	21,7 €	0	84	0,0
G03DA04 - progesteron	16.423	117	522.955 €	122	31,8 €	8	532.384	0,7
G03DB - Derivati pregnadiena	12.538	102	293.390 €	102	23,4 €	6	740.698	1,0
G03DB01 - didrogesteron	11.441	103	221.875 €	104	19,4 €	5	655.830	0,9
G03DB08 - dienogest	1.097	90	71.515 €	97	65,2 €	1	84.868	0,1
G03DC - Derivati estrena	16.678	119	150.956 €	119	9,1 €	8	649.170	0,8
G03DC02 - noretisteron	16.678	119	150.956 €	119	9,1 €	8	649.170	0,8
G03F - Progestogeni v kombinaciji z estrogeni	14.809	90	266.160 €	100	18,0 €	7	1.196.776	1,6
G03FA - Progestogeni in estrogeni, kombinacije	8.444	87	181.516 €	97	21,5 €	4	688.828	0,9
G03FA01 - noretisteron in estrogen	4.367	85	30.535 €	94	7,0 €	2	352.660	0,5
G03FB - Progestogeni in estrogeni, dvo- ali trifazna zdravila	6.365	93	84.643 €	105	13,3 €	3	507.948	0,7
G03FB01 - norgestrel in estrogen	3.416	100	64.079 €	109	18,8 €	2	268.380	0,3
G03FB05 - noretisteron in estrogen	2.949	87	20.564 €	96	7,0 €	1	239.568	0,3
G03G - Gonadotropni hormoni in drugi spodbujevalci ovulacije	1.158	108	72.625 €	105	62,7 €	1	62.446	0,1
G03GA - Gonadotropni hormoni	225	117	49.037 €	104	217,9 €	0	6.946	0,0
G03GA02 - humani menopavzni gonadotropin	58	84	17.269 €	77	297,7 €	0	6.218	0,0
G03GA05 - folitropin alfa	75	99	24.039 €	122	320,5 €	0	557	0,0

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
G03GA06 - folitropin beta	1	14	178 €	10	178,1 €	0	1	0,0
G03GA08 - horigonadotropin alfa	76	195	2.635 €	204	34,7 €	0	92	0,0
G03GA09 - korifolitropin alfa	1	100	308 €	85	308,3 €	0	1	0,0
G03GA10 - folitropin delta	1		351 €		350,8 €	0	6	0,0
G03GA30 - kombinacije	13	1300	4.256 €	296	327,4 €	0	71	0,0
G03GB - Sintezni spodbujevalci ovulacije	933	107	23.588 €	107	25,3 €	0	55.500	0,1
G03GB02 - klomifen	933	107	23.588 €	107	25,3 €	0	55.500	0,1
G03H - Antiandrogeni	3.168	79	79.296 €	65	25,0 €	2	283.660	0,4
G03HA - Antiandrogeni, enokomponentna zdravila	629	62	57.579 €	63	91,5 €	0	64.000	0,1
G03HA01 - ciproteron	629	62	57.579 €	63	91,5 €	0	64.000	0,1
G03HB - Antiandrogeni in estrogeni	2.539	84	21.717 €	73	8,6 €	1	219.660	0,3
G03HB01 - ciproteron in estrogen	2.539	84	21.717 €	73	8,6 €	1	219.660	0,3
G03X - Drugi spolni hormoni in zdravila za uravnavanje delovanja spolovil	605	70	44.971 €	48	74,3 €	0	45.892	0,1
G03XB - Modulatorji progesteronskega receptorja	75	34	25.712 €	37	342,8 €	0	5.264	0,0
G03XB02 - ulipristal	75	34	25.712 €	37	342,8 €	0	5.264	0,0
G03XC - Selektivni modulatorji estrogenskega receptorja	530	82	19.259 €	77	36,3 €	0	40.628	0,1
G03XC01 - raloksifen	530	82	19.259 €	77	36,3 €	0	40.628	0,1
G04 - ZDRAVILA ZA BOLEZNI SEČIL	425.965	95	11.633.411 €	86	27,3 €	202	28.764.858	37,4
G04B - Zdravila za bolezni sečil	153.417	101	6.355.697 €	100	41,4 €	73	6.147.336	8,0
G04BC - Topila za konkremente	2.198	91	69.895 €	108	31,8 €	1	6.667	0,0
G04BD - Zdravila za zdravljenje povečane pogostnosti uriniranja in inkontinence	107.884	100	3.961.726 €	100	36,7 €	51	5.583.293	7,3
G04BD04 - oksibutinin	6		233 €		38,9 €	0	300	0,0
G04BD07 - tolterodin	1.176	85	57.027 €	44	48,5 €	1	78.582	0,1
G04BD08 - solifenacin	17.414	93	369.889 €	68	21,2 €	8	1.882.260	2,4
G04BD09 - trospium	47.858	103	742.648 €	103	15,5 €	23	193.538	0,3
G04BD10 - darifenacin	4.138	90	225.183 €	93	54,4 €	2	452.732	0,6
G04BD11 - fesoterodin	3.175	95	137.609 €	99	43,3 €	2	334.712	0,4
G04BD12 - mirabegron	34.117	104	2.429.138 €	111	71,2 €	16	2.641.170	3,4
G04BE - Zdravila za zdravljenje erektilne disfunkcije	43.205	104	2.322.164 €	99	53,7 €	21	556.272	0,7
G04BE01 - alprostadil	3.728	94	310.977 €	93	83,4 €	2	26.408	0,0
G04BE03 - sildenafil	27.236	103	1.207.366 €	96	44,3 €	13	375.684	0,5
G04BE08 - tadalafil	9.527	115	711.197 €	107	74,7 €	5	132.256	0,2
G04BE09 - vardenafil	762	90	32.254 €	91	42,3 €	0	6.796	0,0
G04BE10 - avanafil	1.952	98	60.370 €	102	30,9 €	1	15.128	0,0
G04BX - Drugi urologiki	130	69	1.912 €	59	14,7 €	0	1.104	0,0
G04BX14 - dapoksetin	24	36	661 €	36	27,5 €	0	114	0,0
G04C - Zdravila za zdravljenje benigne hipertrofije prostate	272.548	92	5.277.713 €	73	19,4 €	129	22.617.522	29,4
G04CA - Antagonisti adrenergičnih receptorjev alfa	212.268	95	4.003.029 €	69	18,9 €	101	17.585.658	22,9
G04CA02 - tamsulozin	118.681	93	1.582.165 €	100	13,3 €	56	9.836.010	12,8

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
G04CA03 - terazosin	11.489	81	256.346 €	91	22,3 €	5	982.728	1,3
G04CA52 - tamsulozin in dutasterid	61.709	98	1.474.626 €	46	23,9 €	29	5.137.290	6,7
G04CA53 - tamsulozin in solifenacin	20.389	106	689.892 €	86	33,8 €	10	1.629.630	2,1
G04CB - Zaviralci testosteron-5-alfa reduktaze	60.249	85	1.273.565 €	93	21,1 €	29	5.029.554	6,5
G04CB01 - finasterid	46.764	85	951.309 €	94	20,3 €	22	3.869.004	5,0
G04CB02 - dutasterid	13.485	88	322.255 €	91	23,9 €	6	1.160.550	1,5
G04CX - Druga zdravila za zdravljenje benigne hipertrofije prostate	31	66	1.120 €	72	36,1 €	0	2.310	0,0
G04CX02 - plod palmeta	31	66	1.120 €	72	36,1 €	0	2.310	0,0

G01 Ginekološka protimikrobna zdravila in antiseptiki

Ginekološka protimikrobna zdravila in antiseptiki (G01) so za manjša skupina zdravil, predpisanih je bilo 97 tisoč receptov (indeks 112) v vrednosti 932,8 tisoč evrov (indeks 116).

Vsa predpisana zdravila so bila iz podskupine **protimikrobnih zdravil in antiseptikov brez kombinacij s kortikosteroidi (G01A)**. Največ je bilo predpisanih *derivatov imidazola (G01AF)*, predpisanih je bilo 41 tisoč receptov (indeks 103), kar je 384.723 DDD oz. 0,5 DID. Prevladovala so zdravila s *klotrimazolom (G01AF02)* na 28,4 tisoč receptih (indeks 121) in z *mikonazolom (G01AF04)* na 12,4 tisoč receptih (indeks 76).

Predpisano je bilo 26,3 tisoč receptov za *derivate kinolina (G01AC)*, največ za *dekalinium (G01AC05)*, 26 tisoč receptov.

Predpisano je bilo tudi 10,9 tisoč receptov (indeks 142) z *antibiotiki (G01AA)*, vsi *klindamicin (G01AA10)*.

Klotrimazol v obliki zdravil za vaginalno uporabo, se izdaja v lekarnah tudi brez zdravniškega recepta, zato je prikazana poraba nižja od celotne dejanske porabe.

G02 Druga ginekološka zdravila

Predpisano je bilo 23.950 receptov (indeks 91) za druga ginekološka zdravila v vrednosti 5687 tisoč evrov (indeks 99). Povprečna vrednost zdravil predpisanih na en recept je bila 23,7 €.

Najpogosteje so bili predpisani **lokalni kontraceptivi (G02B)**, in sicer 22,8 tisoč receptov (indeks 90) z vrednostjo zdravil 555,2 tisoč evrov (indeks 99). Večinoma so to *intravaginalni kontraceptivi (G02BA)* in 22,5 tisoč receptov za vaginalni obročke s *progestogenom in estrogenom (G02BB01)*.

Predpisanih je bilo še 221 receptov za *intrauterine kontraceptive (maternične vložke) (G02BA)*.

G03 Spolni hormoni in zdravila za uravnavanje delovanja spolovil

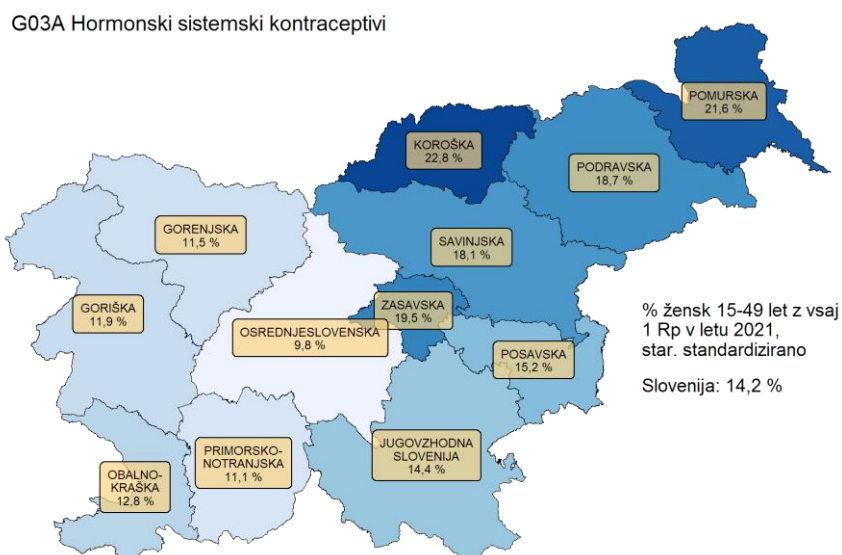
Predpisanih je bilo 300,9 tisoč spolnih hormonov in zdravil za uravnavanje delovanja spolovil (G03) (indeks 92), ki zavzemajo 35,4 % delež števila receptov v vrednosti 6,1 milijona EUR (indeks 95).

Največji delež v številu izdanih receptov so predstavljali **hormonski sistemski kontraceptivi (G03A)**. Predpisanih je bilo 196,7 tisoč receptov (indeks 87) v vrednosti 3,6 milijona EUR (indeks 91), 16.254.284 DDD oz. 21,2 DID hormonskih sistemskih kontraceptivov (G03A).

Najpogosteje predpisana so bila *enofazna zdravila, ki so vsebujejo progestogene in estrogene (G03AA)*, in sicer na 149,9 tisoč receptih (indeks 87), največ je bilo izdanih zdravil s kombinacijo *drospirenona in etinilestradiola (G03AA12)* s 68,5 tisoč recepti (indeks 84) v vrednosti 1,3 milijona evrov (indeks 84). Sledila so zdravila s kombinacijo *gestodena in etinilestradiola (G03AA10)* na 32 tisoč receptih (indeks 80) v vrednosti 390 tisoč evrov (indeks 88). Opazen je 8 % porast v predpisovanju kombinacije *dienogest in etinilestradiol (G03AA16)*, predpisanih je bilo 23,3 tisoč receptov v vrednosti 499 tisoč evrov (indeks 119).

Receptov z *dvo- ali tri- faznimi zdravili s progestogeni in estrogeni (G03AB)* je bilo 8.044 (indeks 60), samo s *progestogeni (G03AC)* pa 41,6 tisoč (indeks 97).

Povprečno je 14,2 % žensk, starih od 15 do 49 let, v Sloveniji prejelo hormonske sistemske kontraceptive. Največ so hormonske sistemske kontraceptive predpisovali v koroški regiji (22,8 %), sledita pomurska (21,6 %) in zasavska regija (19,5 %). Najmanj žensk je posegalo po kontraceptivih v osrednje-slovenski regiji, le 9,8 % in gorenjski regiji (11,5 %). (slika 4.15).

Slika 4.15: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani hormonski sistemski kontraceptivi (G03A) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

Znotraj skupine spolni hormoni in zdravila za uravnavanje delovanja spolovil (G03) je bilo predpisanih 5.617 (indeks 98) receptov za zdravila z **androgeni (G03B)**, vse *derivati 3-oksoandrost-4-ena (G03BA)*, *testosteron (G03BA03)*.

Predpisanih je bilo 33,2 tisoč receptov (indeks 104) za zdravila z **estrogeni (G03C)** v vrednosti 575,5 tisoč evrov (indeks 107), največ iz skupine *naravnih in polysinteznih estrogenov, enokomponentna zdravila (G03CA)*. Zdravila so vsebovala tri različne učinkovine: *estradiol (G03CA03)* je bil predpisan na 26,9 tisoč receptih in *estriol (G03CA03)* na 4.319 receptih.

Predpisanih je bilo 45,6 tisoč receptov (indeks 113) za **progestogene (G03D)** v vrednosti 967,3 tisoč EUR (indeks 15). Od tega je bilo predpisanih 16,4 tisoč receptov za derivate *pregnena (G03DA)*, največ *progesteron (G03DA04)* in 12,5 tisoč receptov za *derivate pregnadiena (G03DB)*, večinoma *didrogesteron (G03DB01)* (indeks 103). Predpisanih je bilo 16,6 tisoč recepti za *noretisteron (G03DC02)* (indeks 119) iz podskupine *derivati estrena (G03DC)*.

Predpisanih je bilo 14.809 receptov za zdravila s **progestogeni v kombinaciji z estrogeni (G03F) (indeks 90)** v vrednosti 266 tisoč evrov (indeks 100). Najpogosteje predpisana zdravila so iz podskupine *progestogeni in estrogeni, kombinacije (G03FA)*, največ *noretisteron in estrogen (G03FA01)*, ki so bila predpisana na 4,4 tisoč receptih (indeks 85). V podskupini *progestogeni in estrogeni, dvo- ali trifazna zdravila (G03FB)*, je bilo predpisanih 6.354 receptov.

Predpisanih je bilo tudi 1.156 receptov (indeks 108) za **gonadotropne hormone in druge spodbujevalce ovulacije (G03G)**.

Nadaljuje se zniževanje števila receptov s predpisanimi zdravili iz skupine **antiandrogenov (G03H)**. V letu 2021 se je glede na prejšnje leto znižalo število receptov za 21 %, vrednosti izdanih zdravil pa za 35 %. Predpisanih je bilo 3.168 tisoč receptov v vrednosti 79,3 tisoč EUR.

Večina receptov iz te skupine so predstavljali recepti iz podskupine *antiandrogeni in estrogeni (G03HB)*, vsa kombinacija *ciproterona in estrogena (G03HB01)*, medtem ko je bil sam *ciproteron (G03HA01)* iz podskupine *antiandrogeni, enokomponentna zdravila (G03HA)* predpisan na 629 receptih (indeks 62).

G04 Zdravila za bolezni sečil

Zdravila za bolezni sečil so največja skupina v skupini G, saj zavzema 50 % receptov in 60 % vseh stroškov. Povprečna vrednost recepta je v letu 2020 znašala 27,3 EUR.

Predpisanih je bilo 153,4 tisoč receptov (indeks 95) za **zdravila za bolezni sečil (G04B)** v vrednosti 6,4 milijona evrov (indeks 100).

Največ predpisanih zdravil je bilo iz podskupine *zdravil za zdravljenje povečane pogostosti uriniranja in inkontinence (G04BD)* s 107,8 tisoč recepti (indeks 100). Najbolj pogosto so predpisana zdravila s *trosipijem (G04BD09)* s 47,8 tisoč recepti (indeks 103), z *mirabegronom (G04BD12)* s skoraj 34,1 tisoč recepti (indeks 104) in *solifenacinom (G04BD08)* s 17,4 tisoč recepti (indeks 93).

V podskupini *zdravil za zdravljenje erektilne disfunkcije (G04BE)* je bil najpogosteje predpisan *sildenafil (G04BE03)* na 27,2 tisoč receptih (indeks 103) in *tadalafil (G04BE08)* (indeks 115).

V skupini zdravil za bolezni sečil so bila najpogosteje predpisana **zdravila za zdravljenje benigne hipertrofije prostate (G04C)**. Predpisanih je bilo skoraj 272,5 tisoč receptov (indeks 92) v vrednosti 5,3 milijona evrov (indeks 73). Predpisanih je bilo 22.617.522 DDD oz. 29,4 DID zdravil za zdravljenje benigne hipertrofije prostate.

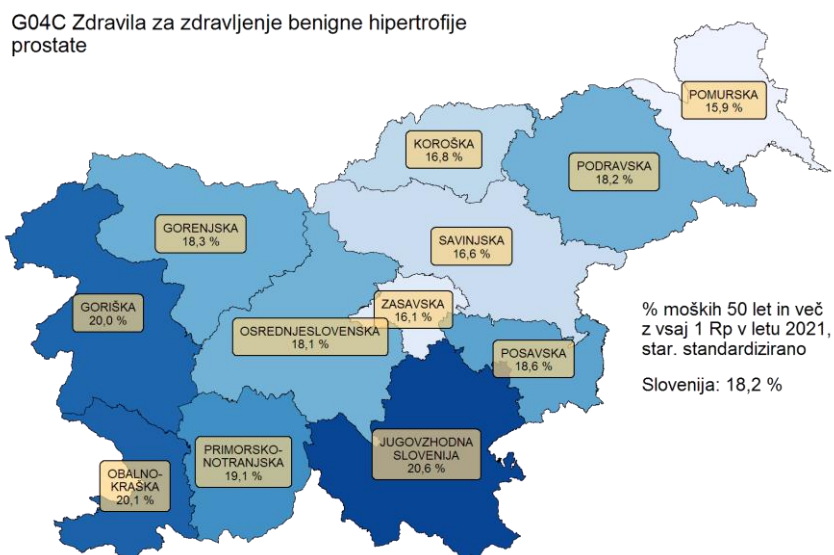
Zdravila za zdravljenje benigne hiperplazije prostate so razvrščena v dve skupini: *antagonisti adrenergičnih receptorjev alfa (G04CA)*, predpisanih je bilo 212 tisoč receptov (indeks 95) in *zaviralci testosteron-5-alfa reduktaze (G04CB)*, predpisanih je bilo 60 tisoč receptov (indeks 85).

Blokatorji receptorjev alfa sproščajo gladko mišičje v prostati in ob izhodu iz mehurja ter s tem olajšajo mokrenje. Učinek zdravljenja z zaviralci alfa je viden že po 2-4 tednih. *Tamsulozin (G04CA02)* je bil predpisan na 118,7 tisoč receptih (indeks 93), deluje kot selektivni zaviralec receptorjev alfa in se uporablja izključno za zdravljenje benigne hiperplazije prostate. Sledila je kombinacija *tamsulozina in dutrasterida (G04CA52)* na 61 tisoč receptih (indeks 98). Porast za 6 % v številu receptov smo zaznali pri kombinaciji *tamsulozina in solifenacina (G04CA53)*, predpisanih je bilo 20,4 tisoč receptov.

Zaviralci 5-alfa reduktaze delujejo na moške spolne hormone in tako zavrejo pospešeno rast žleze. Rast prostate se upočasni, njen volumen se zmanjša za 20-30 %, mokrenje se izboljša (19).

Najpogosteje je bil predpisan finasterid (G04CB01) na 46,7 tisoč receptih (indeks 85).

Povprečno je prejelo ta zdravila 18,2 % moških, starejših od 50 let. Največ zdravil za zdravljenje benigne hipertrofije prostate so predpisali v jugovzhodni Sloveniji (20,6 %) ter v obalno-kraški regiji (20,1 %) in goriški regiji (20,0 %)(slika 4.16).

Slika 4.16: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila za zdravljenje benigne hiperplazije prostate (G04C) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

4.6 Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov in insulinov (ATC skupina H)

Za hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje - razen spolnih hormonov in insulinov, ki so razvrščena v 5 skupin, je bilo v letu 2021 predpisanih 520,9 tisoč receptov (indeks 97) v vrednosti 10,8 milijona evrov (indeks 99). Povprečna vrednost na en recept z zdravili iz skupine H je znašala 20,8 EUR. Predpisanih je bilo 22.307.579 DDD, to je 29 DDD na 1000 prebivalcev na dan.

Največji delež (81,5 %) števila receptov skupine H je pripadal zdravilom za bolezen ščitnice (H03), zanje je bilo porabljenih 28 % vseh sredstev namenjenih za to skupino.

Največji vrednostni delež (45 %) je, kljub nizkemu številu predpisanih receptov (11.802), pripadal zdravilom iz podskupine hipofizni in hipotalamični hormoni ter sorodne učinkovine (H01). Zdravila iz te podskupine izdana na en recept so bila v povprečju vredna 408 EUR.

Tabela 4.7: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini hormonskih zdravil za sistemsko zdravljenje - razen spolnih hormonov in insulinov (H) v letu 2021.

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
H - HORMONSKA ZDRAVILA ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE - RAZEN SPOLNIH HORMONOV IN INSULINOV	520.892	97	10.819.423 €	99	20,8 €	247	22.307.579	29,0
H01 - HIPOFIZNI IN HIPOTALAMIČNI HORMONI TER SORODNE UČINKOVINE	11.802	94	4.814.734 €	92	408,0 €	6	428.418	0,6
H01A - Hormoni prednjega režnja hipofize in sorodne učinkovine	4.244	101	3.052.277 €	106	719,2 €	2	190.293	0,2
H01AC - Somatotropin in njegovi agonisti	4.110	101	2.484.580 €	106	604,5 €	2	180.933	0,2
H01AC01 - somatotropin	4.110	101	2.484.580 €	106	604,5 €	2	180.933	0,2
H01AX - Drugi hormoni prednjega režnja hipofize in sorodne učinkovine	134	100	567.697 €	108	4236,5 €	0	9.360	0,0
H01AX01 - pegvisomant	134	100	567.697 €	108	4236,5 €	0	9.360	0,0
H01B - Hormoni zadnjega režnja hipofize	6.638	97	458.607 €	99	69,1 €	3	213.646	0,3
H01BA - Vazopresin in sorodne učinkovine	4.711	93	434.417 €	98	92,2 €	2	182.193	0,2
H01BA02 - dezmpresin	4.711	93	434.417 €	98	92,2 €	2	182.193	0,2
H01BB - Oksitocin in analogi	1.927	108	24.190 €	135	12,6 €	1	31.453	0,0
H01BB02 - oksitocin	1.927	108	24.190 €	135	12,6 €	1	31.453	0,0
H01C - Hipotalamični hormoni	920	60	1.303.850 €	68	1417,2 €	0	24.479	0,0
H01CB - Somatostatin in analogi	824	58	1.294.885 €	67	1571,5 €	0	24.248	0,0
H01CB03 - lanreotid	824	142	1.294.885 €	148	1571,5 €	0	24.248	0,0
H01CC - Antagonisti gonadotropin sproščajočih hormonov	96	86	8.965 €	84	93,4 €	0	231	0,0
H01CC01 - ganireliks	17	142	1.051 €	80	61,8 €	0	36	0,0
H01CC02 - cetoreliks	79	79	7.913 €	84	100,2 €	0	195	0,0

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
H02 - KORTIKOSTEROIDI ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE	75.768	106	1.641.133 €	115	21,7 €	36	5.396.420	7,0
H02A - Kortikosteroidi za sistemsko zdravljenje, enokomponentna zdravila	75.768	106	1.641.133 €	115	21,7 €	36	5.396.420	7,0
H02AA - Mineralokortikoidi	9	150	281 €	264	31,2 €	0	900	0,0
H02AA02 - fludrokortizon	9	150	281 €	264	31,2 €	0	900	0,0
H02AB - Glukokortikoidi	75.759	106	1.640.852 €	115	21,7 €	36	5.395.520	7,0
H02AB01 - betametazon	5	71	119 €	126	23,9 €	0	117	0,0
H02AB02 - deksametazon	8.229	99	331.358 €	106	40,3 €	4	1.239.547	1,6
H02AB04 - metilprednizolon	48.972	104	482.300 €	106	9,8 €	23	3.451.855	4,5
H02AB06 - prednizolon	9	180	109 €	169	12,1 €	0	500	0,0
H02AB08 - triamcinolon	5	56	84 €	49	16,8 €	0	347	0,0
H02AB09 - hidrokortizon	18.539	118	826.882 €	126	44,6 €	9	703.155	0,9
H03 - ZDRAVILA ZA BOLEZNI ŠČITNICE	426.479	95	3.043.346 €	101	7,1 €	202	16.285.869	21,2
H03A - Zdravila za zdravljenje hipotiroze	419.594	95	2.934.409 €	101	7,0 €	199	15.799.499	20,5
H03AA - Ščitnični hormoni	419.594	95	2.934.409 €	101	7,0 €	199	15.799.499	20,5
H03AA01 - natrijev levotiroksinat	419.594	95	2.934.409 €	101	7,0 €	199	15.799.499	20,5
H03B - Zdravila za zdravljenje hipertiroze (tirostatiki)	6.885	101	108.937 €	106	15,8 €	3	486.370	0,6
H03BA - Tiouracili	797	107	32.651 €	113	41,0 €	0	33.790	0,0
H03BA02 - propiltiouracil	797	107	32.651 €	113	41,0 €	0	33.790	0,0
H03BB - Derivati imidazola z žveplom	6.085	100	76.218 €	103	12,5 €	3	452.580	0,6
H03BB02 - tiamazol	6.085	100	76.218 €	103	12,5 €	3	452.580	0,6
H03BC - Perklorati	3	75	68 €	75	22,5 €	0	0	0,0
H04 - HORMONI TREBUŠNE SLINAVKE	2.230	180	169.238 €	539	75,9 €	1	3.057	0,0
H04A - Glikogenolizni hormoni	2.230	180	169.238 €	539	75,9 €	1	3.057	0,0
H04AA - Glikogenolizni hormoni	2.230	180	169.238 €	539	75,9 €	1	3.057	0,0
H04AA01 - glukagon	2.230	180	169.238 €	539	75,9 €	1	3.057	0,0
H05 - ZDRAVILA ZA URAVNAVANJE HOMEOSTAZE KALCIJA	4.613	92	1.150.972 €	94	249,5 €	2	193.814	0,3
H05A - Obščitnični hormoni in analogi	478	119	230.347 €	85	481,9 €	0	38.400	0,0
H05AA - Obščitnični hormoni in analogi	478	119	230.347 €	85	481,9 €	0	38.400	0,0
H05AA02 - teriparatid	478	119	230.347 €	85	481,9 €	0	38.400	0,0
H05B - Paratiroideo zavirajoče učinkovine	4.135	89	920.625 €	96	222,6 €	2	155.414	0,2
H05BX - Druge paratiroideo zavirajoče učinkovine	4.135	89	920.625 €	96	222,6 €	2	155.414	0,2
H05BX01 - cinakalcet	2.861	93	571.374 €	103	199,7 €	1	109.312	0,1
H05BX02 - parikalciol	1.274	81	349.252 €	86	274,1 €	1	46.102	0,1

H01 Hipofizni in hipotalamični hormoni ter sorodne učinkovine

Predpisanih je bilo 11.802 receptov (indeks 94) za hipofizne in hipotalamične hormone ter sorodne učinkovine v vrednosti 4,8 milijona evrov (indeks 97). V letu 2021 je bilo predpisanih 428.418 DDD oz. 0,6 DID hipofiznih in hipotalamičnih hormonov ter sorodnih učinkovin (H01).

Predvsem se predpisujejo **hormoni zadnjega režnja hipofize (H01B)**, predpisanih je bilo 6.638 receptov (indeks 97), v vrednosti skoraj 458,6 tisoč evrov (indeks 99), največ za podskupino *vazopresin in sorodne učinkovine (H01BA)*, vsa dezmozpresin (*H01BA02*) – 4.711 receptov (indeks 93).

Nekoliko manj je bilo predpisanih **hormonov prednjega režnja hipofize (H01A)**, 4.244 receptov (indeks 101) v vrednosti 3,0 milijona evrov (indeks 106). Največ so predpisovali *somatropin (H01AC01)* z 4.110 receptov iz podskupine *somatropin in njegovi agonisti (H01AC)*.

H02 Kortikosteroidi za sistemsko zdravljenje

Predpisanih je bilo 75,7 tisoč receptov (indeks 106) za kortikosteroide za sistemsko zdravljenje (H02) v vrednosti 1,6 milijona EUR (indeks 115).

Vso porabo zdravil iz te podskupine predstavljajo **kortikosteroidi za sistemsko zdravljenje, enokomponentna zdravila (H02A)**, in sicer zdravila z *mineralokortikoidi (H02AA)* le 9 receptov.

Vsi ostali recepti so za *glukokortikoide (H02AB)*, predpisanih pa je bilo 75,7 tisoč receptov (indeks 106) v vrednosti 1,6 milijona EUR (indeks 115), kar je 5.395.520 DDD oz. 7,0 DID glukokortikoidov (H02AB). Povprečna vrednost enega recepta s predpisanimi zdravili iz podskupine H02A je bila 21,7 EUR.

Med kortikosteroidi za sistemsko zdravljenje se je največ predpisoval *metilprednizolon (H02AB04)* na 48,9 tisoč receptih (indeks 104) v vrednosti 482,3 tisoč evrov (indeks 106). Sledi mu *hidrokortizon (H02AB09)* s 18,5 tisoč recepti (indeks 118) v vrednosti 826,8 tisoč evrov (indeks 126).

H03 Zdravila za bolezni ščitnice

So najpogosteje predpisana podskupina v skupini hormonskih zdravil za sistemsko zdravljenje, predpisanih je bilo 426,5 tisoč receptov (indeks 95) v vrednosti 3 milijone EUR (indeks 101).

Od zdravil za bolezni ščitnice je največji delež števila receptov in stroškov pripadal **zdravilom za zdravljenje hipotiroze (H03A)**, kar kaže, da je hipotiroza pogostejša težava kot hipertiroza.

Vsa predpisana zdravila so spadala v skupino *ščitničnih hormonov (H03AA)*, predpisanih je bilo 419,6 tisoč receptov (indeks 95) v vrednosti 2,9 milijona evrov (indeks 101). Gre za zdravila na osnovi *natrijevega levotiroksinata (H03AA01)*, ki je predstavljal vsa predpisana zdravila v tej podskupini. Predpisanega je bilo 15.799.499 DDD oz. 20,5 DID natrijevega levotiroksinata.

Za **zdravila za zdravljenje hipertiroze (tirostatikov) (H03B)** je bilo predpisanih 6.885 receptov (indeks 101). V letu 2021 je bilo predpisanih 486.370 DDD oz. 0,6 DID zdravil za zdravljenje hipertiroze. Večina so bili recepti za *tiamazol (H03BB02)*, predpisanih je bilo 6.085 receptih.

Povprečno so zdravila za zdravljenje hipotiroze predpisali 3,9 % prebivalcem, leto prej 3,8 %. Največ so zdravila za zdravljenje hipotiroze predpisovali v obalno-kraški regiji, osrednjeslovenski regiji in savinjski regiji (4,3 %). Najmanj so jih predpisali v pomurski (3,2 %) in podravski regiji (3,1 %) (slika 4.17).

H03A Zdravila za zdravljenje hipotiroze

Slika 4.17: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila za zdravljenje hipotiroze (H03A) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

H04 Hormoni trebušne slinavke

Predpisanih je bilo le 2.230 receptov za hormone trebušne slinavke (indeks 180) v vrednosti 169,2 tisoč evrov (indeks 539). Vsi hormoni trebušne slinavke so bili v skupini **glikogenoliznih hormonov (H04A)**, edini predstavnik iz te skupine na slovenskem tržišču je *glukagon (H04AA01)*. Predpisanega je bilo 3.057 DDD glukagona.

H05 Zdravila za uravnavanje homeostaze kalcija

So ena manjših skupin, predpisanih je bilo le 4.613 receptov (indeks 92), v vrednosti 1,2 milijona EUR (indeks 94). Povprečna vrednost enega recepta je bila 249,5 EUR.

Predpisovala so se predvsem zdravila s **paratiroido zavirajočimi učinkovinami (H05B)**, predpisanih je bilo 4,1 tisoč receptov (indeks 89). Zdravila so vsebovala *cinakalcet (H05BX01)* na 2.861 receptih ter *parikalcitol (H05BX02)* na 1.274 receptih. Predpisanih je bilo 109.312 DDD oz. 0,1 DID paratiroido zavirajočih hormonov (H05B).

V skupini **obščitničnih hormonov in analogov (H05A)** je bilo predpisanih 478 receptov, edini predstavnik je bil *teriparatid (H05AA02)* (indeks 119) v vrednosti 230,4 tisoč evrov (indeks 85).

4.7 Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij (ATC skupina J)

Za zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij, ki so razvrščena v sedem skupin, je bilo v letu 2021 predpisanih 814,3 tisoč receptov (indeks 100) v vrednosti 22,1 milijona EUR (indeks 99). Povprečna vrednost zdravil za sistemsko zdravljenje infekcij na en recept je bil 27,1 EUR. Predpisanih je bilo 7.699.334 DDD, to je 10,0 DDD na 1000 prebivalcev na dan.

Največ, 755 tisoč receptov (indeks 101) je bilo predpisanih v skupini zdravil za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij (J01) v vrednosti 9,6 milijona evrov (indeks 101). V povprečju je 20,5 % oseb prejelo vsaj en recept za zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij (J01).

Tabela 4.8: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil za sistemsko zdravljenje infekcij (J) v letu 2021.

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
J - ZDRAVILA ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE INFEKCIJ	814.257	100	22.102.929 €	99	27,1 €	386	7.699.334	10,0
J01 - ZDRAVILA ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE BAKTERIJSKIH INFEKCIJ	755.615	101	9.611.007 €	101	12,7 €	359	6.722.019	8,7
J01A - Tetraciklini	12.680	101	138.382 €	114	10,9 €	6	418.336	0,5
J01AA - Tetraciklini	12.680	101	138.382 €	114	10,9 €	6	418.336	0,5
J01AA02 - doksiciklin	12.680	101	138.382 €	114	10,9 €	6	418.336	0,5
J01C - Betalaktamski antibiotiki, penicilini	399.252	99	4.738.627 €	98	11,9 €	189	3.489.058	4,5
J01CA - Širokospektralni penicilini	113.134	103	983.573 €	105	8,7 €	54	1.044.524	1,4
J01CA04 - amoksicilin	113.134	103	983.573 €	105	8,7 €	54	1.044.524	1,4
J01CE - Penicilini, občutljivi na laktamaze beta	34.348	77	638.268 €	77	18,6 €	16	428.695	0,6
J01CE08 - benzatinijev benzilpenicilin	2	67	84 €	67	41,8 €	0	7	0,0
J01CE10 - benzatinijev fenoksimetilpenicilin	34.346	77	638.184 €	77	18,6 €	16	428.689	0,6
J01CF - Antistafilokokni penicilini (proti laktamazam beta odporni penicilini)	12.384	93	145.333 €	88	11,7 €	6	111.650	0,1
J01CF02 - kloksacilin	5.242	82	60.256 €	71	11,5 €	2	57.990	0,1
J01CF05 - flukloksacilin	7.142	103	85.076 €	105	11,9 €	3	53.660	0,1
J01CR - Kombinacije penicilinov z zaviralci laktamaz beta	239.386	102	2.971.454 €	102	12,4 €	114	1.904.188	2,5
J01CR02 - amoksicilin in zaviralec laktamaz beta	239.386	102	2.971.454 €	102	12,4 €	114	1.904.188	2,5
J01D - Drugi betalaktamski antibiotiki	29.513	111	408.830 €	97	13,9 €	14	358.578	0,5
J01DB - Cefalosporini prve generacije	5.012	93	49.492 €	93	9,9 €	2	26.477	0,0
J01DB05 - cefadroksil	5.012	93	49.492 €	93	9,9 €	2	26.477	0,0
J01DC - Cefalosporini druge generacije	21.191	120	238.816 €	112	11,3 €	10	296.709	0,4
J01DC02 - cefuroksim	20.590	123	229.570 €	116	11,1 €	10	294.258	0,4
J01DC04 - cefaklor	489	71	7.213 €	65	14,7 €	0	1.845	0,0
J01DC10 - cefprozil	112	62	2.033 €	59	18,2 €	0	606	0,0
J01DD - Cefalosporini tretje generacije	3.301	96	103.010 €	96	31,2 €	2	35.141	0,0
J01DD04 - ceftriakson	2		205 €		102,5 €	0	1	0,0
J01DD08 - cefiksime	3.299	96	102.805 €	96	31,2 €	2	35.140	0,0
J01DF - Monobaktami	9	38	17.512 €	38	1945,8 €	0	252	0,0
J01DF01 - aztreonam	9	38	17.512 €	38	1945,8 €	0	252	0,0
J01E - Sulfonamidi in trimetoprim	54.811	99	522.495 €	99	9,5 €	26	407.013	0,5
J01EE - Kombinacije sulfonamidov in trimetoprima ter njegovih derivatov	54.811	99	522.495 €	99	9,5 €	26	407.013	0,5
J01EE01 - sulfametoksazol in trimetoprim	54.811	99	522.495 €	99	9,5 €	26	407.013	0,5
J01F - Makrolidi, linkozamidi in streptogramini	111.209	95	1.155.204 €	99	10,4 €	53	973.476	1,3
J01FA - Makrolidni antibiotiki	88.152	94	813.218 €	98	9,2 €	42	823.096	1,1
J01FA03 - midekamicin	2.578	61	27.009 €	60	10,5 €	1	23.181	0,0
J01FA09 - klaritromicin	14.388	93	215.393 €	112	15,0 €	7	333.872	0,4

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
J01FA10 - azitromicin	69.950	96	548.807 €	98	7,8 €	33	460.623	0,6
J01FA11 - miokamicin	1.236	91	22.009 €	85	17,8 €	1	5.420	0,0
J01FF - Piranozidni antibiotiki (linkozamidi)	23.057	100	341.986 €	100	14,8 €	11	150.380	0,2
J01FF01 - klindamicin	23.057	100	341.986 €	100	14,8 €	11	150.380	0,2
J01G - Aminoglikozidni antibiotiki	87	114	186.749 €	110	2146,5 €	0	4.872	0,0
J01GB - Drugi aminoglikozidni antibiotiki	87	114	186.749 €	110	2146,5 €	0	4.872	0,0
J01GB01 - tobramicin	87	116	186.749 €	110	2146,5 €	0	4.872	0,0
J01M - Kinolonske protimikrobne učinkovine	71.900	101	911.330 €	102	12,7 €	34	655.448	0,9
J01MA - Fluorokinoloni	71.900	101	911.330 €	102	12,7 €	34	655.448	0,9
J01MA02 - ciprofloksacin	55.000	104	670.709 €	106	12,2 €	26	449.633	0,6
J01MA03 - pefloksacin	1		6 €		6,5 €	0	25	0,0
J01MA06 - norfloksacin	6.318	93	58.226 €	94	9,2 €	3	74.350	0,1
J01MA12 - levofloksacin	5.250	104	124.672 €	97	23,7 €	2	91.344	0,1
J01MA14 - moksifloksacin	5.331	83	57.717 €	85	10,8 €	3	40.096	0,1
J01X - Druge protimikrobne učinkovine	76.161	116	1.549.376 €	115	20,3 €	36	415.239	0,5
J01XB - Polimiksini	47	59	48.726 €	71	1036,7 €	0	1.272	0,0
J01XB01 - kolistin	47	59	48.726 €	71	1036,7 €	0	1.272	0,0
J01XE - Derivati nitrofurana	48.508	113	921.860 €	111	19,0 €	23	375.867	0,5
J01XE01 - nitrofurantoin	48.508	113	921.860 €	111	19,0 €	23	375.867	0,5
J01XX - Druge protimikrobne učinkovine	27.606	121	578.790 €	128	21,0 €	13	38.101	0,0
J01XX01 - fosfomicin	27.044	121	326.491 €	129	12,1 €	13	32.831	0,0
J01XX08 - linezolid	562	130	252.299 €	126	448,9 €	0	5.270	0,0
J02 - ANTIMIKOTIKI ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE	19.718	105	1.222.880 €	85	62,0 €	9	156.943	0,2
J02A - Antimikotiki za sistemsko zdravljenje	19.718	105	1.222.880 €	85	62,0 €	9	156.943	0,2
J02AC - Derivati triazola	19.717	105	1.222.880 €	85	62,0 €	9	156.942	0,2
J02AC01 - flukonazol	15.143	104	299.868 €	101	19,8 €	7	65.329	0,1
J02AC02 - itrakonazol	3.650	111	112.006 €	114	30,7 €	2	79.968	0,1
J02AC03 - vorikonazol	180	92	81.623 €	98	453,5 €	0	3.301	0,0
J02AC04 - posakonazol	562	89	548.063 €	61	975,2 €	0	5.894	0,0
J02AC05 - izavukonazol	182	260	181.321 €	284	996,3 €	0	2.450	0,0
J02AX - Drugi antimikotiki za sistemsko zdravljenje	1		0 €		0,0 €	0	1	0,0
J02AX06 - anidulafungin	1		0 €		0,0 €	0	1	0,0
J04 - UČINKOVINE ZA ZDRAVLJENJE INFEKCIJ Z MIKOBakterIJAMI	1.451	126	71.863 €	143	49,5 €	1	84.464	0,1
J04A - Zdravila z delovanjem na Mycobacterium tuberculosis	1.171	133	54.064 €	165	46,2 €	1	51.664	0,1
J04AB - Antibiotiki	340	179	28.800 €	229	84,7 €	0	16.391	0,0
J04AB02 - rifampicin	340	179	28.800 €	229	84,7 €	0	16.391	0,0
J04AC - Hidrazidi	158	126	5.362 €	130	33,9 €	0	4.900	0,0
J04AC01 - izoniazid	158	126	5.362 €	130	33,9 €	0	4.900	0,0
J04AM - Kombinacije zdravil z delovanjem na Mycobacterium tuberculosis	673	120	19.902 €	123	29,6 €	0	30.373	0,0

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
J04AM02 - rifampicin in izoniazid	579	122	16.941 €	125	29,3 €	0	27.573	0,0
J04AM05 - rifampicin, pirazinamid in izoniazid	94	106	2.961 €	115	31,5 €	0	2.800	0,0
J04B - Zdravila z delovanjem na Mycobacterium leprae	280	101	17.799 €	103	63,6 €	0	32.800	0,0
J04BA - Zdravila z delovanjem na Mycobacterium leprae	280	101	17.799 €	103	63,6 €	0	32.800	0,0
J04BA02 - dapson	280	101	17.799 €	103	63,6 €	0	32.800	0,0
J05 - ZDRAVILA ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE VIRUSNIH INFEKCIJ	37.154	90	10.197.441 €	94	274,5 €	18	735.908	1,0
J05A - Zdravila z direktnim delovanjem na viruse	37.154	90	10.197.441 €	94	274,5 €	18	735.908	1,0
J05AB - Nukleozidi in nukleotidi (razen zaviralcev reverzne transkriptaze)	29.128	104	1.264.639 €	99	43,4 €	14	210.916	0,3
J05AB01 - aciklovir	5.823	100	171.325 €	101	29,4 €	3	18.700	0,0
J05AB11 - valaciklovir	18.461	106	374.558 €	114	20,3 €	9	139.182	0,2
J05AB14 - valganciklovir	706	98	474.063 €	100	671,5 €	0	23.921	0,0
J05AB15 - brivudin	4.138	100	244.693 €	80	59,1 €	2	29.113	0,0
J05AF - Nukleotidni in nukleozidni zaviralci reverzne transkriptaze	3.895	88	518.241 €	66	133,1 €	2	213.727	0,3
J05AF05 - lamivudin	369	64	36.941 €	74	100,1 €	0	6.727	0,0
J05AF06 - abakavir	6	600	2.138 €	877	356,3 €	0	330	0,0
J05AF07 - dizoproksiltenofovirat	380	78	65.740 €	91	173,0 €	0	15.720	0,0
J05AF10 - entekavir	2.617	93	267.570 €	53	102,2 €	1	173.370	0,2
J05AF13 - tenofoviralfenamid	523	91	145.851 €	90	278,9 €	0	17.580	0,0
J05AG - Zaviralci nenukleozidne reverzne transkriptaze	65	41	28.114 €	64	432,5 €	0	4.290	0,0
J05AG03 - efavirenz	15	21	3.768 €	28	251,2 €	0	1.020	0,0
J05AG05 - rilpivirin	35	40	17.601 €	59	502,9 €	0	2.400	0,0
J05AG06 - doravirin	15	750	6.745 €	912	449,6 €	0	870	0,0
J05AH - Zaviralci nevraminidaz	14	1	252 €	1	18,0 €	0	80	0,0
J05AH02 - oseltamivir	14	1	252 €	1	18,0 €	0	80	0,0
J05AJ - Zaviralci integraze	484	36	669.099 €	58	1382,4 €	0	46.230	0,1
J05AJ01 - raltegravir	270	38	361.616 €	63	1339,3 €	0	30.240	0,0
J05AJ03 - dolutegravir	214	34	307.483 €	54	1436,8 €	0	15.990	0,0
J05AP - Zdravila za zdravljenje infekcij z virusom hepatitisa C	289	95	2.921.154 €	99	10107,8 €	0	8.159	0,0
J05AP01 - ribavirin	2	67	142 €	67	71,1 €	0	67	0,0
J05AP51 - sofosbuvir in ledipasvir	16	38	191.789 €	37	11986,8 €	0	448	0,0
J05AP54 - elbasvir in grazoprevir	1	2	6.968 €	2	6967,5 €	0	28	0,0
J05AP55 - sofosbuvir in velpatasvir	140	115	1.128.146 €	116	8058,2 €	0	3.948	0,0
J05AP56 - sofosbuvir, velpatasvir in voksilaprevir	3		35.962 €		11987,2 €	0	84	0,0
J05AP57 - glekaprevir in pibrentasvir	127	135	1.558.147 €	136	12268,9 €	0	3.584	0,0
J05AR - Zdravila za zdravljenje infekcij s HIV, kombinacije	3.141	60	4.161.497 €	94	1324,9 €	1	250.350	0,3
J05AR02 - lamivudin in abakavir	54	27	19.952 €	32	369,5 €	0	4.050	0,0

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
J05AR03 - dizoprosiltenofovirat in emtricitabin	322	45	89.532 €	70	278,1 €	0	21.180	0,0
J05AR08 - emtricitabin, dizoprosiltenofovirat in rilpivirin	2	10	1.848 €	17	923,8 €	0	120	0,0
J05AR13 - lamivudin, abakavir in dolutegravir	104	25	172.173 €	39	1655,5 €	0	7.620	0,0
J05AR14 - darunavir in kobicistat	67	39	89.140 €	75	1330,4 €	0	5.610	0,0
J05AR17 - emtricitabin in tenofovirafafenamid	181	32	192.957 €	57	1066,1 €	0	14.820	0,0
J05AR18 - emtricitabin, tenofovirafafenamid, elvitegravir in kobicistat	55	26	96.528 €	41	1755,0 €	0	4.350	0,0
J05AR19 - emtricitabin, tenofovirafafenamid in rilpivirin	385	49	455.198 €	84	1182,3 €	0	31.770	0,0
J05AR20 - emtricitabin, tenofovirafafenamid in bictegravir	1.196	73	1.905.695 €	101	1593,4 €	1	97.350	0,1
J05AR21 - dolutegravir in rilpivirin	46	42	76.599 €	66	1665,2 €	0	3.840	0,0
J05AR22 - emtricitabin, tenofovirafafenamid, darunavir in kobicistat	34	37	77.703 €	71	2285,4 €	0	2.820	0,0
J05AR24 - lamivudin, dizoprosiltenofovirat in doravirin	129	416	137.341 €	528	1064,7 €	0	9.990	0,0
J05AR25 - lamivudin in dolutegravir	566	215	846.833 €	195	1496,2 €	0	46.830	0,1
J05AX - Druga zdravila za sistemsko zdravljenje virusnih infekcij	138	531	634.444 €	592	4597,4 €	0	2.156	0,0
J05AX18 - letermovir	138	531	634.444 €	592	4597,4 €	0	2.156	0,0
J06 - IMUNSKI SERUMI IN IMUNOGLOBULINI	287	118	998.492 €	200	3479,1 €	0	0	0,0
J06B - Imunoglobulini	287	118	998.492 €	200	3479,1 €	0	0	0,0
J06BA - Imunoglobulini humanega izvora	250	122	954.200 €	208	3816,8 €	0	0	0,0
J06BA01 - humani imunoglobulini za ekstravaskularno aplikacijo	250	122	954.200 €	208	3816,8 €	0	0	0,0
J06BB - Specifični imunoglobulini	37	95	44.292 €	109	1197,1 €	0	0	0,0
J06BB04 - humani imunoglobulin proti hepatitisu tipa B	37	95	44.292 €	109	1197,1 €	0	0	0,0
J07 - CEPIVA	32	58	1.247 €	58	39,0 €	0	0	0,0
J07A - Bakterijska cepiva	1		15 €		15,3 €	0	0	0,0
J07AJ - Cepiva proti oslovskemu kašlju	1		15 €		15,3 €	0	0	0,0
J07AJ52 - cepivo proti oslovskemu kašlju s prečiščenimi antigeni in toksoidi	1		15 €		15,3 €	0	0	0,0
J07B - Virusna cepiva	31	56	1.232 €	57	39,7 €	0	0	0,0
J07BA - Cepiva proti virusom encefalitisa	31	56	1.232 €	57	39,7 €	0	0	0,0
J07BA01 - cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu, s celimi virusi, inaktivirano	31	56	1.232 €	57	39,7 €	0	0	0,0

J01 Zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij

Predpisanih je bilo 755 tisoč receptov (indeks 101) za zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij (J01) v vrednosti 9,6 milijona EUR (indeks 101). Po 24 % padcu predpisanih zdravil v letu 2020 je bil v letu 2021 zaznan rahel porast predpisanih zdravil (20). Na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 359 receptov, skupaj 6.722.019 DDD oz. 8,7 DID teh zdravil.

Predpisanih je bilo 12,7 tisoč receptov za **tetracikline (J01A)** (indeks 101), vse *doksiciklin (J01AA02)*, ki je edini tetraciklin, ki je bil predpisan na 12.680 receptih v vrednosti 138.382 evrov (indeks 114). Predpisanega je bilo 418.336 DDD oz. 0,5 DID doksiciklina.

Najpogosteje predpisana zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij v letu 2021 so bili **betalaktamski antibiotiki, penicilini (J01C)**. Predpisanih je bilo 399 tisoč receptov, 3.489.058 DDD oz. 4,5 DID penicilinov.

Med njimi je bil najpogosteje predpisan edini *širokospektralni antibiotik (J01CA)*, to je *amoksicilin (J01CA04)*. Predpisanih je bilo 113.134 receptov (indeks 103), v vrednosti 983,6 tisoč evrov (indeks 105), predpisanih je bilo 98 receptov za amoksicilin na 1000 prebivalcev.

Zdravniki so lahko predpisali sam amoksicilin ali *njegovo kombinacijo z zaviralcem laktamaz beta (J01CR)*, teh je bilo predpisanih 239,4 tisoč receptov (indeks 102). Predpisanih je bilo 1.904.188 DDD oz. 2,5 DID kombinacij amoksicilina z zaviralcem laktamaz beta. Poraba *amoksicilina s klavulansko kislino (J01CR02)* se je zvišala za 2 %, v vrednosti 2,9 milijona evrov (indeks 102). Na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 114 receptov.

V skupini **drugih beta-laktamskih antibiotikov (J01D)** je bilo predpisano je bilo 29,5 tisoč receptov (indeks 112), 358.578 DDD oz. 0,5 DID.

Največ receptov je bilo predpisanih receptov za *cefalosporine druge generacije (J01DC)*, 21,1 tisoč receptov, od tega 20.590 receptov (indeks 123) za *cefuroksim (J01DC02)* v vrednosti 296.709 EUR. Na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 10 receptov, 296.709 DDD in 0,4 DID.

Predpisanih je bilo tudi 5.012 receptov za *cefalosporine prve generacije (J01DB)* (indeks 64), vse za *cefadroksil (J01DB05)*.

Za *cefalosporine tretje generacije (J01DD)* je bilo predpisanih 3.301 receptov (indeks 96).

Za **sulfonamide in trimetoprim (J01E)** je bilo predpisanih 54,8 tisoč receptov (indeks 99). Predpisanih je bilo 407.013 DDD oz. 0,5 DID teh antibiotikov.

Druga največja podskupina glede na porabo so skupina **makrolidov, linkozamidov in streptograminov (J01F)**. Predpisanih je bilo 111 tisoč receptov (indeks 95) v vrednosti 1,1 milijona EUR (indeks 99), predpisanih pa je bilo 973.476 DDD oz. 1,3 DID.

Med njimi so bili najpogosteje predpisani *makrolidni antibiotiki (J01FA)*, predpisanih je bilo 88.152 receptov (indeks 94), največ zdravila z *azitromicinom (J01FA10)* na 69,9 tisoč receptih (indeks 96) in *klaritromicinom (J01FA09)* na 14,4 tisoč receptih (indeks 93). Predpisanih je bilo 2.578 receptov (indeks 61) za *midekamicin (J01FA03)* in 1.236 receptov za *miokamicina (J01FA11)* (indeks 91). Obe zdravili sta z vidika rezistence najprimernejša makrolida.

Število receptov s *piranozidnimi antibiotiki (linkozamidi) (J01FF)*, katerih edini predstavnik je *klindamicin (J01FF01)*, je enako kot prejšnje leto. Predpisanih je bilo 23.057 receptov, to je 150.380 DDD oz. 0,2 DID klindamicina.

Tretja največja podskupina glede na porabo so **kinolonske protimikrobne učinkovine (J01M)**, predpisanih je bilo 71,9 tisoč receptov (indeks 101), 655.448 DDD oz. 0,9 DID. Najpogosteje so bili predpisani

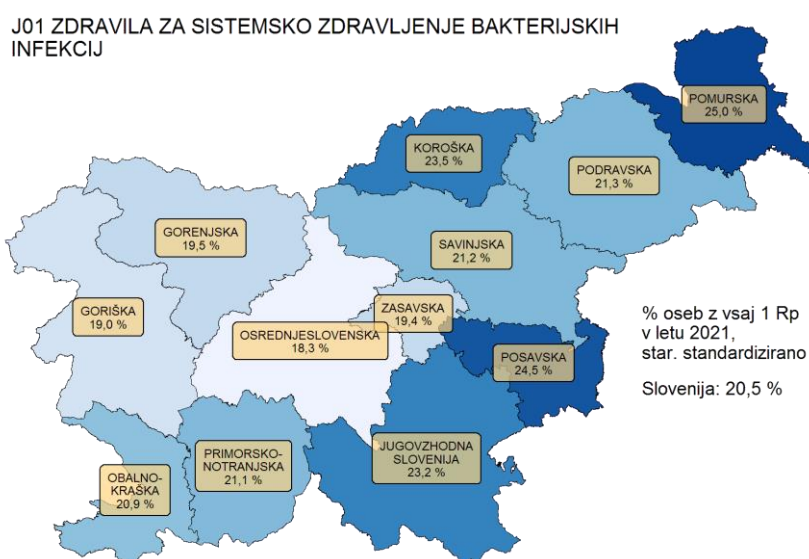

fluorokinoloni (J01MA), in sicer *ciprofloksacin (J01MA02)* na 55 tisoč receptih (indeks 104), *norfloksacin (J01MA06)* na 6.318 receptih (indeks 93) in *moksifloksacin (J01MA14)* na 5.331 receptih (indeks 83). Poraba kinolonov je ostala enaka kot leto prej, kar ni v skladu s priporočili glede odpornosti E.coli nanje, ki se močno povečuje.

V skupini **drugih protimikrobnih učinkovin (J01X)** je opazen kar 16 % porast predpisovanja, predpisanih je bilo 76,1 tisoč receptov, največ za derivate nitrofurana (J01XE). Teh je bilo predpisanih 48,5 tisoč receptov, vsa za *nitrofurantoin (J01XE01)* (indeks 113), ki se zaradi majhne rezistence (1 %) priporoča pri zdravljenju okužb spodnjih sečil namesto kinolonov, cefalosporinov in kombinacije sulfonamid/trimetoprim.

Narašča predpisovanje *fosfomicina (J01XX01)*, saj je bilo predpisano 27.044 receptov (indeks 121). (24,25,26).

V letu 2021 je 20,5 % oseb prejelo vsaj en recept za zdravila iz skupine zdravil za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij (J01), leto prej pa 20,8 %. Največ so zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij predpisovali v pomurski regiji (25,0 %) in posavski regiji (24,5 %), sledita koroška regija (23,5 %) in regija jugovzhodna Slovenija (23,2 %). Najmanj so jih predpisovali v goriški (19,0 %) in v osrednje-slovenski regiji (18,3) (slika 4.18).

Slika 4.18: Odstotek oseb, ko so jim bila predpisana zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij (J01) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

J02 Antimikotiki za sistemsko zdravljenje

Predpisanih je bilo 18.718 receptov za antimikotike za sistemsko zdravljenje (J02) (indeks 105), v vrednosti 1,2 milijona EUR (indeks 85). Vsi so bili *derivati tiazola (J02AC)*. Povprečna vrednost enega recepta je znašala 62 EUR. Predpisanih je bilo 156.943 DDD oz. 0,2 DID antimikotikov za sistemsko zdravljenje. Predpisanih je bilo tega 15.143 receptov (indeks 104) s *flukonazolom (J02AC01)* in 3.650 receptov (indeks 111) z *itrakonazolom (J02AC02)*.

J04 Učinkovine za zdravljenje infekcij z mikobakterijami

Predpisanih je bilo 1.451 receptov (indeks 133) z **zdravili z delovanjem na bakterijo *Mycobacterium tuberculosis* (J04A)** v vrednosti 71,8 tisoč EUR. Povprečna vrednost enega recepta je znašala 46,2 EUR. Predpisanih je bilo 51.664 DDD oz. 0,1 DID zdravil z delovanjem na *Mycobacterium tuberculosis*.

Zdravila so razdeljena v tri podskupine. V skupini **antibiotikov (J04AB)** je bil predpisan rifampicin (J04AB02) na 340 receptih, v podskupini **hidrazidov (J04AC)** je bil predpisan izoniazid (J04AM02) na 158 receptih. V podskupini **kombinacije zdravil z delovanjem na *Mycobacterium tuberculosis* (J04AM)** pa večina, to je 579 receptov (indeks 122) za rifampicin in izoniazid (J04AM02).

V skupini **zdravil z delovanjem na *Mycobacterium leprae* (J04B)** je bilo predpisanih 280 receptov (indeks 101), vsa so bila zdravilo *dapsone* (J04BA02).

J05 Zdravila za sistemsko zdravljenje virusnih infekcij

Zdravila za sistemsko zdravljenje virusnih infekcij (J05) so skupina zdravil, za katero je bilo v letu 2021 porabljenih največ sredstev namenjenih skupini J, in sicer 10,2 milijona evrov (indeks 94). Predpisanih je bilo 37.154 receptov (indeks 90), kar je le 4,5 % vseh receptov za skupino J. Povprečna vrednost na en recept je bila 274,5 EUR.

Vsa predpisana zdravila so bila v skupini **zdravil z direktnim delovanjem na viruse (J05A)**.

Največ je bilo predpisanih **nukleozidov in nukleotidov (razen zaviralcev reverzne transkriptaze) (J05AB)**, 29,1 tisoč receptov (indeks 104), v vrednosti 1,3 milijona EUR (indeks 99), kar je 210.916 DDD oz. 0,3 DID. Največ je bilo izdanih zdravil z **valciklovirjem (J05AB11)** na 18,5 tisoč receptih (indeks 106). Sledila so zdravila z **aciklovirjem (J05AB01)** na 5,8 tisoč receptih (indeks 100) in **brivudinom (J05AB15)** na 4,1 tisoč receptih (indeks 100).

Predpisano je bilo 3.895 receptov za **nukleotidne in nukleozidne zaviralce reverzne transkriptaze (J05AF)**, največ za **entekavirja (J05AF10)**, predpisanih je bilo 2.617 receptov (indeks 93). Predpisanih je bilo 523 receptov (indeks 91) za **tenofoviralfenamid (J05AF13)**, ki se uporablja za kronično zdravljenje hepatitisa B.

Za zdravljenje hepatitisa C se uporabljajo direktno delujoča protivirusna **zdravila za zdravljenje infekcij z virusom hepatitisa C (J05AP)**. (21).

Predpisanih 289 receptov (indeks 95) v vrednosti 2,9 milijona EUR (indeks 99). Hepatitis C je kronična virusna bolezen, ki je ozdravljiva.

Največ je bilo predpisane kombinacije **sofosbuvir in velpatasvir (J05AP55)** na 140 receptih (indeks 115) in kombinacije **glekaprevir in pibrentasvir (J05AP57)** na 127 receptih (indeks 135). Sledi **sofosbuvir in ledipasvir (J05AP51)** na 16 receptih (indeks 38).

V skupini **zdravil za zdravljenje infekcij s HIV, kombinacije (J05AR)** je bilo predpisanih 3.141 receptov (indeks 60) v vrednosti 4,2 milijona EUR (indeks 94). Povprečna vrednost enega recepta je bila 1.325 EUR, leto prej pa 852 EUR, predpisanih pa je bilo 250.350 DDD oziroma 0,3 DID.

Najpogosteje so bile predpisane kombinacije zdravila **emtricitabin, tenofoviralfenamid in bicitegravir (J05AR20)** na 1.196 receptih (indeks 73), **lamivudin, abakavir in dolutegravir (J05AR13)** na 566 receptih (indeks 215), **emtricitabin, tenofoviralfenamid in rilpivirin (J05AR19)** na 385 receptih (indeks 49) ter **dizoproksiltenofovirat in emtricitabin (J05AR03)** na 322 receptih (indeks 45).

4.8 Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji (ATC skupina L)

Za zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji, ki so razvrščena v 4 skupine, je bilo v letu 2021 je bilo ambulantno predpisanih 217,8 tisoč receptov (indeks 101) v vrednosti 157,9 milijona EUR (indeks 113), kar pa predstavlja manjši delež njihove porabe, saj ta zdravila bolniki prejmejo v bolnišnicah, kjer pa so zdravila razvrščena na seznam dragih bolnišničnih zdravil (seznam B) in so predstavljena posebej.

Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi zdravili iz skupine L je znašala 724,9 EUR.

Skupno je bilo predpisanih 10.930.805 DDD, to je 14,2 DID. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini zdravil zdravil za zaviranje imunske odzivnosti (L04), 7,3 DID, sledijo zdravila za endokrino zdravljenje (L02). s 4,9 DID. Najdražja v skupini še naprej ostajajo zdravila z delovanjem na novotvorbe (citostatiki, L01), kjer je povprečna vrednost na recept znašala 1.600,9 EUR, leto prej pa 1.492,2 EUR.

Tabela 4.9: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji (L) v letu 2021.

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
L - ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA NOVOTVORBE IN IMUNOMODULATORJI	217.855	101	157.924.037 €	113	724,9 €	103	10.930.805	14,2
L01 - ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA NOVOTVORBE (CITOSTATIKI)	39.797	105	63.711.592 €	116	1600,9 €	19	1.153.267	1,5
L01A - Alkilirajoči citostatiki	2.833	88	246.150 €	77	86,9 €	1	117.552	0,2
L01AA - Analogi dušikovih iperitov	1.570	87	60.123 €	56	38,3 €	1	92.275	0,1
L01AA01 - ciklofosamid	911	85	16.613 €	83	18,2 €	0	29.125	0,0
L01AA02 - klorambucil	469	83	31.934 €	42	68,1 €	0	49.850	0,1
L01AA03 - melfalan	190	119	11.576 €	103	60,9 €	0	13.300	0,0
L01AX - Drugi alkilirajoči citostatiki	1.263	89	186.027 €	88	147,3 €	1	25.277	0,0
L01AX03 - temozolomid	1.263	89	186.027 €	88	147,3 €	1	25.277	0,0
L01B - Zaviralci celične presnove (antimetaboliti)	10.046	100	1.471.182 €	97	146,4 €	5	303.207	0,4
L01BA - Analogi folne kisline	4.328	94	453.938 €	96	104,9 €	2	167.588	0,2
L01BA01 - metotreksat	4.328	94	453.938 €	96	104,9 €	2	167.588	0,2
L01BB - Analogi purinskih baz	411	86	67.626 €	67	164,5 €	0	26.040	0,0
L01BB02 - merkaptopurin	348	85	40.378 €	68	116,0 €	0	20.575	0,0
L01BB03 - tiogvanin	32	267	6.919 €	257	216,2 €	0	4.900	0,0
L01BB05 - fludarabin	31	55	20.329 €	53	655,8 €	0	565	0,0
L01BC - Analogi pirimidinskih baz	5.307	106	949.618 €	101	178,9 €	3	109.578	0,1
L01BC06 - kapecitabin	4.787	104	447.692 €	98	93,5 €	2	103.456	0,1
L01BC07 - azacitidin	2		1.958 €		979,1 €	0	0	0,0
L01BC53 - tegafur, kombinacije	132	275	39.221 €	300	297,1 €	0	3.482	0,0
L01BC59 - trifluridin, kombinacije	386	104	460.747 €	99	1193,6 €	0	2.641	0,0

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
L01E - ZAVIRALCI PROTEIN KINAZ	18.670	110	51.703.871 €	112	2769,4 €	9	503.687	0,7
L01EA - Zaviralci BCR-ABL tirozin kinaze	3.145	94	3.097.170 €	86	984,8 €	1	95.810	0,1
L01EA01 - imatinib	2.181	95	873.950 €	78	400,7 €	1	71.145	0,1
L01EA02 - dasatinib	174	105	356.632 €	68	2049,6 €	0	6.234	0,0
L01EA03 - nilotinib	666	83	1.625.164 €	88	2440,2 €	0	16.184	0,0
L01EA04 - bosutinib	115	149	191.960 €	198	1669,2 €	0	1.977	0,0
L01EA05 - ponatinib	9		49.463 €		5495,9 €	0	270	0,0
L01EB - Zaviralci tirozin kinaze receptorja za epidermalni rastni faktor (EGFR)	1.700	100	4.947.892 €	109	2910,5 €	1	44.835	0,1
L01EB01 - gefitinib	171	60	134.847 €	38	788,6 €	0	5.130	0,0
L01EB02 - erlotinib	298	60	247.311 €	40	829,9 €	0	7.015	0,0
L01EB03 - afatinib	144	61	228.765 €	61	1588,6 €	0	2.842	0,0
L01EB04 - osimertinib	1.087	161	4.336.969 €	136	3989,9 €	1	29.848	0,0
L01EC - Zaviralci B-Raf serin-treonin kinaze (BRAF)	841	101	3.590.328 €	99	4269,1 €	0	38.230	0,0
L01EC01 - vemurafenib	118	110	498.659 €	116	4225,9 €	0	2.688	0,0
L01EC02 - dabrafenib	723	99	3.091.668 €	97	4276,2 €	0	35.542	0,0
L01ED - Zaviralci kinaze anaplastičnega limfoma (ALK)	874	137	3.670.126 €	128	4199,2 €	0	25.473	0,0
L01ED01 - krizotinib	180	88	729.854 €	89	4054,7 €	0	5.238	0,0
L01ED02 - ceritinib	29	74	135.843 €	89	4684,2 €	0	870	0,0
L01ED03 - alektinib	393	118	1.893.643 €	117	4818,4 €	0	11.004	0,0
L01ED04 - brigatinib	188	319	609.064 €	221	3239,7 €	0	5.908	0,0
L01ED05 - lorlatinib	84		301.722 €		3591,9 €	0	2.453	0,0
L01EE - Zaviralci mitogen-aktivirane protein kinaze (MEK)	750	101	3.116.576 €	97	4155,4 €	0	22.104	0,0
L01EE01 - trametinib	654	98	2.578.087 €	92	3942,0 €	0	19.920	0,0
L01EE02 - kobimetinib	96	128	538.489 €	130	5609,3 €	0	2.184	0,0
L01EF - Zaviralci od ciklina odvisne kinaze (CDK)	4.078	118	8.235.269 €	113	2019,4 €	2	89.095	0,1
L01EF01 - palbociklib	2.107	103	4.549.771 €	100	2159,4 €	1	42.475	0,1
L01EF02 - ribociklib	902	92	2.189.561 €	99	2427,5 €	0	21.168	0,0
L01EF03 - abemaciclib	1.069	252	1.495.937 €	287	1399,4 €	1	25.452	0,0
L01EG - Zaviralci kinaze tarče rapamicina pri sesalcih (mTOR)	601	102	1.026.374 €	95	1707,8 €	0	14.066	0,0
L01EG02 - everolimus	601	102	1.026.374 €	95	1707,8 €	0	14.066	0,0
L01EH - Zaviralci tirozin kinaze receptorja za humani epidermalni rastni faktor 2 (HER2)	56	45	26.404 €	46	471,5 €	0	1.134	0,0
L01EH01 - lapatinib	56	45	26.404 €	46	471,5 €	0	1.134	0,0
L01EJ - Zaviralci Janusove kinaze (JAK)	1.482	97	4.837.417 €	96	3264,1 €	1	53.760	0,1
L01EJ01 - ruksolitinib	1.482	97	4.837.417 €	96	3264,1 €	1	53.760	0,1
L01EK - Zaviralci tirozin kinaze receptorja za žilni endotelijski rastni faktor (VEGFR)	14		28.580 €		2041,4 €	0	302	0,0

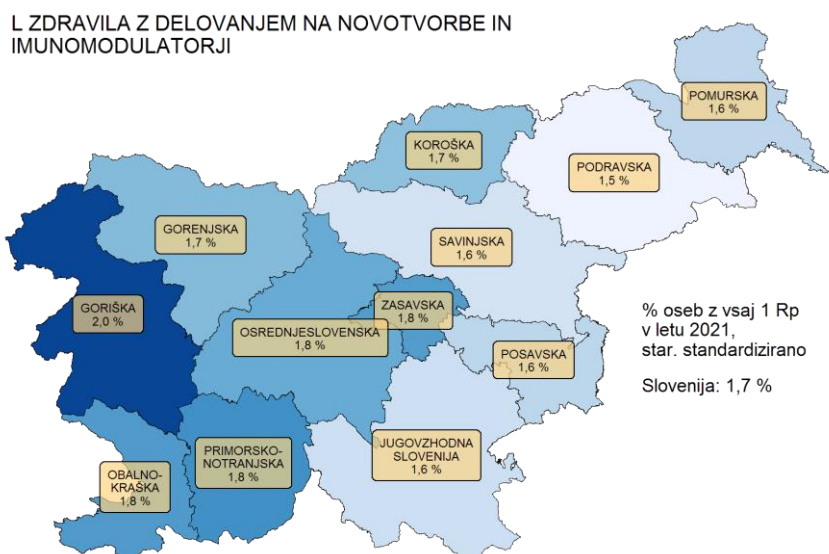
ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
L01EK01 - aksitinib	14		28.580 €		2041,4 €	0	302	0,0
L01EL - Zaviralci Brutonove tirozin kinaze (BTK)	2.168	168	10.434.374 €	143	4812,9 €	1	42.034	0,1
L01EL01 - ibrutinib	2.168	168	10.434.374 €	143	4812,9 €	1	42.034	0,1
L01EM - Zaviralci fosfatidilinozitol-3-kinaze (Pi3K)	58	252	226.686 €	279	3908,4 €	0	1.802	0,0
L01EM01 - idelalizib	5	22	17.635 €	22	3527,1 €	0	150	0,0
L01EM03 - alpelizib	53		209.050 €		3944,3 €	0	1.652	0,0
L01EX - Drugi zaviralci protein kinaz	2.903	104	8.466.678 €	111	2916,5 €	1	75.043	0,1
L01EX01 - sunitinib	463	77	905.369 €	66	1955,4 €	0	10.924	0,0
L01EX02 - sorafenib	202	67	646.455 €	68	3200,3 €	0	5.824	0,0
L01EX03 - pazopanib	394	71	434.474 €	70	1102,7 €	0	7.088	0,0
L01EX04 - vandetanib	55	204	136.341 €	199	2478,9 €	0	2.370	0,0
L01EX05 - regorafenib	344	130	867.877 €	133	2522,9 €	0	9.968	0,0
L01EX07 - kabozantinib	328	137	1.600.898 €	140	4880,8 €	0	6.890	0,0
L01EX08 - lenvatinib	47		58.012 €		1234,3 €	0	750	0,0
L01EX09 - nintedanib	926	128	1.559.288 €	128	1683,9 €	0	26.260	0,0
L01EX10 - midostavrin	111	132	1.925.190 €	120	17344,1 €	0	4.004	0,0
L01EX12 - larotrekintib	14		67.525 €		4823,2 €	0	392	0,0
L01EX13 - gilteritinib	12		206.882 €		17240,2 €	0	364	0,0
L01EX14 - entrectinib	7		58.370 €		8338,5 €	0	210	0,0
L01X - Druga zdravila z delovanjem na novotvorbe (citostatiki)	8.248	110	10.290.389 €	153	1247,6 €	4	228.822	0,3
L01XF - Retinoidi za zdravljenje raka	1	13	817 €	7	816,8 €	0	0	0,0
L01XF01 - tretinoin	1	100	817 €	200	816,8 €	0	0	0,0
L01XG - Zaviralci proteasoma	479	107	1.832.448 €	105	3825,6 €	0	9.057	0,0
L01XG01 - bortezomib	1		235 €		234,8 €	0	0	0,0
L01XG03 - iksazomib	478	107	1.832.214 €	105	3833,1 €	0	9.057	0,0
L01XJ - Zaviralci signalne poti Hedgehog	117	75	596.058 €	83	5094,5 €	0	3.724	0,0
L01XJ01 - vismodegib	117	75	596.058 €	83	5094,5 €	0	3.724	0,0
L01XK - Zaviralci poly (ADP-riboza) polimeraze (PARP)	1.614	221	6.077.595 €	209	3765,5 €	1	32.300	0,0
L01XK01 - olaparib	1.318	181	4.742.635 €	163	3598,4 €	1	23.790	0,0
L01XK02 - niraparib	283		1.283.739 €		4536,2 €	0	8.120	0,0
L01XK04 - talazoparib	13		51.221 €		3940,1 €	0	390	0,0
L01XX - Druga zdravila z delovanjem na novotvorbe (citostatiki)	6.037	98	1.783.471 €	136	295,4 €	3	183.741	0,2
L01XX05 - hidroksikarbamid	4.300	100	256.252 €	89	59,6 €	2	129.825	0,2
L01XX35 - anagrelid	1.415	82	367.457 €	81	259,7 €	1	46.475	0,1
L01XX52 - venetoklaks	322	181	1.159.761 €	202	3601,7 €	0	7.441	0,0
L02 - ENDOKRINO ZDRAVLJENJE	45.004	94	17.956.519 €	134	399,0 €	21	3.794.844	4,9
L02A - Hormoni in sorodne učinkovine	1.603	109	268.522 €	110	167,5 €	1	116.259	0,2
L02AB - Progestogeni	1.558	109	265.817 €	110	170,6 €	1	114.180	0,1
L02AB01 - megestrol	1.558	109	265.817 €	110	170,6 €	1	114.180	0,1

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
L02AE - Analogi gonadotropin sproščajočih hormonov	45	90	2.705 €	85	60,1 €	0	2.079	0,0
L02AE03 - goserelin	2	50	123 €	40	61,5 €	0	56	0,0
L02AE04 - triptorelin	43	93	2.582 €	90	60,1 €	0	2.023	0,0
L02B - Hormonski antagonisti in sorodne učinkovine	43.401	93	17.687.997 €	135	407,5 €	21	3.678.585	4,8
L02BA - Antiestrogeni	8.759	81	265.722 €	90	30,3 €	4	715.365	0,9
L02BA01 - tamoksifen	8.759	81	265.722 €	90	30,3 €	4	715.365	0,9
L02BB - Antiandrogeni	9.035	97	14.006.527 €	142	1550,3 €	4	897.092	1,2
L02BB03 - bikalutamid	4.949	80	688.940 €	86	139,2 €	2	762.972	1,0
L02BB04 - enzalutamid	2.871	96	8.971.319 €	105	3124,8 €	1	92.288	0,1
L02BB05 - apalutamid	1.102	776	3.940.489 €	789	3575,8 €	1	38.220	0,0
L02BB06 - darolutamid	113		405.779 €		3591,0 €	0	3.612	0,0
L02BG - Zaviralci aromataze	24.791	96	894.961 €	107	36,1 €	12	2.037.808	2,6
L02BG03 - anastrozol	5.282	84	183.697 €	93	34,8 €	3	430.108	0,6
L02BG04 - letrozol	18.249	100	572.712 €	110	31,4 €	9	1.507.830	2,0
L02BG06 - eksemestan	1.260	104	138.552 €	115	110,0 €	1	99.870	0,1
L02BX - Drugi hormonski antagonisti in sorodne učinkovine	816	109	2.520.788 €	119	3089,2 €	0	28.320	0,0
L02BX03 - abirateron	816	109	2.520.788 €	119	3089,2 €	0	28.320	0,0
L03 - ZDRAVILA ZA SPODBUJANJE IMUNSKJE ODZIVNOSTI	14.968	98	5.747.474 €	95	384,0 €	7	348.325	0,5
L03A - Zdravila za spodbujanje imunske odzivnosti	14.968	98	5.747.474 €	95	384,0 €	7	348.325	0,5
L03AA - Kolonije spodbujajoči faktorji	9.673	108	2.343.419 €	104	242,3 €	5	158.865	0,2
L03AA02 - filgrastim	2.482	105	338.397 €	104	136,3 €	1	13.165	0,0
L03AA13 - pegfilgrastim	6.590	108	1.836.184 €	104	278,6 €	3	133.420	0,2
L03AA14 - lipegfilgrastim	601	115	168.838 €	113	280,9 €	0	12.280	0,0
L03AB - Interferoni	3.084	81	1.903.826 €	86	617,3 €	1	131.425	0,2
L03AB07 - interferon beta-1a	1.332	80	917.318 €	82	688,7 €	1	82.303	0,1
L03AB08 - interferon beta-1b	898	88	607.652 €	83	676,7 €	0	33.156	0,0
L03AB11 - peginterferon alfa-2a	634		231.309 €		364,8 €	0	9.260	0,0
L03AB13 - peginterferon beta-1a	214	81	136.526 €	85	638,0 €	0	6.580	0,0
L03AB15 - ropeginterferon alfa-2b	6		11.021 €		1836,9 €	0	126	0,0
L03AX - Druga zdravila za spodbujanje imunske odzivnosti	2.210	91	1.500.222 €	95	678,8 €	1	58.036	0,1
L03AX03 - BCG cepivo proti tuberkulozi	1		1.575 €		1575,2 €	0	0	0,0
L03AX13 - glatiramerijev acetat	2.209	91	1.498.647 €	95	678,4 €	1	58.036	0,1
L04 - ZDRAVILA ZA ZAVIRANJE IMUNSKJE ODZIVNOSTI	118.086	103	70.508.453 €	108	597,1 €	56	5.634.368	7,3
L04A - Zdravila za zaviranje imunske odzivnosti	118.086	103	70.508.453 €	108	597,1 €	56	5.634.368	7,3
L04AA - Zdravila za selektivno zaviranje imunske odzivnosti	27.179	104	14.422.294 €	111	530,6 €	13	1.246.513	1,6
L04AA06 - mikofenolna kislina	8.295	94	1.374.050 €	88	165,6 €	4	423.800	0,6
L04AA10 - sirolimus	73	146	22.604 €	189	309,6 €	0	2.200	0,0

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
L04AA13 - leflunomid	6.352	93	467.673 €	91	73,6 €	3	401.745	0,5
L04AA18 - everolimus	818	95	347.964 €	100	425,4 €	0	44.410	0,1
L04AA27 - fingolimod	2.335	89	3.364.689 €	93	1441,0 €	1	72.100	0,1
L04AA29 - tofacitinib	1.608	100	1.054.235 €	98	655,6 €	1	50.291	0,1
L04AA31 - teriflunomid	2.449	96	1.703.055 €	98	695,4 €	1	72.464	0,1
L04AA32 - apremilast	1.217	110	697.646 €	89	573,3 €	1	34.789	0,0
L04AA33 - vedolizumab	1.032		593.710 €		575,3 €	0	33.720	0,0
L04AA37 - baricitinib	1.302	104	1.200.490 €	105	922,0 €	1	45.196	0,1
L04AA40 - kladribin	406	122	2.555.296 €	120	6293,8 €	0	42.471	0,1
L04AA42 - siponimod	315		472.130 €		1498,8 €	0	8.118	0,0
L04AA44 - upadakitinib	977	1954	568.752 €	1949	582,1 €	0	15.210	0,0
L04AB - Zaviralci tumorje- nekrotizirajočega faktorja alfa (TNF-alfa)	30.764	101	13.927.395 €	91	452,7 €	15	953.258	1,2
L04AB01 - etanercept	5.424	93	2.618.583 €	94	482,8 €	3	155.143	0,2
L04AB04 - adalimumab	20.063	103	7.305.421 €	90	364,1 €	10	632.628	0,8
L04AB05 - certolizumab pegol	1.871	103	1.271.532 €	91	679,6 €	1	54.343	0,1
L04AB06 - golimumab	3.406	99	2.731.859 €	92	802,1 €	2	111.145	0,1
L04AC - Zaviralci interleukinov	19.724	121	28.048.815 €	124	1422,1 €	9	1.186.771	1,5
L04AC03 - anakinra	473	150	322.433 €	131	681,7 €	0	10.521	0,0
L04AC05 - ustekinumab	4.199	126	9.118.155 €	124	2171,5 €	2	628.083	0,8
L04AC07 - tocilizumab	2.285	123	1.913.893 €	119	837,6 €	1	75.719	0,1
L04AC10 - sekukinumab	6.391	103	6.057.712 €	104	947,9 €	3	196.290	0,3
L04AC13 - iksekizumab	2.149	115	1.985.811 €	116	924,1 €	1	61.655	0,1
L04AC14 - sarilumab	349	103	279.638 €	103	801,3 €	0	9.819	0,0
L04AC16 - guselkumab	2.325	160	4.329.535 €	133	1862,2 €	1	130.704	0,2
L04AC18 - risankizumab	1.553	177	4.041.637 €	176	2602,5 €	1	73.980	0,1
L04AD - Zaviralci kalcinevrina	15.251	98	2.614.907 €	101	171,5 €	7	392.782	0,5
L04AD01 - ciklosporin	4.287	94	215.783 €	59	50,3 €	2	88.135	0,1
L04AD02 - takrolimus	10.964	100	2.399.124 €	107	218,8 €	5	304.647	0,4
L04AX - Druga zdravila za zaviranje imunске odzivnosti	25.168	96	11.495.042 €	97	456,7 €	12	1.855.045	2,4
L04AX01 - azatioprin	4.345	87	167.721 €	91	38,6 €	2	267.700	0,3
L04AX02 - talidomid	189	55	74.994 €	47	396,8 €	0	3.906	0,0
L04AX03 - metotreksat	11.506	96	291.181 €	99	25,3 €	5	1.315.750	1,7
L04AX04 - lenalidomid	2.395	118	3.187.110 €	86	1330,7 €	1	70.445	0,1
L04AX05 - pirfenidon	611	100	1.374.207 €	102	2249,1 €	0	18.069	0,0
L04AX06 - pomalidomid	224	109	1.821.363 €	105	8131,1 €	0	5.957	0,0
L04AX07 - dimetilfumarat	5.898	98	4.578.464 €	102	776,3 €	3	173.219	0,2

Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorje prejema (L) 1,7 % prebivalcev, kar je 0,1 % več kot leto prej. Največ so jih predpisali v goriški regiji (2,0 %), sledijo primorsko-notranjska regija, obalno-kraška, zasavska ter osrednjeslovenska regija, povsod je ta zdravila prejelo 1,8 % prebivalcev. V vseh

teh regijah je opazen porast predpisovanja. Najmanj zdravil so predpisali v podravski (1,5 %) ter v savinjski, pomurski in posavski regiji (1,6 %). (slika 4.19).

Slika 4.19: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

L01 Zdravila z delovanjem na novotvorbe (citostatiki)

V letu 2021 je bilo izdanih 39,8 tisoč receptov (indeks 105) za zdravila z delovanjem na novotvorbe v vrednosti 63,7 milijonov evrov (indeks 116). Citostatiki predstavljajo 18,3 % delež receptov in 40 % delež stroškov skupine L.

Predpisanih je bilo 2.833 receptov (indeks 88) za **alikirajoče citostatike (L01A)**, največ za *analoge dušikovih iperitov (L01AA)*, 1.570 receptov (indeks 87), največ ciklofosamid (L01AA01) na 911 receptih (indeks 85) ter *drugi alikirajoči citostatiki (L01AX)*, vsa *temozolomid (L01AX03)*.

Predpisanih je bilo 10 tisoč receptov za **zaviralce celične presnove (antimetaboliti) (L01B)** (indeks 100). Največ je bilo predpisanih zdravil podskupine *analogi pirimidinskih baz (L01BC)*, največ *kapecitabin (L01BC06)* s 4.787 recepti (indeks 104) in *metotreksat (L01BA01)* z 4.328 recepti (indeks 94) iz podskupine *analogi folne kisline (L01BA)*.

Sam *kapecitabin* nima citostatičnega učinka. Šele po absorpciji v telesu se spremeni v aktivno citostatično učinkovino (bolj v tumorskem tkivu kot v zdravih tkivih). Predpisujejo ga za zdravljenje raka debelega črevesa, danke, želodca in raka dojke ter za preprečevanje novega pojava raka debelega črevesa po kompletni odstranitvi tumorja z operacijo.

Metotreksat je Evropski uniji odobren za dve skupini indikacij z različno shemo odmerjanja:

- zdravljenje raka, pri katerem je pogostnost jemanja odvisna od režima zdravljenja in lahko vključuje jemanje zdravila vsak dan;
- zdravljenje vnetnih bolezni vključno z revmatoidnim artritisom, psorizao (luskavico) in Chrohnovo boleznijo, kjer zdravljenje poteka z majhnimi odmerki enkrat na teden.

Predpisanih je bilo 18.670 receptov (indeks 110) za **zaviralce proteinskih kinaz (L01E)** v vrednosti 51,7 milijona EUR (indeks 112).

Podskupina zajema veliko število učinkovin, najbolj pogosto se uporablja *imatinib* (L01EA01) z 2.181 recepti (indeks 95) v vrednosti 873,9 tisoč EUR (indeks 78). Predpisovanje in izdaja zdravila je le na recept, zdravilo pa se uporablja samo v bolnišnicah, predvsem za novo diagnosticirano kronično mieloično levkemijo. Izjemoma se lahko uporablja pri nadaljevanju zdravljenja na domu ob odpustu iz bolnišnice in nadaljnjem zdravljenju.

Opomba:

Z letom 2021 se je spremenila ATC koda za imatinib, in sicer je bila prej L01XE01, nova pa je L01EA01.

Zaviralci tirozin-kinaz so multitarčna zdravila, ki prek zaviranja različnih celičnih procesov učinkujejo pri več vrstah rakavih bolezni. Čeprav so stranski učinki ob zaviralcih tirozinskih kinaz v splošnem prenosljivi, pa so lahko tudi resni in povzročajo nemalo preglavic bolnikom, ki prejemajo zdravila dolgotrajno. Pogosto je potrebno zmanjšanje odmerkov ali prehodna ukinitvev, redkeje pa se odločimo za trajno prekinitev zdravljenja. (22).

Predpisanih je bilo 1.069 receptov (indeks 252) za *amebaciklib* (L01EF03) iz podskupine **zaviralci od ciklina odvisne kinaze (CDK) (L01EF)**. Amebaciklib je indiciran zdravljenje lokalno napredovalega ali metastatskega na hormonske receptorje pozitivnega (HR+) in na receptorje humanega epidermalnega rastnega faktorja 2 (HER2-) negativnega raka dojke v kombinaciji z zaviralcem aromataze ali s fulvestrantom, in sicer kot začetno hormonsko zdravljenje ali pri ženskah, ki so predhodno že prejemale hormonsko zdravljenje. Predpisovanje je omejeno na interniste onkologe.

Predpisanih je bilo tudi 8.248 receptov (indeks 110) za **druga zdravila za zdravljenje novotvorb (citostatiki) (L01X)** v vrednosti 10,3 milijona evrov (indeks 111).

V tej podskupini so najbolj pogosto predpisana **druga zdravila z delovanjem na novotvorbe (citostatike) (L01XX)**, predpisanih je bilo 6.037 receptov (indeks 98) v vrednosti 1,8 milijona evrov (indeks 136), največ za hidoroksikarbamid (L01XX05).

Največji porast (indeks 221) predpisovanja je bil pri **zaviralcih poly (ADP-riboza) polimeraze (PARP) (L01XK)**, predpisanih je bilo 1.614 receptov (indeks 221).

L02 Endokrino zdravljenje

Predpisanih je bilo 45 tisoč receptov (indeks 94) za zdravila za endokrino zdravljenje v vrednosti 17,9 milijonov evrov (indeks 134). Povprečna vrednost enega recepta z zdravili za endokrino zdravljenje je znašala 399 EUR.

V skupini **hormonov in sorodnih učinkovin (L02A)** je bilo predpisanih 1.603 receptov (indeks 109) za **progestogene (L02AB)** z edinim zdravilom *megestrolom* (L02AB01). Uporabljamo ga pri zdravljenju napredovalega raka dojke (če tumorja ni mogoče odstraniti z operacijo, če se bolezen po operaciji ponovi ali tumor metastazira), lahko pa tudi pri zdravljenju anoreksije (pomanjkanje ali izguba apetita) ali izgube telesne mase zaradi maligne bolezni ali sindroma pridobljene imunske pomanjkljivosti (AIDS).

Zdravniki so predpisovali predvsem **hormonske antagonist in sorodne učinkovine (L02B)**, predpisanih je bilo 43 tisoč receptov (indeks 93) v vrednosti 17,7 milijona evrov (indeks 135).

Predpisanih je bilo 8.759 receptov (indeks 81) za *antiestrogene (L02BA)* v vrednosti 265.722 EUR (indeks 90). Vsa zdravila so *tamoksifen (L02BA01)*, ki se vpleta v delovanje ženskega spolnega hormona estrogena v različnih tkivih telesa. Pri bolnicah z rakom dojke preprečuje vezavo estrogena na receptorska mesta v tumorju.

Predpisanih je bilo 9.035 receptov (indeks 81) za *antiandrogene (L02BB)*. Največ je bilo izdanih zdravil z *bikalutamidom (L02BB03)* na 4,9 tisoč receptih (indeks 80), ki se uporablja za zdravljenje napredovalega raka prostate v kombinaciji z analogom hormona, ki sprošča luteinizirajoči hormon (LHRH) ali kirurško kastracijo. Sledi predpisovanje *enzalutamida (L02BB04)*, predpisanih je bilo 2.871 receptov (indeks 96) v vrednosti 8,9 milijona evrov (indeks 105).

V skupini zdravil za endokrino zdravljenje je bilo največ predpisanih *zaviralcev aromataz (L02BG)*, predpisanih je bilo 24,8 tisoč receptov (indeks 96). Predpisovala so se predvsem zdravila z *letrozolom (L02BG04)* na 18,2 tisoč receptih (indeks 100) in *anastrozolom (L02BG03)* na 5,3 tisoč receptih (indeks 84).

L03 Zdravila za spodbujanje imunske odzivnosti

V letu 2021 je bilo predpisanih 14,9 tisoč receptov (indeks 98) v vrednosti 5,7 milijona evrov (indeks 95).

Vsa zdravila so bila uvrščena v skupino **zdravil za spodbujanje imunske odzivnosti (L03A)**.

V podskupini *kolonije spodbujajoči faktorji (L03AA)* je bilo predpisanih 9,7 tisoč receptov (indeks 108). Najpogosteje je bil predpisan *pegfilgrastim (L03AA13)* na 6.590 receptih (indeks 108) ter *filgrastim (L03AA02)* na 2.482 receptih (indeks 105).

V podskupini *interferonov (L03AB)* je bilo predpisanih 3.084 receptov (indeks 81) v vrednosti 1,92 milijona evrov (indeks 86). Predpisanih je bilo 131.425 DDD oz. 0,2 DID interferonov (L03AB).

V tej skupini je bilo predpisanih za *interferon beta-1a (L03AB07)* 1.332 receptov (indeks 80) in 898 receptov za *interferon beta-1b (L03AB08)* (indeks 88).

L04 Zdravila za zaviranje imunske odzivnosti

Predpisanih je bilo 118 tisoč receptov (indeks 103) za zdravila za zaviranje imunske odzivnosti (L04) v vrednosti 70,5 milijona evrov (indeks 108).

Vsa zdravila spadajo v **skupino zdravil za zdravljenje imunske odzivnosti (L04A)**.

Največ predpisanih receptov je bilo v podskupini *zaviralci tumorje-nekrotizirajočega faktorja alfa (TNF-alfa) (L04AB)*. Zanje je bilo predpisanih 30,8 tisoč receptov (indeks 101) in porabljenih 13,9 milijona evrov (indeks 91).

Najpogosteje predpisani učinkovini sta bili *adalimumab (L04AB04)* z 20 tisoč recepti (indeks 103) v vrednosti 7,3 milijona evrov (indeks 90) in *etanercept (L04AB01)* s 5,4 tisoč recepti v vrednosti 2,6 milijona evrov.

Adalimumab je rekombinantno humano monoklonsko protitelo, zdravljenje mora uvesti in nadzorovati zdravnik specialist, izkušen v diagnosticiranju in zdravljenju revmatoidnega artritisa, poliartikularnega juvenilnega idiopatskega artritisa, psoriatičnega artritisa, ankilozirajočega spondilitisa, Crohnove bolezni ali psoriaze.

Druga večja podskupina so *zdravila za selektivno zaviranje imunske odzivnosti (L04AA)*, predpisanih je bilo 27,2 tisoč receptov za ta zdravila (indeks 104). Največkrat predpisana so bila zdravila z *mikofenolno kislino (L04AA06)* s 8.295 recepti (indeks 94) in *leflunomidom (L04AA13)* s 6.352 recepti (indeks 93). Narašča predpisovanje *upadakitiniba (L04AA44)*, ki je indiciran za zdravljenje revmatoidnega artritisa in psoriatičnega artritisa pri odraslih bolnikih, ki se niso zadostno odzvali na predhodno zdravljenje, za zdravljenje ankilozirajočega spondilitisa pri odraslih bolnikih, ki se niso zadostno odzvali na predhodno konvencionalno zdravljenje. Zdravilo lahko indicira revmatolog ali revmatološko usmerjen internist na osnovi izpolnjenih pogojev za uvedbo in prenehanje zdravljenja z biološkim zdravilom in je bolnik vpisan in voden v elektronskem registru BioRx.si. Predpisan je bil na 977 receptih (indeks 1954).

Narašča tudi predpisovanje *zaviralcev interleukinov (L04AC)*, predpisanih je bilo 19,7 tisoč receptov (indeks 121). Najpogosteje predpisan interleukin je bil *sekukinumab (L04AC10)* na 6.391 receptih (indeks 103). Sledi *usekinumab (L04AC03)* s 4.199 recepti (indeks 126) in *guselkumab (L04AC16)*, ki se uporablja za zdravljenje zmerne do hude psoriaze. Predpisanih je bilo 2.325 receptov (indeks 160).

V skupini *zaviralcev kalcinevrina (L04AD)* je bilo predpisanih 15,2 tisoč receptov (indeks 98) v vrednosti 2,6 milijona evrov (indeks 101). Najpogosteje sta bila predpisana *takrolimus (L04AD02)* z 10,9 tisoč recepti (indeks 100) v vrednosti 2,4 milijona evrov (107) in *ciklosporin (L04AD01)* s 4,3 tisoč recepti v vrednosti 215,8 tisoč evri.

Od *drugih zdravil za zaviranje imunske odzivnosti (L04AX)* so zdravniki predpisovali predvsem *metotreksat (L04AX03)* z 11,5 tisoč recepti (indeks 96) v vrednosti 291 tisoč evrov (indeks 96). Uporablja se za zdravljenje vnetnih bolezni, pomembno je odmerjanje. Sledil je *azatioprin (L04AX01)* s 4.345 recepti (indeks 87) v vrednosti 167,7 tisoč evrov (indeks 91).

Lenalidomid (L04AX04) je bil predpisan na 2.395 receptih (indeks 118) v vrednosti 3,2 milijona evrov (indeks 86). Zdravilo lenalidomid je indicirano za vzdrževalno zdravljenje odraslih bolnikov z novo diagnosticiranim diseminiranim plazmocitomom.

4.9 Zdravila za bolezni mišično – skeletnega sistema (ATC skupina M)

V letu 2021 je bilo izdanih 1,2 milijon receptov (indeks 103) z zdravili za bolezni mišično - skeletnega sistema (M), ki so razvrščena v šest skupin, v vrednosti 19,8 milijona evrov (indeks 104).

Predpisanih je bilo 50.590.891 DDD, to je 65,8 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini zdravil s protivnetnim in protirevmatičnim učinkom (M01) (tabela 4.10).

Tabela 4.10: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupni zdravil za bolezni mišično-skeletnega sistema (M) v letu 2021.

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
M - ZDRAVILA ZA BOLEZNI MIŠIČNO-SKELETNEGA SISTEMA	1.175.390	103	19.791.392 €	104	16,8 €	558	50.590.891	65,8
M01 - ZDRAVILA S PROTIVNETNIM IN PROTIREVMATIČNIM UČINKOM	925.652	103	7.941.523 €	102	8,6 €	439	34.932.633	45,4
M01A - Nesteroidna protivnetna in protirevmatična zdravila	925.652	103	7.941.523 €	102	8,6 €	439	34.932.633	45,4
M01AB - Derivati očetne kisline in sorodne učinkovine	237.503	93	1.910.732 €	92	8,0 €	113	8.569.098	11,1
M01AB01 - indometacin	2.396	90	14.564 €	98	6,1 €	1	31.718	0,0
M01AB05 - diklofenak	234.438	99	1.888.701 €	101	8,1 €	111	8.516.395	11,1

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
M01AB08 - etodolak	669	4	7.467 €	4	11,2 €	0	20.985	0,0
M01AC - Oksikami	20.921	104	194.667 €	103	9,3 €	10	923.960	1,2
M01AC06 - meloksikam	20.921	104	194.667 €	103	9,3 €	10	923.960	1,2
M01AE - Derivati propionske kisline	603.451	107	4.953.576 €	106	8,2 €	286	22.208.305	28,9
M01AE01 - ibuprofen	186.385	111	1.261.586 €	112	6,8 €	88	3.339.695	4,3
M01AE02 - naproksen	383.597	106	3.471.804 €	105	9,1 €	182	18.107.258	23,5
M01AE03 - ketoprofen	33.378	98	219.055 €	94	6,6 €	16	760.462	1,0
M01AE51 - ibuprofen, kombinacije	91	910	1.131 €	726	12,4 €	0	890	0,0
M01AH - Koksibi	63.727	106	881.642 €	108	13,8 €	30	3.230.104	4,2
M01AH01 - celekoksib	1.958	112	30.657 €	107	15,7 €	1	120.900	0,2
M01AH05 - etorikoksib	61.769	106	850.985 €	108	13,8 €	29	3.109.204	4,0
M01AX - Druge nesteroidne protivnetne in protirevmatične učinkovine	50	114	905 €	112	18,1 €	0	1.167	0,0
M01AX05 - glukozamin	50	114	905 €	112	18,1 €	0	1.167	0,0
M02 - ZDRAVILA ZA LOKALNO ZDRAVLJENJE MIŠIČNIH IN SKLEPNIH BOLEČIN	4.869	109	58.612 €	113	12,0 €	2	462.015	0,6
M02A - Zdravila za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin	4.869	109	58.612 €	113	12,0 €	2	462.015	0,6
M02AA - Protivnetna nesteroidna zdravila za lokalno zdravljenje	4.489	106	52.350 €	108	11,7 €	2	424.025	0,6
M02AA10 - ketoprofen	2.912	110	36.476 €	109	12,5 €	1	327.600	0,4
M02AA15 - diklofenak	1.577	99	15.874 €	106	10,1 €	1	96.425	0,1
M02AX - Druga zdravila za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin	380	158	6.262 €	169	16,5 €	0	37.990	0,0
M02AX10 - razne učinkovine	2	17	21 €	18	10,7 €	0	190	0,0
M03 - MIŠIČNI RELAKSANTI	63.704	104	934.500 €	105	14,7 €	30	1.161.620	1,5
M03A - Mišični relaksanti s perifernim delovanjem	43	187	22.977 €	169	534,3 €	0	0	0,0
M03AB - Derivati holina	1		103 €		103,0 €	0	0	0,0
M03AB01 - suksametonium	1		103 €		103,0 €	0	0	0,0
M03AX - Drugi periferno delujoči mišični relaksanti	42	183	22.874 €	168	544,6 €	0	0	0,0
M03AX01 - botulinski toksin	42	183	22.874 €	168	544,6 €	0	0	0,0
M03B - Mišični relaksanti s centralnim delovanjem	63.661	104	911.523 €	104	14,3 €	30	1.161.620	1,5
M03BX - Druge centralno delujoče učinkovine	63.661	104	911.523 €	104	14,3 €	30	1.161.620	1,5
M03BX01 - baklofen	7.108	93	255.353 €	99	35,9 €	3	353.095	0,5
M03BX02 - tizanidin	56.553	106	656.170 €	106	11,6 €	27	808.525	1,1

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
M04 - ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE PROTINA	99.549	100	1.009.184 €	100	10,1 €	47	3.310.822	4,3
M04A - Zdravila za zdravljenje protina	99.549	100	1.009.184 €	100	10,1 €	47	3.310.822	4,3
M04AA - Zdravila za zaviranje nastajanja sečne kisline	97.788	99	974.217 €	99	10,0 €	46	3.265.172	4,2
M04AA01 - alopurinol	94.654	99	889.140 €	102	9,4 €	45	3.043.748	4,0
M04AA03 - febuksostat	3.134	97	85.077 €	77	27,1 €	1	221.424	0,3
M04AC - Zdravila brez vpliva na metabolizem sečne kisline	1.761	166	34.967 €	143	19,9 €	1	45.650	0,1
M04AC01 - kolhicin	1.761	166	34.967 €	143	19,9 €	1	45.650	0,1
M05 - ZDRAVILA ZA BOLEZNI KOSTI	81.489	102	7.717.474 €	104	94,7 €	39	10.722.920	13,9
M05B - Zdravila z učinkom na strukturo in mineralizacijo kosti	81.489	102	7.717.474 €	104	94,7 €	39	10.722.920	13,9
M05BA - Difosfonati	26.208	98	704.486 €	99	26,9 €	12	2.359.460	3,1
M05BA04 - alendronska kislina	312	67	6.275 €	70	20,1 €	0	20.188	0,0
M05BA06 - ibandronska kislina	15.548	95	242.193 €	94	15,6 €	7	1.401.960	1,8
M05BA07 - risedronska kislina	10.342	107	455.637 €	107	44,1 €	5	937.018	1,2
M05BA08 - zoledronska kislina	6	200	381 €	240	63,5 €	0	294	0,0
M05BB - Difosfonati, kombinacije	17.315	95	333.712 €	55	19,3 €	8	1.461.264	1,9
M05BB03 - alendronska kislina in holekalciferol	17.315	95	333.712 €	55	19,3 €	8	1.461.264	1,9
M05BX - Druga zdravila z učinkom na strukturo in mineralizacijo kosti	37.966	108	6.679.276 €	109	175,9 €	18	6.902.196	9,0
M05BX04 - denozumab	37.966	108	6.679.276 €	109	175,9 €	18	6.902.196	9,0
M09 - DRUGA ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE MOTENJ MIŠIČNO-SKELETNEGA SISTEMA	127	112	2.130.099 €	116	16772,4 €	0	881	0,0
M09A - Druga zdravila za zdravljenje motenj mišično-skeletnega sistema	127	112	2.130.099 €	116	16772,4 €	0	881	0,0
M09AX - Druga zdravila za zdravljenje motenj mišično-skeletnega sistema	127	112	2.130.099 €	116	16772,4 €	0	881	0,0
M09AX01 - hialuronska kislina	2	17	264 €	29	131,8 €	0	39	0,0
M09AX03 - ataluren	125	124	2.129.836 €	117	17038,7 €	0	842	0,0

M01 Zdravila s protivnetnim in protirevmatičnim učinkom

Zdravila s protivnetnim in protirevmatičnim učinkom (M01) so najpogosteje predpisana zdravila, predstavljala so 78,7 % delež v številu receptov, predpisanih je bilo 925,6 tisoč receptov (indeks 103) v vrednosti 7,9 milijona evrov (indeks 102). Predpisanih je bilo 34.932.633 DDD oz. 45,4 DID. Povprečna vrednost enega recepta podskupine M01, ki je bila 8,6 EUR, enako kot leto prej.

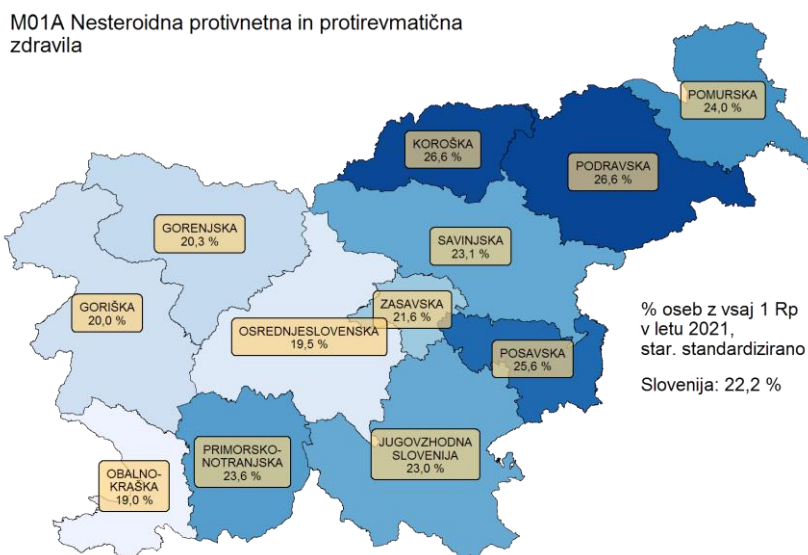
Vsa zdravila v tej skupini so **nesteroidna protivnetna in protirevmatična zdravila (M01A)**.

Najpogosteje so bili najpogosteje predpisani *derivati propionske kisline (M01AE)* s 603,5 tisoč recepti (indeks 107), med njimi *naproksen (M01AE02)* s 383.597 recepti (indeks 106), za katerega je bilo porabljenih 3,5 milijona evrov (indeks 105). Drugi najpogosteje predpisan derivat propionske kisline je bil *ibuprofen (M01AE01)*, ki je bil predpisan na 186 tisoč receptih (indeks 111) in porabljenih 1,2 milijona evrov (indeks 112). Sledil je *ketoprofen (M01AE03)* z 33 tisoč recepti (indeks 98) v vrednosti 219 tisoč evrov (indeks 94). Skupno je bilo porabljenih 22.208.305 DDD oz. 28,9 DID derivatov propionske kisline.

Predpisanih je bilo 237,5 tisoč receptov (indeks 93) za *derivate očetne kisline (M01AB)*; najpogosteje je bil predpisan *diklofenak (M01AB05)* s 234 tisoč recepti (indeks 99), za katerega je bilo porabljenih 1,9 milijona evrov (indeks 101).

Tudi v letu 2021 se kaže porast predpisovanja nesteroidnih protivnetnih in protirevmatičnih zdravil (M01A), saj je ta zdravila prejelo 22,2 % prebivalcev, v letu 2020 prejelo pa 21,4 % prebivalcev, leta 2019 jih je bilo 23,9 %, leta 2018 pa 24,1 %.

Največ teh zdravil je bilo predpisanih v podravski regiji (26,6 %, leto prej 25,5 %) in koroški regiji (26,6 %, leto prej 25,2 %) ter posavski regiji (25,6 %) (slika 4.20).

Slika 4.20: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana nesteroidna protivnetna in protirevmatična zdravila (M01A) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

M02 Zdravila za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin

Predpisanih je bilo 4.869 receptov z zdravili za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin (indeks 109), v vrednosti 58,6 tisoč evrov (indeks 113). Povprečna vrednost enega recepta se ni bistveno spremenila in je znašala 12 EUR.

Vsa predpisana so bila v skupini **zdravila za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin (M02A)**, podskupina *protivnetna nesteroidna zdravila za lokalno zdravljenje (M02AA)*. Največ je bilo predpisanega *ketoprofena (M02AA10)* s 2.912 recepti (indeks 110) in *diklofenaka (M02AA15)* z 1.577 recepti (indeks 99). Zdravila za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin se lahko dobijo v lekarnah tudi brez recepta, zato je njihova dejanska poraba znatno večja od prikazane.

M03 Mišični relaksanti

Predpisanih je bilo skoraj 63,7 tisoč receptov za mišične relaksante (indeks 104). Večina, 63,6 tisoč receptov so bili **mišični relaksanti s centralnim delovanjem (M03B)**, vsi v podskupini *druge centralno delujoče učinkovine (M03BX)*. Največ je bilo predpisanega *tizanidina (M03BX02)*, 56,5 tisoč receptov (indeks 106) in *baklofena (M03BX01)* na 7.108 receptih (indeks 93).

M04 Zdravila za zdravljenje protina

Predpisanih je bilo 99,5 tisoč receptov s predpisanimi zdravili za zdravljenje protina (M04) (indeks 100) v vrednosti 1 milijon EUR (indeks 100). Povprečna vrednost enega recepta je bila 10,1 EUR.

Vsa zdravila spadajo v skupino **zdravil za zdravljenje protina (M04A)** in podskupino *zdravila, ki zavirajo nastajanje sečne kisline (M04AA)*. Večina predpisanih zdravil je vsebovala *alopurinol (M04AA01)* z 94,6 tisoč recepti (indeks 99) v vrednosti 889 tisoč evrov (indeks 102). Predpisano je bilo tudi 3.134 receptov za *febukostat (M04AA03)* (indeks 97), v vrednosti 85 tisoč evrov (indeks 77).

M05 Zdravila za bolezni kosti

Predpisanih je bilo 81,5 tisoč receptov za zdravila za bolezni kosti (indeks 102). Zdravila za bolezni kosti predstavljajo le 6,9 % delež skupine M in drugi največji vrednostni delež z 38,9 % vrednosti zdravil skupine M. Povprečna vrednost enega recepta je znašala 94,7 EUR. Predpisanih je bilo 10.722.920 DDD oz. 13,9 DID teh zdravil. Vsa predpisana zdravila te skupine spadajo v skupino **zdravil z učinkom na strukturo in mineralizacijo kosti (M05B)** in so razdeljena v tri večje podskupine.

Prva podskupina so zdravila z *difosfonati (M05BA)*, ki so prva izbira pri zdravljenju osteoporoze, predpisanih je bilo 26,2 tisoč receptov (indeks 98), največkrat je bila predpisana *ibandronska kislina (M05BA06)* s 15,5 tisoč recepti (indeks 95) v vrednosti skoraj 242,2 tisoč evrov (indeks 94). Difosfonati so najpogosteje predpisovana zdravila za zdravljenje osteoporoze, saj so močni zaviralci kostne razgradnje.

V podskupini *difosfonatov in kombinacij (M05BB)* je bilo predpisanih 17,3 tisoč receptov (indeks 95), vsi *alendronska kislina v kombinaciji s holekalciferolom (M05BB03)*, v vrednosti 333,7 tisoč evrov (indeks 55).

Največja podskupina pa so *druga zdravila z učinkom na strukturo in mineralizacijo kosti (M05BX)* predpisanih je bilo 37,9 tisoč receptov (indeks 108). Vsa zdravila so bila *denozumab (M05BX04)* v vrednosti 6,6 milijonov evrov (indeks 109).

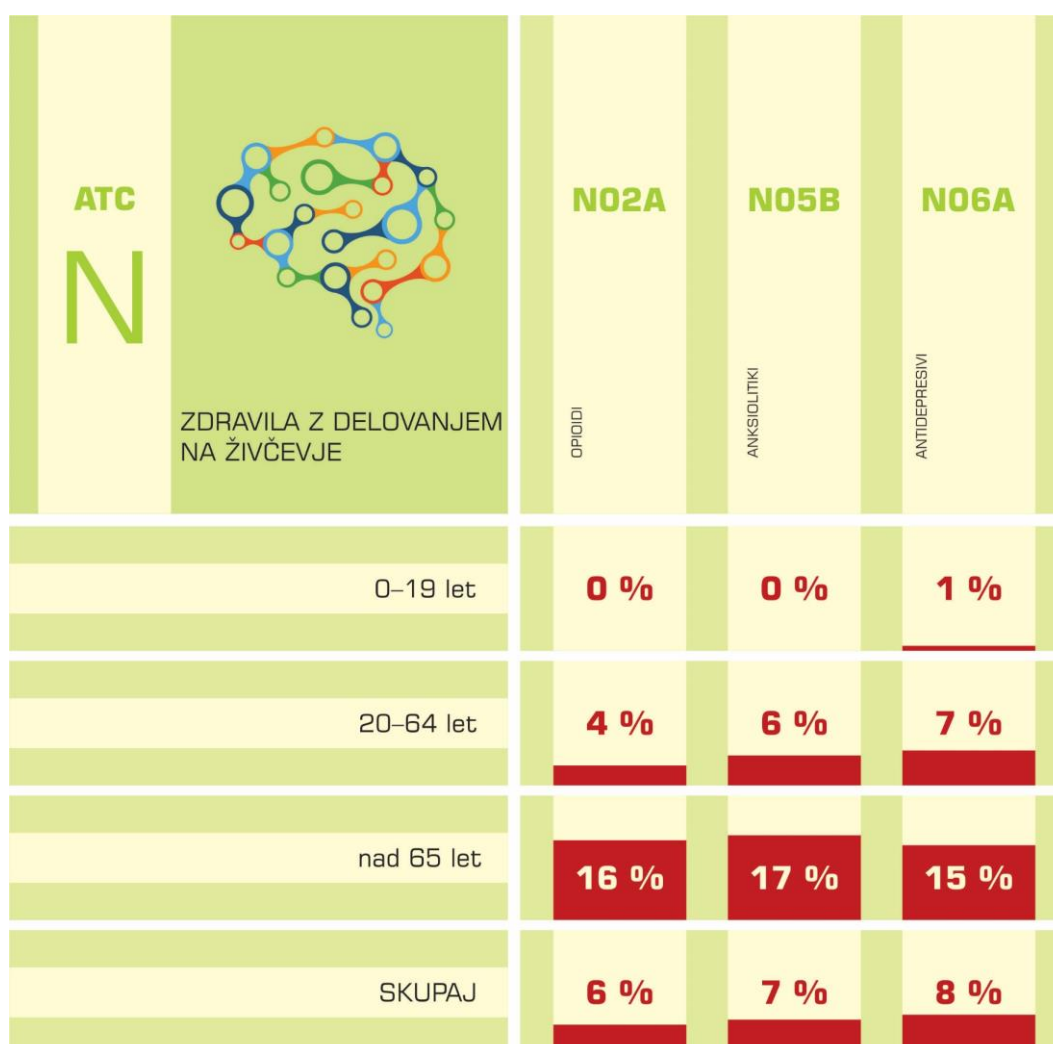

Denosumab je beljakovina, natančneje monoklonsko protitelo, ki se uporablja za preprečevanje zapletov kostnih zasevkov pri bolnikih z napredovalim rakom. Denosumab upočasni razgradnjo kostnine, ki je pospešena zaradi kostnih zasevkov. Denosumab se veže na beljakovino, ligand RANK, in s tem onemogoča aktivacijo osteoklastov ter tako zavre prekomerno razgradnjo kostnine (23).

4.10 Zdravila z delovanjem na živčevje (ATC skupina N)

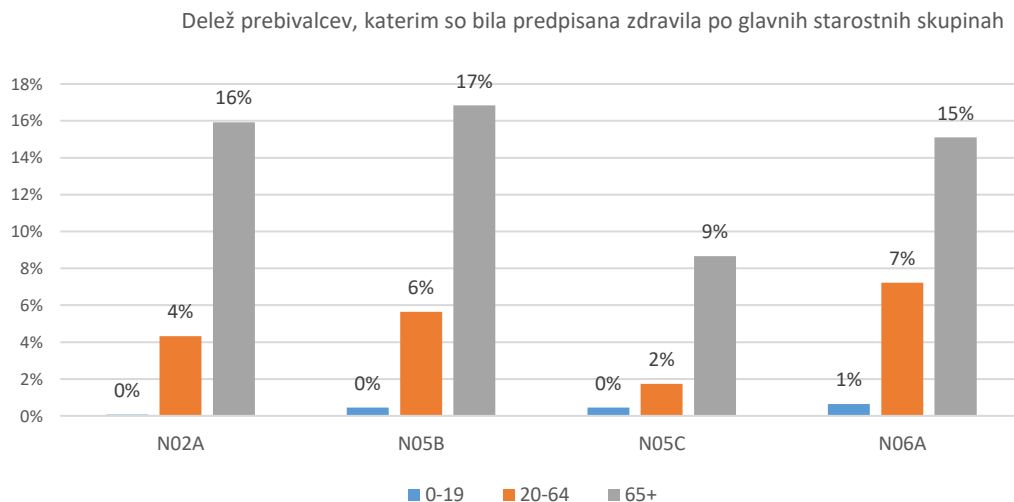
Zdravila z delovanjem na živčevje so druga najpogosteje predpisana skupina zdravil v Sloveniji, razvrščena so v 7 skupin. V letu 2021 je bilo izdanih skoraj 3,6 milijonov receptov (indeks 99) v vrednosti 70,7 milijona evrov (indeks 105). Kot vsako leto so največji odstotni deleži v številu receptov pripadali analgetikom (N02) (41 %), psiholeptikom (N05) (26,7 %) ter psihoanaleptikom (N06) (20,5 %).

Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi zdravili z delovanjem na živčevje je znašala 19,8 EUR, na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 1.694 receptov, leto prej 1.771 receptov, največ iz skupine analgetikov (696 receptov/1000 prebivalcev), sledijo psiholeptiki (453 receptov/1000 prebivalcev) ter psihoanaleptiki (347 receptov/1000 prebivalcev). Skupno je bilo predpisanih 122.235.594 DDD, to je 158,9 DDD na 1000 prebivalcev na dan.

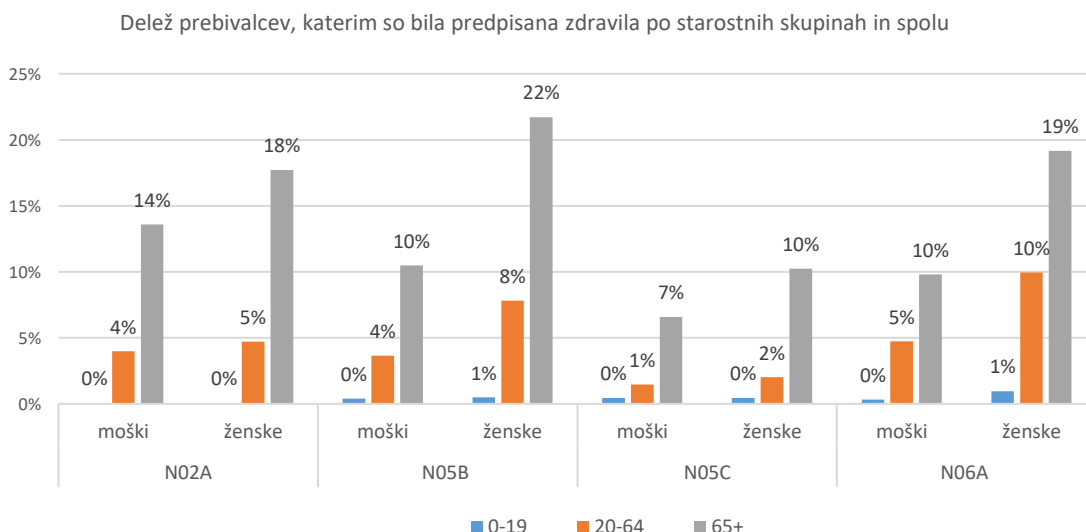
Skupno je opioide (N02A) prejelo 6,0 % populacije, anksiolitike (N05B) je prejelo 7 % populacije ter antidepresive (N06A) 8 % populacije.

Največji delež vseh omenjenih predpisanih zdravil je v starostni skupini nad 65 let, prav tako je povsod večji delež žensk, ki prejema ta zdravila (sliki 4.21).

Slika 4.21: Skupen delež predpisanih opioidov (N02A), anksiolitikov (N05B), hipnotikov in sedativov (N05C) in antidepresivov (N06A) po glavnih starostnih skupinah v letu 2021

Vsa omenjena zdravila so bila pogosteje predpisana ženskam, najbolj izrazito v starostnih skupinah po 65. letu (slika 4.22).

Slika 4.22: Delež predpisanih opioidov (N02A), anksiolitikov (N05B), hipnotikov in sedativov (N05C) in antidepresivov (N06A) po spolu in glavnih starostnih skupinah v letu 2021

Tabela 4.11: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil z delovanjem na živčevje (N) v letu 2021.

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
N - ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA ŽIVČEVJE	3.569.665	99	70.776.640 €	105	19,8 €	1.694	122.235.594	158,9
N01 - ANESTETIKI	11.699	115	273.090 €	115	23,3 €	6	0	0,0
N01B - Lokalni anestetiki	11.699	115	273.090 €	115	23,3 €	6	0	0,0
N01BB - Amidi	11.699	115	273.090 €	115	23,3 €	6	0	0,0
N01BB02 - lidokain	11.538	115	271.208 €	115	23,5 €	5	0	0,0
N01BB03 - mepivakain	1	100	25 €	100	25,5 €	0	0	0,0
N01BB20 - kombinacije	158	116	1.800 €	108	11,4 €	0	0	0,0
N01BB58 - artikain, kombinacije	2	50	56 €	50	28,2 €	0	0	0,0
N02 - ANALGETIKI	1.465.696	103	19.396.753 €	107	13,2 €	696	19.096.994	24,8
N02A - Opioidi	370.244	96	6.912.056 €	96	18,7 €	176	8.342.566	10,8
N02AA - Opiati	27.956	97	1.216.415 €	95	43,5 €	13	431.310	0,6
N02AA01 - morfin	6.387	97	175.676 €	99	27,5 €	3	173.632	0,2
N02AA03 - hidromorfon	349	83	26.492 €	79	75,9 €	0	8.674	0,0
N02AA05 - oksikodon	5.575	88	121.605 €	81	21,8 €	3	84.236	0,1
N02AA55 - oksikodon in nalokson	15.645	101	892.642 €	96	57,1 €	7	164.768	0,2
N02AB - Derivati fenilpiperidina	18.722	94	727.007 €	89	38,8 €	9	369.441	0,5
N02AB03 - fentanil	18.722	94	727.007 €	89	38,8 €	9	369.441	0,5
N02AE - Derivati oripavina	2.260	98	94.640 €	97	41,9 €	1	59.080	0,1
N02AE01 - buprenorfin	2.260	98	94.640 €	97	41,9 €	1	59.080	0,1
N02AJ - Opioidi v kombinaciji z neopioidnimi analgetiki	275.731	97	3.692.089 €	97	13,4 €	131	6.368.788	8,3
N02AJ13 - tramadol in paracetamol	275.728	97	3.692.060 €	97	13,4 €	131	6.368.763	8,3
N02AJ14 - tramadol in deksketoprofen	3	300	29 €	541	9,7 €	0	25	0,0
N02AX - Drugi opioidi	45.575	93	1.181.906 €	97	25,9 €	22	1.113.947	1,4
N02AX02 - tramadol	35.179	90	514.713 €	92	14,6 €	17	974.742	1,3
N02AX06 - tapentadol	10.396	102	667.193 €	102	64,2 €	5	139.205	0,2
N02B - Drugi analgetiki in antipiretiki	1.053.510	106	9.502.478 €	109	9,0 €	500	9.878.761	12,8
N02BA - Salicilna kislina in njeni derivati	293	96	3.716 €	85	12,7 €	0	1.754	0,0
N02BA01 - acetilsalicilna kislina	172	126	1.493 €	123	8,7 €	0	624	0,0
N02BA51 - acetilsalicilna kislina, kombinacije brez psiholeptikov	121	72	2.223 €	71	18,4 €	0	1.130	0,0
N02BB - Pirazoloni	370.432	108	4.395.388 €	104	11,9 €	176	3.710.098	4,8
N02BB02 - natrijev metamizolat	370.432	108	4.395.388 €	104	11,9 €	176	3.710.098	4,8
N02BE - Anilidi	682.784	104	5.103.336 €	113	7,5 €	324	6.166.907	8,0
N02BE01 - paracetamol	682.116	104	5.090.646 €	113	7,5 €	324	6.160.809	8,0
N02BE51 - paracetamol, kombinacije brez psiholeptikov	630	68	12.111 €	72	19,2 €	0	5.732	0,0
N02BE71 - paracetamol, kombinacije s psiholeptiki	38	44	580 €	48	15,3 €	0	366	0,0

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
N02BG - Drugi analgetiki in antipiretiki	1		38 €		37,5 €	0	1	0,0
N02BG09 - metoksifluran	1		38 €		37,5 €	0	1	0,0
N02C - Zdravila proti migreni	41.942	111	2.982.219 €	142	71,1 €	20	875.667	1,1
N02CC - Selektivni agonisti serotoninjskih 5HT1 receptorjev	36.432	103	776.929 €	102	21,3 €	17	623.447	0,8
N02CC01 - sumatriptan	25.175	101	571.843 €	101	22,7 €	12	502.131	0,7
N02CC02 - naratriptan	456	91	7.323 €	94	16,1 €	0	2.968	0,0
N02CC03 - zolmitriptan	1.168	111	17.959 €	120	15,4 €	1	13.866	0,0
N02CC06 - eletriptan	7.112	114	135.830 €	114	19,1 €	3	83.886	0,1
N02CC07 - frovatriptan	2.521	94	43.973 €	78	17,4 €	1	20.596	0,0
N02CD - Antagonisti receptorja za peptid, povezan z genom za kalcitonin (CGRP)	5.510	224	2.205.290 €	165	400,2 €	3	252.220	0,3
N02CD01 - erenumab	3.397	169	1.446.844 €	125	425,9 €	2	183.820	0,2
N02CD02 - galkanezumab	729	274	184.421 €	235	253,0 €	0	24.690	0,0
N02CD03 - fremanezumab	1.384	728	574.026 €	600	414,8 €	1	43.710	0,1
N03 - ANTIPILEPTIKI	262.540	96	8.322.943 €	100	31,7 €	125	10.073.204	13,1
N03A - Antiepileptiki	262.540	96	8.322.943 €	100	31,7 €	125	10.073.204	13,1
N03AA - Barbiturati in njihovi derivati	4.812	94	156.296 €	100	32,5 €	2	175.590	0,2
N03AA01 - metilfenobarbital	1.434	86	65.616 €	101	45,8 €	1	56.940	0,1
N03AA02 - fenobarbital	753	101	40.818 €	97	54,2 €	0	45.630	0,1
N03AA03 - primidon	2.625	98	49.863 €	101	19,0 €	1	73.020	0,1
N03AB - Derivati hidantoina	317	81	5.611 €	89	17,7 €	0	20.833	0,0
N03AB02 - fenitoin	317	81	5.611 €	89	17,7 €	0	20.833	0,0
N03AD - Derivati sukcinimida	828	99	74.008 €	106	89,4 €	0	25.430	0,0
N03AD01 - etosuksimid	828	99	74.008 €	106	89,4 €	0	25.430	0,0
N03AE - Benzodiazepini	18.666	95	290.837 €	99	15,6 €	9	259.210	0,3
N03AE01 - klonazepam	18.666	95	290.837 €	99	15,6 €	9	259.210	0,3
N03AF - Derivati karboksamida	24.935	87	584.021 €	87	23,4 €	12	1.168.385	1,5
N03AF01 - karbamazepin	19.231	86	343.122 €	84	17,8 €	9	865.752	1,1
N03AF02 - okskarbazepin	5.704	90	240.900 €	90	42,2 €	3	302.633	0,4
N03AG - Derivati prostih maščobnih kislin	28.748	90	631.661 €	94	22,0 €	14	1.212.527	1,6
N03AG01 - valprojska kislina	28.399	90	617.016 €	94	21,7 €	13	1.191.652	1,5
N03AG04 - vigabatrin	349	94	14.646 €	100	42,0 €	0	20.875	0,0
N03AX - Drugi antiepileptiki	184.234	99	6.580.508 €	101	35,7 €	87	7.211.229	9,4
N03AX03 - sultiam	97		10.061 €		103,7 €	0	1.994	0,0
N03AX09 - lamotrigin	38.214	94	1.194.821 €	91	31,3 €	18	1.256.680	1,6
N03AX11 - topiramat	7.064	92	289.226 €	110	40,9 €	3	186.914	0,2
N03AX12 - gabapentin	11.961	108	386.379 €	106	32,3 €	6	292.424	0,4
N03AX14 - levetiracetam	28.771	91	1.138.201 €	79	39,6 €	14	1.669.150	2,2
N03AX15 - zonisamid	911	89	86.776 €	97	95,3 €	0	49.147	0,1
N03AX16 - pregabalin	88.368	102	2.284.034 €	105	25,8 €	42	3.276.247	4,3
N03AX17 - stiripentol	182	110	101.892 €	120	559,8 €	0	7.365	0,0

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
N03AX18 - lakozamid	7.528	106	898.285 €	121	119,3 €	4	394.382	0,5
N03AX23 - brivaracetam	1.138	720	190.833 €	754	167,7 €	1	76.926	0,1
N04 - ANTIPARKINSONIKI	76.827	92	6.625.303 €	97	86,2 €	36	3.273.901	4,3
N04A - Antiholinergiki	19.060	89	207.790 €	93	10,9 €	9	500.740	0,7
N04AA - Terciarni amini	19.060	89	207.790 €	93	10,9 €	9	500.740	0,7
N04AA02 - biperiden	19.060	89	207.790 €	93	10,9 €	9	500.740	0,7
N04B - Dopaminergiki	57.767	94	6.417.513 €	97	111,1 €	27	2.773.161	3,6
N04BA - Dopa in njeni derivati	26.940	93	4.758.059 €	98	176,6 €	13	1.491.454	1,9
N04BA02 - levodopa in zaviralec dekarboksilaze	21.913	95	4.214.151 €	98	192,3 €	10	1.129.723	1,5
N04BA03 - levodopa, zaviralec dekarboksilaze in zaviralec COMT	5.027	87	543.909 €	98	108,2 €	2	361.731	0,5
N04BB - Derivati adamantana	1.368	91	48.288 €	89	35,3 €	1	73.080	0,1
N04BB01 - amantadin	1.368	91	48.288 €	89	35,3 €	1	73.080	0,1
N04BC - Agonisti dopamina	26.436	96	1.351.386 €	97	51,1 €	13	979.477	1,3
N04BC04 - ropinirol	5.891	93	347.027 €	98	58,9 €	3	522.369	0,7
N04BC05 - pramipeksol	18.222	98	511.252 €	104	28,1 €	9	292.037	0,4
N04BC07 - apomorfin	19	95	27.919 €	108	1469,4 €	0	3.725	0,0
N04BC09 - rotigotin	2.304	89	465.188 €	89	201,9 €	1	161.345	0,2
N04BD - Zaviralci monoaminooksidaz tipa B	3.015	84	258.607 €	91	85,8 €	1	228.928	0,3
N04BD02 - razagilin	3.015	84	258.607 €	91	85,8 €	1	228.928	0,3
N04BX - Drugi dopaminergiki	8	160	1.173 €	200	146,6 €	0	222	0,0
N04BX01 - tolkapon	8	160	1.173 €	200	146,6 €	0	222	0,0
N05 - PSIHOLEPTIKI	954.163	97	14.952.245 €	102	15,7 €	453	26.759.788	34,8
N05A - Antipsihotiki	342.714	98	9.403.186 €	102	27,4 €	163	10.399.752	13,5
N05AA - Fenotiazini z alifatsko stransko verigo	12.548	88	491.411 €	95	39,2 €	6	256.642	0,3
N05AA02 - levomepromazin	3.183	91	85.599 €	96	26,9 €	2	61.217	0,1
N05AA03 - promazin	9.365	87	405.812 €	95	43,3 €	4	195.425	0,3
N05AB - Fenotiazini s piperazinsko strukturo	6.107	97	341.288 €	99	55,9 €	3	301.125	0,4
N05AB02 - flufenazin	6.107	97	341.288 €	99	55,9 €	3	301.125	0,4
N05AD - Derivati butirofenona	10.080	79	222.629 €	91	22,1 €	5	548.745	0,7
N05AD01 - haloperidol	10.080	79	222.629 €	91	22,1 €	5	548.745	0,7
N05AE - Derivati indola	1.343	96	99.132 €	111	73,8 €	1	86.749	0,1
N05AE04 - ziprasidon	1.200	86	86.863 €	97	72,4 €	1	76.613	0,1
N05AE05 - lurasidon	143		12.268 €		85,8 €	0	10.136	0,0
N05AF - Derivati tioksantena	1.870	86	45.469 €	90	24,3 €	1	128.467	0,2
N05AF01 - flupentiksol	533	90	14.564 €	90	27,3 €	0	42.300	0,1
N05AF05 - zuklopentiksol	1.337	84	30.906 €	90	23,1 €	1	86.167	0,1
N05AH - Diazepini, oksazepini, tiazepini in oksepini	207.114	101	4.238.702 €	102	20,5 €	98	5.893.981	7,7
N05AH02 - klozapin	15.101	93	793.590 €	97	52,6 €	7	634.975	0,8
N05AH03 - olanzapin	42.749	96	715.396 €	102	16,7 €	20	2.659.062	3,5
N05AH04 - kvetiapin	149.264	103	2.729.716 €	104	18,3 €	71	2.599.944	3,4

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
N05AL - Benzamidi	31.508	98	602.347 €	101	19,1 €	15	419.255	0,5
N05AL01 - sulpirid	26.945	99	424.580 €	103	15,8 €	13	183.875	0,2
N05AL05 - amisulprid	4.563	92	177.767 €	98	39,0 €	2	235.380	0,3
N05AN - Litij	2.758	92	63.123 €	100	22,9 €	1	181.333	0,2
N05AN01 - litij	2.758	92	63.123 €	100	22,9 €	1	181.333	0,2
N05AX - Drugi antipsihotiki	69.386	96	3.299.085 €	105	47,5 €	33	2.583.456	3,4
N05AX08 - risperidon	43.140	93	820.739 €	98	19,0 €	20	1.086.276	1,4
N05AX12 - aripiprazol	17.384	96	1.094.103 €	98	62,9 €	8	987.725	1,3
N05AX13 - paliperidon	5.116	94	822.083 €	101	160,7 €	2	315.751	0,4
N05AX15 - kariprazin	2.741	121	443.434 €	125	161,8 €	1	154.700	0,2
N05AX16 - brekspiprazol	1.005	20100	118.727 €	16105	118,1 €	0	39.004	0,1
N05B - Anksiolitiki	412.594	96	2.985.973 €	99	7,2 €	196	9.020.333	11,7
N05BA - Benzodiazepini	410.965	96	2.969.823 €	99	7,2 €	195	8.996.640	11,7
N05BA01 - diazepam	62.659	95	633.264 €	99	10,1 €	30	1.639.404	2,1
N05BA03 - medazepam	1.473	51	14.414 €	66	9,8 €	1	43.450	0,1
N05BA04 - oksazepam	4.792	90	67.413 €	107	14,1 €	2	72.594	0,1
N05BA06 - lorazepam	48.455	96	476.905 €	100	9,8 €	23	2.007.008	2,6
N05BA08 - bromazepam	125.718	94	787.018 €	101	6,3 €	60	1.694.079	2,2
N05BA09 - klobazam	2.920	92	134.130 €	84	45,9 €	1	191.760	0,2
N05BA12 - alprazolam	164.948	100	856.680 €	101	5,2 €	78	3.348.345	4,4
N05BB - Derivati difenilmetana	1.629	120	16.150 €	110	9,9 €	1	23.693	0,0
N05BB01 - hidroksizin	1.629	120	16.150 €	110	9,9 €	1	23.693	0,0
N05C - Hipnotiki in sedativi	198.855	95	2.563.085 €	106	12,9 €	94	7.339.703	9,5
N05CD - Benzodiazepini	23.742	98	857.758 €	124	36,1 €	11	767.005	1,0
N05CD01 - flurazepam	7.394	88	123.705 €	90	16,7 €	4	198.325	0,3
N05CD02 - nitrazepam	9.539	101	98.415 €	104	10,3 €	5	536.310	0,7
N05CD08 - midazolam	6.809	107	635.638 €	138	93,4 €	3	32.370	0,0
N05CF - Benzodiazepinom sorodna zdravila	163.558	94	1.309.027 €	99	8,0 €	78	6.404.760	8,3
N05CF02 - zolpidem	163.558	94	1.309.027 €	99	8,0 €	78	6.404.760	8,3
N05CH - Agonisti melatoninskih receptorjev	2.158	264	52.880 €	259	24,5 €	1	80.153	0,1
N05CH01 - melatonin	2.158	264	52.880 €	259	24,5 €	1	80.153	0,1
N05CM - Drugi hipnotiki in sedativi	9.397	89	343.421 €	89	36,5 €	4	87.785	0,1
N05CM02 - klometiazol	9.321	89	342.653 €	89	36,8 €	4	86.835	0,1
N05CM09 - korenina zdravilne špajke	11	61	131 €	63	12,0 €	0	160	0,0
N06 - PSIHOANALEPTIKI	731.659	97	17.388.697 €	102	23,8 €	347	57.961.058	75,4
N06A - Antidepresivi	631.312	97	11.826.942 €	102	18,7 €	300	50.816.910	66,1
N06AA - Neselektivni zaviralci privzema monoaminov	17.098	98	214.595 €	99	12,6 €	8	466.911	0,6
N06AA09 - amitriptilin	14.727	101	158.239 €	108	10,7 €	7	383.263	0,5
N06AA21 - maprotilin	2.371	83	56.356 €	81	23,8 €	1	83.648	0,1
N06AB - Selektivni zaviralci privzema serotonina	359.714	96	5.415.590 €	103	15,1 €	171	33.018.988	42,9

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
N06AB03 - fluoksetin	12.036	102	151.602 €	112	12,6 €	6	1.049.538	1,4
N06AB04 - citalopram	11.717	88	190.222 €	95	16,2 €	6	1.019.194	1,3
N06AB05 - paroksetin	46.172	94	863.632 €	101	18,7 €	22	4.208.522	5,5
N06AB06 - sertralín	141.648	99	2.278.906 €	104	16,1 €	67	14.497.348	18,9
N06AB10 - escitalopram	148.141	94	1.931.228 €	102	13,0 €	70	12.244.386	15,9
N06AG - Zaviralci monoaminooksidaz A	1.759	91	82.653 €	97	47,0 €	1	141.045	0,2
N06AG02 - moklobemid	1.759	91	82.653 €	97	47,0 €	1	141.045	0,2
N06AX - Drugi antidepresivi	252.741	97	6.114.103 €	101	24,2 €	120	17.189.967	22,4
N06AX05 - trazodon	40.119	103	717.842 €	108	17,9 €	19	1.337.990	1,7
N06AX11 - mirtazapín	55.352	98	842.628 €	104	15,2 €	26	4.105.365	5,3
N06AX12 - bupropion	17.812	96	754.552 €	85	42,4 €	8	904.530	1,2
N06AX14 - tianeptín	8.705	91	362.769 €	97	41,7 €	4	556.170	0,7
N06AX16 - venlafaksin	35.332	97	689.872 €	122	19,5 €	17	3.584.102	4,7
N06AX18 - reboksetin	465	97	20.742 €	108	44,6 €	0	28.290	0,0
N06AX21 - duloksetin	77.149	94	1.685.189 €	98	21,8 €	37	5.426.624	7,1
N06AX22 - agomelatin	4.550	89	309.676 €	81	68,1 €	2	403.480	0,5
N06AX26 - vortiooksetin	13.257	117	730.833 €	120	55,1 €	6	843.416	1,1
N06B - Psihostimulansi, učinkovine za zdravljenje hiperkinezije in učinkovine za obnavljanje celic ČŽS	15.104	108	1.049.341 €	102	69,5 €	7	664.839	0,9
N06BA - Simpatikomimetiki s centralnim delovanjem	10.299	117	586.140 €	104	56,9 €	5	463.839	0,6
N06BA04 - metilfenidat	7.350	116	337.618 €	115	45,9 €	3	373.410	0,5
N06BA07 - modafinil	151	100	18.199 €	93	120,5 €	0	4.530	0,0
N06BA09 - atomoksetin	2.798	121	230.323 €	92	82,3 €	1	85.899	0,1
N06BX - Drugi psihostimulansi in učinkovine za obnavljanje celic ČŽS	4.805	93	463.200 €	99	96,4 €	2	201.000	0,3
N06BX03 - piracetam	4.723	93	128.435 €	98	27,2 €	2	198.540	0,3
N06BX13 - idebenon	82	99	334.766 €	99	4082,5 €	0	2.460	0,0
N06D - Zdravila za zdravljenje demence	85.243	95	4.512.414 €	101	52,9 €	40	6.479.309	8,4
N06DA - Antiholinesteraze	60.811	96	3.284.758 €	101	54,0 €	29	4.813.994	6,3
N06DA02 - donepezil	20.856	95	704.025 €	100	33,8 €	10	1.820.504	2,4
N06DA03 - rivastigmin	31.272	98	2.212.028 €	103	70,7 €	15	2.238.694	2,9
N06DA04 - galantamin	8.683	89	368.705 €	97	42,5 €	4	754.796	1,0
N06DX - Druga zdravila za zdravljenje demence	24.432	92	1.227.656 €	101	50,2 €	12	1.665.315	2,2
N06DX01 - memantin	24.384	92	1.226.413 €	101	50,3 €	12	1.661.015	2,2
N06DX02 - list ginka	48	81	1.243 €	82	25,9 €	0	4.300	0,0
N07 - DRUGA ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA ŽIVČEVJE	67.081	104	3.817.610 €	166	56,9 €	32	5.070.650	6,6
N07A - Parasimpatikomimetiki	2.586	96	210.318 €	102	81,3 €	1	153.057	0,2
N07AA - Antiholinesteraze	2.248	94	165.953 €	101	73,8 €	1	133.513	0,2
N07AA02 - piridostigmin	2.248	94	165.953 €	101	73,8 €	1	133.513	0,2
N07AX - Drugi parasimpatikomimetiki	338	106	44.365 €	105	131,3 €	0	19.544	0,0

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
N07AX01 - pilokarpin	338	106	44.365 €	105	131,3 €	0	19.544	0,0
N07B - Zdravila za zdravljenje zasvojenosti	2.199	80	209.652 €	89	95,3 €	1	96.134	0,1
N07BA - Zdravila za zdravljenje zasvojenosti z nikotinom	600	58	27.518 €	59	45,9 €	0	8.277	0,0
N07BA01 - nikotin	11	100	262 €	115	23,8 €	0	40	0,0
N07BA03 - vareniklin	589	58	27.256 €	59	46,3 €	0	8.237	0,0
N07BB - Zdravila za zdravljenje zasvojenosti z alkoholom	1.571	92	181.739 €	96	115,7 €	1	86.737	0,1
N07BB04 - naltrekson	1.537	92	179.815 €	96	117,0 €	1	86.128	0,1
N07BB05 - nalmefen	34	85	1.924 €	73	56,6 €	0	609	0,0
N07BC - Zdravila za zdravljenje zasvojenosti z opiodi	28	140	395 €	132	14,1 €	0	1.120	0,0
N07BC02 - metadon	28	147	395 €	142	14,1 €	0	1.120	0,0
N07C - Zdravila proti vrtoglavici	57.773	106	672.549 €	107	11,6 €	27	4.607.319	6,0
N07CA - Zdravila proti vrtoglavici	57.773	106	672.549 €	107	11,6 €	27	4.607.319	6,0
N07CA01 - betahistin	51.816	107	566.027 €	108	10,9 €	25	4.318.100	5,6
N07CA02 - cinarizin	3.620	99	52.564 €	102	14,5 €	2	257.375	0,3
N07CA52 - cinarizin, kombinacije	2.337	98	53.958 €	102	23,1 €	1	31.844	0,0
N07X - Druga zdravila z delovanjem na živčevje	4.523	102	2.725.091 €	221	602,5 €	2	214.139	0,3
N07XX - Druga zdravila z delovanjem na živčevje	4.523	102	2.725.091 €	221	602,5 €	2	214.139	0,3
N07XX02 - riluzol	586	123	151.865 €	158	259,2 €	0	35.029	0,0
N07XX04 - natrijev oksibat	210	101	256.582 €	98	1221,8 €	0	7.788	0,0
N07XX05 - amifampridin	20	500	6.084 €	701	304,2 €	0	1.125	0,0
N07XX06 - tetraabenazin	318	93	82.004 €	100	257,9 €	0	14.084	0,0
N07XX07 - fampridin	3.152	94	693.740 €	102	220,1 €	1	136.500	0,2
N07XX08 - tafamidis	193	839	1.507.963 €	1428	7813,3 €	0	16.245	0,0
N07XX11 - pitolizant	44	880	26.853 €	1165	610,3 €	0	3.368	0,0

Če pogledamo samo najpogosteje predpisane učinkovine vidimo, da na vrhu ostaja paracetamol s 682 tisoč recepti (indeks 104), na 1000 prebivalcev je predpisanih 324 receptov. Druga najbolj predpisana učinkovina je natrijev metamizolat (indeks 108), sledi pa kombinacija tramadola in paracetamola s 275,7 tisoč recepti (indeks 97). V spodnji tabeli z rdečo pisavo izpostavljamo analgetike (N02), z zeleno psiholeptike (N05) ter modro psihoanaleptke (N06).

Tabela 4.12: Najpogosteje predpisane učinkovine v skupini N, Slovenija, 2021

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
N02BE01 - paracetamol	682.116	104	5.090.646 €	113	7,5 €	324	6.160.809	8,0
N02BB02 - natrijev metamizolat	370.432	108	4.395.388 €	104	11,9 €	176	3.710.098	4,8
N02AJ13 - tramadol in paracetamol	275.728	97	3.692.060 €	97	13,4 €	131	6.368.763	8,3
N05BA12 - alprazolam	164.948	100	856.680 €	101	5,2 €	78	3.348.345	4,4
N05CF02 - zolpidem	163.558	94	1.309.027 €	99	8,0 €	78	6.404.760	8,3
N05AH04 - kvetiapin	149.264	103	2.729.716 €	104	18,3 €	71	2.599.944	3,4
N06AB10 - escitalopram	148.141	94	1.931.228 €	102	13,0 €	70	12.244.386	15,9
N06AB06 - sertralin	141.648	99	2.278.906 €	104	16,1 €	67	14.497.348	18,9
N05BA08 - bromazepam	125.718	94	787.018 €	101	6,3 €	60	1.694.079	2,2
N03AX16 - pregabalin	88.368	102	2.284.034 €	105	25,8 €	42	3.276.247	4,3
N06AX21 - duloksetin	77.149	94	1.685.189 €	98	21,8 €	37	5.426.624	7,1
N05BA01 - diazepam	62.659	95	633.264 €	99	10,1 €	30	1.639.404	2,1
N06AX11 - mirtazapin	55.352	98	842.628 €	104	15,2 €	26	4.105.365	5,3
N07CA01 - betahistin	51.816	107	566.027 €	108	10,9 €	25	4.318.100	5,6
N05BA06 - lorazepam	48.455	96	476.905 €	100	9,8 €	23	2.007.008	2,6
N06AB05 - paroksetin	46.172	94	863.632 €	101	18,7 €	22	4.208.522	5,5
N05AX08 - risperidon	43.140	93	820.739 €	98	19,0 €	20	1.086.276	1,4
N05AH03 - olanzapin	42.749	96	715.396 €	102	16,7 €	20	2.659.062	3,5
N06AX05 - trazodon	40.119	103	717.842 €	108	17,9 €	19	1.337.990	1,7
N03AX09 - lamotrigin	38.214	94	1.194.821 €	91	31,3 €	18	1.256.680	1,6
N06AX16 - venlafaksin	35.332	97	689.872 €	122	19,5 €	17	3.584.102	4,7
N02AX02 - tramadol	35.179	90	514.713 €	92	14,6 €	17	974.742	1,3

N01 Anestetiki

Anestetiki se praviloma uporabljajo v zdravstvenih zavodih in jih predpisujejo posebej.

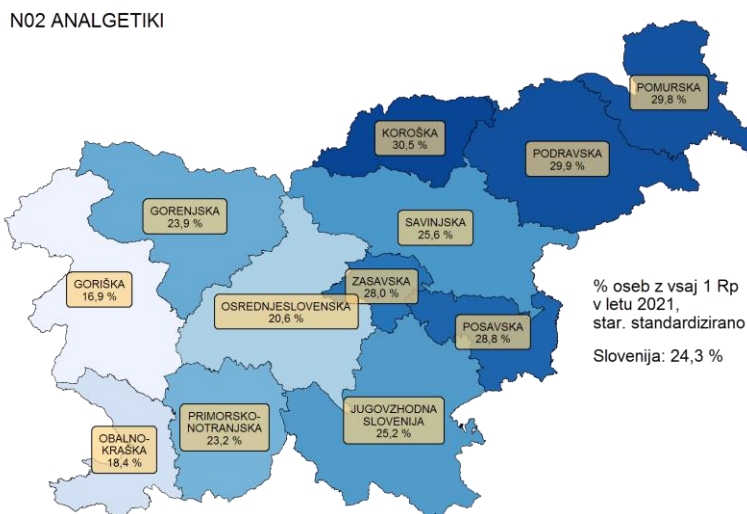
Tu zajamemo **lokalne anestetike (N01B)**, predpisanih je bilo 11,7 tisoč receptov (indeks 115), v vrednosti 273 tisoč EUR (indeks 115). Vsi so v podskupini *amidi (N01BB)*, večinoma zdravila z *lidokainom (N01BB02)*, predpisanih je bilo 11,5 tisoč receptov (indeks 115).

N02 Analgetiki

Predpisovanje analgetikov se je v letu 2021 nekoliko zvišalo. Zdravniki so predpisali 1,5 milijone receptov z analgetiki (N02) (indeks 103) v vrednosti 19,4 milijonov evrov (indeks 107).

Povprečno je v Sloveniji prejelo vsaj en recept za analgetike 24,3 % prebivalcev, leto prej pa 23,7 %, kažejo pa se velike razlike v predpisovanju med regijami. Največ analgetikov je bilo predpisanih v severovzhodni Sloveniji, predvsem v koroški regiji (30,5 %), v podravski regiji (29,9 %) in pomurski regiji (29,8 %). Sledita

posavska (28,8 %) in zasavska regija (28,0 %). Najmanj analgetikov so prejeli prebivalci goriške (16,9 %) in obalno-kraške regije (18,4 %) (slika 4.23).

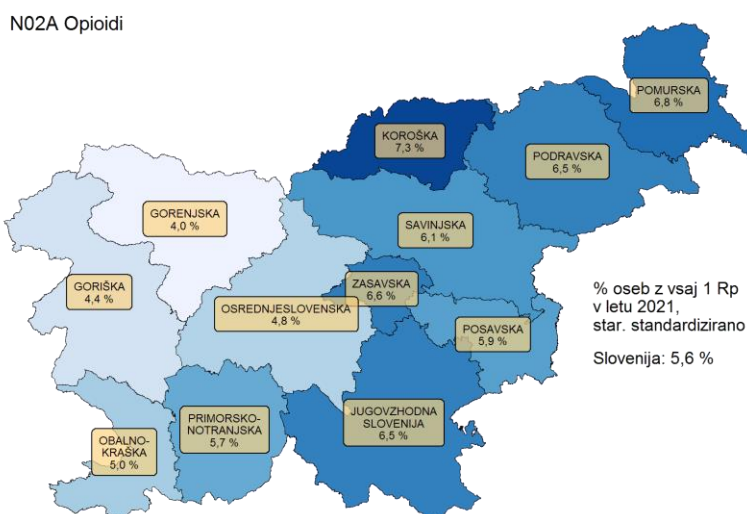

Slika 4.23: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani analgetiki (N02) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

Opioidi (N02A)

Predpisanih je bilo 370,2 tisoč receptov (indeks 96), ki so predstavljali 25 % delež v številu receptov v vrednosti 6,9 milijona evrov (indeks 96). Povprečna vrednost enega recepta z opioidi je bila 18,7 EUR. Skupaj je bilo predpisanih 8.342.566 DDD opioidov in 10,8 DDD na 1000 prebivalcev na dan.

Vsaj en recept z opioidi je prejelo 5,6 % populacije, v letu 2020 6,0 %. Največ opioidov je bilo predpisanih v koroški regiji (7,3 %) ter pomurski regiji (6,8 %). Sledi zasavska regija (6,6 %), leta 2020 je bil delež 7,4 %. Najmanj opioidov so kot tudi doslej predpisovali na gorenjskem (4,0 %) (slika 4.24).

Slika 4.24: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani opioidi (N02A) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

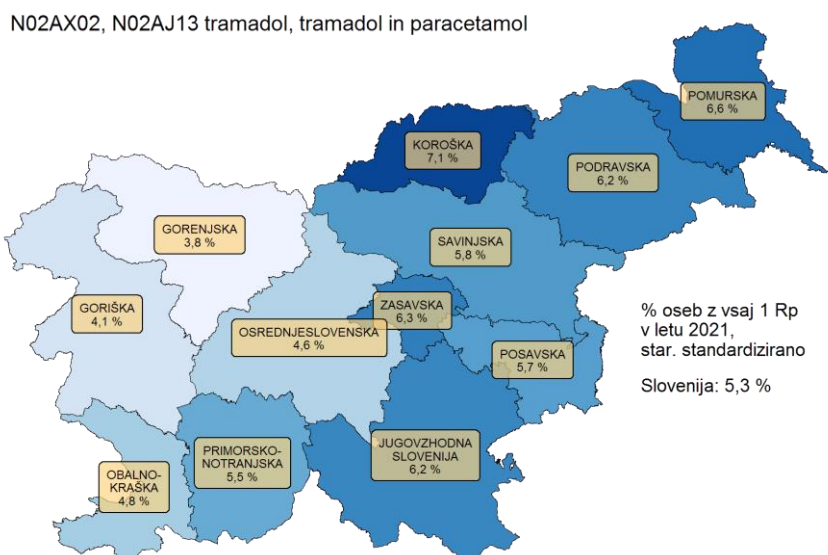
Za *opiate (N02AA)* je bilo predpisanih 27,9 tisoč receptov (indeks 97) v vrednosti skoraj 1,2 milijona evrov (indeks 95), 431.310 DDD oz. 0,6 DID. Največ je bilo predpisanih receptov za kombinacijo *oksikodona z naloksonom (N02AA55)* - 15.645 receptov (indeks 101) in *oksikodonom (N02AA05)* – 5.575 recepti (indeks 88). S 6,3 tisoč recepti sledi *morfin (N02AA01)*.

V podskupini *derivati fenilpiperidina (N02AB)* je bil *fentanil (N02AB03)* edini derivat, predpisan na skoraj 18,7 tisoč receptih (indeks 94). Edini *derivat oripavina (N02AE)* je bil *buprenorfin (N02AE01)* z 2.260 receptih (indeks 98).

V skupini opioidov je bilo kar 74,5 % vseh receptov, to je 275,7 tisoč receptov (indeks 97) predpisanih za *opioide v kombinaciji z neopioidnimi analgetiki (N02AJ)*, pri nas je to predvsem kombinacija *tramadola s paracetamolom (N02AJ13)*. Za kombinacijo teh dveh učinkovin je bilo porabljenih 3,7 milijonov evrov, kar je 53,6 % sredstev, ki smo jih v Sloveniji porabili za opioide. Delež receptov ostaja enak, predpisanih je bilo 6.368.788 DDD oz. 8,3 DID zdravila tramadol v kombinaciji s paracetamolom.

V skupini *drugi opioidi (N02AX)*, kamor spadajo monokomponentna zdravila s *tramadolom (N02AX02)* je bilo predpisanih 45,6 tisoč receptov (indeks 93).

Sam tramadol in kombinacije z njim so največ predpisovali v koroški regiji (7,1 %), pomurski regiji (6,6 %) in v zasavski regiji (6,3 %). Povprečno so bila ta zdravila predpisana 5,3 % prebivalcev Slovenije, leto prej pa 5,4 %, kaže se trend zmanjševanja predpisovanja (slika 4.25).

Slika 4.25: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan tramadol (N02AX02) ali tramadol v kombinaciji (N02AJ13) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

Število predpisanih opioidnih analgetikov v Sloveniji je naraščalo med letoma 2010 in 2017, sledilo pa je zmanjšanje predpisovanja od leta 2018 do 2020. Med letoma 2010 in 2020 je bilo zaznanih 135 smrtnih primerov zaradi opioidov in metadona.

V Sloveniji se je število receptov za tramadol (N02AX02) v zadnjih letih zmanjšalo, število receptov za tramadol/paracetamol (N02AJ13) pa se je med letoma 2006 in 2017 povečalo, v letu 2018 pa se je zmanjšalo.

Odstotek prebivalstva, zdravljenega z opiodi na recept, se je povečal s 6,7 % v letu 2009 na 7,6 % v letu 2013 in se je med letoma 2013 in 2018 zmanjšal (24,25,26).

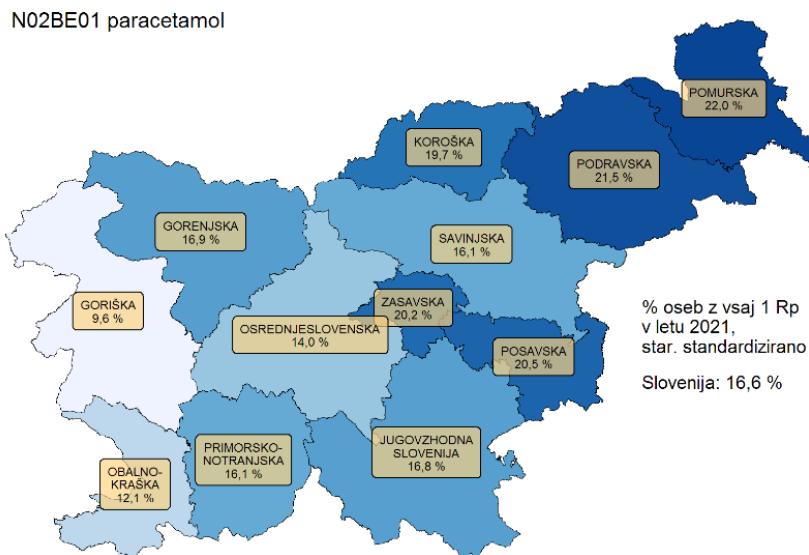
Največ predpisanih analgetikov je uvrščeno v skupino **drugi analgetiki in antipiretiki (N02B)**. Predpisanih je bilo 1 milijon receptov (indeks 106) v vrednosti 9,5 milijona evrov (indeks 109), povprečna vrednost enega recepta je bila 9,0 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 500 receptov. Analgetiki in antipiretiki so tudi v prosti prodaji v lekarni, zato je njihova poraba znatno večja od prikazane.

Največja podskupina so **anilidov (N02BE)**, predpisanih je bilo 682,8 tisoč receptov (indeks 104). Najpogosteje predpisana učinkovina iz te skupine je, tako kot že vrsto let, **paracetamol (N02BE01)** z več kot 682 tisoč recepti (indeks 104) v vrednosti skoraj 5,1 milijona evrov (indeks 113). Paracetamol 1000 mg se izdaja samo na zdravniški recept, paracetamol 500 mg pa je dostopen tudi brez recepta, zato je skupna poraba precej višja.

Zadnja leta je opazno naraščanje predpisovanja **natrijevega metamizolata (N02BB02)**, ki je edini predstavnik skupine **pirazonov (N02BB)**. Predpisanih je bilo 370,4 tisoč receptov (indeks 108) v vrednosti 4,4 milijona evrov (indeks 104).

Upadlo pa je predpisovanje **salicilne kisline in derivatov (N02BA)**, predpisanih je bilo le 293 receptov (indeks 96).

Povprečno 16,6 % prebivalcev Slovenije prejelo vsaj en recept za paracetamol, leto prej pa 16,0 %. Največ paracetamola je bilo predpisane v pomurski regiji (22,0 %), sledita pa podravska (21,5 %) in posavska (20,5 %) regija. Najmanj paracetamola so prejeli na goriškem, in sicer skoraj 3-krat manj kot v Pomurju (9,6 %). (slika 4.26).

Slika 4.26: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan paracetamol (N02BE01) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

Najmanj predpisanih receptov med analgetiki je bilo v podskupini **zdravil proti migreni (N02C)**. Predpisanih je bilo 41,9 tisoč receptov (indeks 111) v vrednosti 2,9 milijona EUR (indeks 142).

Vse učinkovine so **selektivni agonisti receptorjev 5HT1 (N02CC)**. Zdravila s *sumatriptanom (N02CC01)* so bila predpisana na 25 tisoč receptih (indeks 101) v vrednosti skoraj 571 tisoč evrov (indeks 101), sledijo zdravila z *eletriptanom (N02CC06)* na 7.112 receptih (indeks 114) in *frovatriptanom (N02CC07)* z 2.521 recepti (indeks 94).

Najbolj je poraslo predpisovanje **antagonistov receptorja za peptid, povezan z genom za kalcitonon (CGRP) (N02CD)**, predpisanih je bilo 5.510 receptov (indeks 224) v vrednosti 2,2 milijona EUR (indeks 165), od tega največ *erenumaba (N02CD01)*, predpisanih je bilo 3.397 receptov (indeks 169) v vrednosti 1,4 milijona EUR (indeks 125). Najbolj pa je naraslo predpisovanje *fremanezumaba (N02CD03)*, predpisanih je bilo 1.384 receptov (indeks 728) v vrednosti 574 tisoč EUR (indeks 600).

Zdravilo z zdravilno učinkovino erenumab je prvo zdravilo, razvito posebej za preprečevanje migrene, kar predstavlja pomemben korak naprej za bolnike z migreno.

N03 Antiepileptiki

Predpisanih je bilo 262,5 tisoč receptov z antiepileptiki (indeks 96) v vrednosti 8,3 milijona evrov (indeks 100). Povprečna vrednost enega recepta je bila 31,7 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 125 receptov. Vsa zdravila so uvrščena v podskupino **antiepileptiki (N03A)** in razdeljeni v sedem podskupin.

Predpisanih je bilo 4.812 receptov (indeks 94) podskupine **barbiturati in njihovi derivati (N03AA)**. Najpogosteje so bila predpisana zdravila s *primidonom (N03AA03)* na 2.625 receptih (indeks 98) in z *metilfenobarbitalom (N03AA01)* na 1.434 receptih (indeks 86). Skupno je bilo predpisanih 175.590 DDD oz. 0,2 DID barbituratov in njihovih derivatov.

Edini predstavnik **benzodiazepskih antiepileptikov (N03AE)** je *klonazepam (N03AE01)* s 18.666 recepti (indeks 95) v vrednosti 290 tisoč EUR (indeks 99).

Predpisanih je bilo 24,9 tisoč receptov (indeks 87) **derivatov karboksamida (N03AF)**. Prevladoval je *karbamazepin (N03AF01)* z 19,2 tisoč recepti (indeks 86), sledi *oksakarbazepin (N03AF02)* s 5.704 recepti (indeks 90).

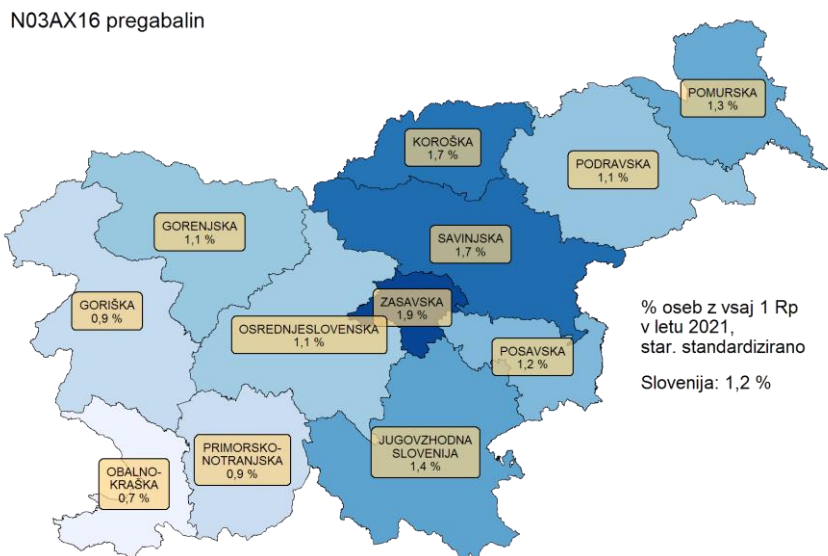
Predpisanih je bilo 28.748 receptov za **derivate prostih maščobnih kislin (N03AG)**, skoraj vsa so vsebovala *valprojsko kislino (N03AG01)* s 28.399 recepti (indeks 90). Zdravila z valprojsko kislino so predstavljala 10,8 % vseh antiepileptikov.

Podskupina **drugi antiepileptiki (N03AX)** je raznolika, a največja skupina antiepileptikov. Predpisanih je bilo 184 tisoč receptov (indeks 99) v vrednosti 6,5 milijona evrov (indeks 101).

Najpogosteje predpisana učinkovina je bil *pregabalin (N03AX16)* z več kot 88 tisoč recepti (indeks 102) v vrednosti skoraj 2,3 milijona evrov (indeks 105). Pregabalin se uporablja za zdravljenje epilepsije, indiciran pa je tudi za zdravljenje periferne in centralne nevropatske bolečine ter za zdravljenje generalizirane anksiozne motnje.

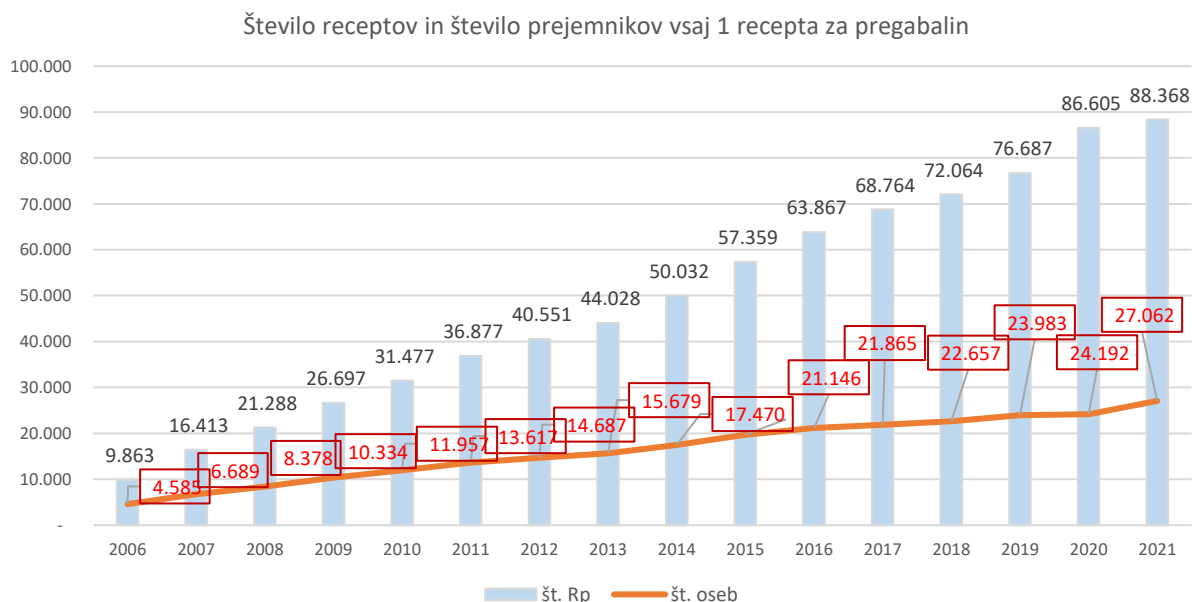
Pomembna antiepileptika sta tudi *lamotrigin (N03AX09)* z 38,2 tisoč recepti (indeks 94) in *levetiracetam (N03AX14)* z 28,7 tisoč recepti (indeks 91). Skupno je bilo predpisanih 7.211.229 DDD oz. 9,4 DID zdravil iz skupine drugih antiepileptikov (N03AX).

Povprečno je pregabalin prejelo 1,2 % (leta 2020 1,1 %) populacije, največ v zasavski (1,9 %), koroški in savinjski regiji (1,7 %) (slika 4.27).

Slika 4.27: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan pregabalin (N03AX16) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021

Opazen je porast predpisovanja pregabalina, v letu 2021 je bilo že preko 27.000 prejemnikov. Kaže se porast števila receptov kot tudi prejemnikov vsaj enega recepta za pregabalin (slika 4.28).

Slika 4.28: Trend predpisovanja pregabalina (N03AX16) v številu receptov ter številu prejemnikov vsaj enega recepta v letih 2006 do 2021

N04 Antiparkinsoniki

Predpisanih je bilo 76,8 tisoč receptov za antiparkinsonike (indeks 92) v vrednosti 6,6 milijona evrov (indeks 97), razdeljene v dve večji podskupini. Povprečna vrednost za 1 recept je bila 86 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 36 receptov.

Predpisanih je bilo 19 tisoč receptov (indeks 89) za podskupino **antiholinergikov (N04A)**. Edini predstavnik antiholinergikov iz skupine *terciarnih aminov (N04AA)* je bil *biperiden (N04AA02)* s 19.060 recepti (indeks 89).

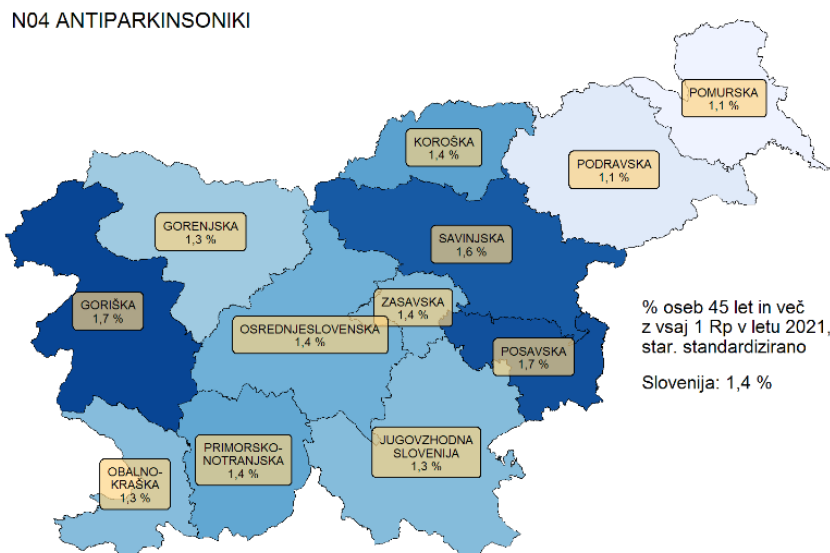
Predpisanih je bilo 57,7 tisoč receptov (indeks 94) za podskupino **dopaminergikov (N04B)**, 2.773.161 DDD oz. 3,6 DID dopaminergikov (N04B). Povprečna vrednost enega recepta te skupine je bila 111 EUR.

Najpogosteje predpisani dopaminergiki (N04B) so bila zdravila z *dopo in njenimi derivati (N04BA)*, predpisanih je bilo 26,9 tisoč receptov (indeks 93) v vrednosti 4,7 milijona evrov (indeks 98). Najbolj pogosto je bila predpisana *levodopa in zaviralci dekarboksilaze (N04BA02)* s 21,9 tisoč recepti (indeks 95) v vrednosti 4,2 milijona evrov (indeks 98).

Druga največja podskupina so zdravila, ki vsebujejo *agoniste dopamina (N04BC)*, predpisanih je 26,4 tisoč receptov (indeks 96), največ za *pramipeksol (N04BC05)*, za katerega je bilo predpisanih 18,2 tisoč receptov (indeks 98) v vrednosti 511 tisoč evrov (indeks 104).

Med *zaviralci monoaminooksidaze tipa B (N04BD)* se je predpisoval le *razagilin (N04BD02)* s 3.015 recepti (indeks 84) v vrednosti 258,6 tisoč evrov (indeks 91).

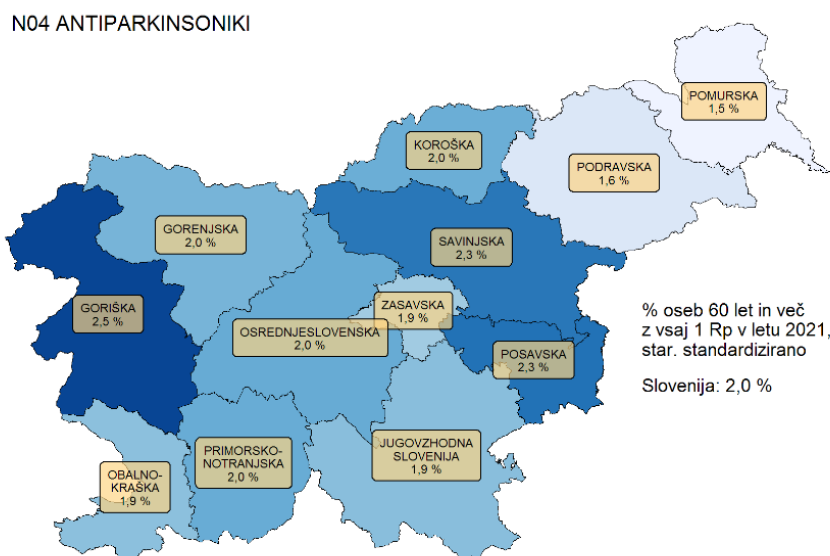
Povprečno je bil vsaj en recept za antiparkinsonike predpisan 1,4 % prebivalcem Slovenije, starejšim od 45 let. Največ antiparkinsonikov je bilo predpisanih v goriški in posavski (1,7 %) ter savinjski (1,6 %) regiji, najmanj pa v podravski in pomurski regiji (1,1 %) (slika 4.29).

Slika 4.29: Odstotek oseb, starejšim od 45 let, ki jim je bil predpisan antiparkinsonik (N04) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

Povprečno je bil vsaj en recept za antiparkinsonike predpisan 2,0 % prebivalcem, starejšim od 60 let. Največ antiparkinsonikov je bilo starejšim od 60 let predpisanih v goriški regiji (2,5 %) ter posavski in savinjski regiji (2,3 %), najmanj pa v podravski (1,6 %) in pomurski regiji (1,5 %) (slika 4.30).

Slika 4.30: Odstotek oseb, starejšim od 60 let, ki jim je bil predpisan antiparkinsonik (N04) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

N05 Psiholeptiki

Psiholeptiki so druga najpogosteje predpisana skupina zdravil v skupini N. Predpisanih je bilo 954 tisoč receptov (indeks 97) v vrednosti 14,9 milijona evrov (indeks 102). Psiholeptiki predstavljajo 26,7 % delež v številu receptov in 21,1 % delež sredstev za zdravila z delovanjem na živčevje. Povprečna vrednost za 1 recept je znašala 15,7 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 453 receptov.

Antipsihotiki (N05A)

Druga najčja podskupina psiholeptikov so antipsihotiki (N05A), saj zanje porabimo 63 % vseh sredstev namenjenih psiholeptikom, čeprav je delež receptov le 35,9 %. Predpisanih je bilo 342,7 tisoč receptov (indeks 98), za katere je bilo porabljenih skoraj 9,2 milijona evrov (indeks 105). Povprečna vrednost na en recept je bila 27,4 EUR. Predpisanih je bilo 10.399.752 DDD oz. 13,5 DID antipsihotikov.

Predpisanih je bilo 12,5 tisoč receptov za *fenotiazine z alifatsko stransko verigo (N05AA)*. Najpogosteje je bil predpisan *promazin (N05AA03)* na 9.365 recepti (indeks 87).

Fenotiazinov s piperazinsko strukturo (N05AB) je bilo predpisanih 6.107 receptov (indeks 97), vse *flufenazin (N05AB02)*.

Med *derivati butirofenona (N05AD)* je bil edini predpisan *haloperidol (N05AD01)* s 10.080 recepti (indeks 79) v vrednosti 222,6 tisoč evrov (indeks 91).

Največ je bilo predpisanih zdravil v podskupini *diazepinov, oksazepinov, tiazepinov in oksepinov (N05AH)*, 207,1 tisoč receptov (indeks 101) v vrednosti 4,2 milijona evrov (indeks 102). Najpogosteje je bil predpisan

kvetiapin (N05AH04) z 149 tisoč recepti (indeks 103) v vrednosti 2,7 milijona evrov (indeks 104). Sledila sta *olanzapin (N05AH03)* s 42 tisoč recepti (indeks 96) in *klozapin (N05AH02)* s 15,1 tisoč recepti (indeks 93).

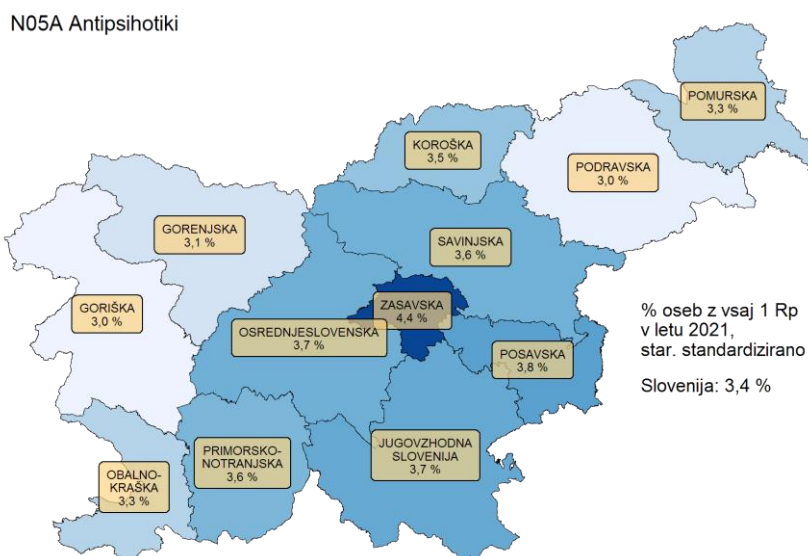
Kvetiapin se lahko uporablja za zdravljenje več bolezni, kot so: bipolarna depresija in velike depresivne epizode pri veliki depresivni motnji, manija, pri kateri se lahko počutite vznemirjeni, pretirano veseli, polne zanosa, navdušenja, ste hiperaktivni ali zmožni slabe presoje, vključno z agresivnostjo ali razdražljivostjo in shizofrenija.

Med *benzamidami (N05AL)* je bil najpogosteje predpisan *sulpirid (N05AL01)* z 26,9 tisoč recepti (indeks 99).

Predpisanih je bilo tudi 2.758 receptov za *litij (N05A)*.

Druga največja podskupina so *drugi antipsihotiki (N05AX)*, najpogosteje je bil predpisan *risperidon (N05AX08)* s 43,1 tisoč recepti (indeks 93). Sledi mu *aripirazol (N05AX12)* s 17,4 tisoč recepti (indeks 112).

Največ antipsihotikov je bilo predpisanih v zasavski regiji (4,4 %), kjer opažamo naraščajoč trend predpisovanja (v letu 2020 4,1 %), sledi posavska regija (3,8 %). Povprečno je antipsihotike prejemale 3,4 % populacije, kar je 0,1 % več kot leto prej (slika 4.31).

Slika 4.31: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan antipsihotik (N05A) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

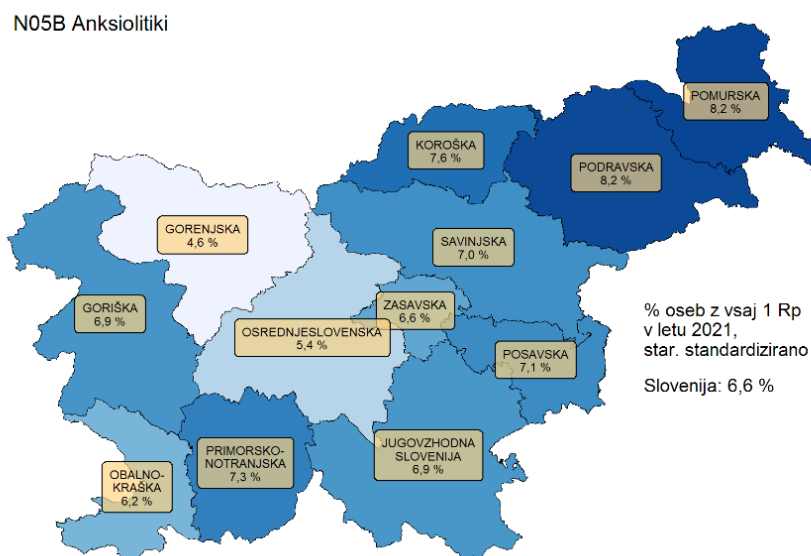
Anksiolitiki (N05B)

Že vrsto let najpogosteje predpisana skupina psiholeptikov so anksiolitiki (N05B). Predpisanih je bilo 412,6 tisoč receptov (indeks 96) v vrednosti 2,9 milijona evrov (indeks 99). Povprečna vrednost enega recepta je znašala 7,2 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 196 receptov. V letu 2021 je bilo predpisanih 9.020.333 DDD oz. 11,7 DID anksiolitikov.

Velika večina predpisanih učinkovin je bila iz podskupine *benzodiazepinov (N05BA)*. Najpogosteje predpisane učinkovine med anksiolitiki so bile *alprazolam (N05BA12)* s 164,9 tisoč recepti (indeks 100), *bromazepam (N05BA08)* z 125,7 tisoč recepti (indeks 94) in *diazepam (N05BA01)* s 62,6 tisoč recepti (indeks 95).

Predpisanih je bilo tudi 1.629 receptov skupine *derivati difenilmetana (N05BB)*, vse *hidroksizin (N05BB01)*.

Povprečno je v letu 2021 anksiolitike prejelo 6,6 % Slovencev. Največ anksiolitikov so predpisali v pomurski regiji in podravski regiji (8,2 %), sledijo koroška regija (7,6 %) in primorsko-notranjska regija (7,3 %). Najmanj so jih predpisovali v gorenjski regiji (4,6 %) (slika 4.32).

Slika 4.32: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan anksiolitik (N05B) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

Hipnotiki in sedativi (N05C)

Predpisanih je bilo 198,8 tisoč receptov za hipnotike in sedative (N05C) (indeks 95) v vrednosti 2,5 milijona evrov (indeks 106). Povprečna vrednost enega recepta je bila 12,9 EUR. Predpisanih je bilo skupno 7.339.703 DDD oz. 9,5 DID zdravil te podskupine.

Predpisanih je bilo 23,7 tisoč receptov iz podskupine *benzodiazepinov (N05CD)*, 9,5 tisoč receptov za *nitrazepam (N05CD02)*, 7,4 tisoč receptov za *flurazepam (N05CD01)* in 6,8 tisoč receptov za *midazolam (N05CD08)*.

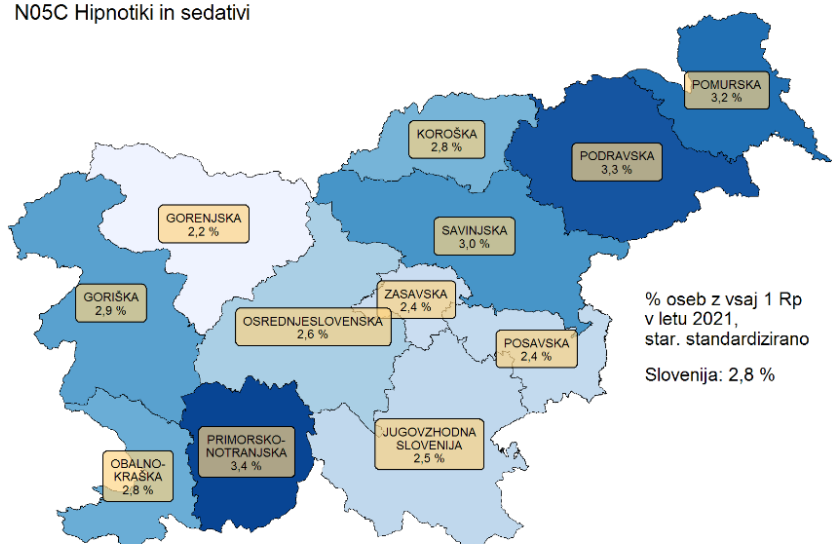
Najpogosteje so bila predpisana zdravila iz podskupine *benzodiazepinom podobnih zdravil (N05CF)*, predpisanih je bilo 16,5 tisoč receptov (indeks 94). Vsa vsebujejo *zolpidem (N05CF02)*. Namenjen je za kratkotrajno zdravljenje nespečnosti pri odraslih.

Zdravljenje z benzodiazepini in njim podobnimi zdravili je indicirano samo za nespečnost, ki se klinično izraža kot huda nespečnost ali povzroča pri bolniku hudo izčrpanost. Pri uporabi benzodiazepinov ali njim podobnih učinkovin, se lahko pojavi fizična in psihična odvisnost od tovrstnih zdravil. Ta nevarnost se še zveča, če je odmerek večji in čas jemanja daljši.

Predpisano je bilo še 9,3 tisoč receptov za *druge hipnotike in sedative (N05CM)*, večinoma za *klometiazol (N05CM02)* ter 11 receptov za *korenino zdravilne špajke (N05CM09)*.

Povprečno je v letu 2021 hipnotike in sedative prejelo 2,8 % Slovencev. Največ hipnotikov in sedativov so predpisali v primorsko-notranjski regiji (3,4 %), podravski regiji (3,3 %) in pomurski regiji (3,2 %). Najmanj so jih predpisovali v gorenjski regiji (2,2 %) (slika 4.33).

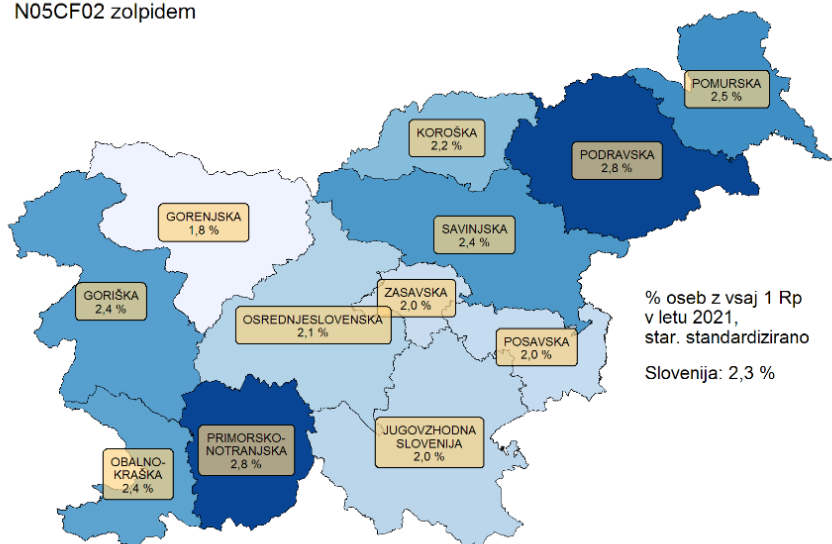
N05C Hipnotiki in sedativi

Slika 4.33: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan anksiolitik (N05B) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

Povprečno je 2,3 % slovenske populacije prejelo vsaj en recept za zolpidem v letu 2021. Največ so zolpidem predpisovali v podravski regiji (2,8 %) in primorsko-notranjski regiji (2,8 %). Najmanj so ga predpisovali v gorenjski regiji (1,8 %) (slika 4.34).

N05CF02 zolpidem

Slika 4.34: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan zolpidem (N05CF02) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

N06 Psihoanaleptiki

Predpisanih je bilo 731,6 tisoč receptov (indeks 97) v vrednosti 17,3 milijona evrov (indeks 102), kar predstavlja 20,5 % delež v številu receptov in 24,5 % delež v vrednosti predpisanih zdravil z delovanjem na živčevje predstavljajo psihoanaleptiki (N06). Povprečna vrednost za 1 recept je znašala 23,8 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 347 receptov.

Antidepresivi (N06A)

Največ je bilo predpisanih antidepresivov (N06A), in sicer 631 tisoč receptov (indeks 97) v vrednosti 11,8 milijona evrov (indeks 102). Skupno je bilo predpisanih 50.816.910 DDD oz. 66,1 DID antidepresivov.

Predpisanih je bilo 17 tisoč receptov (indeks 98) za *neselektivne zaviralce privzema monoaminov (N06AA)* v vrednosti 214,5 tisoč evrov (indeks 99). Najpogosteje predpisan neselektivni zaviralec privzema monoaminov ostaja *amitriptilin (N06AA09)* s 14,7 tisoč recepti (indeks 101).

Najpogosteje predpisani antidepresivi so že vrsto let *selektivni zaviralci privzema serotonina (N06AB)*. Predpisanih je bilo 359,7 tisoč receptov (indeks 96) v vrednosti 5,4 milijona evrov (indeks 103), predpisanih je bilo 33.018.988 DDD oz. 42,9 DID te skupine antidepresivov.

Najpogosteje so bila predpisana zdravila z *escitalopramom (N06AB10)* s 148 tisoč recepti (indeks 94) v vrednosti 1,9 milijona evrov (indeks 102), ki ostaja najpogosteje predpisani antidepresiv. Drugi po porabi antidepresivov je *sertralin (N06AB06)* s 141,6 tisoč recepti (indeks 99) v vrednosti skoraj 2,3 milijona evrov (indeks 104). Sledijo zdravila s *paroksetinom (N06AB05)* s 46 tisoč recepti (indeks 94) v vrednosti 863 tisoč evrov in *citalopramom (N06AB04)* z 11,7 tisoč recepti (indeks 88) v vrednosti 190 tisoč evrov (indeks 95) (27,28,29).

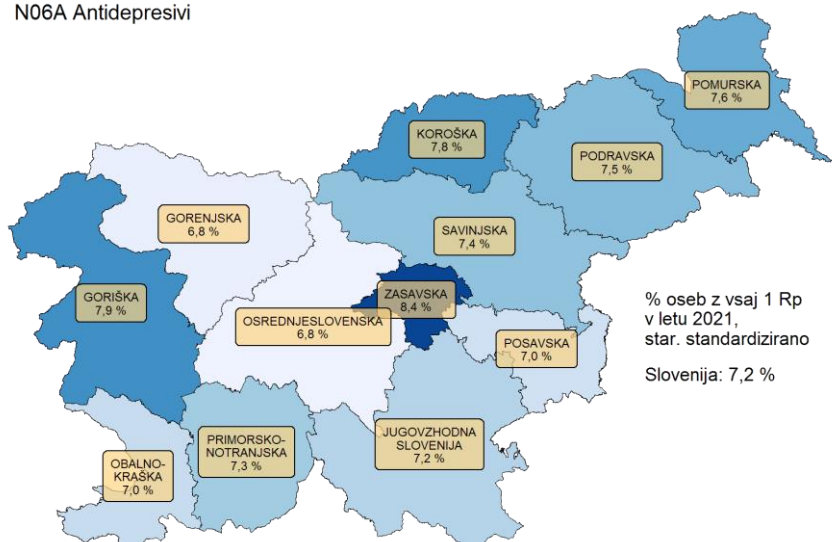
Predpisanih je bilo 1.759 receptov (indeks 91) za *zaviralce monoaminooksidaze tipa A (N06AG)*, edini predstavnik je *moklobemid (N06AG02)*.

Predpisanih je bilo tudi 252,7 tisoč receptov za *druge antidepresive (N06AX)* (indeks 97) v vrednosti 6,1 milijona evrov (indeks 101). Skupno je bilo predpisanih 17.189.967 DDD oz. 22,4 DID drugih antidepresivov (N06AX).

Največ predpisanih zdravil iz te podskupine je vsebovalo *duloksetin (N06AX21)* z 77 tisoč recepti (indeks 94), sledijo *mirtazapin (N06AX11)* s 55 tisoč recepti (indeks 98), *trazodon (N06AX05)* s 40 tisoč recepti (indeks 103), *venlafaksin (N06AX16)* s 35 tisoč recepti (indeks 97), in *bupropion (N06AX12)* s 17 tisoč recepti (indeks 96). Narašča predpisovanje *vortioksetina (N06AX26)*, ki se uporablja za zdravljenje epizod velike depresije pri odraslih. Predpisanih je bilo 13.257 receptov (indeks 117).

Povprečno je antidepresive prejemale 7,2 % slovenske populacije. Največ antidepresivov je bilo predpisanih v zasavski regiji (8,4 %), sledita goriška (7,9 %) in koroška regija (7,8 %), najmanj pa v osrednje-slovenski regiji (6,8 %) (slika 4.35).

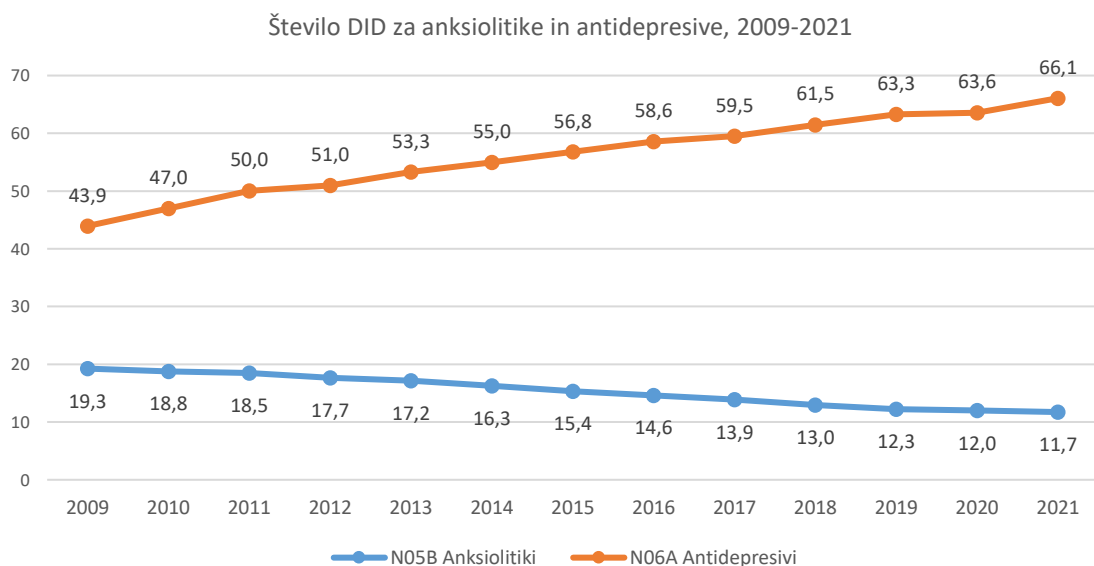
N06A Antidepresivi

Slika 4.35: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan antidepresiv (N06A) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

Trend predpisovanja antidepresivov in anksiolitikov

Skladno z doktrino predpisovanja je zaznan stalen porast predpisovanja antidepresivov (N06A) in padec predpisovanja anksiolitikov (N05B) (27, 28, 29) (slika 4.36).

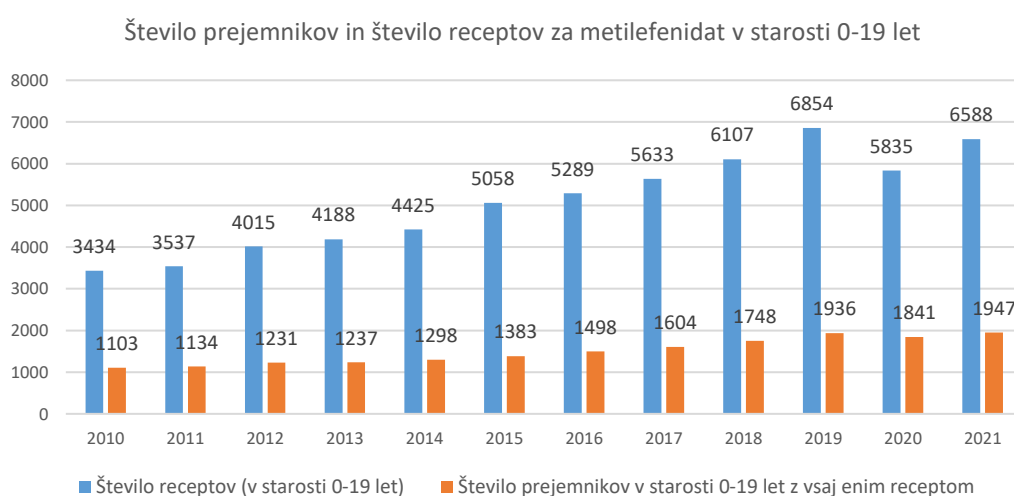

Slika 4.36: Trend predpisovanja antidepresivov (N06A) in anksiolitikov (N05B) v letih 2009 do 2021 v DID.

Psihostimulansi, učinkovine za zdravljenje hiperkinezije in učinkovine za obnavljanje celic CŽS (N06B)

Psihostimulansi, učinkovine za zdravljenje hiperkinetične motnje in učinkovine za obnavljanje celic CŽS (N06B) med psihoanaleptiki zavzemajo manjši delež tako v številu receptov, kot tudi v vrednosti zdravil. Predpisanih je bilo 15,1 tisoč receptov (indeks 108) v vrednosti 1 milijon evrov (indeks 102).

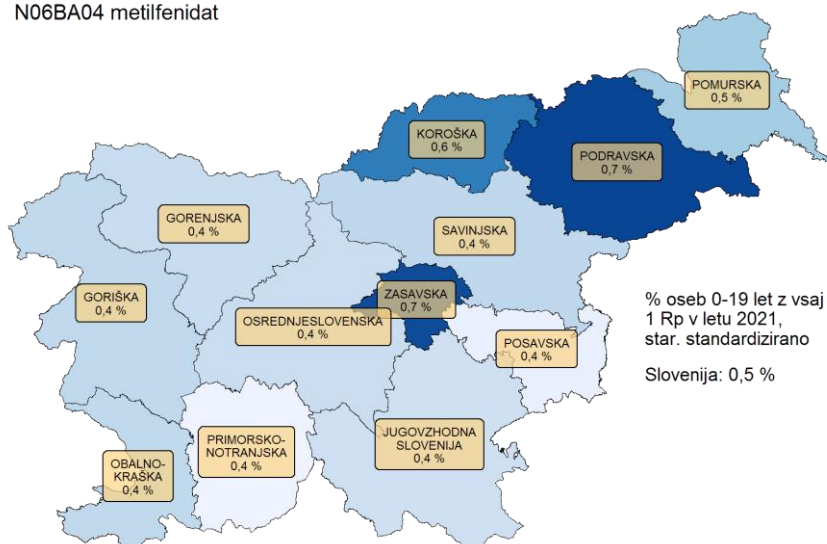
Največ je bilo predpisanih *simpatikomimetikov s centralnim delovanjem (N06BA)*, 10.299 receptov (indeks 117). Najpogosteje predpisani učinkovini iz skupine sta bila *metilfenidat (N06BA04)* s 7.350 recepti (indeks 116) in *atomoksetin (N06BA09)* z 2.798 recepti (indeks 121), ki se uporabljata za zdravljenje motnje pozornosti s hiperaktivnostjo (ADHD). Motnja pozornosti s hiperaktivnostjo (ADHD) ali hiperkinetična motnja je vedenjska motnja pri otrocih in mladostnikih (slika 4.37).

Slika 4.37: Število prejemnikov z vsaj enim receptom za metilfenidat v starosti 0 - 19 let in število receptov za metilfenidat v letih 2010 do 2021.

Metilfenidat, ki se predpisuje za zdravljenje hiperkinetične motnje, je v Sloveniji prejemalo 0,5 % populacije v starosti 0 - 19 let, enako kot leto prej, največ v podravski in zasavski regiji (0,7 %) (slika 4.38).

N06BA04 metilfenidat

Slika 4.38: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan metilfenidat v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

V podskupini *drugi psihostimulansi in učinkovine za obnavljanje celic CŽS (N06BX)* je bilo predpisanih 4.805 receptov (indeks 93), največ za *piracetam (N06BX03)*, 4.723 receptov (indeks 93).

Zdravila za zdravljenje demence (N06D)

Predpisanih je bilo 85 tisoč receptov za **zdravila za zdravljenje demence (N06D)** (indeks 95), v vrednosti 4,5 milijona evrov (indeks 101), povprečna vrednost enega recepta se je znižala in je znašala 52,9 EUR.

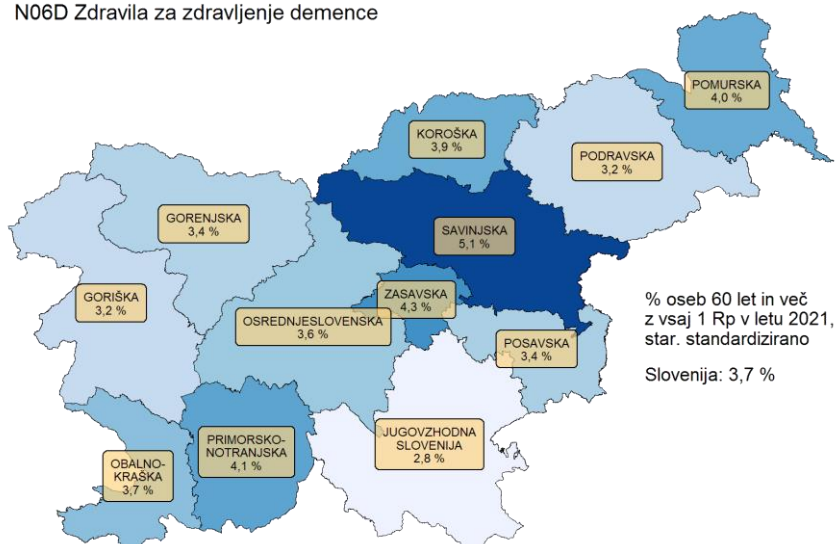
Največ predpisanih zdravil je bilo iz skupine *antiholinesteraz (N06DA)*, predpisanih je bilo 60,8 tisoč receptov. Med njimi je tudi najpogosteje predpisan antideментiv *rivastigmin (N06DA03)* z 31,3 tisoč recepti (indeks 98). Sledita mu *donepezil (N06DA02)* z 20,8 tisoč recepti (indeks 95) in *galantamin (N06DA04)* z 8,6 tisoč recepti (indeks 89). Skupno je bilo predpisanih 4.813.994 DDD oz. 6,3 DID antiholinesteraz.

Drugih zdravil za zdravljenje demence (N06DX) je bilo predpisanih 24.432 receptov (indeks 92), prevladoval je *memantin (N06DX01)* z 24.384 recepti (indeks 92), ki je takoj za rivastigminom drugi najpogosteje predpisani antideментiv.

Povprečno je zdravila za zdravljenje demence prejemale 3,7 % prebivalcev, starejših od 60 let. Največ zdravil je bilo predpisanih v savinjski regiji (5,1 %), sledita zasavska regija (4,3 %) in primorsko-notranjska regija (4,1 %). Najmanj so bila zdravila predpisana v jugovzhodni Sloveniji (2,8 %) in na goriškem (3,2 %) (slika 4.39).

N06D Zdravila za zdravljenje demence

Slika 4.39: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila za zdravljenje demence (N06D) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

N07 Druga zdravila z delovanjem na živčevje

Recepti s predpisanimi zdravili, ki pripadajo skupini N07, predstavljajo 1,8 % delež v številu in 3,4 % vrednostni delež zdravil z delovanjem na živčevje. Predpisanih je bilo 64,3 tisoč receptov (indeks 98) v vrednosti 2,3 milijona evrov (indeks 101). Povprečna vrednost enega recepta je bila 35,8 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 31 receptov.

Večino predpisanih receptov so predstavljali recepti s predpisanimi **zdravili proti vrtoglavici (N07C)**. Predpisanih je bilo 54,4 tisoč receptov (indeks 98) v vrednosti 630 tisoč evrov (indeks 96). Med njimi je bila najpogosteje predpisana učinkovina *betahistin (N07CA01)* s 48,4 tisoč recepti (indeks 98).

Parasimpatikomimetikov (N07A) je bilo predpisanih 2.702 recepta (indeks 102)1 v vrednosti 206 tisoč evrov (indeks 101), od tega za *piridostigmin (N07AA02)* 2.383 receptov (indeks 102), za *pilokarpin (N07AX01)* pa 319 receptov (indeks 106).

Za **zdravljenje zasvojenosti (N07B)** je bilo skupno predpisanih 2.765 receptov (indeks 96). Za **zdravljenje zasvojenosti z alkoholom (N07BB)** je bilo predpisanih 1.711 receptov (indeks 109). Večinoma je pri tem šlo za *naltrekson (N07BB04)* v 1.671 (indeks 111) in *nalmefen (N07BB05)* v 40 primerih (indeks 77). Skupno je bilo predpisanih 90.440 DDD oz. 0,1 DID zdravil za zdravljenje zasvojenosti z alkoholom.

Za **zdravljenje zasvojenosti z nikotinom (N07BA)** je bilo predpisanih 1.034 receptov (indeks 81), za *vareniklin (N07BA03)* 1.023 receptov (indeks 81) in 11 receptov za *nikotin (N07BA01)* (indeks 157). Ker so zdravila z nikotinom na voljo v lekarnah tudi brez recepta, je njihova poraba zagotovo večja kot je tu prikazana. Skupno je bilo predpisanih 14.149 DDD zdravil za zdravljenje zasvojenosti z nikotinom.

Za **zdravila za zdravljenje zasvojenosti z opioidi (N07BC)** je bilo predpisanih 20 receptov (indeks 59), od tega 19 receptov za *metadon (N07BC02)* in 1 recept za *buprenorfin (N02AE01)*.

Drugih zdravil z delovanjem na živčevje (N07X) je bilo predpisanih 4,4 tisoč receptov, največ za *fampridin (N07XX07)*, 3.363 receptov (indeks 101), ki se uporablja za zdravljenje multiple skleroze.

Zdravila za zdravljenje boleznih odvisnosti od opioidov

Zdravila za zdravljenje boleznih odvisnosti od opioidov se skladno z Zakonom o preprečevanju uporabe drog in o obravnavi uživalcev (Ur.list 98/99) v mreži Centrov za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti (CPZOPD) predpisujejo na naročilnico. CPZOPD podatke o porabi sporočajo Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki jih posreduje NIJZ.

V letu 2021 je bilo predpisanih 12.633 škatel **morfina (N02AA01)**, v vrednosti 643.091,45 EUR v obliki:

- *Substitol 120 mg* (škatla s 30 kapsulami (3 x 10 kapsul v pretisnem omotu)) – 2.007 škatel
- *Substitol 200 mg* trdih kapsul s podaljšanim sproščanjem (škatla s 30 kapsulami (3 x 10 kapsul v pretisnem omotu)) – 10.626 škatel.

Predpisanih je bilo 26.261 škatel **buprenorfina (N07BC01)**, v vrednosti 845.288,43 EUR v obliki:

- *Buprenorfin Alkaloid 2mgx28tbl* (podjezične tablete, škatla z 28 tabletami (4 x 7 tablet v pretisnem omotu)) – 13.502 škatel
- *Buprenorfin Alkaloid 8mgx28tbl* (podjezične tablete, škatla z 28 tabletami (4 x 7 tablet v pretisnem omotu)) – 12.759 škatel.

Predpisanih je bilo tudi 327 brizg (raztopine za injiciranje s podaljšanim sproščanjem) **buprenorfina (N07BC01)**, v vrednosti 36.041,10 EUR v obliki:

- *Buvidal 128mg* razt. za inj. s podaljšanim sproščanjem, brizga 1x – 5 kos
- *Buvidal 96mg* razt. za inj. s podaljšanim sproščanjem, brizga 1x – 17 kos
- *Buvidal 64mg* razt. za inj. s podaljšanim sproščanjem, brizga 1x – 25 kos
- *Buvidal 32mg* razt. za inj. s podaljšanim sproščanjem, brizga 1x – 31 kos
- *Buvidal 24mg* razt. za inj. s podaljšanim sproščanjem, brizga 1x – 69 kos
- *Buvidal 16mg* razt. za inj. s podaljšanim sproščanjem, brizga 1x – 92 kos
- *Buvidal 8mg* razt. za inj. s podaljšanim sproščanjem, brizga 1x – 88 kos

Predpisanih je bilo 4.432 steklenic **metadona (1000 ml) (N07BC02)** v vrednosti 276.797,46 EUR v obliki:

- *metadonijevega klorida Alkaloid peroralna raztopina 10 mg/1 ml* (škatla s steklenico s 1000 ml peroralne raztopine s plastičnim pokrovčkom, plastično odmerno pipeto in plastičnim adapterjem za steklenico),
- *Metadon Krka 10 mg/ml peroralna raztopina* (steklenica s 1000 ml raztopine).

Predpisanih je bilo 34 steklenic **metadona (100 ml)** v vrednosti 397,05 EUR v obliki:

- *metadonijevega klorida Alkaloid peroralne raztopine 10 mg/1 ml* (škatla s stekleničko s 100 ml peroralne raztopine s plastično odmerno pipeto in plastičnim pokrovčkom)

Predpisanih je bilo 2,285 škatel **kombinacije buprenorfina in naloksona (N07BC51)**, v vrednosti 21.703,57EUR v obliki:

- *Zubsolv 1,4 mg/0,36 mg* podjezična tabletami, škatla s 7 tabletami v pretisnih omotih - 182 škatel
- *Zubsolv 5,7 mg/1,4 mg* podjezična tableta, škatla s 7 tabletami v pretisnih omotih - 778 škatel
- *Zubsolv 8,6 mg/2,1 mg* podjezična tableta, škatla s 7 tabletami v pretisnih omotih - 886 škatel
- *Zubsolv 11,4 mg/2,9 mg* podjezična tableta, škatla s 7 tabletami v pretisnih omotih - 439 škatel

Predpisanih je bilo 16 škatel **naloksona (V03AB15)**, v vrednosti 458,91 EUR v obliki

- *Nyxoid 1,8 mg* pršilo za nos, razt. enodmerni vsebnik, 2x

V letu 2021 je znašal strošek zdravil v programu zdravljenja odvisnosti 1.823.778 EUR, leta 2020 pa 1.850.776,50 EUR. Stroški za ta zdravila že od leta 2015 stalno upadajo (slika 4.34). V znesku pa niso upoštevani stroški soka, plastenke, signature in konzervansa ob pripravi metadona.

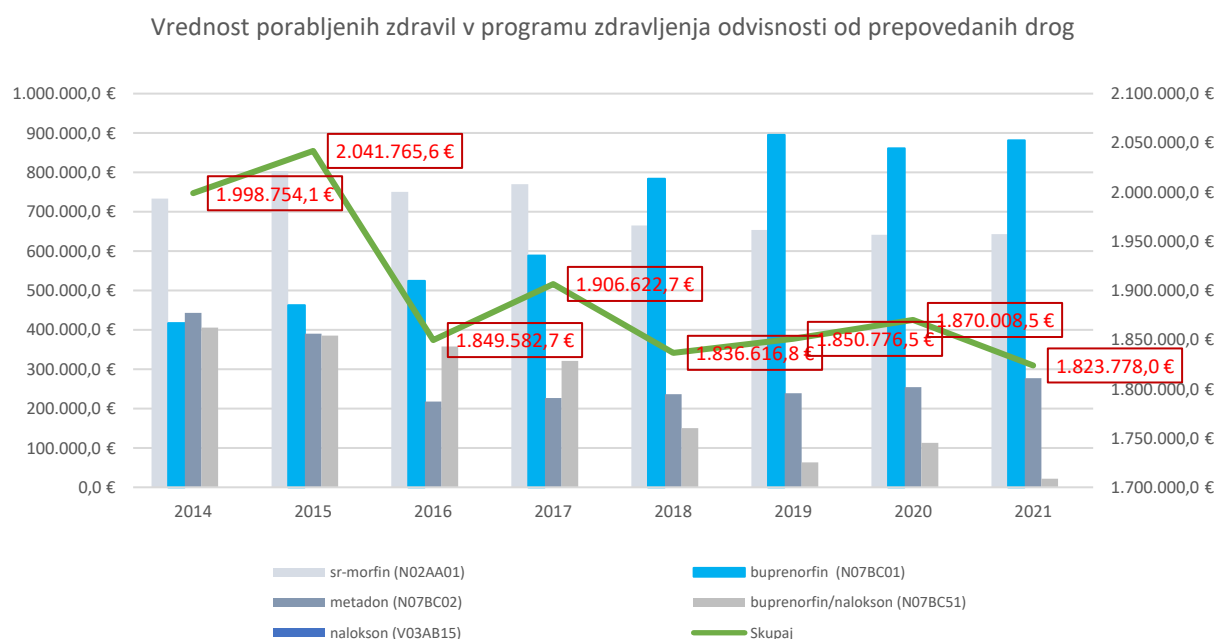
V letu 2020 je bil strošek metadona 277.194,5 EUR, buprenorfina 881.329,5 EUR (leta 2020 643.644 EUR), buprenorfina in naloksona 21.703,6 EUR (leta 2020 112.635 EUR), sr-morfina 643.091,5 EUR.

Prvič se je uporabljal tudi nalokson (V03AB15), v vrednosti 458,9 EUR.

Zdravilo Nyxoid (nalokson) je namenjeno za takojšnjo uporabo kot nujno zdravljenje ob prevelikem odmerku opioda ali sumu nanj, ki se kaže v obliki respiratorne depresije in/ali depresije centralnega živčnega sistema v bolnišničnem okolju ali zunaj njega.

V Centrih za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od drog v Sloveniji je opaziti trend naraščanja uporabe buprenorfina med letoma 2013 in 2018 ter trend upadanja uživanja metadona po letu 2015 (26).

Na spodnji sliki so prikazane vrednosti posameznih zdravil za zdravljenje odvisnosti od leta 2014 do leta 2021 ter trend skupne porabe teh zdravil v EUR (slika 4.40).

Slika 4.40: Trend vrednosti zdravil v programu zdravljenja odvisnosti po posameznih zdravilih

Predpisovanje zdravil iz kanabinoidov

V Sloveniji še ni registriranih gotovih zdravil z učinkovino THC. Zdravniki lahko predpišejo magistralno zdravilo z učinkovinami tetrahidrokanabinol (THC), kanabidiolom (CBD) ter kombinacijami na beli recept ali naročilnico. Recept se izda v dvojniku, vpisan mora biti v knjigo narkotikov, lekarna pa vodi evidenco o uporabi. Magistralno zdravilo lahko pripravi bolnišnična ali javna lekarna. Podatke o cenah vodi ZZSZ.

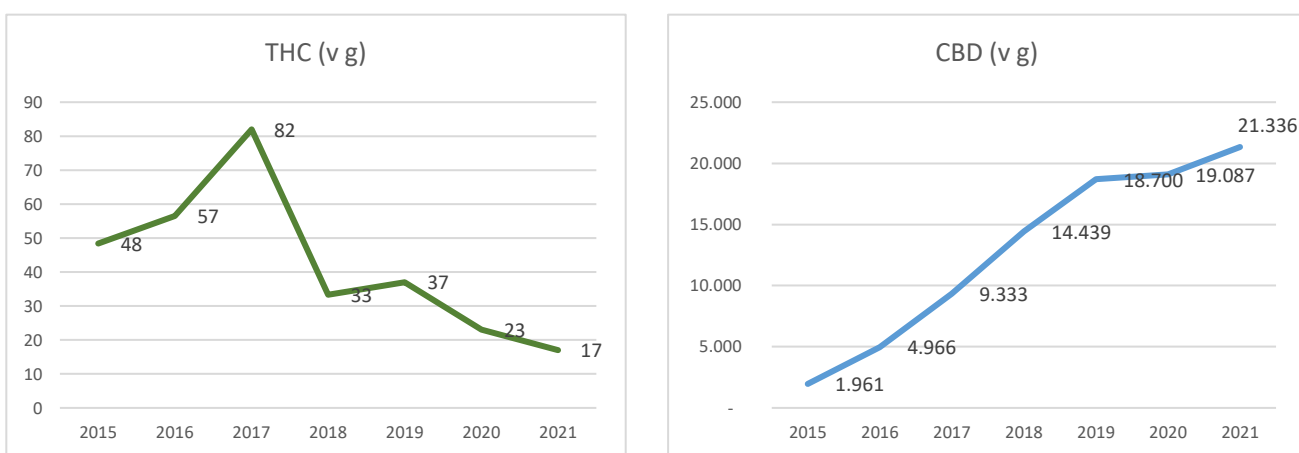
Lekarne so o predpisanih receptih za omenjene pripravke poročale direktno na NIJZ, delno tudi na Lekarniško zbornico Slovenije. Ker vse lekarne niso poročale o številu receptov, podajamo le porabo posameznih učinkovin, katero porabo smo zabeležili na NIJZ. Prejeli smo 16 poročil posameznih lekarn, da izdelujejo magistralne pripravke s THC n CBD.

V letu 2021 pa je bilo predpisanih in porabljenih 21,336 kg CBD in 17 g THC.

Cena 1 g CBD je 87 EUR/g, cena 1 g THC pa 386 EUR/g

Poraba CBD		Poraba THC
21,4 kg cena 87 EUR /g		17 g cena 386 EUR/g

Opazen je trend naraščanja predpisovanja CBD in padec predpisovanja THC (slika 4.41).

Slika 4.41: Skupna poraba THC in CBD v gramih v letih 2015 do 2021.

4.11 Antiparazitiki, insekticidi in repelenti (ATC skupina P)

Antiparazitiki, insekticidi in repelenti so razvrščeni v tri skupine. Glede na število predpisanih receptov in vrednost izdanih zdravil so antiparazitiki, insekticidi in repelenti najmanjša skupina v celotni ATC klasifikaciji zdravil. V letu 2021 je bilo predpisanih 58,5 tisoč receptov (indeks 102) v vrednosti 715 tisoč evrov (indeks 111). Povprečna vrednost na en recept z izdanimi zdravili iz skupine P je znašala 12,2 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 28 receptov (tabela 4.13).

Tabela 4.13: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini antiparazitikov, Insekticidov in repelentov (P), Slovenija, 2021.

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
P - ANTIPARAZITIKI, INSEKTICIDI IN REPELENTI	58.455	102	715.359 €	111	12,2 €	28	528.941	0,7
P01 - ANTIPROTOZOIKI	27.501	107	364.977 €	128	13,3 €	13	234.190	0,3
P01A - Zdravila za zdravljenje ameboz in drugih protozojskih bolezni	22.486	107	249.515 €	132	11,1 €	11	77.498	0,1
P01AB - Derivati nitroimidazola	22.486	107	249.515 €	132	11,1 €	11	77.498	0,1
P01AB01 - metronidazol	22.486	107	249.515 €	132	11,1 €	11	77.498	0,1
P01B - Antimalariki	5.015	109	115.462 €	120	23,0 €	2	156.692	0,2
P01BA - Aminokinolini	4.640	106	85.187 €	111	18,4 €	2	147.116	0,2
P01BA02 - hidroksiklorokin	4.640	108	85.187 €	113	18,4 €	2	147.116	0,2
P01BB - Bigvanidi	375	190	30.275 €	164	80,7 €	0	9.576	0,0
P01BB51 - progvanil, kombinacije	375	190	30.275 €	164	80,7 €	0	9.576	0,0
P02 - ANTIHELMINTIKI	27.887	97	261.398 €	98	9,4 €	13	116.801	0,2
P02C - Zdravila proti boleznim, ki jih povzročajo nematodi (nitasti črvi)	27.887	97	261.398 €	98	9,4 €	13	116.801	0,2
P02CA - Derivati benzimidazola	27.886	97	259.989 €	97	9,3 €	13	116.797	0,2
P02CA01 - mebendazol	27.866	97	259.102 €	98	9,3 €	13	116.649	0,2
P02CA03 - albendazol	20	100	888 €	77	44,4 €	0	148	0,0
P02CF - Avermektini	1		1.408 €		1408,5 €	0	4	0,0
P02CF01 - ivermektin	1		1.408 €		1408,5 €	0	4	0,0
P03 - ZDRAVILA PROTI PARAZITOM ZUNANJIH POVRŠIN IN PROTI GARJAM, INSEKTICIDI IN REPELENTI	3.067	100	88.984 €	99	29,0 €	1	177.950	0,2
P03A - Zdravila proti parazitom zunanjih površin in proti garjam	3.067	100	88.984 €	99	29,0 €	1	177.950	0,2
P03AC - Piretrini in sintezne spojine	3.045	100	88.798 €	99	29,2 €	1	172.710	0,2
P03AC04 - permetrin	3.045	100	88.798 €	99	29,2 €	1	172.710	0,2
P03AX - Druga zdravila proti parazitom zunanjih površin in proti garjam	22	105	187 €	111	8,5 €	0	5.240	0,0
P03AX01 - benzilbenzoat	22	105	187 €	111	8,5 €	0	5.240	0,0

Največja podskupina so **antihelmintiki (P02)**, predpisanih je bilo 27,8 tisoč receptov, (indeks 97), v vrednosti 261,4 tisoč EUR (indeks 98), 116.801 DDD oz. 0,2 DID antihelmintikov.

Vsa so bila *zdravila proti boleznim, ki jih povzročajo nematodi (nitasti črvi) (P02C)*, z 27.886 recepti je bil predpisan *mebendazol (P02CA01) (indeks 97)*.

Nekoliko manjša je podskupina **antiprotozoikov (P01)**, predpisanih je bilo 27,5 tisoč receptov (indeks 107), 234.190 DDD oz. 0,3 DID antiprotozoikov.

Večinoma so *zdravila za zdravljenje ameboz (P01A)*, prepisanih je bilo 22.486 receptov, vsi so *derivati nitroimidazola (P01AB)*, in sicer *metronidazol (P01AB01) (indeks 107)*.

Predpisanih je bilo še 5.015 receptov za *antimalarike (P01B)*, predvsem *aminokinoline (P01BA)*, vse *hidroksiklorokin (P01BA02)* s 4.640 recepti in 375 receptov za *bigvanidine (P01BB)*, vse *progvanil, kombinacije (P01BB51)*.

Predpisanih je bilo tudi 3.067 (indeks 100) receptov za **zdravila proti parazitom zunanjih površin in proti garjam, insekticidov in repelentov (P03)**, večinoma so uvrščeni v podskupino *piretrinov in sinteznih spojin (P03AC)*, na 3.045 receptih *permetrin (P03AC04)*.

4.12 Zdravila za boleznih dihal (ATC skupina R)

V letu 2021 je bilo predpisanih preko 1 milijon receptov (indeks 95) v vrednosti 36,3 milijona evrov (indeks 131) za zdravila za boleznih dihal, ki so razvrščena v 6 skupin. Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi zdravili iz skupine R je bila 35,7 EUR (leta 2020 26 EUR), na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 482 receptov.

Predpisanih je bilo 57.372.216 DDD, to je 74,6 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini zdravil za zdravila za obstruktivne pljučne boleznih (R03) ter v skupini antihistaminikov za sistemsko zdravljenje (R06) (tabela 4.14).

Tabela 4.14: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil za boleznih dihal (R), Slovenija, 2021.

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
R - ZDRAVILA ZA BOLEZNI DIHAL	1.015.042	95	36.248.218 €	131	35,7 €	482	57.372.216	74,6
R01 - ZDRAVILA ZA BOLEZNI NOSNE SLUZNICE	174.188	101	1.853.256 €	104	10,6 €	83	8.851.043	11,5
R01A - Dekongestivi in druga zdravila za lokalno zdravljenje nosne sluznice	174.100	101	1.852.458 €	104	10,6 €	83	8.850.483	11,5
R01AA - Simpatikomimetiki, enokomponentna zdravila	3.698	133	28.962 €	131	7,8 €	2	33.499	0,0
R01AA05 - oksimetazolin	3.503	134	27.234 €	132	7,8 €	2	31.206	0,0
R01AA07 - ksilometazolin	195	116	1.729 €	116	8,9 €	0	2.293	0,0
R01AB - Simpatikomimetiki, kombinacije brez kortikosteroidov	397	127	3.565 €	129	9,0 €	0	5.100	0,0
R01AB06 - ksilometazolin	397	127	3.565 €	129	9,0 €	0	5.100	0,0
R01AD - Kortikosteroidi	165.719	100	1.782.398 €	103	10,8 €	79	8.659.791	11,3
R01AD05 - budezonid	1.704	87	14.754 €	85	8,7 €	1	138.350	0,2
R01AD08 - flutikazon	17.883	99	552.363 €	106	30,9 €	8	2.111.536	2,7
R01AD09 - mometazon	120.773	102	808.149 €	102	6,7 €	57	5.251.875	6,8
R01AD12 - flutikazonfuroat	12.932	85	152.404 €	91	11,8 €	6	633.030	0,8
R01AD58 - flutikazon, kombinacije	12.427	102	254.729 €	110	20,5 €	6	525.000	0,7
R01AX - Druga zdravila za boleznih nosne sluznice	4.286	130	37.533 €	183	8,8 €	2	152.093	0,2
R01AX06 - mupirocin	1	100	23 €	101	22,6 €	0	3	0,0
R01B - Nazalni dekonjestivi za sistemsko zdravljenje	88	88	798 €	91	9,1 €	0	560	0,0
R01BA - Simpatikomimetiki	88	88	798 €	91	9,1 €	0	560	0,0
R01BA52 - psevdofedrin, kombinacije	88	88	798 €	91	9,1 €	0	560	0,0

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
R02 - ZDRAVILA Z UČINKOM NA ŽRELO	285	91	2.228 €	87	7,8 €	0	1.454	0,0
R02A - Zdravila z učinkom na žrelo	285	91	2.228 €	87	7,8 €	0	1.454	0,0
R02AA - Antiseptiki	138	91	808 €	84	5,9 €	0	742	0,0
R02AA05 - klorheksidin	26	81	224 €	86	8,6 €	0	86	0,0
R02AA06 - cetilpiridinium	8	267	48 €	201	6,0 €	0	18	0,0
R02AA15 - povidon-jod	84	108	379 €	107	4,5 €	0	567	0,0
R02AA20 - razne učinkovine	20	53	156 €	49	7,8 €	0	72	0,0
R02AX - Druga zdravila z učinkom na žrelo	147	91	1.420 €	89	9,7 €	0	712	0,0
R02AX01 - flurbiprofen	127	87	1.277 €	86	10,1 €	0	578	0,0
R02AX03 - benzidamin	20	125	143 €	126	7,1 €	0	133	0,0
R03 - ZDRAVILA ZA OBSTRUKTIVNE PLJUČNE BOLEZNI	528.238	93	22.961.630 €	106	43,5 €	251	32.892.084	42,8
R03A - Inhalacijski adrenergiki	376.312	95	14.872.568 €	100	39,5 €	179	22.019.416	28,6
R03AC - Bronhoselektivni agonisti adrenergičnih receptorjev beta-2	97.970	95	857.127 €	94	8,7 €	46	3.444.421	4,5
R03AC02 - salbutamol	94.056	96	646.323 €	97	6,9 €	45	3.117.635	4,1
R03AC12 - salmeterol	501	74	17.323 €	81	34,6 €	0	32.370	0,0
R03AC13 - formoterol	1.002	83	39.709 €	89	39,6 €	0	63.596	0,1
R03AC18 - indakaterol	2.411	74	153.771 €	85	63,8 €	1	230.820	0,3
R03AK - Adrenergiki v kombinaciji s kortikosteroidi ali drugimi učinkovinami razen antiholinergikov	140.403	95	9.196.622 €	101	65,5 €	67	10.753.500	14,0
R03AK06 - salmeterol in flutikazon	22.177	81	1.531.579 €	88	69,1 €	11	1.745.250	2,3
R03AK07 - formoterol in budesonid	39.265	92	2.344.646 €	98	59,7 €	19	2.741.670	3,6
R03AK08 - formoterol in beklometazon	64.322	103	4.304.454 €	109	66,9 €	31	5.121.210	6,7
R03AK10 - vilanterol in flutikazonfuroat	14.252	91	1.000.549 €	99	70,2 €	7	1.109.550	1,4
R03AK11 - formoterol in flutikazon	387		15.394 €		39,8 €	0	35.820	0,0
R03AL - Adrenergiki v kombinaciji z antiholinergiki, vključno s kortikosteroidi v trojnih kombinacijah	137.939	94	4.818.819 €	100	34,9 €	65	7.821.495	10,2
R03AL01 - fenoterol in ipratropijev bromid	103.017	93	1.468.278 €	95	14,3 €	49	5.156.640	6,7
R03AL03 - vilanterol in umeklidinijev bromid	4.806	95	431.014 €	101	89,7 €	2	373.980	0,5
R03AL04 - indakaterol in glikopironijev bromid	7.817	75	820.086 €	83	104,9 €	4	642.360	0,8
R03AL05 - formoterol in aklidinijev bromid	2.656	88	241.256 €	93	90,8 €	1	194.280	0,3
R03AL06 - olodaterol in tiotropijev bromid	9.207	110	697.955 €	106	75,8 €	4	605.310	0,8
R03AL08 - vilanterol, umeklidinijev bromid in flutikazonfuroat	848	109	81.649 €	121	96,3 €	0	59.400	0,1

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
R03AL09 - formoterol, glikopironijev bromid in beklometazon	9.588	119	1.078.581 €	123	112,5 €	5	789.525	1,0
R03B - Druga zdravila za obstruktivne pljučne bolezni, za inhaliranje	107.431	90	4.138.912 €	94	38,5 €	51	7.808.620	10,2
R03BA - Glukokortikoidi	65.922	88	1.609.373 €	91	24,4 €	31	4.728.680	6,1
R03BA02 - budezonid	6.409	84	92.341 €	79	14,4 €	3	314.200	0,4
R03BA05 - flutikazon	31.755	89	619.415 €	88	19,5 €	15	1.217.110	1,6
R03BA07 - mometazon	5.687	82	162.827 €	91	28,6 €	3	532.650	0,7
R03BA08 - ciklezonid	22.071	91	734.789 €	96	33,3 €	10	2.664.720	3,5
R03BB - Antiholinergiki	41.509	92	2.529.540 €	95	60,9 €	20	3.079.940	4,0
R03BB01 - ipratropijev bromid	2	100	17 €	100	8,3 €	0	20	0,0
R03BB04 - tiotropijev bromid	35.033	95	2.125.151 €	97	60,7 €	17	2.553.420	3,3
R03BB05 - aklidinijev bromid	2.142	78	123.594 €	89	57,7 €	1	163.440	0,2
R03BB06 - glikopironijev bromid	3.593	76	233.065 €	85	64,9 €	2	305.790	0,4
R03BB07 - umeklidinijev bromid	739	90	47.713 €	99	64,6 €	0	57.270	0,1
R03C - Adrenergiki za sistemsko zdravljenje	237	93	1.832 €	113	7,7 €	0	2.880	0,0
R03CC - Bronhoselektivni agonisti adrenergičnih receptorjev beta-2	237	93	1.832 €	113	7,7 €	0	2.880	0,0
R03CC02 - salbutamol	237	93	1.832 €	113	7,7 €	0	2.880	0,0
R03D - Druga sistemska zdravila za obstruktivne pljučne bolezni	44.258	90	3.948.317 €	164	89,2 €	21	3.061.168	4,0
R03DA - Ksantini	6.319	84	94.332 €	91	14,9 €	3	516.370	0,7
R03DA04 - teofilin	6.319	84	94.332 €	91	14,9 €	3	516.370	0,7
R03DC - Antagonisti levkotrienskih receptorjev	34.291	86	1.089.471 €	93	31,8 €	16	2.437.627	3,2
R03DC03 - montelukast	34.291	86	1.089.471 €	93	31,8 €	16	2.437.627	3,2
R03DX - Druga sistemska zdravila za obstruktivne pljučne bolezni	3.648	230	2.764.514 €	244	757,8 €	2	107.171	0,1
R03DX05 - omalizumab	1.668	922	980.370 €	904	587,8 €	1	30.736	0,0
R03DX07 - roflumilast	316	85	24.419 €	92	77,3 €	0	21.630	0,0
R03DX09 - mepolizumab	1.405	144	1.317.787 €	146	937,9 €	1	40.250	0,1
R03DX10 - benralizumab	259	471	441.937 €	468	1706,3 €	0	14.556	0,0
R05 - ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE KAŠLJA IN PREHLADA	17.996	107	226.845 €	81	12,6 €	9	132.850	0,2
R05C - Ekspektoransi, kombinacije brez antitusikov	3.109	90	99.660 €	61	32,1 €	1	34.783	0,0
R05CA - Ekspektoransi	185	94	1.315 €	103	7,1 €	0	1.362	0,0
R05CA10 - kombinacije	6	300	32 €	258	5,4 €	0	155	0,0
R05CA12 - list navadnega bršljana	135	83	907 €	89	6,7 €	0	993	0,0
R05CA13 - cineol	38	181	337 €	190	8,9 €	0	190	0,0
R05CB - Mukolitiki	2.924	90	98.345 €	61	33,6 €	1	33.420	0,0
R05CB01 - acetilcistein	1.814	99	21.912 €	99	12,1 €	1	23.196	0,0

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
R05CB02 - bromheksin	728	83	5.223 €	79	7,2 €	0	5.433	0,0
R05CB06 - ambroksol	278	75	2.424 €	72	8,7 €	0	1.335	0,0
R05CB13 - dornaza alfa (dezoksiribonukleaza)	104	67	68.787 €	53	661,4 €	0	3.456	0,0
R05D - Antitusiki, kombinacije brez ekspektoransov	14.643	112	124.724 €	109	8,5 €	7	96.083	0,1
R05DA - Opijevi alkaloidi in njihovi derivati	12.814	114	107.136 €	111	8,4 €	6	62.417	0,1
R05DA04 - kodein	1.518	88	19.994 €	88	13,2 €	1	10.698	0,0
R05DA08 - folkodin	11.296	119	87.142 €	118	7,7 €	5	51.719	0,1
R05DB - Drugi antitusiki	1.829	95	17.589 €	100	9,6 €	1	33.666	0,0
R05DB13 - butamirat	1.829	95	17.589 €	100	9,6 €	1	33.666	0,0
R05X - Druga zdravila za zdravljenje prehlada	183	88	1.894 €	87	10,3 €	0	1.330	0,0
R06 - ANTIHISTAMINIKI ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE	290.228	95	2.640.972 €	99	9,1 €	138	15.405.097	20,0
R06A - Antihistaminiki za sistemsko zdravljenje	290.228	95	2.640.972 €	99	9,1 €	138	15.405.097	20,0
R06AA - Aminoalkiletri	90	141	821 €	138	9,1 €	0	441	0,0
R06AA02 - difenhidramin	44	138	352 €	147	8,0 €	0	128	0,0
R06AA04 - klemastin	3	300	49 €	229	16,4 €	0	25	0,0
R06AA09 - doksilamin	43	139	420 €	126	9,8 €	0	288	0,0
R06AB - Substituirani alkilamini	2.819	57	16.208 €	56	5,7 €	1	15.515	0,0
R06AB03 - dimetinden	2.819	57	16.208 €	56	5,7 €	1	15.515	0,0
R06AD - Derivati fenotiazina	8.886	104	66.482 €	102	7,5 €	4	248.196	0,3
R06AD03 - tietilperazin	8.886	104	66.482 €	102	7,5 €	4	248.196	0,3
R06AE - Derivati piperazina	56.230	92	568.683 €	99	10,1 €	27	2.837.044	3,7
R06AE07 - cetirizin	36.958	93	319.152 €	100	8,6 €	18	1.527.024	2,0
R06AE09 - levocetirizin	19.272	91	249.531 €	99	12,9 €	9	1.310.020	1,7
R06AX - Drugi antihistaminiki za sistemsko zdravljenje	222.203	96	1.988.779 €	100	9,0 €	105	12.303.901	16,0
R06AX13 - loratadin	126.945	100	979.626 €	105	7,7 €	60	5.681.656	7,4
R06AX26 - feksofenadin	18.056	95	203.219 €	113	11,3 €	9	1.519.875	2,0
R06AX27 - desloratadin	77.202	92	805.934 €	91	10,4 €	37	5.102.370	6,6
R07 - DRUGA ZDRAVILA ZA BOLEZNI DIHAL	4.107	112	8.563.287 €	657	2085,0 €	2	89.689	0,1
R07A - Druga zdravila za bolezni dihal	4.107	112	8.563.287 €	657	2085,0 €	2	89.689	0,1
R07AX - Druga zdravila za bolezni dihal	4.107	112	8.563.287 €	657	2085,0 €	2	89.689	0,1
R07AX02 - ivakaftor	369	1153	3.226.066 €	1152	8742,7 €	0	6.174	0,0
R07AX30 - ivakaftor in lumakaftor	31	91	335.168 €	73	10811,9 €	0	868	0,0
R07AX32 - ivakaftor, tezakaftor in eleksakaftor	377	1142	4.873.473 €	1085	12927,0 €	0	12.264	0,0

R01 Zdravila za zdravljenje boleznih nosne sluznice

Zdravila za zdravljenje boleznih nosne sluznice (R01) so predstavljala 17 % v deležu receptov in 5,1 % vrednosti zdravil za boleznih dihal. Predpisanih je bilo 174,2 tisoč receptov (indeks 101) v vrednosti 1,8 milijona evrov (indeks 104). Predpisanih je bilo 8.851.043 DDD oz. 11,5 DID zdravil za zdravljenje boleznih nosne sluznice. Na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 83 receptov.

Skoraj vsa predpisana zdravila v tej skupini so bila **dekongestivi in druga zdravila za lokalno zdravljenje nosne sluznice (R01A)**, predpisanih je bilo 174,1 tisoč receptov (indeks 101).

Za *simpatikomimetike enokomponentna zdravila za boleznih nosne sluznice (R01AA)* je bilo predpisanih 3.698 receptov (indeks 133), večinoma *oksimetazolin (R01AA05)* na 3.503 receptih (indeks 134). Lokalne simpatikomimetike dobijo pacienti v lekarni tudi brez recepta. Njihova dejanska poraba je zato zagotovo bistveno večja, saj se večina teh zdravil izda brez recepta.

Največ je bilo predpisanih *kortikosteroidov (R01AD)*, in sicer 165,7 tisoč (indeks 100). Največje število predpisanih receptov s kortikosteroidi je bilo z zdravili, ki so vsebovala *mometazon (R01AD09)* z 120.773 receptov (indeks 102) v vrednosti 808 tisoč evrov (indeks 102), *flutikazon (R01AD08)* na 17 tisoč receptih (indeks 991), *flutikazonfuroat (R01AD12)* na 12,9 (indeks 85) in *flutikazon, kombinacije (R01AD58)* na 12,4 tisoč recepti (indeks 102).

Za **nazalne dekongestive za sistemsko zdravljenje (R01B)** je bilo predpisanih le 88 receptov (indeks 88), vsa za *simpatomimetike (R01BA)*, za *pseudoefedrin, kombinacije (R01BA52)*.

R02 Zdravila z učinkom na žrelo

Predpisanih je bilo le 285 receptov (indeks 91) za zdravila z učinkom na žrelo v vrednosti 2,2 tisoč evrov (indeks 87), od tega 147 receptov (indeks 91) *drugih zdravil z učinkom na žrelo (R02AX)*, npr. *flurbiprofena (R02AX01)* in *benzidamina (R02AX03)*.

Predpisanih je bilo tudi 138 receptov (indeks 91) za *antiseptike (R02AA)*, največ *povidon-joda (R02AA15)*, *difenhidramina (R06AA02)* in *klorheksidina (R02AA05)*.

R03 Zdravila za obstruktivne pljučne bolezni

Skupina zdravil za obstruktivne pljučne bolezni (R03) je največja iz skupine zdravil za boleznih dihal tako glede na število predpisanih receptov (52 %) kot tudi glede na vrednost izdanih zdravil (63,3 %). Predpisanih je bilo 528,2 tisoč receptov (indeks 93) v vrednosti 21,9 milijona evrov (indeks 106). Povprečna vrednost na en recept znašala 43,5 EUR. Na 1000 prebivalcev je predpisanih 251 receptov.

Od zdravil za obstruktivne pljučne bolezni so bili najpogosteje predpisani **inhalacijski adrenergiki (R03A)**, predpisanih je bilo preko 376,3 tisoč receptov (indeks 95) v vrednosti 14,8 milijona evrov (indeks 100), 22.019.416 DDD oz. 28,6 DID.

Predpisanih je bilo 97,9 tisoč receptov (indeks 95) za *bronhoselektivne agoniste adrenergičnih receptorjev beta-2 (R03AC)*, najpogosteje je bil predpisan *salbutamol (R03AC02)* na 94 tisoč receptih (indeks 96) v vrednosti 646,3 tisoč evrov (indeks 97).

V skupini *adrenergikov v kombinaciji s kortikosteroidi ali drugimi učinkovinami razen antiholinergikov (R03AK)* je bilo predpisanih 140,4 tisoč receptov (indeks 95) v vrednosti 9,2 milijona evrov (indeks 101). Največ je bilo predpisanih receptov za *formoterol in beklometazon (R03AK08)*, 64,3 tisoč receptov (indeks

103), sledijo *formoterol in budezonid (R03AK07)* s 39,3 tisoč recepti (indeks 92), *salmeterol in flutikazon (R03AK06)* s 22,2 tisoč recepti (indeks 81) ter *vilanterol in flutikazonfuroat (R03AK10)* s 14,3 tisoč recepti (indeks 91).

Največji delež v skupini inhalacijskih adrenergikov predstavlja podskupina *adrenergikov v kombinaciji z antiholinergiki, vključno s kortikosteridi v trojnih kombinacijah (R03AL)*, za katero je bilo predpisanih 137,9 tisoč receptov (indeks 94), v vrednosti 4,8 milijona evrov (indeks 100).

Med njimi je bilo daleč največ receptov za kombinacijo *fenoterola in ipratropijevega bromida (R03AL01)*, predpisanih je bilo 103 tisoč receptov (indeks 93).

Nadaljuje se naraščanje predpisovanja novega zdravila, trojne kombinacije *formoterol, glikopironijev bromid in beklometazon (R03AL09)*, ki se uporablja za zdravljenje zmerne do hude oblike kronične obstruktivne pljučne bolezni, kjer z uporabo drugih kombinacij ne dosežemo klinično pomembne izboljšane simptomatike bolezni. Predpisanih je bilo 9.588 receptov (indeks 119).

Predpisanih je bilo 9.207 receptov (indeks 110) *olodaterola in tiotropijevega bromida (R03AL06)*, 2.656 receptov (indeks 88) kombinacije *formoterola in aklidinijevega bromida (R03AL05)* ter 4.806 receptov (indeks 95) *vilanteroala in umeklidinijevega bromida (R03AL03)*.

Narašča tudi predpisovanje kombinacije *vilanterola, umeklidinijevega bromida in flutikazonfuroata (R03AL08)*, predpisanih je bilo 848 receptov (indeks 109).

Druga največja poskupina so **druga zdravila za obstruktivne pljučne bolezni za inhaliranje (R03B)**, predpisanih je bilo 107,4 tisoč receptov (indeks 90) v vrednosti 4,1 milijona evrov (indeks 94).

Največ je bilo zdravil, ki so vsebovala *glukokortikoide (R03BA)*, predpisanih je bilo 65,9 tisoč receptov (indeks 88). Najpogosteje je bil predpisan *flutikazon (R03BA05)* s 31,7 tisoč recepti (indeks 89) in *ciklezonida (R03BA08)*, predpisanih je bilo 22 tisoč receptov (indeks 91).

Antiholinergikov (R03BB) je bilo predpisanih 41.509 receptov (indeks 92), najpogosteje je bil predpisan *tiotropijev bromid (R03BB04)* s 35 tisoč recepti (indeks 95).

Predpisanih je bilo le 237 receptov za zdravila skupine **adrenergikov za sistemsko zdravljenje (R03C)** (indeks 93), vsi so spadali v skupino *bronhoselektivnih agonistov adrenergičnih receptorjev beta-2 (R03CC)*, in sicer je bil predpisan le *salbutamol (R03CC02)*.

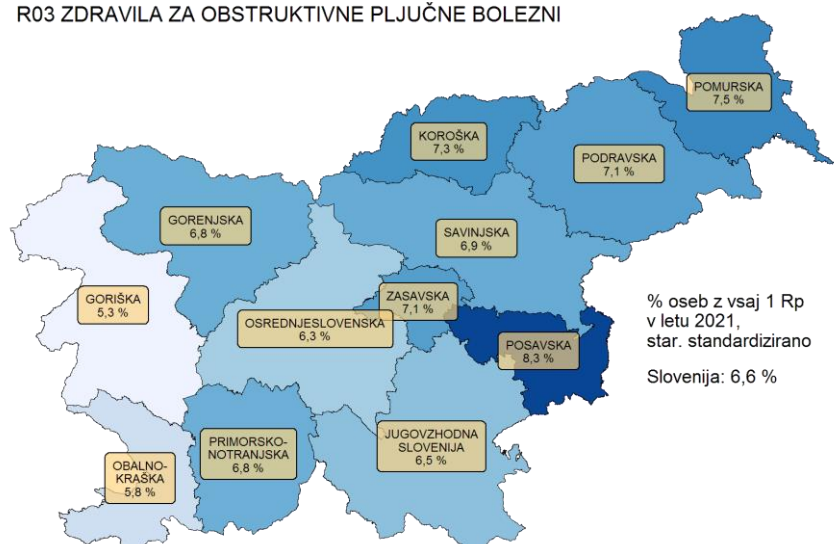
V skupini **drugih sistemskih zdravil za obstruktivne pljučne bolezni (R03D)** je bilo predpisanih 44,3 tisoč receptov (indeks 90) v vrednosti 3,9 milijona evrov (indeks 164).

Največ je bilo predpisanih *antagonistov levkotrienskih receptorjev (R03DC)*, 34 tisočreceptov, vse *montelukast (R03DC03)*.

Predpisanih je bilo tudi 6.319 receptov za ksantine (R03DA), vse teofilin (R03DA04).

Povprečno zdravila za obstruktivne pljučne bolezni prejema 6,6 % prebivalcev Slovenije, enako kot leto prej. Največ zdravil za zdravljenje obstruktivnih pljučnih bolezni so v letu 2021 predpisali v posavski regiji (8,3 %) in pomurski regiji (7,5 %), sledi koroška regija (7,3 %) (slika 4.42).

R03 ZDRAVILA ZA OBSTRUKTIVNE PLJUČNE BOLEZNI

Slika 4.42: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila za obstruktivne pljučne bolezni (R03) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

R05 Zdravila za zdravljenje kašlja in prehlada

Na recept je bilo predpisanih 17,9 tisoč receptov za zdravila za zdravljenje kašlja in prehlada (indeks 107) v vrednosti 226,8 tisoč evrov (indeks 81).

Predpisanih je bilo 3.109 receptov za **ekspektoranse, kombinacije brez antitusikov (R05C)**, predvsem *mukolitike (R05CB)*, največ acetilcistein (R05CB01) z 1.814 recepti, sledi bromheksin (R05CB02) s 728 recepti.

Najbolj pogosto pa so predpisovali **antitusike in kombinacije brez ekspektoransov (R05D)**, predpisanih je bilo 14,6 tisoč receptov (indeks 112).

Večinoma so bili predpisani *opijevi alkaloidi in njihovi derivati (R05DA)*, predpisanih je bilo 12.814 receptov (indeks 114), najpogosteje je bil predpisan *folkodin (R05DA08)* na 11.296 receptih (indeks 119), ki mu je sledil *kodein (R05DA04)* z 1.518 recepti (indeks 88).

Vsa zdravila iz skupine *drugi antitusiki (R05DB)* so vsebovala *butamirat (R05DB13)* s 1.829 recepti (indeks 88).

Ker gre za skupino zdravil, ki se z izjemo folkodina in kodeina izdajajo v lekarnah tudi brez recepta, je njihova dejanska poraba zagotovo večje od prikazane.

R06 Antihistaminiki za sistemsko zdravljenje

Vsa zdravila so spadala v podskupino **antihistaminiki za sistemsko zdravljenje (R06A)**, predpisanih je bilo 290,3 tisoč receptov (indeks 95), v vrednosti 2,6 milijona EUR, 15.405.097 DDD oz. 20 DID antihistaminikov za sistemsko zdravljenje.

Aminoalkiletri (R06AA) so bili predpisanih na 90 receptih (indeks 141), od tega zdravila z *difenhidraminom (R06AA02)* na 44 receptih (indeks 138). Ta zdravila imajo režim izdaje brez zdravniškega recepta v lekarni, zato je skupna poraba zdravil višja od prikazane.

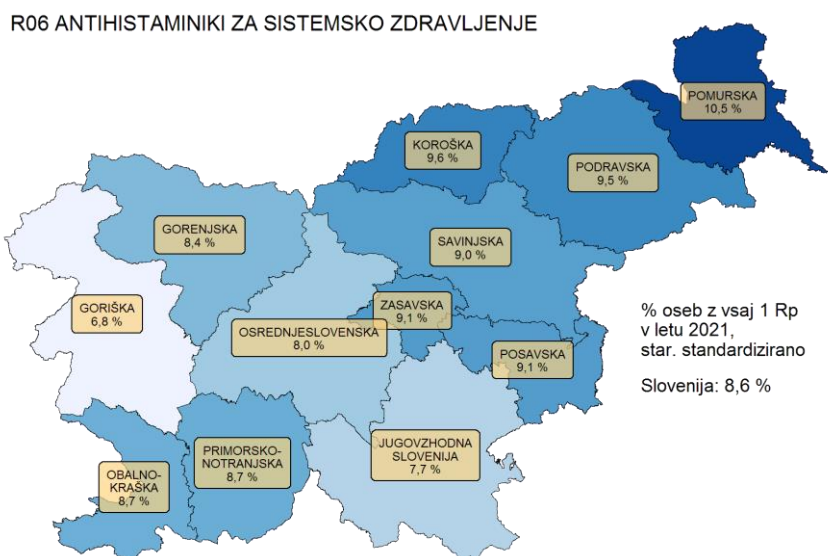
Predpisanih je bilo 2.819 receptov (indeks 57) za *substituirane alkilamine (R06AB)*, a predpisovala se je samo učinkovina *dimetinden (R06AB03)*.

Od *derivatov fenotiazina (R06AD)* so vsa predpisana zdravila vsebovala *tietilperazin (R06AD03)* s 8.886 recepti (indeks 104), 248.196 DDD oz. 0,3 DID.

Predpisanih je bilo 56,2 tisoč receptov (indeks 92) z *derivati piperazina (R06AE)*, in sicer s *cetirizinom (R06AE07)* 36,9 tisoč receptov (indeks 93) in z *levocetirizinom (R06AE09)* 19,2 tisoč receptov (indeks 91).

Največ, 222,2 tisoč receptov (indeks 96) in 12.303.901 DDD oz. 16 DID, je bilo predpisanih zdravil iz skupine *drugih antihistaminikov za sistemsko zdravljenje (R06AX)*. Zdravila z *loratadinom (R06AX13)* so bila predpisana na 126,9 tisoč receptih (indeks 100), sledila so zdravila z *desloratadinom (R06AX27)* na 77 tisoč receptih (indeks 92) in *feksofenadinom (R06AX26)* na 18 tisoč receptih (indeks 95).

V letu 2021 je 8,6 % oseb prejemalo antihistaminike za sistemsko zdravljenje (leta 2020 8,4 %), od tega največ v pomurski regiji (10,5 %), sledi koroška regija (9,6 %, leta 2020 8,7 %) in podravska regija (9,5 %, leta 2020 8,8 %). Manjši porast je viden tudi v osrednjeslovenski regiji (iz 7,9 % v letu 2020 na 8,0 %) (slika 4.43).

Slika 4.43: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani antihistaminiki (R06) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

4.13 Zdravila za bolezni čutil (ATC skupina S)

Zdravila za bolezni čutil so razvrščena v tri skupine. V letu 2021 je bilo predpisanih preko 607 tisoč receptov (indeks 105) v vrednosti 11,4 milijona evrov (indeks 109). Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi zdravili iz skupine S je bila 16,4 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 331 receptov. Skupno je bilo predpisanih 13.489.359 DDD, to je 17,5 DDD na 1000 prebivalcev na dan.

Vsa predpisana zdravila so bila iz skupine **zdravil za očesne bolezni (S01)** (tabela 4.15).

Tabela 4.15: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil za bolezni čutil (S), Slovenija, 2021.

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
S - ZDRAVILA ZA BOLEZNI ČUTIL	697.108	105	11.435.634 €	109	16,4 €	331	13.489.359	17,5
S01 - ZDRAVILA ZA OČESNE BOLEZNI	697.108	105	11.435.634 €	109	16,4 €	331	13.489.359	17,5
S01A - Zdravila za preprečevanje in zdravljenje infekcij	183.052	113	1.277.882 €	113	7,0 €	87	918.258	1,2
S01AA - Antibiotiki	140.681	112	870.635 €	113	6,2 €	67	618.309	0,8
S01AA01 - kloramfenikol	24.843	115	133.600 €	114	5,4 €	12	107.340	0,1
S01AA11 - gentamicin	1	100	96 €	268	95,6 €	0	20	0,0
S01AA12 - tobramicin	97.308	110	604.309 €	110	6,2 €	46	449.181	0,6
S01AA14 - benzilpenicilin	17	213	774 €	210	45,5 €	0	170	0,0
S01AA21 - amikacin	7	350	329 €	290	47,0 €	0	70	0,0
S01AA26 - azitromicin	18.418	121	124.422 €	123	6,8 €	9	60.168	0,1
S01AA28 - vankomicin	58	166	5.323 €	175	91,8 €	0	1.070	0,0
S01AD - Protivirusna zdravila	5.075	94	89.281 €	97	17,6 €	2	28.161	0,0
S01AD03 - aciklovir	1.902	57	36.408 €	67	19,1 €	1	9.586	0,0
S01AD09 - ganciklovir	3.173	151	52.873 €	147	16,7 €	2	18.575	0,0
S01AE - Fluorokinoloni	37.022	118	303.828 €	119	8,2 €	18	268.268	0,3
S01AE03 - ciprofloksacin	32.196	116	259.368 €	117	8,1 €	15	175.135	0,2
S01AE07 - moksifloksacin	4.826	132	44.460 €	134	9,2 €	2	93.133	0,1
S01AX - Druga zdravila za preprečevanje in zdravljenje infekcij	190	186	7.851 €	189	41,3 €	0	2.380	0,0
S01AX02 - srebrove spojine	84	131	3.433 €	126	40,9 €	0	840	0,0
S01AX09 - klorheksidin	1		85 €		85,2 €	0	40	0,0
S01B - Protivnetna zdravila	93.410	113	1.168.982 €	114	12,5 €	44	816.470	1,1
S01BA - Kortikosteroidi, enokomponentna zdravila	65.431	114	711.934 €	115	10,9 €	31	647.610	0,8
S01BA01 - deksametazon	42.222	110	379.410 €	105	9,0 €	20	318.443	0,4
S01BA02 - hidrokortizon	15.719	138	243.638 €	144	15,5 €	7	217.450	0,3
S01BA07 - fluorometolon	3.934	99	30.468 €	99	7,7 €	2	27.680	0,0
S01BA14 - loteprednol	3.523	90	57.051 €	102	16,2 €	2	83.188	0,1
S01BC - Nesteroidna protivnetna zdravila	27.979	111	457.048 €	113	16,3 €	13	168.860	0,2

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
S01BC10 - nepafenak	25.991	113	433.423 €	116	16,7 €	12	158.575	0,2
S01BC11 - bromfenak	1.988	104	23.625 €	103	11,9 €	1	10.285	0,0
S01C - Protivnetne učinkovine v kombinacijah s protimikrobnimi učinkovinami	111.502	111	618.318 €	112	5,5 €	53	586.895	0,8
S01CA - Kortikosteroidi v kombinaciji s protimikrobnimi učinkovinami	111.502	111	618.318 €	112	5,5 €	53	586.895	0,8
S01CA01 - deksametazon in protimikrobne učinkovine	111.502	111	618.318 €	112	5,5 €	53	586.895	0,8
S01E - Zdravila za zdravljenje glavkoma in zdravila za zožitev zenice	151.996	91	4.443.299 €	103	29,2 €	72	11.167.737	14,5
S01EA - Simpatikomimetiki za zdravljenje glavkoma (zelene mreže)	1.657	93	21.277 €	89	12,8 €	1	91.675	0,1
S01EA05 - brimonidin	1.657	93	21.277 €	89	12,8 €	1	91.675	0,1
S01EB - Parasimpatikomimetiki	198	198	9.552 €	219	48,2 €	0	2.130	0,0
S01EB01 - pilokarpin	198	198	9.552 €	219	48,2 €	0	2.130	0,0
S01EC - Zaviralci karboanhidraze	20.466	90	370.525 €	88	18,1 €	10	1.173.967	1,5
S01EC01 - acetazolamid	3.008	97	36.987 €	99	12,3 €	1	49.817	0,1
S01EC03 - dorzolamid	2.384	89	52.820 €	100	22,2 €	1	80.100	0,1
S01EC04 - brinzolamid	11.546	89	178.504 €	80	15,5 €	5	804.325	1,0
S01EC54 - brinzolamid, kombinacije	3.528	89	102.214 €	94	29,0 €	2	239.725	0,3
S01ED - Antagonisti adrenergičnih receptorjev beta	67.991	91	2.498.176 €	107	36,7 €	32	5.165.350	6,7
S01ED01 - timolol	6.726	81	143.238 €	86	21,3 €	3	457.950	0,6
S01ED02 - betaksolol	1.979	83	36.875 €	92	18,6 €	1	139.200	0,2
S01ED51 - timolol, kombinacije	59.286	93	2.318.063 €	109	39,1 €	28	4.568.200	5,9
S01EE - Analogi prostaglandina	61.684	92	1.543.768 €	100	25,0 €	29	4.734.615	6,2
S01EE01 - latanoprost	43.123	92	934.552 €	100	21,7 €	20	3.277.400	4,3
S01EE03 - bimatoprost	3.598	80	119.633 €	86	33,2 €	2	283.800	0,4
S01EE04 - travoprost	5.593	79	111.102 €	76	19,9 €	3	395.125	0,5
S01EE05 - tafluprost	9.370	106	378.481 €	117	40,4 €	4	778.290	1,0
S01F - Midriatiki in cikloplegiki	5.872	134	195.731 €	146	33,3 €	3	0	0,0
S01FA - Antiholinergiki	5.828	135	193.976 €	148	33,3 €	3	0	0,0
S01FA01 - atropin	5.713	137	189.997 €	151	33,3 €	3	0	0,0
S01FA02 - skopolamin	7	175	269 €	190	38,5 €	0	0	0,0
S01FA05 - homatropin	79	73	3.473 €	73	44,0 €	0	0	0,0
S01FA06 - tropikamid	29	363	237 €	257	8,2 €	0	0	0,0
S01FB - Simpatikomimetiki, brez zdravil za zdravljenje glavkoma	44	67	1.755 €	63	39,9 €	0	0	0,0
S01FB01 - fenilefrin	44	67	1.755 €	63	39,9 €	0	0	0,0
S01G - Dekongestivi in protialergijska zdravila	48.407	94	668.358 €	101	13,8 €	23	0	0,0
S01GA - Simpatikomimetiki za ožnje krvnih žil	71	101	565 €	111	8,0 €	0	0	0,0
S01GA02 - tetrazolin	27	123	227 €	123	8,4 €	0	0	0,0
S01GA51 - nafazolin, kombinacije	22	81	131 €	71	6,0 €	0	0	0,0

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
S01GA52 - tetrazolin, kombinacije	22	105	207 €	149	9,4 €	0	0	0,0
S01GX - Druga protialergijska zdravila	48.336	94	667.794 €	101	13,8 €	23	0	0,0
S01GX06 - emedastin	709	75	22.700 €	81	32,0 €	0	0	0,0
S01GX08 - ketotifen	19.844	95	289.492 €	105	14,6 €	9	0	0,0
S01GX09 - olopatadin	27.783	94	355.601 €	99	12,8 €	13	0	0,0
S01H - Lokalni anestetiki	11	110	71 €	66	6,5 €	0	0	0,0
S01HA - Lokalni anestetiki	11	110	71 €	66	6,5 €	0	0	0,0
S01HA04 - proksimetakain	11	110	71 €	66	6,5 €	0	0	0,0
S01X - Druga zdravila za očesne bolezni	102.858	106	3.062.993 €	115	29,8 €	49	0	0,0
S01XA - Druga zdravila za očesne bolezni	102.858	106	3.062.993 €	115	29,8 €	49	0	0,0
S01XA03 - hipertonična raztopina natrijevega klorida	557	228	30.768 €	242	55,2 €	0	0	0,0
S01XA05 - natrijev edetat	17	131	1.720 €	124	101,2 €	0	0	0,0
S01XA08 - acetilcistein	560	143	30.267 €	149	54,0 €	0	0	0,0
S01XA15 - askorbinska kislina (vitamin C)	65	94	3.263 €	97	50,2 €	0	0	0,0
S01XA18 - ciklosporin	3.799	128	656.351 €	135	172,8 €	2	0	0,0
S01XA20 - umetne solze in druga nevtralna zdravila	96.278	104	2.252.966 €	108	23,4 €	46	0	0,0

Največ predpisanih receptov z zdravili za očesne bolezni je bilo iz skupine **zdravil za preprečevanje in zdravljenje infekcij (S01A)**, za katere je bilo predpisanih 183 receptov (indeks 113) v vrednosti 1,3 milijona EUR (indeks 113).

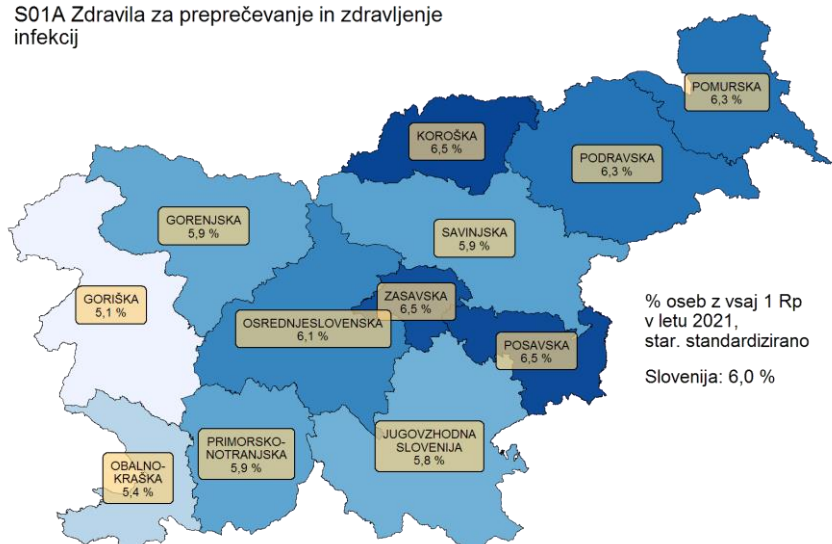
Največji delež le teh so predstavljali recepti za skupino **antibiotikov (S01AA)** z 140,7 tisoč recepti (indeks 112). Najbolj pogosto je bil predpisan *tobramicin (S01AA12)* s 97,3 tisoč recepti (indeks 110).

Protivirusnih zdravil (S01AD) je bilo predpisanih 3.075 receptov (indeks 94), od tega 3.173 receptov (indeks 151) za *ganciklovir (S01AD09)* in 1.902 receptov za *aciklovir (S01AD03)* (indeks 57).

Predpisanih je bilo 37 tisoč receptov (indeks 118) za **fluorokinolone (S01AE)**, od tega največ, 32,3 tisoč receptov s *ciprofloksacinom (S01AE03)* (indeks 116).

V letu 2021 je 6,0 % oseb prejelo zdravila za preprečevanje in zdravljenje infekcij (S01A), od tega največ v koroški, zasavski in posaveski regiji (6,5 %), najmanj pa v goriški regiji (5,1 %). (slika 4.44).

S01A Zdravila za preprečevanje in zdravljenje
infekcij

Slika 4.44: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisana zdravila za preprečevanje in zdravljenje infekcij (S01A) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2021.

Predpisanih je bilo 93,4 tisoč receptov za **protivnetna zdravila (S01B)** (indeks 113), najpogosteje so bila predpisana zdravila s *kortikosteroidi, enokomponentna zdravila (S01BA)* s 65,4 tisoč recepti (indeks 114), od tega največ, 42,2 tisoč receptov (indeks 110) z *deksametazonom (S01BA01)*, sledi *hidrokortizon (S01BA02)* s 15,7 tisoč recepti (indeks 138).

Predpisanih je bilo 27,9 tisoč receptov (indeks 111) *nesteroidnih protivnetnih zdravil (S01BC)*.

Narašča predpisovanje *nepafenaka (S01BC10)* s 25,9 tisoč recepti (indeks 113), ki se uporablja za preprečevanje in zdravljenje pooperativne bolečine in vnetja, povezanega z operacijo katarakte.

Predpisanih je bilo še 1.988 receptov (indeks 104) za *bromfenak (S01BC11)*.

Predpisanih je bilo 111,5 tisoč receptov (indeks 111) za **protivnetne učinkovine v kombinacijah s protimikrobnimi učinkovinami (S01C)**. Vse so *kortikosteroidi v kombinacijah s protimikrobnimi učinkovinami (S01CA)*, vse *deksametazon in protimikrobne učinkovine (S01CA01)*.

Predpisanih je bilo 151,9 tisoč receptov (indeks 91) z **zdravili za zdravljenje glavkoma in zožitev zenice (S01E)** v vrednosti 4,4 milijona evrov (indeks 103). Povprečna vrednost enega recepta je bila 29,2 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 72 receptov.

Največ, 67,9 tisoč receptov (indeks 91) je bilo predpisanih *antagonistov adrenergičnih receptorjev beta (S01ED)*, najpogosteje so uporabljali kombinacijo zaviralca adrenergičnih receptorjev beta *timolola, kombinacije (S01ED51)* s 59,3 tisoč recepti (indeks 93) v vrednosti 2,3 milijona evrov (indeks 109).

Sledijo analogi prostaglandina (S01EE), ki so bili predpisani na 61,7 tisoč receptih (indeks 92), med njimi je bil najpogosteje predpisan *latanoprost (S01EE01)* s 43 tisoč recepti (indeks 92) v vrednosti 934 tisoč evrov (indeks 100).

Predpisanih je bilo tudi 20.466 receptov (indeks 90) za *zaviralce karboanhidraze (S01EC)*, največ *brinzolamid (S01EC54)* na 11,5 tisoč receptih.

Predpisanih je bilo 5.872 receptov (indeks 134) za **midriatike in cikloplegike (S01F)**, vsi so *antiholinergiki (S01FA)*, večinoma *atropin (S01FA01)*.

Predpisanih je bilo 48,4 tisoč receptov (indeks 94) za **dekongestive in protialergijska zdravila (S01G)**. Večinoma so to *druga protialergijska zdravila (S01GX)*, največ *olopatadin (S01GX09)* na 27,8 tisoč receptih (indeks 94) in *ketotifen (S01GX08)* na 19,8 tisoč receptih (indeks 95).

Predpisanih je bilo 102,8 tisoč receptov (indeks 106) v vrednosti 3 milijona evrov (indeks 115) za skupino **druga zdravila za zdravljenje očesnih bolezni (S01X)**.

Največ so bile predpisane *umetne solze in druga nevtralna zdravila (S01XA20)*, predpisanih je bilo 96,3 tisoč receptov (indeks 104) v vrednosti 2,3 milijona evrov (indeks 108).

4.14 V Razna zdravila

Razna zdravila so zdravila, ki niso uvrščena v nobeno izmed prej omenjenih skupin in so razvrščena v 6 podskupin: alergijo sprožajoče snovi (alergeni) (V01), druga nerazvrščena zdravila za različne bolezni (V03), diagnostiki (V04), osnovna hranila (V06), drugi neterapevtski pripravki (V07), kontrastna sredstva (V08).

V letu 2021 je bilo za zdravila iz skupine V predpisanih in izdanih 134,9 tisoč receptov (indeks 114), v vrednosti 8,7 milijona EUR (indeks 105), kar kaže na stalen porast predpisovanja. Ob tem so stroški za ta zdravila narasli za 5 %.

Največ predpisanih zdravil je bilo iz skupine **osnovnih hranil (V06)**, predpisanih je bilo 119,8 tisoč receptov, ki so predstavljali 88,8 % delež receptov za celotno skupino V.

Predpisanih je bilo 4.247 receptov (indeks 102) za *hranila za otroke (V06C)*, od tega 703 recepte za *hranila brez fenilalanina (V06CA)*.

Največ je bilo predpisanih receptov za **druga hranila (V06D)**, predpisanih je bilo 115,5 tisoč receptov (indeks 117) in sicer *maščobe, ogljikove hidrati, proteini, minerali in vitamini, kombinacije (V06DB)* s 111,8 tisoč recepti (indeks 117) v vrednosti 4,4 milijona evrov (indeks 114). Predpisanih je bilo tudi 3.309 receptov za *mlečne nadomestke (V06DF)* (indeks 106).

Predpisanih je bilo 10,7 tisoč receptov (indeks 93) za **druga nerazvrščena zdravila za različne bolezni (V03)**, največ za *zdravila za zdravljenje hiperkaliemije in hiperfosfatemije (V09AE)*, 8.989 receptov (indeks 93). Največ sta bila predpisana *sevelamer (V03AE02)* na 5.622 receptih (indeks 90) in *polistirensulfonat (V03AE01)* na 2.239 receptih (indeks 95).

Predpisanih je bilo tudi 4.385 receptov (indeks 109) za **alergijo sprožajoče snovi (alergeni) (V01)**.

Vsi so bili *alergenski ekstrakti (V01AA)*, in sicer razni *alergenski ekstrakti (V01AA20)* s 1.891 recepti (indeks 104) in *cvetni prah trav (V01AA02)* s 1.736 recepti (indeks 115) (tabela 4.16).

Tabela 4.16: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini raznih zdravil (V), Slovenija, 2021.

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
V - RAZNA ZDRAVILA	134.982	114	8.714.560 €	105	64,6 €	64	488.439	0,6
V01 - ALERGIJO SPROŽAJOČE SNOVI (ALERGENI)	4.385	109	787.753 €	105	179,6 €	2	127.937	0,2
V01A - Alergijo sprožajoče snovi (alergeni)	4.385	109	787.753 €	105	179,6 €	2	127.937	0,2
V01AA - Alergenski ekstrakti	4.385	109	787.753 €	105	179,6 €	2	127.937	0,2
V01AA02 - cvetni prah trav	1.736	115	214.984 €	114	123,8 €	1	101.160	0,1
V01AA03 - pršice v hišnem prahu	23		2.392 €		104,0 €	0	0	0,0
V01AA05 - drevesni cvetni prah	65		11.426 €		175,8 €	0	0	0,0
V01AA10 - cvetje	94		17.387 €		185,0 €	0	0	0,0

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
V01AA20 - razni alergenski ekstrakti	1.891	104	399.898 €	101	211,5 €	1	26.777	0,0
V03 - DRUGA NERAZVRŠČENA ZDRAVILA ZA RAZLIČNE BOLEZNI	10.707	93	2.200.245 €	90	205,5 €	5	360.502	0,5
V03A - Druga nerazvrščena zdravila za različne bolezni	10.707	93	2.200.245 €	90	205,5 €	5	360.502	0,5
V03AB - Antidoti	7	700	0 €	700	0,0 €	0	7	0,0
V03AB21 - kalijev jodid	7	700	0 €	700	0,0 €	0	7	0,0
V03AC - Kelirajoča sredstva za zdravljenje akutnih zastrupitev z železom	898	91	971.553 €	94	1081,9 €	0	11.249	0,0
V03AC03 - deferasiroks	898	91	971.553 €	94	1081,9 €	0	11.249	0,0
V03AE - Zdravila za zdravljenje hiperkalemije in hiperfosfatemije	8.989	93	1.177.974 €	87	131,0 €	4	327.691	0,4
V03AE01 - polistirensulfonat	2.239	95	118.664 €	93	53,0 €	1	31.779	0,0
V03AE02 - sevelamer	5.622	90	712.888 €	80	126,8 €	3	244.823	0,3
V03AE03 - lantanov(III) karbonat	850	82	279.254 €	87	328,5 €	0	38.050	0,0
V03AE05 - železov(III) oksihidrokسيد saharozni kompleks	239	357	56.936 €	388	238,2 €	0	11.880	0,0
V03AE10 - natrijev cirkonijev ciklosilikat	39		10.233 €		262,4 €	0	1.160	0,0
V03AG - Zdravila za zdravljenje hiperkalcemije	813	101	50.717 €	101	62,4 €	0	21.555	0,0
V04 - DIAGNOSTIKI	51	165	56.546 €	195	1108,7 €	0	0	0,0
V04C - Drugi diagnostiki	51	165	56.546 €	195	1108,7 €	0	0	0,0
V04CD - Testi za ugotavljanje hipofiznega delovanja	51	165	56.546 €	195	1108,7 €	0	0	0,0
V04CD01 - metirapon	51	165	56.546 €	195	1108,7 €	0	0	0,0
V06 - OSNOVNA HRANILA	119.823	116	5.669.791 €	111	47,3 €	57	0	0,0
V06C - Hranila za otroke	4.247	102	907.508 €	103	213,7 €	2	0	0,0
V06CA - Hranila brez fenilalanina	703	94	669.916 €	102	952,9 €	0	0	0,0
V06D - Druga hranila	115.548	117	4.759.867 €	113	41,2 €	55	0	0,0
V06DB - Maščobe, ogljikovi hidrati, proteini, minerali in vitamini, kombinacije	111.866	117	4.448.895 €	114	39,8 €	53	0	0,0
V06DF - Mlečni nadomestki	3.309	106	267.685 €	96	80,9 €	2	0	0,0
V06DX - Druge kombinacije hranil	362	110	33.386 €	103	92,2 €	0	0	0,0
V07 - DRUGI NETERAPEVTSKI PRIPRAVKI	14	280	204 €	306	14,6 €	0	0	0,0
V07A - Drugi neterapevtski pripravki	14	280	204 €	306	14,6 €	0	0	0,0
V07AB - Rastopine in pripravki za redčenje, vključno s tekočinami za izpiranje	14	280	204 €	306	14,6 €	0	0	0,0
V08 - KONTRASTNA SREDSTVA	2	50	21 €	39	10,7 €	0	0	0,0
V08A - Jodirana rentgenska kontrastna sredstva	2	67	21 €	47	10,7 €	0	0	0,0

ATC skupina	Število Rp 2021	Indeks št. Rp 21/20	Vrednost zdravil v EUR 2021	Indeks vrednosti 21/20	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2021	Število DID 2021
V08AA - Nefrotropna, visokoosmolalna rentgenska kontrastna sredstva, topna v vodi	1		13 €		13,1 €	0	0	0,0
V08AA01 - diatrizojska kislina	1		13 €		13,1 €	0	0	0,0
V08AB - Nefrotropna, nizkoosmolalna rentgenska kontrastna sredstva, topna v vodi	1	33	8 €	18	8,4 €	0	0	0,0
V08AB04 - jopamidol	1		8 €		8,4 €	0	0	0,0

5. Zdravila za izvajanje programa cepljenja

Staša Javornik, Tatja Kostnapfel

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) vsako leto pripravi predlog Programa cepljenja in zaščite z zdravili in ga predlaga ministru za zdravje v sprejem. V njem so opredeljeni programi cepljenja in zaščite z zdravili za različne skupine prebivalstva.

Pravilnik o določitvi Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2021 je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 89/2021 (30). Letni programi se objavijo na spletni strani Ministrstva za zdravje in na spletni strani NIJZ. Preskrbo s cepivi in specifičnimi imunoglobulini za izvajanje Programa cepljenja, ki se financira iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zagotavlja NIJZ.

V tabeli 5.1 prikazujemo izdajo zdravil, ki se financirajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja za izvedbo programa cepljenja. Tabela prikazuje količine zdravil v odmerkih izdanih in distribuiranih na cepilna mesta v letih 2017, 2018, 2019, 2020 in 2021 ter porabljenaa sredstva za nakup zdravil za izvajanje programa cepljenja v letu 2021, ki se financirajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja (vrednosti so v EUR brez DDV).

Tabela 5.1: Število izdanih odmerkov zdravil za izvajanje programa cepljenja v letih 2017, 2018, 2019, 2020 in 2021

ATC	Vrsta zdravila	Število izdanih odmerkov v posameznem letu					Indeks 2021/2020	Vrednost v letu 2020 (EUR brez DDV)
		Leto 2017	letu 2018	letu 2019	letu 2020	letu 2021		
J06BB02	Humani imunoglobulin proti tetanusu	9.041	8.305	5.984	4.764	5.362	113	32.680,00
J06BB04	Humani imunoglobulin proti hepatitisu tipa B	28	15	6	5	4	80	1.254,60
J06BB05	Humani imunoglobulin proti steklini	177	134	180	115	110	96	27.918,00
J06BB16	Palivizumab 50 mg - humana monoklonska protitelesa proti respiratornem sincicijskem virusu (RSV)	298	283	419	379	381	101	217.857,60
	Palivizumab 100 mg - humana monoklonska protitelesa proti respiratornem sincicijskem virusu (RSV)	705	717	829	966	943	98	964.699,20
J07AG01	Cepivo proti hemofilusu influence tipa B, konjugirano	302	245	292	220	219	100	1.155,00
J07AH08	Štirivalentno cepivo proti meningokokom tipov A,C,Y,W-135 z očiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni	310	466	287	213	198	93	5.234,00
J07AH09	Cepivo proti meningokokom B	87	547	713	517	500	97	47.520,00
J07AJ52	Mešano cepivo proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju (acelularno), adsorbirano	22.847	23.467	23.780	24.129	19.958	83	321.100,00

ATC	Vrsta zdravila	Število izdanih odmerkov v posameznem letu					Indeks 2021/2020	Vrednost v letu 2020 (EUR brez DDV)
		Leto 2017	let 2018	let 2019	let 2020	let 2021		
J07AL01	Cepivo proti pneumokokom s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni	1.118	1.028	1.279	1.553	970	62	30.900,00
J07AL02	Cepivo proti pneumokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni	2.170	2.352	35.893	41.429	37.613	91	947.621,20
J07AL52	Cepivo proti pneumokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (nosilni protein – hemofilus influence)	34.479	37.406	5.273	3			
J07AM01	Cepivo proti tetanusu, adsorbirano	44.362	41.649	39.432	31.912	35.036	110	198.669,28
J07AM51	Mešano cepivo proti davici in tetanusu, adsorbirano	38.980	36.765	36.340	30.440	26.520	87	238.350,00
J07AN01	Cepivo proti tuberkulozi z oslajenimi bakterijami	7.750	7.500	8.750	9.900	9.850	99	10.347,00
J07BA01	Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi (za otroke)	915	774	10.831	23.197	25.471	110	287.860,40
	Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi (za odrasle)	3.611	3.502	10.968	10.164	9.477	93	117.909,00
J07BB02	Cepivo proti gripi – prečiščen antigen virusa influence (za otroke)	274	17	0	0			
	Cepivo proti gripi – prečiščen antigen virusa influence (za odrasle)	67.985	82.120	131.405	268.111	226.320	84	1.926.040,00
J07BC01	Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za otroke)	62.100	61.560	58.560	56.600	54.310	96	401.168,70
	Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za odrasle)	3.136	3.106	3.613	2.175	2.030	93	33.851,70
	Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za dializne bolnike)	941	1.143	1.742	1.013	1.049	104	55.000,00
J07BC02	Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za otroke)	8	8	11	8	17	213	292,60
	Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za odrasle)	138	155	160	83	88	106	1.921,32
J07BC20	Cepivo proti hepatitisu tipa A (inaktivirano) in hepatitisu tipa B (rekombinantno), adsorbirano	494	330	346	233	248	106	10.087,20
J07BD52	Mešano cepivo proti ošpicam, mumpsu in rdečkam z oslajenimi virusi	42.300	46.170	41.760	42.360	38.750	91	271.082,00
J07BF03	Trovalentno cepivo proti otroški ohromelosti z inaktiviranimi virusi	379	403	348	306	316	103	3.300,00
J07BG01	Cepivo proti steklini z inaktiviranimi virusi	857	827	709	374	573	153	28.800,00

ATC	Vrsta zdravila	Število izdanih odmerkov v posameznem letu					Indeks 2021/2020	Vrednost v letu 2020 (EUR brez DDV)
		Leto 2017	let 2018	let 2019	let 2020	let 2021		
J07BK01	Cepivo proti noricam z oslabljenimi virusi	59	56	69	47	73	155	2.635,00
J07BM01	Cepivo proti humanim papiloma virusom (tipom 6, 11, 16, 18)	336	38	0	0			
J07BM03	Cepivo proti humanim papiloma virusom (devtvalentno)	9.129	16.105	19.275	16.470	22.485	137	1.073.051,00
J07CA06	Mešano cepivo proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju (acelularno), otroški ohromelosti (inaktivirano) in hemofilusu influence tipa B (konjugirano), adsorbirano	76.588	78.408	75.374	27.347	7.513	27	168.490,00
J07CA09	Mešano cepivo proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju (acelularno), otroški ohromelosti (inaktivirano), hepatitisu tipa B in hemofilusu influence tipa B (konjugirano), adsorbirano	100	28	2.668	36.021	49.660	138	1.222.856,40
SKUPAJ								8.649.651,20

Preskrba z zdravili za izvajanje programa cepljenja sledi spremembam v programu cepljenja, epidemiološkim razmeram, številu rojstev pri rutinskih cepljenjih ter številu oseb s posamezno zdravstveno indikacijo pri nerutinskih cepljenjih. Pri preskrbi se upoštevajo tudi najnovejše raziskave na področju cepiv in morebitne spremembe na trgu zdravil.

Na preskrbo z zdravili za izvajanje programa cepljenja so v letu 2021 vplivale naslednje spremembe:

- uvedba šestvalentnega cepiva v letu 2020 (cepljenje proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju, otroški paralizi, hemofilusu influence B in hepatitisu tipa B je obvezno za otroke rojene od oktobra 2019);
- prestavitev cepljenje proti KME pri otrocih s treh let na eno leto starosti;
- financiranje cepljenja proti gripi za vse prebivalce;
- razširitev nacionalnega programa cepljenja proti okužbam s humanimi papilomavirusi (HPV) tudi na dečke.

Cepiva proti covid-19

Distribucija in logistika

Celotna logistika in distribucija cepiv proti COVID-19 poteka preko centralnega logističnega sistema, ki ga je vzpostavil in ga upravlja NIJZ.

NIJZ sprejema naročila izvajalcev cepljenja in pripravi razdelilnik v skladu z določenimi prioritetaми ter izraženimi potrebami cepilnih mest. NIJZ prevzema cepiva od dobaviteljev, shranjuje, razdeljuje, pripravlja in izdaja cepiva ter jih dostavlja v cepilne centre.

Pri pripravi načrta distribucije, shranjevanja in logistike se upošteva različne velikosti pakiranja posameznih cepiv in posebne temperaturne pogoje za transport in shranjevanje cepiv treh različnih platform:

- temperaturno območje od -60°C do -90°C,
- od -15°C do -25°C,
- od 2°C do 8°C.

Skupaj s cepivi poteka distribucija pribora (brizg, igel), topila za pripravo cepiv, navodil za uporabo, kartic in nalepk s podatki o cepivu.

Izdani odmerki cepiva proti covid-19

V letu 2021 je bilo izdanih preko 3 milijone odmerkov različnih cepiv (tabela 5.2).

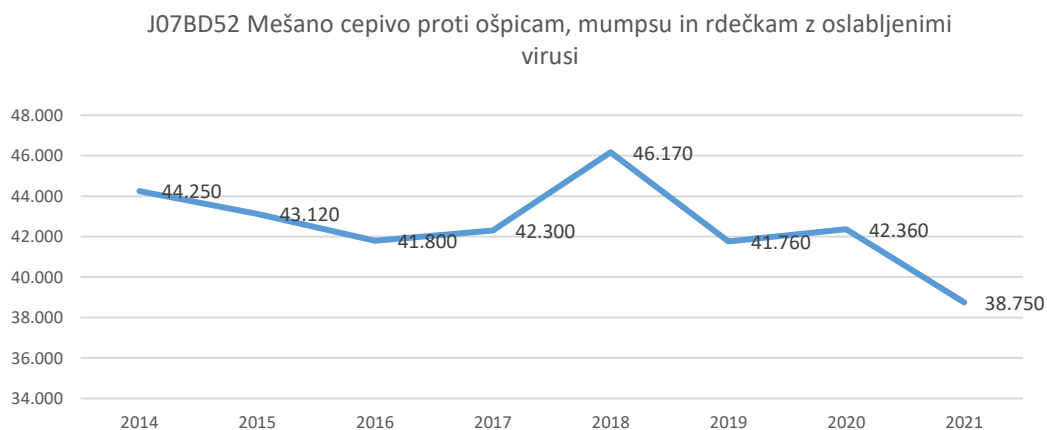
Tabela 5.2: Izdaja cepiv proti covid-19 v letu 2021

Vrsta zdravila	Proizvajalec	Nacionalna šifra	Izdajna enota	Distribucija izdajnih enot	Število izdanih odmerkov
Comirnaty 30	Pfizer	159254	viala / 5 oz. 6 odmerkov	387.115	2.322.690
Comirnaty 10	Pfizer	159072	sc / 100 odmerkov	85	8.500
COVID-19 Vaccine Janssen susp. za inj.	Janssen	159223	sc / 50 odmerkov	2.307	115.350
COVID-19 Vaccine Janssen susp. za inj.	Janssen	159210	sc / 100 odmerkov	360	36.000
Spikevax	Moderna	159242	sc / 100 odmerkov	2.415	241.500
Vaxzevria	AstraZeneca	159233	sc / 100 odmerkov	3.585	358.500
SKUPAJ					3.082.540

Trendi porabe nekaterih cepiv

Mešano cepivo proti ošpicam, mumpsu in rdečkam z oslabljenimi virusi (J07BD52)

Na sliki 5.1 prikazujemo trend porabe odmerkov mešanega cepiva proti ošpicam, mumpsu in rdečkam z oslabljenimi virusi (J07BD52) v letih 2014 do 2021, kjer je opazen porast porabe cepiv v letih 2016 do 2018. Sledi postopen upad porabe tega cepiva (indeks 2020/2021 je 84).

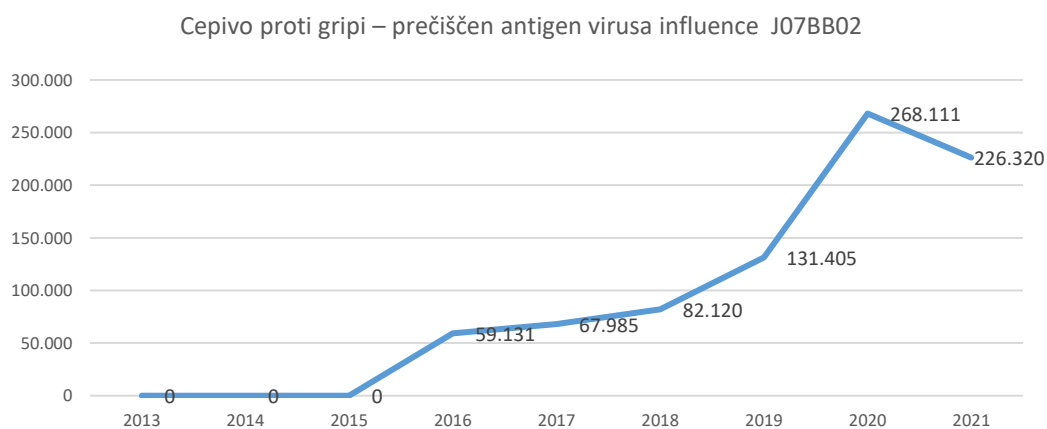
Slika 5.1: Trend porabe odmerkov mešanega cepiva proti ošpicam, mumpsu in rdečkam z oslabljenimi virusi (J07BD52) v letih 2014 do 2021.

Cepiva za cepljenje proti gripi s prečiščenim antigenom virusa influenze za odrasle in otroke (J07BB02)

Na sliki 5.2 prikazujemo trend porabe odmerkov cepiva za cepljenje proti gripi s prečiščenim antigenom virusa influenze za odrasle (J07BB02) v letih 2013 do 2021.

Opazen je porast cepljenja proti gripi za odrasle v letu 2020 (index 204) ter padec rahel cepljenja proti gripi v letu 2021 (indeks 91).

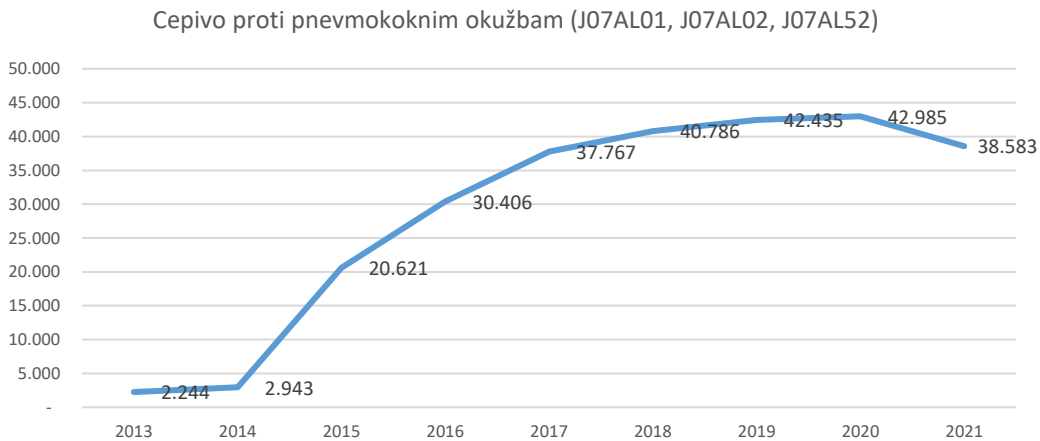
V zadnjih treh letih proti gripi ni bil cepljen noben otrok.

Slika 5.2: Trend porabe odmerkov cepiva za cepljenje proti gripi s prečiščenim antigenom virus influenze za odrasle (J07BB02) med leti 2013 in 2021.

Cepivo proti pnevmokoknim okužbam (J07AL01, J07AL02, J07AL52)

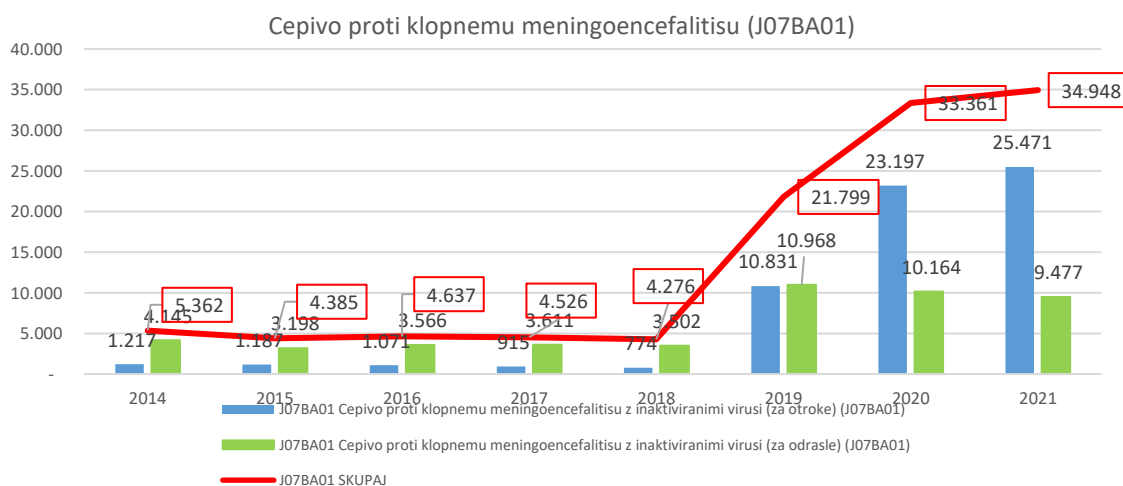
Skupaj prikazujemo porabljeno cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni (J07AL01), cepivo proti pnevmokoknim okužbam s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (J07AL02) in cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (J07AL52). Na sliki 5.3. prikazujemo trend porabe odmerkov cepiva proti pnevmokokom v letih 2013 do 2021.

Slika 5.3: Trend odmerkov vseh cepiv proti pnevmokoknim okužbam (J07AL01, J07AL02, J07AL52) v letih 2013 do 2021.

Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi za otroke in za odrasle (J07BA01)

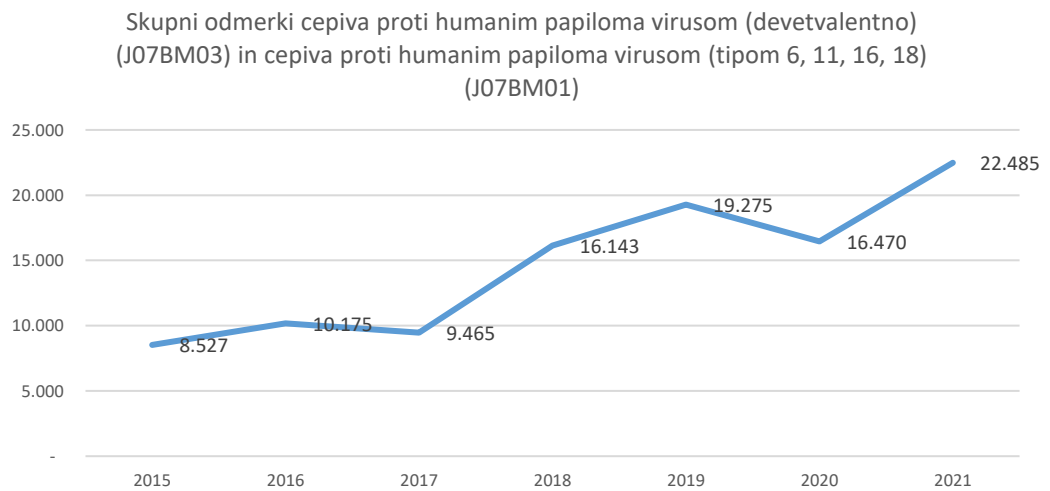
Na sliki 5.4 prikazujemo trend porabe odmerkov cepiva proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi za otroke in za odrasle (J07BA01) v letih 2014 do 2021. V zadnjem letu je opazen trend porasta cepljenja otrok (indeks 110) in manjši padec cepljenja odraslih (indeks 93) proti klopnemu meningoencefalitisu.

Slika 5.4: Trend porabe odmerkov cepiva proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi za otroke in za odrasle (J07BA01) v letih 2014 do 2021.

Cepivo proti humanim papiloma virusom (J07BM01, J07BM03)

Na sliki 5.5 prikazujemo trend posameznih odmerkov cepiva proti humanim papiloma virusom (tipom 6, 11, 16, 18) (J07BM01) in cepiva proti humanim papiloma virusom (devetvalentno) J07BM03). Ker je devetvalentno cepivo proti humanim papiloma virusom povsem zamenjalo prejšnje različice, prikazujemo skupen trend.

Slika 5.5: Skupni trend porabe vseh odmerkov cepiva proti humanim papiloma virusom (J07BM01, J07BM03) v letih 2015 do 2021.

6. Literatura in viri

1. Zakon o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (2000). Uradni list RS št. 65/00, 31/18. Pridobljeno 20.1.2019 s <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO1419>.
2. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 , 114/06, 91/07, 76/08, 62/10, 87/11, 40/12, 21/13, 91/13, 99/13, 111/13, 95/14, 47/15, 61/17, 64/17 in 36/19).
3. Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016 - 2025: »Skupaj za družbo zdravja«. Uradni list RS št. 25/2016. Pridobljeno s spletne strani: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/125979#!/Resolucija-o-nacionalnem-planu-zdravstvenega-varstva-2016-2025-Skupaj-za-druzbo-zdravja-%28ReNPZV16-25%29> dne 12.05. 2017.
4. Guidelines for ATC classification and DDD assignment 2020. WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology. (2021) Oslo: WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology. Pridobljeno s spletne strani: https://www.whocc.no/atc_ddd_index_and_guidelines/guidelines/ dne 1.3.2022.
5. ATC/DDD metodologija. Pridobljeno s spletne strani: https://www.whocc.no/atc_ddd_methodology/purpose_of_the_atc_ddd_system/ dne 1.3.2022.
6. Zakon o zdravilih. Uradni list RS št.17/14, 66/19.
7. Zakon o lekarniški dejavnosti. Uradni. l. št. 85/16, 77/17 in 73/19).
8. Pravilnik o razvrščanju zdravil na listo (Ur. list RS št. 35/2013).
9. Terapevtske skupine. ZZS. Pridobljeno s spletne strani: <https://www.zzs.si/?id=126&detail=1CF0EBC91654516FC125785300376261> z dne 5.4.2022.
10. Slovenske statistične regije in občine v številkah. Statistični urad RS. Pridobljeno s spletne strani: <https://www.stat.si/obcine/> z dne 10. 3. 2022.
11. NIJZ, Evidenca gibanja zdravstvenih delavcev in mreža zdravstvenih zavodov – Register izvajalcev zdravstvene dejavnosti in delavcev v zdravstvu (RIZDDZ) (IVZ 16). Pridobljeno s spletne strani: <https://www.nijz.si/sl/podatki/izvajalci-zdravstvene-dejavnosti>, 15.3.2021.
12. Slovenske smernice za klinično obravnavo sladkorne bolezni tipa 2, leto 2016. Pridobljeno 15.4.2018 s spletne strani: <http://endodiab.si/priporocila/smernice-za-vodenje-sladkorne-bolezni>.
13. Mohan M, Cherian JJ, Sharma A. Exploring links between vitamin D deficiency and COVID-19. *PLoS Pathog.* 2020;16(9):e1008874. Published 2020 Sep 18. doi:10.1371/journal.ppat.1008874.
14. Zemb P, Bergman P, Camargo CA Jr, et al. Vitamin D deficiency and the COVID-19 pandemic. *J Glob Antimicrob Resist.* 2020;22:133-134. doi:10.1016/j.jgar.2020.05.006
15. Kocjan T, Govc Eržen J. Protokol vodenja bolnikov z osteoporozo. Slovensko osteološko društvo, Ljubljana, 2016.

16. Korpar M. Farmakoterapija osteoporoze. Pharmacotherapy of osteoporosis . Farm Vestn 2019; 70. Pridobljeno 28.4.2020 s spletne stran: <http://www.sfd.si/uploads/datoteke/korpar.pdf>.
17. Fras Z, Kova D. Neposredni peroralni antikoagulantni (NOAK) v klinični praksi, e-zbornik prispevkov Znanstveno-strokovno srečanje Združenja kardiologov Slovenije, 2017. Pridobljeno 15.4.2018 s spletne strani: <http://www.sicardio.org/Documents/noak2017.pdf>.
18. Brguljan-Hitij J, Dolenc P, Erhatic A in Salobir B. Slovenske smernice za obravnavo hipertenzije 2018. združenje za arterijsko hipertenzijo. Ljubljana, 2019.
19. Tušek-Bunc K. Benigna hiperplazija prostate. navodila za bolnike. združenje zdravnikov družinske medicine, zavod za razvoj družinske medicine. Pridobljeno 20.4.2021 s spletne strani: <https://duckduckgo.com/?t=ffnt&q=.+Benigna+hiperplazija+prostate.+navodila+za+bolnike.+zdru%C5%BEenje+zdravnikov+dru%C5%BEinske+medicine%2C+zavod+za+razvoj+dru%C5%BEinske+medicine&ia=web>.
20. Kostnapfel T, Šubelj M, Simonovič Z, Juder Kogler M, Korošec A, Glavan U, Serdt M, Čižman M. Trendi porabe zdravil za sistemsko zdravljenje bakterijskih okužb v Sloveniji v letu 2020. *Isis: glasilo Zdravniške zbornice Slovenije*. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 31, št. 1, str. 36-44.
21. EASL Recommendations: Treatment of Hepatitis C (2018). pridobljeno dne 5.6.2019 s spletne strani: <https://easl.eu/publication/easl-recommendations-treatment-of-hepatitis-c/>.
22. Mencinger M. Stranski učinki ob zdravljenju rakavih bolezni z zaviralci tirozinskih kinaz. Side effects of tyrosine kinase inhibitors in cancer treatment. Onkološki inštitut Ljubljana, Ljubljana 2018, doi:10.25670/oi2018-004on.
23. Ovčariček T, Matos E, Snoj Šarvari N. Kaj morate vedeti o zdravilu denosumab, Onkološki inštitut Ljubljana, 2019.
24. Kostnapfel T, Jandl M, Hočevnar-Grom A, Korošec A, Kastelic A. Prescription opioids use and opioid-related mortality monitoring in Slovenia. *Heroin addiction and related clinical problems*. 2022, vol. 24, no. 1, str. 1-7, graf. prikazi. ISSN 1592-1638. <https://www.heroinaddictionrelatedclinicalproblems.org/harcp-archives-doi-articles.php>.
25. Kostnapfel T, Korošec A, Kastelic A. Tramadol as the most prescribed opioid analgetic medication in Slovenia in recent years. *Heroin addiction and related clinical problems*. Oct. 2020, vol. 22, no. 5, str. 13-18, graf. prikazi. ISSN 1592-1638. <http://www.heroinaddictionrelatedclinicalproblems.org/harcp-archives-doi-articles.php>
26. Kostnapfel T, Korošec A, Kastelic A. Extent and trend of prescription opioids in assisted treatment programmes for opioid addiction and pain medications in Slovenia from 2007 until 2018. *Heroin addiction and related clinical problems*. June 2020, vol. 22, no. 3, str. 13-19, graf. prikazi. ISSN 1592-1638. <http://www.heroinaddictionrelatedclinicalproblems.org/harcp-archives-doi-articles.php>.
27. Plesničar Kores B. Osnove psihofarmakoterapije. Medicinska fakulteta Maribor, 2.izd, Maribor, 2008.
28. Plemenitaš Ilješ A, Drobnič Radobuljac M, Kores Plesničar B, Pregelj P, Škodlar B, Terzić T, Bon J. Smernice za zdravljenje depresivne motnje. Združenje psihiatrov pri Slovenskem zdravniškem društvu. Ljubljana, 2021.
29. Tršinar M. Zdravljenje depresije pri starostnikih. Farm vestn 2017; 68: 153-9.
30. Pravilnik o določitvi Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2021 (Uradni list RS, št. 89/21)

Zahvala

Za posredovanje podatkov se iskreno zahvaljujemo:

Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije